

Ústav svetovej literatúry SAV, v. v. i

Metodologická bibliografická databáza prameňov k výskumu socio-humanitnovedného prekladu

Zostavili Igor Tyšš a Natália Tyšš Rondziková

Bratislava 2026

Táto práca bola podporená Agentúrou na podporu výskumu a vývoja na základe Zmluvy č. APVV-21-0198 Preklad a aspekty recepcie spoločenskovedných a humanitnovedných textov ako kultúrny a literárny transfer v 20. storočí

CC – BY

ISBN 978-80-88815-34-1

DOI 10.31577/2026.9788088815341

Obsah

Úvod.....	4
Konštituovanie výskumu a pracovné definície	5
Preklad ako literárny a kultúrny transfer	7
Úrovne zdrojov a štruktúra databázy	9
Kvantitatívna charakteristika a jazykový profil korpusu	12
Ako pracovať s bibliografiou	14
Bibliografická časť	16
Primárne zdroje	17
Súhrnná sekundárna literatúra	71
A	71
B.....	72
C.....	85
Č.....	88
D	91
E.....	96
F.....	97
G	104
H	110
CH.....	115
I.....	117
J.....	118
K	121
L.....	135
M.....	141
N	152
O	154
P.....	157
R.....	166
S.....	171
Š.....	178
T, Ľ.....	187
U	192
V	193
W	200
Z.....	202
Ž.....	205

Úvod

Analytická bibliografia prameňov k výskumu socio-humanitnovedného prekladu na Slovensku je určená odbornej verejnosti, študentom a ďalším záujemcom o odbor preklad a tlmočenie. Bola zostavená s cieľom vytvoriť a sprístupniť chýbajúci technicko-materiálový nástroj, ale aj načrtnúť „topografiu“ danej problematiky. Hoci už v minulosti vznikli viaceré súpisy translatologických prác (celková odborová bibliografia: Čejková 2013; bibliografia prác pracoviska: Biloveský, Šuša 2017 či personálne bibliografie, porov. ďalej) špecializované bibliografické spracovanie tohto tematicky i metodologicky špecifického segmentu myslenia o preklade na Slovensku doposiaľ absentovalo.

Metodológia výberu textov je výsledkom poldruharočnej práce. V úvodných fázach sme sa pokúšali o vytvorenie striktné tematickej bibliografie, no narazili sme na zásadné prekážky. Vzhľadom na to, že pojem „preklad socio-humanitnovedných textov“ je možné vymedzovať len deduktívne cez jednotlivé vedné odbory, ide o ťažko uskutočniteľnú úlohu. Problémom pri dohľadávaní zdrojov a posudzovaní ich relevancie len na základe metód dištančného čítania (cez názov, podnázov, abstrakt či kľúčové slová) sú sémantické kolízie kľúčových slov. Keď napríklad v translatologických bibliografických databázach ako španielska BITRA vyhľadávame napríklad kľúčové slovo „história“, pri vyhľadávaní systém nevyfiltruje len žiadané odborné texty o preklade historiografických prác, ale aj široký diapazón textov s tematikou dejín prekladu, tlmočenia, jazyka či kultúr. Podobnému problému sme čelili pri kľúčových slovách ako „filozofia“, „etika“, „sociológia“ či „psychológia“.

Translatológia je navyše výrazne interdisciplinárna veda. Pri výskumoch si pomáha metódami iných humanitných a spoločenských vied, čo znamená, že ich

netematizuje len cez svoj primárny predmet (výskum prekladu textov daného odboru), ale často tematizuje či metatematizuje priamo metódy a koncepty týchto vied (porov. sociológia prekladu, psychológia tlmočenia a pod.).

V slovenských podmienkach sa k problému ťažkej tematickej vymedziteľnosti pridáva aj problém nedostatočnej spracovanosti (posledná komplexná bibliografia slovenskej translatológie bola Čejkovej z r. 2013), fragmentárnosti dostupných dát (existujú však dobre spracované personálne bibliografie slovenských translatológov, porov. Görözdí, Pucherová 2018, Hroncová 2018; Kusá 2019a, 2019b; Pašteková 2017; Zahorák 2024), nedostatočnej digitalizácie starších bibliografických dát a napokon dátovej nesúmerateľnosti rôznych elektronických katalógov a spôsobov zaznamenávania publikačnej činnosti na univerzitách a v SAV.

Z uvedených dôvodov sme sa rozhodli pre odlišný prístup. Našu databázu sme nazvali „metodologickou bibliografiou“, pretože vychádza z tézy, že pramene (primárne i sekundárne zdroje) odkazované v relevantných prácach, ktoré dokázateľne prešli procesom posudzovania (predovšetkým, no nie bezvýnimčne, tradičným akademickým recenzným konaním), predstavujú relevantné pramene k danej problematike.

Konštituovanie výskumu a pracovné definície

Pracovné definície v databáze vypracúvame na základe inkrementálneho uvažovania o pojmoch z prienikov sémantických polí termínov „preklad“ – „translatológia“ – „spoločenské vedy“ – „humanitné vedy“. Tieto koncepty sa postupne kreovali v uvažovaní pracovníčok Ústavu svetovej literatúry SAV (K. Bednárová, M. Kusá, L. Vajdová a N. Tyšš Rondziková) podieľajúcich sa na konštituovaní a riešení výskumných úloh v grantoch VEGA 2/01166/19 *Preklad ako súčasť dejín kultúrneho procesu III*, následne APVV *Preklad a aspekty*

receptie spoločenskovedných a humanitnovedných textov ako kultúrny a literárny transfer v 20. storočí (ďalej len APVV Prekusvet) a VEGA *Preklad a prekladanie v dejinách a súčasnosti slovenského kultúrneho priestoru. Premeny podôb, statusu a funkcií: texty, osobnosti, inštitúcie*.

Zásadný význam pre nové chápanie pojmov mala publikácia *Preklad vo vedách o človeku a dialóg kultúr* (2020). Zostavovateľky tejto práce M. Kusá a N. Rondziková vnímajú pojem „preklad spoločenskovedných textov“ ako strešný termín pre preklad textov humanitných i spoločenských vied a vymedzujú ho zo štyroch hľadísk:

1. **Z typologického hľadiska** ide o typ odborného prekladu, pre ktorý sú typické problémy s terminológiou, no zároveň ide často o preklad textov, ktorých predmetom je umelecký text s významným zastúpením umeleckých prostriedkov vyplývajúcich z pomedznej povahy žánru (príznačným žánrom je v tomto zmysle esej, ktorej literárno- a kultúrohistorickému výskumu sa v poslednom období venuje S. Rybárová, porov. Rybárová 2025, 2026).
2. **Z obsahového hľadiska** ide o preklad textov humanitných a/alebo spoločenských vied, zriedkavo humanistických textov s tematikou prírodných vied.
3. **Zo stylistického a tematického hľadiska** ide o tzv. pomedzný preklad (pojem, ktorý vo svojich prácach využíva V. Biloveský), čiže o preklad textov odborného štýlu s vysokou mierou výskytu expresívnych a obrazných prostriedkov, ako aj textov z pomedzia umenia a rôznych vied.
4. **Z historického hľadiska** ide o variabilný typ textov, ktorých konkrétne vlastnosti súvisia s historickým vývinom daných vied.

N. Rondziková (2020) na základe prieskumu konkrétneho korpusu (prekladov ruských spoločenskovedných textov v *Slovenských pohľadoch* 50. rokov 20. storočia) konštatuje, že pojem „spoločenskovedný text“ je veľmi ťažko definovateľný a nejednoznačný, keďže nefiguruje ako klasifikátor v knižničných katalógoch, čo výrazne sťažuje bibliografický historický výskum na základe metadát. Kým teoretické klasifikácie vedných odborov ponúkajú isté zaradenie, historická prax ukazuje, že pod tento pojem spadali veľmi rôznorodé texty – od marxistickej filozofie cez archeológiu až po literárnu vedu. Ani zo štylistického hľadiska sa nedajú jednoznačne zaradiť k odbornému štýlu. Autorka uzatvára, že pojem je dobovo podmienený a k jeho lepšiemu pochopeniu môže viesť jedine empirický výskum preložených textov v konkrétnych publikačných priestoroch.

Preklad ako literárny a kultúrny transfer

Systematický výskum tohto typu prekladov sa od roku 2021 rozvíjal v aktivitách kolektívu projektu APVV Prekusvet. Jeho hlavná riešiteľka a autorka koncepcie, K. Bednárová, definuje spoločenskovedné a humanitnovedné texty ako kľúčové prostriedky na šírenie vedeckých poznatkov v odboroch ako filozofia, literárna veda či teória umenia. Základným teoretickým rámcom projektu je koncept literárneho transferu. Preklad sa nechápe izolovane, ale ako súčasť širších procesov v prijímajúcej kultúre:

V centre pozornosti je sumár prekladového korpusu, šírenie a valorizácia vedeckého výskumu a vzdelávania v rôznych oblastiach prostredníctvom prekladu a pod. Prekladové dielo, jeho funkcie a spôsoby prenosu sa chápu v širšom poli literárneho transferu, ktorého jednotlivé súčasti predstavujú preklad v historickom kontexte

prijímajúcej kultúry, motivácie a integrácie diela, inštitucionálnych a diskurzívnych praktík.¹

Kľúčovou myšlienkou, ktorú K. Bednárová navrhuje pre uplatnenie tohto prístupu v slovenskom kontexte, je rozšírenie tradičného pojmu „umelecký preklad“ na širší koncept „literárny preklad“. To umožňuje zahrnúť aj spoločenskovedné a humanitnovedné texty, ktoré sa vyznačujú istou mierou estetickosti a literárnosti, hoci sú vecné a nenaratívne. Cieľom je skúmať funkciu týchto prekladov – ako formujú kultúrne dedičstvo, prenášajú vedecké poznanie a ovplyvňujú odbornú terminológiu i kultúrne postoje v spoločnosti. Samotné prekladanie týchto textov považuje autorka (v polemike s bežným chápaním v akademickej obci) za vedeckú činnosť, ktorá spája odborný a umelecký prístup.

Významným výstupom projektu je *Slovník prekladateliek a prekladatel'ov: vedy o člověku a kultúre* (2024). Formou biograficko-analytických sond predstavuje najvýznamnejšie osobnosti a s pomocou referenčného paratextového materiálu (zoznamy prekladov, bibliografie, obrazové prílohy) ponúka komplexný pohľad na kultúrne, literárne a prekladové dejiny transferu tohto typu poznatkov na Slovensku. Súčasťou slovníka sú aj dve zásadné monografické štúdie K. Bednárovej a M. Kusej.

Vo svojej štúdii *Kontexty prekladu vo vedách o člověku a kultúre I: Sondy a rekognoskacia* si K. Bednárová všima samotné pomenovanie tohto typu prekladu. Používa pojmy „socio-humanitné texty“ a „socio-humanitnovedné texty“, keďže preklady sa nachádzajú na širokej škále od textov širšieho humanitného zamerania až po „vedecky nasýtené texty“. Upozorňuje, že „rozsah pojmov spoločenské a humanitné vedy je mimoriadne široký. Neraz sa ich význam prekrýva, a navyše ich slovná podoba nie je flexibilná.“ Preto slovník

¹ Citované z vecného zámeru projektu APVV Prekusvet.

selektívne pokrýva disciplíny ako antropológia, dejiny umenia, divadelná veda, filmová veda, filozofia, história, hudobná veda, jazykoveda, literárna veda, religionistika, sociológia a ťažko žánrovo zaraditeľné texty v ich prieniku.

Bednárová zároveň pripomína, že vedecký diskurz sa prenáša nielen v podobe integrálneho knižného prekladu, ale aj v podobe parciálneho prekladu (štúdie a články vo vedeckých a kultúrnych časopisoch, úryvky z monografií) či dokonca vo fragmentárnej podobe rôznych citácií. Samostatnou kategóriou sú texty „na pomedzí“ (napr. literárna esej) alebo filozofia, pri ktorej prevládajú charakteristiky umeleckých textov nad atribútom vedeckosti a v niektorých konceptoch sa považuje za osobitný prekladový žáner.

Úrovne zdrojov a štruktúra databázy

Databáza je koncipovaná v dvoch úrovniach zdrojov, ktoré trasujú smery a mieru vplyvov v danom výskume:

1. Primárne zdroje

Zahrňajú publikácie z historicky odôvodnene široko chápaného rámca projektu APVV Prekusvet, ktoré pertraktujú zásadné aspekty danej témy a sú zásadnými príspevkami k poznaniu dejín prekladu socio-humanitnovedných textov. Patria sem: Staršie práce z nedávneho obdobia geneticky súvisiace so zameraním výskumu (napr. texty z prelomového zborníka *Preklad vo vedách o človeku a dialóg kultúr*, 2021). Práce členov riešiteľského kolektívu priamo vykazované ako publikačné výstupy projektu.

Práce vzniknuté ako výsledok vedeckých podujatí spojených s projektom. Zásadným filtrom pri ich zaradení bola akademická relevantnosť. Zameriavame sa tu výlučne na vedecké a odborné texty členov kolektívu a participujúcich akademikov. Z tohto dôvodu do primárnych zdrojov nezaraďujeme bakalárske a

diplomové práce. Rovnako databáza neobsahuje výstupy z výučbových aktivít, akým bol napríklad zborník študentských prekladov socio-humanitnovedných textov vydaný v rámci projektu).²

Ku každému z týchto „primárnych“ zdrojov uvádzame vlastný abstrakt. Následne k nim v skrátenom zápise (metóda „Autor, Rok“) pripájame zoznam ich sekundárnych zdrojov.

2. Pramene k výskumu socio-humanitnovedného prekladu

Ide o ucelenú výberovú bibliografiu, akúsi „metabibliografiu“, prameňov a odbornej literatúry odkazovanej v primárnych zdrojoch. Do tohto zoznamu sme zaradili sekundárne zdroje, pri ktorých:

- z ich metadát (názov, podnázov, zdroj, abstrakt) jasne vyplýva, že sa dotýkajú problematiky prekladu socio-humanitnovedných textov, a/alebo
- z textu primárnej práce vyplýva, že sa danej problematiky dotýkajú.

Čo bibliografia neobsahuje:

- Programovo sme sa snažili do práce nezahŕňať preklady socio-humanitnovedných a socio-humanitných textov analyzované v konkrétnych primárnych prácach. Malé množstvo preložených textov, ktoré v bibliografii zostalo, v nej figuruje z dôvodu, že ide o texty zásadné

² Kusá, Mária – Zuzana Močková Lorková. 2025. *Zborník študentských prekladov z workshopu K prekladom humanitnovedných a spoločenskovedných textov u nás: prekladateľský proces a vydavateľská prax*. Bratislava: Univerzita Komenského. 64 s. Dostupné na: https://stella.uniba.sk/texty/FIF_KML_zbornik_studentskych_prekladov_ssh.pdf

aj z hľadiska uvažovania o preklade, čiže prinášajúce podnety relevantné vzhľadom na určenú tému.

- Z priestorových dôvodov sme do zoznamu primárnych zdrojov nezahŕňali ako samostatné bibliografické jednotky jednotlivých skoro 100 hesiel prekladateľských osobností zo *Slovníka prekladateľiek a prekladateľov: vedy o človeku a kultúre* (Bednárová, Kusá, Rybárová 2024). Slovník je prístupný v otvorenom režime a obsahuje rozsiahly a štrukturovaný bibliografický aparát.³
- Bakalárske a diplomové práce a preklady. Pokiaľ však majú čitatelia záujem o študentské práce obhájene v rámci projektu APVV Prekusvet (konkrétne Beranová 2024, Gulašová 2024, Chnápková 2026, Šinková 2025), uvádzame ich v zozname odkazovaných zdrojov za týmto úvodom.
- Práce, ktoré v čase uzatvárania práce na bibliografii (jar 2026) fyzicky nevyšli; do zoznamu sme zaradili len tie, o ktorých sme už mali k dispozícii dostatočné bibliografické údaje.

Kvantitatívna charakteristika a jazykový profil korpusu

Zber a spracovanie dát do databázy boli metodologicky uzavreté k 31. máju 2026. Bibliografické záznamy publikačných výstupov a sekundárnej literatúry, ktoré boli vydané alebo indexované po tomto dátume, do databázy neboli zaradené. Z jazykového hľadiska sme korpus budovali inkluzívne a neaplikovali sme žiadne reštriktívne kritériá. Primárne zdroje sú do databázy zaradené vo všetkých

³ Dostupný tu: <https://doi.org/10.31577/2024/9788022420778>

jazykoch, v ktorých ich autori zverejnili. Pri sekundárnych zdrojoch sme preberali všetky relevantné pramene v akejkolvek jazykovej mutácii presne tak, ako ich autori jednotlivých primárnych prác uviedli vo svojich súpisoch použitej literatúry (po odrátaní samotných analyzovaných prekladov).

Výsledkom aplikácie opísaných kritérií je extenzívna databáza, ktorá združuje **45** primárnych zdrojov. Z nich je dovedna vygenerovaných **1 853 bibliografických odkazov** na **1 583** unikátnych prameňov sekundárnej literatúry (v priemere tak pripadá na jednu primárnu prácu takmer 42 odkazovaných položiek). Tento rozsah svedčí o tom, že hoci je systematický výskum socio-humanitnovedného prekladu v slovenskom kontexte relatívne novým fenoménom, opiera sa o robustné a vysoko interdisciplinárne odborné podložie.

Predbežná kvantitatívna analýza vygenerovaných dát nám umožňuje aspoň rudimentárne načrtnúť obrysy tohto vedeckého priestoru. Z hľadiska autorskej produktivity – teda prítomnosti autorov s najvyšším počtom rôznych publikácií evidovaných v zozname sekundárnej literatúry – databáze dominujú zástupcovia klasickej filológie (D. Škoviera), filozofie (E. Farkašová, A. Vantuch, ktorí aktívne recenzovali vychádzajúce práce svojich odborov), kľúčové predstaviteľky translatologického výskumu z Ústavu svetovej literatúry SAV (K. Bednárová, K. Kusá, J. Truhlářová, L. Vajdová) a starší teoretici združení okolo tzv. Nitrianskej školy (A. Popovič, F. Miko). Ešte presnejší obraz však ponúka pohľad na uzlové body siete – najcitovanejšie práce. Po konsolidácii dát sa ukazuje, že epistemologické jadro tohto výskumu je jasne ukotvené. Ako suverénne najčastejšie referenčné body (s najväčším počtom prepojení naprieč primárnymi prácami) slúžia rozsiahle historiografické a lexikografické projekty, predovšetkým kolektívny *Slovník prekladateliek a prekladatel'ov: vedy o člověku a kultúre* (2024), prvý zväzok Bednárovej *Dejín umeleckého prekladu na Slovensku* (2013) či *Slovníky slovenských prekladatel'ov umeleckej literatúry*

(2015, 2017). Na ne sa bezprostredne napájajú klasické teoretické práce (A. Popoviča či zborník *Preklad spoločenskovedných textov* ed. J. Mlaceka z r. 1978). Zaujímavým javom je vysoká citovanosť prelomových prác R. Lesňáka o samizdate, ktorá svedčí o tom, že najnovšia reflexia dejín prekladu socio-humanitnoviedných textov doceňuje aj túto do roku 1989 absolútne nerefektovanú (vlastne kriminalizovanú) časť slovenského prekladového priestoru. Naznačené pozorovania, akokoľvek skratkovité, dokazujú, že výskum socio-humanitnoviedného prekladu nestojí na zelenej lúke, ale aktívne a rovnomerne ťaží z domácej teórie, literárnohistorického mapovania i dobovej dokumentácie a nepretržite reaguje na zahraničné podnety (najvýraznejšie frankofónne, porov. zdroje prác K. Bednárovej, J. Truhlárovej, L. Vajdovej a J. Živčáka).

Ako pracovať s bibliografiou

Pre komplexnejšiu makroštruktúru bibliografie sme sa priklonili k čisto abecednému radeniu v oboch zoznamoch. Metodologická bibliografia tak ponúka viacero spôsobov čítania:

- **Klasické vyhľadávanie** zdrojov a prác jednotlivých autorov zoradených abecedne.
- **Vyhľadávanie sekundárnej literatúry podľa konkrétnej témy** primárneho textu. Odkazy pri slovníku prekladateľov tak napríklad čitateľa dostanú k parciálnym textom o jednotlivých prekladateľoch zahrnutých do slovníka, prípadne priamo ku kritikám a recenziám konkrétnych prekladov.

Zdroje sú zapísané podľa adaptovanej normy Chicago používanej v medzinárodnom vedeckom periodiku *World Literature Studies*.

Odkazované zdroje (neuvedené v bibliografickej časti)

Beranová, Lenka. 2024. „Miesto americkej literatúry v slovenskej prekladovej produkcii v období normalizácie.“ Diplomová práca, Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici.
<https://opac.crzp.sk/?fn=detailBiblioForm&sid=F0082B7A009D1614B0C31EB883AC>.

Biloveský, Vladimír – Ivan Šuša. 2017. Banskobystrické myslenie o preklade a tlmočení (veda, výskum, edukácia). Banská Bystrica: Belianum.

Görözdí, Judit – Dobrota Pucherová, eds. 2018. *Snímanie závojov z priestorov, miest a faktov: zborník k jubileu a personálna bibliografia Libuše Vajdovej*. Bibliografiu spracovala Veronika Čejková. Bratislava: Ústav svetovej literatúry SAV.

Gulašová, Barbora. 2024. „Preklady neliterárnych textov Bjørnstjerneho Bjørnsona do slovenčiny a ich recepcia.“ Diplomová práca, Univerzita Komenského v Bratislave.
<https://opac.crzp.sk/?fn=detailBiblioForm&sid=98506E6D5B5CDF25358D8755F29B>.

Hroncová, Ľubica, ed. 2018. *Ján Zambor: personálna bibliografia*. Bratislava: Univerzita Komenského.

Chnápková, Nora. 2026. „Komentovaný preklad spoločenskovedného textu z oblasti histórie (Sophie Brouquet: La vie des femmes au Moyen Âge, 2019).“ Bakalárska práca, Univerzita Komenského v Bratislave.
<https://opac.crzp.sk/?fn=detailBiblioForm&sid=8659C29BADED150F7542695F1802>.

- Kusá, Mária, ed. 2019a. *Nezameniteľný zmysel pre vecnosť: personálna bibliografia Milana Žitného*. Bibliografiu spracovala Veronika Čejková. Bratislava: SAP – Slovak Academic Press; Ústav svetovej literatúry SAV.
- Kusá, Mária, ed. 2019b. *Rozmanitosť skúmania kultúrnych priestorov: personálna bibliografia Kataríny Bednárovej*. Bibliografiu spracovala Veronika Čejková. Bratislava: Ústav svetovej literatúry SAV.
- Pašteková, Soňa, ed. 2017. *Inšpiratívnosť pomedzných pohľadov: personálna bibliografia Márie Kusej*. Bibliografiu spracovala Veronika Čejková. Bratislava: Ústav svetovej literatúry SAV.
- Šinková, Adriana. 2025. „Komentovaný preklad spoločenskovedného textu z oblasti histórie (Jean Verdon: La vie quotidienne au Moyen Âge).“ Bakalárska práca, Univerzita Komenského v Bratislave. <https://opac.crzp.sk/?fn=detailBiblioForm&sid=11DFBA30F566A03CA6E1E07AA9BF>.
- Zahorák, Andrej, ed. 2024. *Personálna bibliografia Daniely Müglovej: odbornosť sa snúbi s ľudskosťou*. Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa.

Bibliografická část

Primárne zdroje

Pozn.: Primárne zdroje sú zoradené abecedne. Každý záznam obsahuje bibliografické informácie, abstrakt a (ak boli k dispozícii) aj odkazy na sekundárnu literatúru v skrátrenom zápise.

Bednárová, Katarína – Mária Kusá – Silvia Rybárová, eds. 2024. *Slovník prekladateľiek a prekladateľov: vedy o človeku a kultúre*. Bratislava: VEDA, vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied – Ústav svetovej literatúry SAV. Dostupné na: <https://doi.org/10.31577/2024/9788022420778> [Heslár prekladateľov]

Abstrakt: *Slovník prekladateľiek a prekladateľov: vedy o človeku a kultúre* prináša prostredníctvom portrétov takmer stovky prekladateľských osobností a ich výberových bibliografií súhrnný obraz podstatnej časti knižnej produkcie najdôležitejších diel filozofickej, sociologickej, historickej, literárnovednej či umenovednej orientácie, ktorá bola vydaná a preložená na Slovensku v rozpätí od medzivojnového obdobia 20. storočia po 20. roky 21. storočia. Poskytuje profily osobností slovenského socio-humanitnovedného prekladu, charakterizuje ich dominantné zameranie a vo svojej podobe tvorí aj svojské dejiny recepcie tohto typu literatúry na Slovensku. Spolu s úvodnými kontextovými staťami, bibliografiou prekladov, výberovou sekundárnou literatúrou k jednotlivým heslám, registrom mien a ďalšími materiálmi umožňuje zároveň ich rekonštrukciu, a to aj vďaka prepojeniu jednotlivých hesiel a osobností prostredníctvom prekladaných autorov. Právě komplexnosť spracovania rozsiahleho materiálu, dosiaľ vedecky reflektovaného iba čiastkovo, zaručuje, že sa publikácia môže stať dôležitým študijným a bádateľským prameňom v oblastiach ako teória a dejiny prekladu, štúdium translatológie, prekladanie, redigovanie, vydávanie kníh. Predmetom záujmu by sa mohla stať i pre historičky a historikov vzhľadom na pomerne intenzívnu prekladateľskú aktivitu v skúmanej oblasti. Slovník ako celok predstavuje cenný materiál pre každého, kto sa zaoberá dejinami slovenskej kultúry 20. storočia. Zo špecifického zorného uhla totiž nasvecuje, dokresľuje a obohacuje tvar jednotlivých vývinových období kultúrneho a vedeckého života na Slovensku od medzivojnového cez vojnové obdobie, prvé povojnové roky, cez zmeny v kultúrnej atmosfére v dogmatických päťdesiatych, liberálnych šesťdesiatych, normalizačných

sedemdesiatych rokoch, postupné narastanie krízy v rokoch osemdesiatych až po radikálnu zmenu v záverečnom desaťročí 20. storočia, ktorej obraz sa kryštalizuje v prvých dvoch desaťročiach 21. storočia. Nezanedbateľným je aj fakt, že pri chronologickom čítaní hesiel od predstaviteľov generácie medzivojnového obdobia až po dnešok Slovník demonštruje neobyčajne dynamický vývin slovenského jazyka v 20. a 21. storočí a ukazuje, ako sa slovenčina vyrovnávala s jazykovou podobou inonárodných textov filozofického, sociologického, historického, umenovedného či vôbec teoretického charakteru, v mnohých prípadoch cizelovanou niekoľkými storočiami používaním odborného a vedeckého jazyka a akú úlohu pri tomto jave na Slovensku v akcelerovanej podobe zohrával práve preklad.

[(Albrecht 1977); (Bakoš 1999); (Baláž 1997); (Beňo 2007); (Berlin 1999); (Biathová 1979); (Bokes 1966); (Bombiková 1999); (Brodňanská 2021); (Csontos 2001); (Cviková – Juránová 2014); (Cvrkal Ivan. 1984); (Deáková 2018); (Dedinský 1984); (Dedinský 2008); (Dědečková 2017); (Démuth 2008); (Dobiaš – Dobiašová 2018); (Drastich 2003a); (Drastich 2003b); (Dunaj 2013); (Ďurišin 1987); (Farkašová 1991); (Farkašová 2001); (Farkašová 2004); (Farkašová 2006); (Ferenčuhová 2008); (Fraňo 2011); (Fraňo 2015); (Fridmanová 2005); (Furjelová 2000); (Gavendová 2007); (Geisbacherová 2007); (Germušková 2010); (Golema 2005); (Grusková 2005); (Háber 2004); (Hajko 1977); (Hašková 2005); (Hrabák 1948); (Hroch 2005); (Chabada 2015); (Chabada – Maco – Marcelli – Mičaninová 2012); (Chmel 2005); (Chmel 2008); (Janecová 2001); (Juríková 2015); (Kadlečík 1990); (Kalaš A. 2020); (Kamenec 1997); (Karšai 1970); (Karul 2006); (Karul 2017); (Keď jedna myšlienková orientácia... 2016); (Kniha otázok a odpovedí... 2011); (Kodoňová 2003); (Kramárová 2017); (Kuchtová – Glavaničová 2014); (Kunschová 2004); (Kurák 2022); (Kuric 2009); (Kusý 1945); (Kutáš 2008); (Lajdová 1998); (Leško 2021); (Malíková 2004); (Marcelli 2020); (Matejov 2007); (Mifkovičová 1998); (Mihalková 2003); (Mihalková 2004); (Münz 2020); (Novosád 2007); (Obušeková 2015); (Pašteková – Teplan 2022); (Petraško 2006a); (Petraško 2006b); (Petraško 2007); (Petraško 2010); (Petříček 1999); (Pichler 1998); (Podmaka 1999); (Polák 1989); (Porubánová 2002); (Porubiak 2015); (Porkertová 2016); (Radová 2008); (Rajtíková 2022); (Rajtíková 2023); (Rakúsová 2022); (Sedová – Smreková 2019); (Silnická 2002); (Sivák 1990); (Sivák 1995); (Sivák 2006); (Sivák 2010); (Slivko 1959); (Smolka 1965); (Sucharek 2006); (Sucharek 2010); (Szabó 2003); (Szapuová 1995); (Szapuová 1996); (Šabík 2002); (Šabíková 2010); (Šimková 2015); (Škoviera 2006); (Škoviera 2007); (Škoviera 2010); (Škoviera 2011); (Škoviera 2012); (Špaček 1991); (Šuša 2009); (Švihura 2023); (Tazberík 1994); (Tazberík 1995); (Terray 1961); (Tížik 2005); (Tomčík 1988); (Truhlářová 1995); (Umberto Eco: Interpretácia a... 1996); (Urbancová 2008); (Valček 2004); (Valo 2003); (Várossová 1995); (Vávra 2012); (Višňovský 2001); (Výdra 2012a); (Výdra 2012b); (Zechelová 2019); (Zelinová 2014); (Zelinová 2017); (Zelinová 2023); (Zemko 2002); (Zimovčáková 2013); (Zouhar 2000); (Žilka 1993); (Bednárová 2013);

(Bednárová-Kenížová 1994); (Bednárová-Kenížová 1995); (Biografický lexikón Slovenska. I... 2013); (Cvrkal 1986); (Duchajová 1970); (Hvišč 1972); (Jankovič 2005); (Kanichová 2015); (Kovačičová – Kusá 2015); (Kovačičová – Kusá 2017); (Kusá 2005); (Kusá – Rondziková 2020); (Lábaj 2024); (Lesňák 1998); (Letná škola prekladu. 1... 2012); (Peter Zajac 1977); (Jozef Mlacek 1978); (Popovič 1983); (Preklad a kultúra. 1... 2014); (Preklad a tlmočenie. 1... 2016); (Remišová 2008); (Valcerová 2005); (Vilikovský 1986); (Winczer 1993); (Winczer 2014); (Andruška 1996); (Babiak 2010); (Bakoš 1997); (Bélas 1994); (Benko 2007); (Beňo 1997); (Beňo 2001); (Bičkoš 1999a); (Bičkoš 1999b); (Bodnár 1954); (Bosák 2006); (Brťanová 2014); (Búzik 2006); (Bžoch 1998); (Bžoch 2007); (Bžoch 2003); (Cesnaková-Michalcová 1960); (Colotka 1991); (Čepán 1962); (Čerevka 1978); (Červenák 1987); (Čipkár 2007); (Debnár 2012); (Domček 2000); (Doval 1984); (Drozda 1991); (Dubovský 2017); (Dvonč – J. Genzor a i. 2006); (Fabián 1994); (Farkašová 1981); (Farkašová 1986); (Farkašová 1990); (Farkašová 2005); (Farkašová 2006); (Ferenčuhová 2005); (Ferko 1998); (Ferko 1999); (Ferko 2000); (Ferko 2003); (Ferko 2008); (Foucaultova koncepcia moci 2001); (Fuchs – Marušiak 1992); (Gáliková 2003); (Gažáková 2021); (Gołaszewska – Marušiak 1968); (Görözdí 2006); (Grittiová 2014); (Habláč 2001); (Horecký 1997); (Horváth 1995); (Chalupeková – Ťažká 2019); (Chmel 2017); (Chrenková 2000); (Ihringová 2003); (Ježík 2007); (Jozef Marušiak 2007); (Kaduková 2002); (Kamenec 1996); (Kanovský 1996); (Kasarda 1996); (Kečka 2012); (Klátik 1982); (Kochol 2005); (Kopsová 1993); (Kordoš 2016); (Kouba 1985); (Kováč 2012); (Krausová 2015); (Kret 2007); (Krupa 1997); (Kunschová 2002); (Kusá 1999); (Kusá 2021); (Lačný 1998); (Lajdová 1998); (Lajdová 2000); (Lejková 2023); (Liba 2000); (Lipták 1996); (Lukán 1976); (Malík 2003); (Maliti 2014); (Marcelli 2001); (Marčok 1964); (Marčok 2002); (Marenčin 2004); (Marušiak 1983); (Marušiak 1992); (Marušiak 1993); (Mihalik 2000); (Michalovič 1988); (Michalovič 1996); (Michalovič 1999); (Michalovič 2000a); (Michalovič 2000b); (Michalovič 2001); (Michalovič 2006); (Mihalkovič 2009); (Minár 2000); (Miroslav Marcelli: Michel Foucault... 1996); (Muránsky 2012); (Nádas 2001); (Novosád 1999); (Okáli 1978); (Okáli 1982); (Oleríny 1991); (Oleríny 1994); (Oleríny 2001); (Oleríny 2008); (Ondrejovič 1979); (Ondrejovič 2002); (Ondrejovič 2007); (Ondrejovič 2016); (Palkovičová 2019); (Palkovičová 2021); (Palkovičová – Šoltys 2021); (Panovová 1987); (Pašteka 1984a); (Pašteka 1984b); (Pavelka 2010); (Pavlacová 2002); (Pelán 2020); (Petrík 1958); (Petríček 1995); (Pichler 2006); (Pitoňák 1994); (Plašienková 2005); (Plašienková 2007); (Plašienková – Bizoň 2022); (Podolinská 1999); (Pospíšil 1992); (Prášil 2016); (Rozhovor J. Hvišča s... 2012); (Rusnák 2007); (Rusnák 2008); (Rydlo 2002); (Sabolová-Princic 1993); (Sačková 2008); (SAV: Za Norou Krausovou 2009); (Sedová 1994); (Sedová 1996); (Sedová 2003); (Sedová 2006); (Schuster 2006); (Sivák 1993); (Sivák 2013); (Sivák 2013b); (Smatanová 2013); (Sťahel 2015); (Strohnerová 1994); (Sveton 2003); (Szabó 2002); (Šabík 1992); (Šabík 1996); (Šah 2017); (Šavelová 2017); (Šebestík 1955); (Šimečka 2004); (Šimko 1997); (Škotka 1996); (Škoviera 1982); (Škoviera 1986); (Škoviera 2004); (Škoviera 2013); (Šmatlák 1948); (Špaňár 1983); (Špaňár 1984); (Šulaj 1994); (Šuša 2018); (Šústová Drelová 2019); (Taranenková 2013); (Tazberík 1994); (Uhlířová 1964); (Vajdová 2000); (Vaňko 1997); (Városová 1969); (Visco 1995); (Višňovský 2019); (Vráblová 2000);

(Matejov – Zajac 2005); (Zelenková 2009); (Zouhar 2000); (Zouhar 2004); (Zvarík 2009); (Zvarík 2015); (Ač 2004); (Albini 2006); (Andruška 1982); (Bábiková 2002); (Bagin 1976); (Bagin 1981); (Bakoš 1996); (Bartko 2000); (Bednárová 2018); (Bernát 2005a); (Bernát 2005b); (Beňo 2003); (Beňo 2008); (Berka 1985); (Biloveský 2005); (Boor 1995); (Brtňanová 2006); (Burian 1998); (Burian 2001); (Burian 2003); (Burian 2011); (Buzalka 1999); (Buzássyová 2021); (Buzássyová – Juríková 2018); (Bystřický 2003); (Bžoch 2008); (Caltík 1976); (Cedzo 2007); (Cíger 1948); (Cviková 1989); (Cvrkal 1971); (Čandíková Paraličová 2008); (Čapková 2006); (Červeňák 1974); (Čúzy 2006); (Debnár 2005); (Dubníčka 1995); (Farkašová 1981); (Farkašová 1985); (Farkašová 1988); (Farkašová 1989); (Farkašová 1991); (Farkašová 1997); (Farkašová 1999); (Farkašová 2000); (Farkašová 2001); (Farkašová 2003); (Farkašová 2004a); (Farkašová 2004b); (Farkašová 2005a); (Farkašová 2005b); (Farkašová 2005c); (Farkašová 2008); (Felix 1971); (Ferko 2011); (Filozofia v kultúrnom kontexte.... 2001); (Fischerová 1976); (Fišerová 2011); (Franek 1995); (Frimmová 2001); (Gajdoš 2000); (Gális 2005); (Gálisová 1999); (Gáliková 2002); (Geisbacherová 2004); (Geisbacherová 2005); (Geisbacherová 2006); (Görözdí – Pucherová 2018); (Grusková 2018); (Hábová 2006); (Hajko 1977); (Hajko 2022); (Hatrík 2004); (Hlávek 1974); (Hruška 1992); (Hruška 2014); (Hubinák 2010); (Hvišč 1980); (Chmelár 2006); (Chrenková 2005); (I. K. 2001); (Jaborník 1990); (Jaborník 1998); (Július Špaňár univerzitný profesor... 2013); (Jurčo 1978); (Juríková 2005); (Kamenec 2001); (Kenížová 1990); (Kišoňová 2010); (Klátik 1958); (Kocianová 1996); (Kol 1998); (Konrád 1995); (Kordoš 2008); (Koška 2005); (Krajčovič 1999); (Kret 1960); (Križka 1983); (Kučerková 2003); (Kunec 2003); (Lakošík 2010); (Liba 1987); (Liba 1996); (Lukáč 2001); (Machovec 1985); (Marton 2022); (Marušiak 1973); (Marxistické poňatie teórie osobnosti:... 1977); (Matejov 2009); (Matuščík 1955); (Májeková 2018); (Michalovič 2001); (Michalovič 2005); (Mihalkovič 2008); (Mináč 1955); (Mistrík 2003); (Münz 1961); (Münz 1973); (Nadubinský 1960); (Nagy 2021); (Navrátil – Vantuch 1978); (Noge 1980); (Novosád 1992); (Okál 1988); (Okál 2008); (Okáli 1980); (Palkovič 1991); (Palkovič 1998); (Pauleová 2004); (Pavlacová 2002); (Pejhovský 1996); (Petraško 2007); (Petraško 2008); (Pichler 2010); (Plašienková 2015); (Pokorný – Kořátko 1999); (Polák 2004); (Popovičová 2008); (Redererová 1989a); (Redererová 1989b); (Rojka 2009); (Rozner 1961); (Rybanský 2001a); (Rybanský 2001b); (Rydlo 1998); (Samson 2002); (Sedová 1997); (Sedová 2004); (Sisáková 2004); (Smreková 2008); (Součková 2003); (Součková 2004); (Součková 2007); (Sulík 1973); (Sýkora 2002); (Sýkora 2006); (Šabík 1972); (Šabík 1995); (Šabík 1996); (Šajda 2021); (Šepitka 1979); (Šimon 2008); (Šišmišová 2013); (Škoviera 1979); (Škoviera 1980); (Škoviera 1981); (Škoviera 1982); (Škoviera 1985); (Škoviera 1986a); (Škoviera 1986b); (Škoviera 1987); (Škoviera 1988); (Škoviera 1989); (Škoviera 2007); (Škoviera 2013); (Šmatláková 1990); (Šmídová 1998); (Špaňár 1971); (Štofková 2011); (Šuster 2010); (Šuša 2011); (Šuša 2018); (Švihran 1956); (Švihran 1980); (Teplan 2005); (Teplan 2006); (Teplan 2006b); (Teplan 2007); (Thurzo 2002); (Truhlářová 2017); (Truhlářová 2018); (Turan 2014); (Ťapajnová 2005); (Uherek 2006); (Vajda 1989); (Vajdová 2014); (Valachovič 1991a); (Valachovič 1991b); (Vantuch 1970); (Vantuch 1984); (Vantuch 2008); (Vašek 2021); (Viskupová 1988); (Višňovský 2010); (Višňovský

2018); (Vlková 2017); (Volek 1998); (Vozák 1983); (Vydra 2002); (Vydrová 2006); (Wild 1998); (Wild 2009); (Wild 2021); (Winczer 2005); (Zemko 2001); (Žilinek 2005); (Žigo 2017); (Žitný 1978)].

Bednárová, Katarína. 2013. *Dejiny umeleckého prekladu na Slovensku I.: od sakrálného k profánnemu*. Bratislava: VEDA, vydavateľstvo SAV – Ústav svetovej literatúry SAV.

Abstrakt: Prvý zväzok päťdielných *Dejín umeleckého prekladu na Slovensku* s podtitulom *Od sakrálného k profánnemu* je úvodom do historiografie prekladu v slovenskom kultúrnom priestore. Prináša súhrnný pohľad na problematiku písania dejín prekladu, hodnotí doterajší stav a ponúka pohľad na problematiku ontogenézy umeleckého prekladu. Umelecký preklad v historickom diskurze prezentuje na pozadí vzťahu k dejinám slovenského jazyka a literatúry, literárnej komparistiky a recepcie, a ako súčasť národnej kultúry a kultúrneho dedičstva. Bližšie v historickej perspektíve objasňuje determinanty slovenského prekladového priestoru, rozkrývajúce charakter a špecifické črty prekladu: geopolitický priestor, jazykovú situáciu, československý kultúrny kontext, politické gesto v situácii prekladu, konfesionálny fenomén a postavenie prekladateľa a prekladu v spoločnosti. V ďalších kapitolách sa venuje vzťahu sakrálného a profánného a mapuje dejiny prekladu sakrálnych, duchovných a vieroučných textov na Slovensku od 9. storočia po súčasnosť.

[(Artimová 2007); (Avenarius 1992); (Bagin 1970); (Bándy 2001); (Berger 2008); (Brťáňová 2002); (Casanova 1999); (Curtius 1998); (Čarnogurská 2001); (Čejková – Kusá 2010); (Debnár 1997); (Dorula 1997); (Dorula 2002); (Dorula 1997); (Douglas 1996); (Ďurica 1997); (Ďurica 2009); (Feldek 2010a); (Feldek 2010b); (Franek 1993); (Frimmová 2002); (Frye 2000); (Gajdoš 1942); (Gecse – Horváth 1990); (Hamada 1995); (Heriban 2011); (Chalvin 2011); (Chevrel – D’hulst – Lombez 2012); (Jankovič 1947); (Kačala – Krajčovič 2006); (Klimeková 2009); (Kočiš 1999); (Kočiš 2004); (Košťál 1989); (Kovačičová 2001); (Kovačičová 2001); (Kovačka 2007); (Kovalčík 2003); (Kovalčík 2008); (Kraft 1994); (Krasnovská 1997); (Krasnovská 2002); (Krošláková 1985a); (Krošláková 1985b); (Krošláková 1992); (Krošláková 1993); (Krošláková 1997); (Krošláková – Habovštiaková 1994); (Kuzmík 1976); (Kuzmík 1983); (Kuzmík 1987a); (Kuzmík 1987b); (Lane 1996); (Léon-Dufour 1990); (Lesňák 1998); (Levý 1957); (Liba 1970); (Liba 2001); (Majtán 1996); (Mathauserová 1976); (Mathauserová 1984); (Mathauserová 1988); (Mathauserová 2001); (Mihál 1935); (Minárik 1976); (Minárik 1993); (Okál 1965); (Ondrejková 2002); (Palkovič 1993); (Palkovičová – Šoltys 2006); (Pauliny 1964); (Pauliny 1980); (Pauliny 1983); (Pauliny 2001); (Petráš 1993); (Pietras 2002); (Potúček 1970); (Ratkoš 1990); (Rúfus 2001); (Runes 1992); (Salner 2000); (Skladaná 1997); (Stanislav 1945); (Stanislav 1967); (Stanislav 1978); (Steller 1929); (Šafárik 1851); (Šafárik 1961); (Škoviera 1999); (Škoviera 2009); (Škoviera 2013); (Škovierová 2002); (Švagrovský 1983); (Švagrovský 1999); (Trabalka 2001); (Trstenský 2010); (Turčány 2001); (Tyrol 2002); (Tyrol 2009); (Tyrol 2010a); (Tyrol 2010b); (Vajdová

2009); (Vajdová 2013); (Van Hoof 1991); (Vašica 1996); (Vráblová 2001); (Vragaš 1991); (Zemánek 1997); (Žeňuch 1997); (Žigo – Kučera 2012)].⁴

⁴ Uvádzame a bibliograficky spracúvame len zdroje k téme preklad socio-humanitnovedných textov.

Bednárová, Katarína. 2015. „Kontexty slovenského umeleckého prekladu 20. storočia.“ In *Slovník slovenských prekladateľov umeleckej literatúry 20. storočia. A – K*, 15 – 73, 74 – 92 (anglická mutácia). Bratislava: Ústav svetovej literatúry SAV – VEDA, vydavateľstvo SAV.

Abstrakt: Štúdia Kataríny Bednárovej s názvom „Kontexty slovenského umeleckého prekladu 20. storočia“ predstavuje komplexný prehľad vývinu prekladovej literatúry na Slovensku, ktorý bol výrazne formovaný meniacimi sa geopolitickými a kultúrno-politickými podmienkami. Autorka analyzuje historické východiská, kedy sa slovenský preklad formoval v nehomogénnom mnohojazyčnom prostredí (kde sa popri sebe bežne čítalo v latinčine, češtine, nemčine či maďarčine) a od osvietenského vzdelávacieho poslania sa vďaka básnikom, ako bol P. O. Hviezdoslav, postupne emancipoval na plnohodnotný umelecký čin. Zásadný posun nastal so vznikom Československa v roku 1918, čo prinieslo inštitucionálne zázemie (vysoké školy, divadlá, Matica slovenská), ustálenie spisovnej slovenčiny a rozmach systematickej vydavateľskej činnosti. Následný vývoj v 20. storočí bol však tvrdo poznačený ideologickými zásahmi a cenzúrou, a to najprv počas vojnovnej Slovenskej republiky a neskôr, omnoho dlhšie a hlbšie, v rokoch socializmu (1949 – 1989), keď politická moc využívala preklad ako nástroj riadenej kultúry s prioritnou orientáciou na sovietsky blok. Zásahy štátnej moci spôsobili, že sa prekladový priestor rozštiepil na oficiálnu sféru (štátne vydavateľstvá), neoficiálnu (ilegálny samizdat) a exilovú sféru. Napriek perzekúciám a cenzúre sa najmä počas dočasného politického uvoľnenia v 60. rokoch, ale aj vďaka obetavej práci redaktorov, podarilo udržať kontakt so svetovými literárnymi trendmi. V druhej polovici storočia zároveň došlo k výraznej profesionalizácii prekladateľov, vzniku takzvanej slovenskej prekladateľskej školy a rozvoju medzinárodne rešpektovanej translatológie (A. Popovič, F. Miko, D. Ďurišin), vďaka čomu si slovenský umelecký preklad aj navzdory totalitným podmienkam vytvoril vysoko hodnotný literárny korpus.

[*(Lesňák 1998); (Liba 1970); (Pauliny 1983); (Šútovec 2011); (Winczer 2008)*].⁵

⁵ Uvádzame a bibliograficky spracúvame len zdroje k téme preklad socio-humanitnovedných textov.

Bednárová, Katarína. 2018. „Anton Vantuch – prekladateľ.“ In *Anton Vantuch (1921 – 2001): romanista, literárny vedec, kultúrny historik a prekladateľ*, 139 – 232. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave.

Abstrakt: V kapitole Anton Vantuch ako prekladateľ literárna historička a translatologička Katarína Bednárová analyzuje Vantuchovo prekladateľské dielo s osobitným dôrazom na jeho preklad Montaignových *Esejí*. Vantuchova prekladateľská tvorba je viacúrovňová a zahŕňa preklady literárnej klasiky (próza, literatúra faktu, poézia), ktoré zaplňali biele miesta v slovenskom kultúrnom priestore, ako aj preklady kľúčových diel francúzskej filozofie (Montaigne, Descartes, D'Alembert, Bergson, Sartre). Tieto diela výrazne formovali slovenský kultúrny, literárny a prekladový priestor počas štyroch desaťročí v druhej polovici 20. storočia. Hoci sa Anton Vantuch spoliehal na pripravenosť domáceho prijímajúceho kontextu, svojou prácou, najmä v oblasti filozofických textov, zároveň zásadne formoval jeho recepčné schopnosti. Kapitola sa detailne venuje prekladom filozofických prác a spomínaným Montaignovým *Esejám*, ktoré zohrali dôležitú úlohu pri rozvoji esejistického žánru v slovenskom kultúrnom a literárnom prostredí. Vantuch vnímal preklad v prieniku estetických, literárnych a historických problémov, pričom za kľúčový považoval vzťah medzi autorom a textom, ako aj horizont autora a prijímajúceho kontextu. Viacnásobné čítanie a interpretácia autora v kontexte jeho doby a diela preňho znamenali dialóg, ktorý viedol k výberu textu na preklad a ku komplexnej rekonštrukcii originálu. V duchu Montaignovho vysvetľujúceho prístupu možno jeho práce označiť za preklad-komentár či preklad-interpretáciu s mimoriadnym dôrazom na princíp kontextualizácie.

[(Bátorová – Bojničanová – Faithová 2015); (Beňo 2008); (Berman 1984); (Caltík 1976); (Coscolluela 2009); (Coscolluela 2010); (Čandíková Paraličová 2008); (Černý 1966a); (Černý 1992); (Dejiny etického myslenia v... 2008); (Felix 1986); (Felix 1989); (Gromová – Hrdlička – Vilímek 2010); (Hrušovský 1970); (Hviezda na barikádach 1976); (Kišoňová 2010); (Kovačičová – Kusá 2017); (Kvasz 2013); (Matuška 1967); (Mihalkovič 2008); (Navrátil 1978); (Novák 1978); (Popovič 1977); (Popovič 1983); (Rakšányiová 2010); (Šabík 1970); (Valček 1999); (Valček 2006); (Vanovič 1966); (Vanovič 1999); (Vantuch 1958); (Vantuch 1960); (Vantuch 1962); (Vantuch 1963); (Vantuch 1965); (Vantuch 1970a); (Vantuch 1970b); (Vantuch 1972); (Vantuch 1973); (Vantuch 1975); (Vantuch – Povchanič – Kenížová-Bednárová – Šimková 1995); (Vantuch 2007); (Zigo 1966); (Zigo 1981); (Zigo 1984); (Zigo 1987); (Zigo 2009)].

Bednárová, Katarína. 2020. „Neúplné poznámky k teórii a praxi prekladu filozofickej literatúry (na Slovensku).“ In *Preklad vo vedách o človeku a dialóg kultúr*, zost. Mária Kusá – Natália Rondziková, 40 – 73. Bratislava: Ústav svetovej literatúry SAV – VEDA, vydavateľstvo SAV.

Abstrakt: Štúdia sa zaoberá teóriou a praxou prekladu filozofickej literatúry na Slovensku, pričom poukazuje na absenciu špecifickej teórie pre tento typ textov, ktoré stoja na pomedzí literárneho a neliterárneho prekladu. Autorka skúma bariéry a špecifiká prekladu filozofického jazyka a hľadá východiská z hľadiska žánrovej, štýlovej i lingvistickej náročnosti týchto diel. Historicky vysvetľuje oneskorený rozvoj prekladu filozofie na Slovensku dôsledkami dlhodobého viacjazyčného (latinského a nemeckého) prostredia, absenciou domácej tvorivej tradície a najmä politickými a ideologickými zásahmi. V druhej polovici 20. storočia vývoj silno formovala vydavateľská činnosť komunistickej strany, voči ktorej ako alternatíva fungovali prekladové edície (napr. Antológia z diel filozofov, Filozofické odkazy). Autorka zdôrazňuje, že preklad filozofického textu nie je len mechanickým prenosom, ale náročnou vedeckou prácou, pri ktorej musí prekladateľ poznať filozofickú kultúru, konceptuálny rámec, asymetriu jazykov a uplatňovať metódy literárnej aj odbornej translatológie. Tieto snahy zároveň slúžia ako zrkadlo duchovnej kultúry a myšlienkových módov prijímajúcej spoločnosti.

[(Bednárová 2013); (Bednárová 2018); (Frank 1995); (Gluchman 2010); (Hajko 1989); (Hrušovský 1970); (Chabada 2012); (Kanichová 2005); (Kanichová 2015); (Kišoňová 2010); (Ladmiral 1981); (Minárik 1988); (Mišianik 1974); (Münz 1954); (Münz 1982); (Münz 1989); (Nežinská 1993); (Novotný 1935); (Oravcová – Münz – Várossová 1989); (Piaček 2006); (Plašienková 2010); (Popovič 1977); (Popovič 1983); (Sivák 2013); (Steiner 2010); (Škoviera 2013); (Škoviera 2014); (Várossová 2005); (Zigo 2009); (Žitný 2007)].

Bednárová, Katarína. 2024. „Kontexty prekladu vo vedách o človeku a kultúre I. : sondy a rekognoskácia“ In *Slovník prekladateliek a prekladateľov: vedy o človeku a kultúre*, 11 – 40, 344 – 369 (anglická mutácia). Bratislava: Ústav svetovej literatúry, SAV, v. v. i. – VEDA, vydavateľstvo SAV.

Abstrakt: Štúdia Kataríny Bednárovej, ktorá slúži ako úvodná sondáž k *Slovníku prekladateliek a prekladateľov: vedy o človeku a kultúre*, komplexne mapuje historické, inštitucionálne a lingvistické kontexty prekladu socio-humanitnej a filozofickej literatúry na Slovensku. Autorka sleduje vývoj tohto špecifického typu odborného prekladu od jeho pragmatických počiatkov v 18. a 19. storočí, cez obdobie tvrdej ideologickej cenzúry a indoktrinácie počas socializmu, až po radikálnu transformáciu vydavateľského prostredia a rozmach prekladovej produkcie po roku 1989. Text analyzuje kľúčové edičné projekty (ako napríklad Antológia z diel filozofov), významné vydavateľstvá a časopisy, ktoré formovali slovenský intelektuálny diskurz a pomáhali prekonávať izoláciu. Zároveň sa detailne venuje špecifickým translatologickým výzvam, ku ktorým patria najmä nejednoznačné hranice medzi vedeckým a umeleckým štýlom (typické pre žáner eseje, filozofické diela či staroveké texty), dlhodobý problém s budovaním adekvátnej slovenskej terminológie a nepreložiteľnosťou konceptov či dôležitosť paratextov a odbornej redakcie. Štúdia v konečnom dôsledku zdôrazňuje nezastupiteľnú úlohu prekladu ako kľúčového nástroja na transfer poznania, konštituovanie vedeckého vyjadrovania a budovanie kultúrnej pamäte spoločnosti.

[(Albérès 1965); (Artimová 2007); (Avenarius 1992); (Bachelard 1990); (Bagin 1970); (Bándy 2001); (Baricco 2009); (Bednárová 2013); (Bednárová 2015); (Bednárová 2020); (Berger 2008); (Boor – Lenko – Kot – Zigo 1968); (Bourdieu 2000a); (Bourdieu 2000b); (Bourdieu 2000c); (Brtáňová 2002); (Buber 2023); (Buchta 2008); (Casanova 1999); (Curtius 1998); (Čarnogurská 2001); (Čejková – Kusá 2010); (Černík – Viceník 2004); (Černý 1966a); (Černý 1966b); (Debnár 1997); (Dopita 2013); (Dorula 1997); (Dorula 2002); (Dorula 1997); (Douglas 1996); (Drug 2001); (Ďurica 1997); (Ďurica 2009); (Elexová 2023); (Esej – žáner slobody... 2011); (Farkas 1977); (Farkašová 2000); (Farkašová 2001); (Farkašová 2005); (Feldek 2010a); (Feldek 2010b); (Franek 1993); (Frimmová 2002); (Frye 2000); (Gajdoš 1942); (Gecse – Horváth 1990); (Gluchman 2010); (Gómez-Martínez 1996); (Hajko 1989); (Hamada 1995); (Heriban 2011); (Hrušovský 1970); (Chalvin 2011); (Chevrel – D’hulst – Lombez 2012); (Chmel 2020); (Jakobson 1991); (Jankovič 1947); (Jevninová 1959a); (Jevninová 1959b); (Jurovská 2001); (Kačala – Krajčovič 2006); (Kanichová 2005); (Kanichová 2014); (Lukács 1966);

(Maliti 2001); (Marion 2020); (Michalovič 2009); (Mišianik 1974); (Münz 1954); (Münz 1989); (Oravcová – Münz – Várossová 1989); (Picon 1966); (Polakovič 1940); (Popovič 1975); (Sokolovský 2011); (Stalin 1950a); (Stalin 1950b); (Stalin 1950c); (Susini-Anastopoulosová 2005); (Šafárik 1963); (Šajda 2024); (Škoviera 2013); (Štyri pohľady do feministickej filozofie (Nagl-Docekalová 1994); (Šútovec 2011); (Tížik 2013); (Truhlářová 2020); (Vajdová 2007); (Vajdová 2020); (Városová 2016); (Višňovský 2021); (Višňovský 2022); (Višňovský 2023); (Za marxistickú jazykovedu. Sborník... 1950); (Zigo 1969); (Zigo 2009)].

Bednárová, Katarína. 2024. „Translation as a scholarly dialogue.“ *World Literature Studies* 16, 3: 58 – 73. Dostupné na: <https://doi.org/10.31577/WLS.2024.16.3.5>

Abstrakt: Štúdiá vychádza z koncepcie prekladu ako dialógu medzi autorom a prekladateľom, medzi východiskovým textom a spôsobom prekladu a medzi dvoma intelektuálnymi prostrediami v dvoch kultúrach. Preklad humanitovedných textov je akademická činnosť, druh vedeckého dialógu, do ktorého prekladateľa vstupujú na viacerých rovinách – gestom výberu textu na preklad, spôsobom prenosu textu do prijímajúceho prostredia a voľbou prekladateľskej metódy. V súvislosti s výberom textov na preklad sa v článku diskutuje o vplyve historického kontextu prijímajúceho prostredia, vzťahu prekladateľa k príslušným vedným disciplínam a o miere recepcie textu v prijímajúcom prostredí. Tieto aspekty sa demonštrujú prostredníctvom analýzy slovenských i českých prekladov diela Reného Descarta (1954 a 2016) a slovenských prekladov diel Jeana-Paula Sartra (1964) a Georgea Steinera (2022), pričom sa zohľadňujú odlišné obdobia ich vzniku.

[(Berman 1984); (Bodnár 1965); (Bodnár 1967); (Bodnár 1969); (Bžoch – Nadubinský – Kalinová – Bodnár – Várossová – Hamada 2002); (Compagnon 1984); (Coscolluela 2009); (E. V 1964); (Girard 1946); (Ivanová 2022); (Moderná francúzska dráma: Giraudoux 1965); (Popovič 1975); (Smreková 1983); (Smreková 1996); (Sokolov 1951); (Steiner 1998); (Triaú 2024); (Zigo 1967)].

Bednárová, Katarína. 2025. „Auto-translation, réécriture, traduction comme modalités textuelles du transfert de la pensée littéraire : observation sur Histoire, mémoire et récit personnel dans la prose française contemporaine de Silvia Rybárová.“ *Romanistica Comeniana* 8, 1: 108 – 127.

Abstrakt: Predkladaná štúdia ponúka reflexiu diela Silvie Rybárovej *Dejiny, pamäť a osobný príbeh v súčasnej francúzskej próze* (2024), pričom sa zameriava na jednej strane na predmet literárneho výskumu, ktorý autorka uskutočnila na materiáli súčasnej francúzskej literatúry, a na strane druhej na transfer konceptov a kategórií francúzskej literárnej vedy v situácii kultúrnej asymetrie. Najprv prináša prehľad výskumu venovaného otázke podôb a fungovania osobnej a kolektívnej pamäti v literárnych textoch, ktoré tematizujú vzťah medzi dejinami a osobným naratívom v kontexte historických udalostí, najmä počas druhej svetovej vojny a holokaustu. Diskusia sa následne presúva k zdôrazneniu transferu teórií a kategórií predovšetkým francúzskej literárnej vedy, z ktorých autorka čerpá a prostredníctvom ktorých o tejto problematike uvažuje. Záverečná časť štúdie pozostáva zo zhodnotenia spôsobov a efektívnosti tohto transferu v asymetrických kontextoch a tradíciách literárneho myslenia.

[(Görözdí 2014); (Mikuláš 2026); (Jančovič 2021); (Schwartz – Weller – Winkel 2021); (Truhlářová 1999); (Truhlářová 2007); (Truhlářová 2020); (Vrzgulová – Salner 2020); (White 1998)].

Bednárová, Katarína. 2025. „De la non-traduction à la traduction : trajectoires et limites du traduire dans l’espace textuel des sciences humaines.“ In *Humanities in Translations – Translation in Humanities: Exploring Transfer and Reception*, ed. Igor Tyšš, 35 – 36. Bratislava: Ústav svetovej literatúry SAV, v. v. i.

Abstrakt: Abstrakt príspevku prezentovaného na medzinárodnom vedeckom kolokviu.

Bednárová, Katarína. 2025. „Preklad a aspekty recepcie socio-humanitnovedných textov ako kultúrny a literárny transfer v 20. storočí (podoby a pojmy).“ In *Vybrané kapitoly z teórie a praxe prekladu vo vedách o človeku a kultúre*, ed. Ivana Kupková, 12 – 49. Bratislava: Ústav svetovej literatúry SAV, v. v. i.

Abstrakt: Autorka sa v štúdií venuje najširšiemu kontextu základných pojmov, postaveniu a funkcii prekladu spoločenskovedných a humanitnovedných textov pri transfere vedeckého poznania. Zároveň navrhuje, aby sa tieto odborné texty označovali ako epistemické alebo diskurzívne texty a ich preklad ako epistemický preklad.

[(Bednárová 2013); (Bednárová 2024b); (Bednárová – Kusá – Rybárová 2024); (Blažek 2006); (Bourdieu 1990); (Buber 2018); (Buber 2023); (Calvino 2000); (Ceaușescuová 1986); (Černík – Viceník 1986); (Černík – Viceník 2004); (Černík – Viceník 2011); (Černík – Višňovský 2007); (Delisle 2021); (Delisle – Woodsworth 2014); (Descartes 2025); (D’hulst 2009); (Espagne – Werner 1988); (Findra 2004); (Gonne – Merrigan – Meylaerts – Gerwen 2021); (Gonne – Roland – Vanasten 2022); (Gromová 2010); (Gromová – Hrdlička – Vilímek 2010); (Gromová – Rondziková – Tyšš 2020); (Gyarfášová 2023); (Mikuláš 2026); (Chevrel – Masson 2012); (Jacquemonnd – Sapiro 2020); (Jettmarová 2007); (Jurovská 2001); (Kraft 1994); (Kusá 2024); (Kusá – Rondziková 2020); (Lesňák 1998); (Lévi-Strauss 1993); (Lévi-Strauss 1994); (Lévi-Strauss 1998); (Lévi-Strauss 2000); (Lévi-Strauss 2022); (Lotman 1994); (Miko – Popovič 1978); (Mikuláš 2025); (Milliaressi 2018); (Milliaressi 2020a); (Milliaressi – Berner 2021); (Moser 2014); (Motyková – Cingerová 2025); (Pastier 1991); (Pastierová 2023); (Piaček 2019); (Pliešovská 2024); (Popovič 1975); (Popovič 1977); (Popovič 1983a); (Popovič 1972); (Popovič 1983); (Pym – Berlin – Bern – York – Paris – 2010; 2018); (Rakšányiová 2007); (Rakšányiová 2010); (Rougemont 2001); (Sapiro 2012); (Schoberová 1973); (Schögler 2017); (Slovník súčasného slovenského jazyka.... 2021); (Sokol 2010); (Truhlářová 2015); (Vajdová 2007b); (Vajdová 2009); (Vajdová 1994); (Vajdová 2007a); (Višňovský 2006); (Whiteová 1999); (Winczer 2014); (Žitný 2007)].

Bednárová, Katarína. 2025. „Svet v rozklade.“ *Verzia*: časopis zameraný na umelecký preklad 6, 1: 47 – 51. Dostupné na: <https://www.casopisverzia.sk/cislo/1-2025/amin-maalouf-stroskotanie-civilizacii/>

Abstrakt: Článok približuje literárnu činnosť francúzskeho spisovateľa libanonského pôvodu, súčasného prezidenta Francúzskej akadémie, ktorý esejistickou tvorbou reflektuje závažné dejinné udalosti a zmeny v geopolitickom usporiadaní sveta, ich dosah na národné, etnické a náboženské identity.

Bednárová, Katarína. 2026. *Dejiny (umeleckého) prekladu na Slovensku II. Od pragmatického k estetickému*. Bratislava: Ústav svetovej literatúry SAV – VEDA. [v tlači]

Abstrakt: Monografia nadväzuje na 1. zväzok *Dejín umeleckého prekladu na Slovensku I* a zameriava sa na obdobie 18. a 19. storočia, keď sa prekladateľská tvorba ešte chápala ako prirodzená a neoddeliteľná súčasť synkretickej literárnej aktivity. Retrospektívny pohľad poukazuje na primárnu funkciu prekladu pragmatických a duchovných textov v tomto období a len na postupnú kryštalizáciu a diferenciaciu umeleckého a odborného prekladu. Monografia sa orientuje najmä na francúzsku literatúru a kultúru, ktorá nebola prirodzenou a bežnou súčasťou heterolingválneho a multikultúrneho prostredia na vtedajšom Slovensku. Zohrala však významnú, a zároveň kontroverznú úlohu vo formovaní intelektuálneho milieua, v transfere moderných myšlienkových konceptov a v cirkulácii inojazyčných diel filozofickej, historiografickej a umenovednej literatúry, ktoré sa recipovali aj jej prostredníctvom.

Bednárová, Katarína. 2026. „De la non-traduction à la traduction des sciences humaines. Trajectoires et limites du traduire dans l’espace slovaque de l’Europe centrale.“ In *Traduction épistémique et littéraire. Nouvelles tendances en histoire et didactique (Des mots aux actes 15)*, eds. Katarína Bednárová – Florence Lautel-Ribstein – Ján Živčák, 31 – 55. Paris: Classiques Garnier. [v tlači]

Abstrakt: Stredná Európa ako historicky špecifický geopolitický, lingvistický a kultúrny priestor formuje úlohu umeleckého prekladu v slovenskej kultúre. V tomto kontexte sa skúmajú historicky podmienené trajektórie a konštelácie transferu a prekladu. Článok sa najprv zameriava na 18. a 19. storočie (vzdelávacie, pedagogické a náboženské texty) a následne na 20. a 21. storočie s osobitným dôrazom na preklad v humanitných vedách.

[(Bednárová 2013); (Bednárová – Kusá – Rybárová 2024); (Delisle 2021); (Dupkala – Kónya 1999); (Ferenčuhová 2008); (Gáfríková 2003); (Grutman 1997); (Lesňák 1998); (Listy Mateja Bela 1990); (Marès 1995); (Mészáros 2008); (Minárik 1985); (Moser 2017); (Okál 1965); (Popa 2010); (Prunitsch 2005); (Rakšányiová 1978); (Winczer 2014); (Wolf 2012); (Zajac 2006)].

Brtáňová, Erika. 2025. „Recepcia antického dedičstva v slovenskej slovesnej tvorbe.“ In *Vybrané kapitoly z teórie a praxe prekladu vo vedách o človeku a kultúre*, ed. Ivana Kupková, 218 – 239. Bratislava: Ústav svetovej literatúry SAV, v. v. i. Dostupné na: <https://doi.org/10.31577/2025.9788088815297>

Abstrakt: Kapitola mapuje premeny prítomnosti antických autorov v slovenskom literárnom kontexte v priebehu času. Sleduje vývoj metód prekladu zo starej gréčtiny a latinčiny od renesancie až po významné medzníky v druhej polovici 20. storočia, pričom poskytuje aj cenné informácie o existujúcich prekladoch antických odborných textov pre ich potenciálne ďalšie využitie a výskum.

[(Bednárová 2024); (Bednárová – Brtáňová 2024); (Bernolák 1966); (Brtáňová 2004); (Brtáňová 2022); (Brtáňová 2024a); (Brtáňová 2024b); (Canfora 2001); (Curtius 1998); (Čadková 2020); (Dawson 1994); (Doležal 1791); (Gáfriková 1989); (Grusková 2018); (Kačala – Krajčovič 2011); (Konečný 2015); (Kyas 1926); (Okál 1965); (Svoboda 1957); (Szlezák 2014); (Šafár 1961); (Škoviera 1986); (Škoviera – Brtáňová 2024a); (Škoviera – Brtáňová 2024b); (Škoviera – Brtáňová 2024c); (Škoviera – Brtáňová 2024d); (Škoviera – Brtáňová 2024e); (Šubrt 2005); (Valachovič 2014); (Vantuch 1975); (Varcl 1978); (Záborský 1871); (Záborský 1953); (Záborský 2015); (Žáry 2024)].

Gromová, Edita. 2020. „Genéza reflexie prekladu spoločenskovedných textov vo svetle nitrianskej školy.“ In *Preklad vo vedách o človeku a dialóg kultúr*, eds. Mária Kusá – Natália Rondziková, 11 – 20. Bratislava: Ústav svetovej literatúry SAV – VEDA, vydavateľstvo SAV.

Abstrakt: Štúdiá sa zaoberá genézou uvažovania o preklade spoločenskovedných textov vo svetle nitrianskej translatologickej školy z hľadiska prekladateľskej praxe i teórie prekladu. Autorka sleduje pojem spoločenskovedné texty a faktory, ktoré viedli k jeho etablovaniu v teórii a praxi prekladu. Toto etablovanie sa pripisuje najmä dvom faktorom: 1. zvýšenej vedeckovýskumnej aktivite v oblasti teórie prekladu na Slovensku začiatkom 70. rokov 20. storočia, ktorá sa spájala s formovaním terminológie slovenskej translatológie v snahe o systematizáciu odboru, čo dokladá vedecká iniciatíva Antona Popoviča v monografiách ako *Preklad a výraz* (1968), *Poetika umeleckého prekladu* (1971), *Teória umeleckého prekladu* (1975), ako aj organizovanie vedeckých podujatí v danej oblasti; 2. posilneniu vzdelávacích kapacít zameraných na problematiku umeleckého, odborného a technického prekladu (Kopál 1986). Exkurz do minulosti odкрýva úzke prepojenie medzi aktivitami v oblasti teórie prekladu – v tom čase reprezentovanými najmä vedeckou činnosťou bývalého Kabinetu literárnej komunikácie a experimentálnej metodiky (KLKEM) pri Pedagogickej fakulte v Nitre – a aktivitami v oblasti vysokoškolskej prípravy budúcich prekladateľov i ďalšieho vzdelávania prekladateľov a vydavateľských redaktorov. Tieto snahy pramenili z potrieb praxe, ktoré boli určované spoločenskou a, obzvlášť v prípade spoločenskovedných textov, politickou objednávkou. Na základe skúmaného materiálu autorka dospieva k záveru, že pojem „spoločenskovedný text“ sa v sledovanom období používal na označenie textov z oblasti spoločenských a humanitných vied a že nitriansku školu nemožno vnímať ako aktívnu výlučne v teórii umeleckého prekladu, ale aj pri rozvíjaní teórie neliterárneho (odborného) prekladu s osobitným zameraním na preklad spoločenskovedných textov.

[(Barchudarov 1975); (Bednárová 2013); (Biloveský 2005); (Fiodorov 1958); (František Miko: *Aspekty prekladového...* 2011); (Hochel 1990); (Ilek 1977); (Jumpelt 1961); (Keníž 2008); (Keníž 2009a); (Keníž 2009b); (Kopál 1980); (Kopál 1986); (Kusá 2005); (Lilovová 1981); (Miko 1970); (Miko 1977); (Miko 1981a); (Miko 1981b); (Popovič 1968); (Popovič 1971); (Popovič 1975); (Popovič 1977); (Peter Zajac 1977); (Jozef Mlacek 1978); (Revzin – Rozencvejjg 1964); (Tyšš 2017); (Vajdová 2014)].

Kupka, Valerij. 2025. „K niektorým špecifikám prekladu ruskej náboženskej filozofie do slovenčiny.“ In *Vybrané kapitoly z teórie a praxe prekladu vo vedách o človeku a kultúre*, ed. Ivana Kupková, 267 – 283. Bratislava: Ústav svetovej literatúry SAV.

Abstrakt: Na konkrétnych príkladoch autor upozorňuje na dôležitosť prekladu kľúčových filozofických konceptov v súlade s myšlienkovým systémom samotného autora a v širšom kultúrnom kontexte. Zdôrazňuje zodpovednosť prekladateľa pri sprostredkovaní filozofických textov, ktorý musí zabrániť efektu „hluchého telefónu“ – teda skresleniu a dezinterpretácii intelektuálneho odkazu filozofa v prijímajúcej kultúre.

[(Daľ 1982); (Dancák 2000); (Etkind 1998); (Kovačičová – Kupková 2024); (Krátky slovník slovenského jazyka.... 2003); (Krcha 2014); (Kržižanovskij 1931); (Kurabcev 1995); (Lao-c' 1993); (Lesňáková 2017); (Losskij 1931); (Losskij 1996); (Ott 1954); (Papin 1946); (Piaček 2017); (Piaček 2019); (Soloviov 1988)].

Kupková, Ivana, ed. 2025. *Vybrané kapitoly z teórie a praxe prekladu vo vedách o človeku a kultúre*. Bratislava: Ústav svetovej literatúry SAV.
Dostupné na: <https://doi.org/10.31577/2025.9788088815297>

Abstrakt: Publikácia *Vybrané kapitoly z teórie a praxe prekladu vo vedách o človeku a kultúre* ako ďalší výstup vedeckého projektu zameraného na preklad v danej vednej oblasti nadväzuje na Slovník prekladateľiek a prekladateľov: vedy o človeku a kultúre (2024). Impulzom pre jej vznik boli prednášky o rôznych aspektoch prekladu socio-humanitnovedných textov uskutočňované v rámci projektu v priebehu rokov 2023 a 2024. Písomná podoba umožnila ich autorkám a autorom obsah a rozsah prezentovanej otázky rozšíriť a ísť väčšmi do hĺbky skúmanej problematiky. A hoci pôvodne tieto rôznorodé texty spájala iba oblasť skúmania – preklad vo vedách o človeku a kultúre, keď sa spolu ocitli ako kapitoly jednej publikácie, ukázali sa pri ich konfrontácii prekvapivé súvislosti. Aj vďaka nim vznikol pomerne kompaktný celok, ponúkajúci čitateľskej verejnosti na jednom mieste informácie, ktoré sa inde nenachádzajú. Môže teda poslúžiť ako učebnica poskytujúca vyučujúcim prekladateľských aj všeobecných filologických špecializácií či filozofie, histórie alebo spoločenských vied základný materiál pre študentstvo, s ktorým možno ďalej pracovať. Publikácia je však určená aj pre vedeckú obec z daných odborov, predovšetkým translatológie, a v neposlednom rade i pre prekladateľky a prekladateľov.

Kupková, Ivana. 2025. „Remeslo prekladu alebo Ako (ne)prepíšujeme mená z ruskej cyriliky do slovenčiny.“ In *Vybrané kapitoly z teórie a praxe prekladu vo vedách o človeku a kultúre*, ed. Ivana Kupková, 178 – 216. Bratislava: Ústav svetovej literatúry SAV.

Abstrakt: Štúdia skúma praktické uplatnenie teoretických princípov pri prepise vlastných mien z ruskej cyriliky do slovenčiny. Autorka ukazuje, že táto činnosť predstavuje nielen nevyhnutnosť pri preklade medzi jazykmi s odlišnými písmami, ale ide o základnú prekladateľskú zručnosť a akt kultúrneho transferu na grafickej úrovni textu.

[(Bednárová 2025); (Bednárová – Kusá – Rybárová 2024); (Blanár 1996); (Blanár 2003); (Catford 1965); (Cyrilice – základní tabulka. 2018); (Čukovskij 2019); (Doporučení pro přepis nelatinských písem do latinky. Standardizace 2006); (Ferenčík 1982); (Giľarevskij – Starostin 1985); (Hrubaničová 2017); (Jakubjaková 2025); (Jesenská 1942); (Kačala 1994); (Katalogizácia periodika v bibliografickom... 2009); (Kovačičová – Kupková 2024); (Králik 2002); (Krátky slovník slovenského jazyka.... 2003); (Kupková – Kupko 2020); (Kusá 2017); (Maliti-Fraňová 2007); (Metodika spracovania dokumentov vo... 2006); (Mistři starých řemesel: Dřevo 2022); (Newmark 1988); (Okálová 2006); (Ološtiak 2001a); (Ološtiak 2001b); (Ološtiak 2003); (Ološtiak 2010); (Pravidlá slovenského pravopisu s... 1953); (Pravidlá slovenského pravopisu 1971); (Pravidlá slovenského pravopisu 1991); (Pravidlá slovenského pravopisu 2013); (Popovič 1975); (Popovič 1983); (Pribylová 2025); (Pym – Berlin – Bern – York – Paris – 2010; 2018); (Slovenská knižnica: Portál ku... 2014); (Slovník současného slovenského jazyka.... 2006); (Sokolová 2007); (Suchotin 1935); (Špačková 2017); (Unbegaun 1972); (Valentová 2021); (Vinczeová 2016); (Vlachov – Florin 1980); (Wachtarczyková – Garabík 2016a); (Wachtarczyková – Garabík 2016b); (Závodný 2015)].

Kusá, Mária – Natália Rondziková. 2020. „Preklad spoločenskovedných textov?. Miesto úvodu.“ In *Preklad vo vedách o človeku a dialóg kultúr*, zost. Mária Kusá – Natália Rondziková, 7 – 10. Bratislava: Ústav svetovej literatúry SAV – VEDA.

Abstrakt: Predložený text slúži ako úvod k zborníku zameranému na problematiku prekladu spoločenskovedných a humanitných textov, ktorá dlhodobo stála skôr na okraji záujmu slovenskej translatológie v porovnaní s dominujúcim výskumom prekladu umeleckej literatúry. Autorky zdôrazňujú, že práve tieto preklady historicky fungujú ako kľúčoví nositelia ideí a podstatnou mierou spoluutvárali slovenské myslenie o literatúre, kultúre a spoločnosti v rámci medzikultúrneho dialógu. Štúdia sa analyticky pokúša o pracovné vymedzenie ťažko uchopiteľného pojmu „preklad spoločenskovedných textov“, ktorý z obsahového, typologického aj štylistického hľadiska definuje ako špecifický, historicky variabilný hraničný žáner nachádzajúci sa na pomedzí prísne logického odborného štýlu a umeleckých či esejistických postupov s vyššou mierou expresivity. Hlavným cieľom tohto materiálu, vychádzajúceho z podnetov seminára Ústavu svetovej literatúry SAV z roku 2019, je podnietiť otvorenú teoretickú i kultúrnohistorickú diskusiu a vytvoriť tak nosný priestor pre ďalší ucelený výskum tejto dôležitej súčasti dejín slovenského prekladového priestoru.

[(Bednárová 2013); (Miko 1977); (Mistrík 1997); (Gromová – Šoltys 2006); (Popovič 1983); (Jozef Mlacek 1978)].

Kusá, Mária. 2024. „Kontexty prekladu vo vedách o človeku a kultúre II. : vydavateľské prostredie v súradniciach socio-kultúrneho a politického systému (1918 – 1989)“. In *Slovník prekladateliek a prekladatel'ov: vedy o človeku a kultúre*, 41 – 62, 370 – 394 (anglická mutácia). Bratislava: Ústav svetovej literatúry, SAV – VEDA.

Abstrakt: Štúdia od Márie Kusej komplexne analyzuje vývoj a premeny vydavateľského prostredia na Slovensku v rokoch 1918 až 1989 s primárnym zameraním na preklad neliterárnych textov zo socio-humanitných vied a vied o kultúre v kontexte dramaticky sa meniacich spoločensko-politických systémov. Autorka člení toto obdobie do viacerých kľúčových etáp, pričom za najzásadnejší zlom považuje rok 1948 a prijatie tlačového zákona z roku 1949, kedy sa vydavateľstvá ocitli pod prísny dohľadom štátu a prekladateľská produkcia presunula svoje zameranie z predvojnovovej konfesionalnej orientácie na povinnú väzbu k marxisticko-leninskej doktríne. Text detailne mapuje vplyv štátnej cenzúry, čo sa v 50. rokoch prejavilo najmä ideologicky motivovanou a masívnou dominanciou ruskojazyčných a sovietskych prekladov, ktorých primárnou funkciou bola výchova a šírenie socialistického realizmu. Napriek silnému dohľadu nad štátnymi vydavateľstvami (napr. Tatran, Pravda, Slovenský spisovateľ) štúdia vyzdvihuje aj obdobie spoločenského odmäku v 60. rokoch, ktoré do slovenského priestoru prinieslo nárast odborných prekladov západnej – francúzskej, nemeckej či anglickej – estetickej, filozofickej a literárnovednej proveniencie. Záverečná časť práce reflektuje opätovné ideologické uzatvorenie priestoru počas obdobia normalizácie (1971 – 1989), voči ktorému sa ako alternatíva sformoval tzv. odborný a kresťanský samizdat, v rámci ktorého disidenti neoficiálne prekladali a šírili dôležité filozofické, teologické a psychologické diela nezapaďajúce do oficiálneho komunistického kánonu.

[(Bakoš 1984); (Bílik 2008); (Bílik 2008); (Bokesová 1947); (Bugalová 2012); (Bursov 1952); (Bžoch 2011); (Delisle 2003); (Druhý všezväzový sjazd sovietskych... 1953); (Feldek 1977); (Feldek – Ondruš 2016); (Felix 1969); (Filipová 1988); (Görözdí 2022); (Gyarfášová 2023); (Hudek – Kováč 2023); (Juríček 1978); (Knězek 1969); (Knězek 1989); (Kochol 1954); (Kovačičová – Kusá 2015); (Kusá 2011); (Kusá 2017); (Lesňák 1998); (Lesňák 2003); (Meletinskij 1984); (Mravcová 2020); (Noge 1967); (Pym 1997); (Šerlaimova 1985); (Števček 1988); (Teplan 2022); (Truhlářová 1997); (Vajdová 2020); (Winczer 2014); (Za marxistickú jazykovedu. Sborník... 1950); (Zajac 1996)].

Kusá, Mária. 2025. „Premeny a osudy vydavateľského prostredia v slovenskom kultúrnom priestore z hľadiska prekladov textov socio-humanitnovednej spisby (1918 – 1989).“ In *Vybrané kapitoly z teórie a praxe prekladu vo vedách o človeku a kultúre*, ed. Ivana Kupková, 50 – 75. Bratislava: Ústav svetovej literatúry SAV.

Abstrakt: Štúdia zasadzuje preklad socio-humanitnovedných textov do historického kontextu a skúma jeho funkciu z pohľadu vydavateľov. Zameriava sa najmä na štruktúru a fungovanie slovenských vydavateľstiev, ktoré sa v danom období špecializovali na vydávanie prekladov v oblasti humanitných vied a kultúry.

[(Bednárová 2015); (Bednárová – Kusá – Rybárová 2024); (Bolčíková 1967); (Bugalová 2012); (Bžoch 2011); (Delisle 2003); (Filipová 1988); (Filo 2013); (Frankovičová 2017); (Gyarfášová 2023); (Hradská – Kamenec 2015); (Knězek 1969); (Kováč – al. 2023); (Kusá 2011); (Lesňák 1998); (Lesňák 2003); (Maróthy-Šoltéssová 2011); (Mráz 2022); (Noge 1967); (Pašteková – Teplan 2022); (Pym 1997); (Števček 1988); (Teplan 2022); (Truhlářová 1997); (Winczer 2014)].

Levická, Jana. 2025. „Špecifiká vývoja a tvorby slovenskej terminológie.“ In *Vybrané kapitoly z teórie a praxe prekladu vo vedách o človeku a kultúre*, ed. Ivana Kupková, 76 – 114. Bratislava: Ústav svetovej literatúry SAV.

Abstrakt: Autorka poskytuje komplexný prehľad najvýznamnejších udalostí, publikácií a osobností, ktoré formovali vývoj slovenskej terminológie od predkodifikačného obdobia až po koniec 20. storočia. Ukazuje tiež, ako uvažovanie o terminológii v rôznych vedných disciplínach (vrátane prírodných vied či matematiky) prispelo k vytvoreniu pravidiel pre jej tvorbu v slovenčine.

[(Bélič 1962); (Blanár 1963); (Budovičová 1982); (Czambel 1892); (Dudok 2001); (Dujčíková 1955); (Dujčíková 1957); (Franková 2007); (Geguš 1980); (Godra 1851); (Godra 1866); (Habovštiaková 1962); (Hayeková 1992); (Hollý 2013); (Horák 1960); (Horecký 1954a); (Horecký 1954b); (Horecký 1956); (Horecký 1960); (Horecký 1990); (Horecký 1991); (Hrabovský 2023); (Hučko 2018); (Chorvát 2011); (Chýrnik. 1971); (Jóna 1966); (Jóna 1980); (Kačala 2006); (Kačala 2010); (Karabová 2021); (Kopecká – Laliková – Ondrejková – Valentová – Skladaná 2011); (Kotulič 1982); (Kováč – al. 2023); (Králik 2022); (Krasnovská 1985); (Kuchar 1987); (Kuchar 1992); (Levická 2019); (Levická 2022a); (Levická 2022b); (Levická 2023); (Lipowski 2005); (Lomenčík 2021); (Machek 1968); (Majtánová 1965); (Majtánová 1966); (Majtánová 1983); (Masár 1968); (Mašková 1954); (Morovics 2009); (Nábělková 2008); (Novák 1935); (Oktavec 1946); (Ondrejovič 2001); (Pauliny 1972); (Pauliny 1983); (Petioky 1995); (Porák 1974); (Prikryl 1980); (Ricziová 2013); (Rozvoj vedných odborov v... 1989); (Ružička 1967a); (Ružička 1967b); (Ružička 1969); (Ružička 1973); (Rychlík 2015); (Slezáková 2022); (Sobocká – al 2018); (Štúr 1948); (Švagrovský – Ondrejovič 2003); (Tóth 2015); (Ustálenie slovenskej terminológie anatomickej. 1937); (Valentová 2011); (Valkovičová 1977); (Valkovičová 1981); (Zoch 1865)].

Motyková, Katarína – Nina Cingerová. 2025. „Diskurzna analýza v translatológii (na príkladoch recenzií z akademických časopisov Filozofického ústavu SAV v rokoch 1946 – 1956).“ In *Výbrané kapitoly z teórie a praxe prekladu vo vedách o človeku a kultúre*, ed. Ivana Kupková, 146 – 177. Bratislava: Ústav svetovej literatúry SAV.

Abstrakt: Autorky tu prakticky demonštrujú využitie diskurznej analýzy ako metódy kvalitatívneho výskumu v translatológii. Pomocou softvéru na kvalitatívnu analýzu obsahu skúmali dobový obraz prekladu a prekladateľov filozofických textov v 40. a 50. rokoch 20. storočia, teda v období, keď sa na Slovensku menila spoločenská paradigma.

[(Bakoš 1999); (Blommaert 1999); (Blommaert 2007); (Brinker 2005); (Cingerová 2024); (Cingerová – Dulebová 2023); (Cingerová – Motyková 2017); (Dekanová 2009); (Fairclough 2003); (Gardt 2007); (Hatim 2009); (Hymes 1996); (Jäger – Jäger 2007); (Keller 2007); (Kocka 2017); (Kollár 2025); (Motyková 2022); (Motyková 2024); (Nöth 2000); (O časopise. 2024); (Piaček 2025); (Reifová 2004); (Schäffner 2002); (Slančová 2021); (Spitzmüller – Warnke 2011); (Šebestík 2025); (Šulavíková 2025a); (Šulavíková 2025b); (Švihran 2025); (Titscher – Wodak – Meyer – Vetter 1998); (Truhlářová – Bednárová 2024); (Zpráva o činnosti FÚ... 1951); (Zpráva o činnosti Filozofického... 1952)].

Pánisová, Ľudmila. 2025. „Behind the Iron Curtain: Slovak Translations of American Philosophy before 1989.“ In *Humanities in Translations – Translation in Humanities: Exploring Transfer and Reception*, ed. Igor Tyšš, 67. Bratislava: Ústav svetovej literatúry SAV.

Abstrakt: Abstrakt príspevku prezentovaného na medzinárodnom vedeckom kolokviu.

Pánisová, Ľudmila. 2026. „Behind the Iron Curtain: Slovak translations of American philosophy prior to 1989.“ *World Literature Studies* 18, 1: 108 – 118. Dostupné na: <https://doi.org/10.31577/WLS.2026.18.1.9>

Abstrakt: Článok skúma preklad a recepciu amerických filozofických diel na Slovensku od začiatku 20. storočia až po Nežnú revolúciu v roku 1989. Hoci preklad zohral kľúčovú úlohu vo vývoji filozofie, slovenská translatológia sa zameriavala predovšetkým na umelecký preklad, v dôsledku čoho zostal filozofický preklad relatívne nepreskúmaný. Využívajúc kvantitatívny bibliografický prístup, štúdiá mapuje slovenské preklady kníh amerických filozofov na základe údajov z databáz hlavných národných knižníc a filozofického časopisu *Filozofia*. Analýza identifikuje sedem slovenských prekladov vydaných pred rokom 1989, z toho päť monografií a dve antológie. Väčšina z nich vyšla v priebehu 60. rokov, v krátkom období politickej a kultúrnej liberalizácie v Československu. Zistenia dokazujú, že preklad a recepcia americkej filozofie na Slovensku boli silne formované politickými a ideologickými faktormi, najmä počas komunistického obdobia, čo výrazne ovplyvnilo výber aj interpretáciu prekladaných diel.

[(Arrojo 2010); (Audi 1999); (Bakoš 1947); (Barnstone 1993); (Bednárová 2018); (Bednárová 2020); (Bednárová 2024); (Bednárová – Kusá – Rybárová 2024); (Berman 1992); (Biloveský 2023); (Blackburn 2016); (Bodnár – Cmorej – Hrušovský – Riška 1968); (Bodnár – Krajčovič – Patočka – Várossová 1969); (Cmorej 1990); (Hatim – Munday 2004); (Hickman 2012); (Holmes 1972); (Chesterman 2000); (Kaščák 2020); (Kusá 2024); (Nežinská 1993); (Pym 2007); (Rakšányiová 1978); (Rawling – Wilson 2019); (Rée 2001); (Saldanha – O'Brien 2014); (Sivák 2013); (Švihran 1957); (Váross 2016); (Waters 2004); (Zigo 2009)].

Rybárová, Silvia. 2025. „Des fragments de savoirs à la construction de la pensée dans l'essai : le cas des Céphalophores de Sylvie Germain.“ *Verbum* 26, špeciálne číslo: 189 – 201. Dostupné na: <https://doi.org/10.59533/Verb.2025.26.sp.13>

Abstrakt: Štúdia sa zaoberá esejou ako literárnym žánrom, pričom akcentuje predovšetkým jej diskontinuitný charakter. Ťažiskom práce je analýza zbierky esejí Sylvie Germain *Céphalophores* (1997), v ktorej autorka prostredníctvom fragmentov – útržkov literárnych diel, básnických textov, biblických obrazov, filozofických myšlienok a pod. – odhaľuje svoje uvažovanie o človeku a o svete. Diskontinuita sa tu javí ako zámerný, ba až nevyhnutný princíp písania.

[(Belle-Ilse Létourneau 1972); (Blanchot 1968); (Blanckeman 2011); (Ducas 2011); (Germain 1981); (Germain 1997); (Glaudes 2002); (Houssin 2010); (Koopman-Thurlings 2011a); (Koopman-Thurlings 2011b); (Koopman-Thurlings 2011c); (Lancrey-Javal – Vassevière – Vigier 2018); (Macé 2006); (Rannoux 2011); (Riendeau 2005); (Schaffner 2005); (Slančová 1982); (Viart 2001)].

Rybárová, Silvia. 2025. „Le Dictionnaire des traducteur.ice.s : un outil de recherche au service de l’histoire de la traduction des sciences humaines et sociales ? (Le cas de la Slovaquie). *Romanistica Comeniana* 8, 1: 151 – 169.

Abstrakt: Štúdiá predstavuje dielo *Slovník prekladateľiek a prekladateľov: vedy o človeku a kultúre* (2024), predovšetkým so zreteľom na frankofónne čitateľstvo. Na jednej strane objasňuje genézu publikácie a východiskové otázky, ktoré formovali výskum, na druhej strane skúma jednotlivé etapy slovenskej recepcie preložených diel. Zároveň sa zameriava na špecifiká tejto recepcie a zasadzuje ich do širšieho kontextu výskumu prekladu spoločenskovedných a humanitnovedných diel v slovenskom prostredí. Cieľom štúdie je ukázať, že slovník má vďaka spracovaniu rozsiahleho materiálu potenciál stať sa kľúčovým nástrojom výskumu cirkulácie a transferu vedeckého poznania v rámci slovenskej kultúry.

[(Bednárová-Kenížová 1994); (Bednárová 2013); (Bednárová 2020); (Bednárová 2022); (Bednárová 2024b); (Gromová – Rondziková – Tyšš 2021); (Kenížová-Bednárová 1995); (Kovačičová – Kusá 2015); (Kovačičová – Kusá 2017); (Kusá 2005); (Kusá 2021); (Kusá – Rondziková 2020); (Rybárová 2023); (Truhlářová 2007); (Truhlářová 2020); (Truhlářová 2023); (Vajdová 2014); (Vajdová 2020); (Višňovský 2006); (Winczer 1993)].

Rybárová, Silvia. 2025. „O rozmanitosti, príťažlivosti a trvácnosti eseje.“ *Verzia* 1: 3 – 10.

Abstrakt: Článok prináša pohľad na historický vývin eseje, jej špecifiká a charakteristické črty (fragmentárnosť, diskontinuita, subjektívnosť a pod.), pričom sa opiera o teoretické práce z domáceho i zahraničného prostredia. Cieľom je poukázať na to, ako dlho a zložito si žáner eseje hľadal cestu k dnešnej podobe, akými premenami prechádzal v jednotlivých obdobiach, do akej miery sa v ňom prekrývali filozofické postoje a umelecké postupy, ako aj to, nakoľko pružne sa dokázal adaptovať potrebám esejistov. Článok uvádza tematické číslo časopisu *Verzia* (1/2025) s názvom *Esej: Svedectvo doby a súčasnosť*, ktoré zostavili Katarína Bednárová a Silvia Rybárová. Súčasťou čísla sú aj preklady esejí niektorých riešiteľov projektu.

[(Horváth 2020); (Macé 2006)].

Rybárová, Silvia. 2026. *Pomedzné žánre v dejinách prekladu na Slovensku: socio-humanitné texty v 20. storočí*. Bratislava: Ústav svetovej literatúry SAV – VEDA. [v tlači]

Abstrakt: Monografia mapuje nástup slovenského prekladu textov socio-humanitných vied ako samostatnej prekladateľskej aktivity, ktorá postupne formuluje vlastné diskurzívne praktiky a teóriu. Autorka sa orientuje na teoreticky málo preskúmané pomedzné žánre socio-humanitného prekladu: na literárnu a vedeckú (filozofickú, literárnovednú, umenovednú) esej. Každý z týchto žánrov nesie vlastné charakteristiky v rámci pomedzných žánrov, pričom ich existencia sa riadi špecifickými historickými podmienkami v slovenskom kultúrnom priestore. Monografia približuje teoretické myslenie o eseji, stručne načrtáva jej historický vývin a opisuje základné žánrové špecifiká, ktoré podmieňujú výber prekladateľských postupov a stratégií.

Šuša, Ivan. 2025. „Socio-humanitnovedné texty Umberta Eca a ich odraz v slovenskom recepčnom prostredí.“ *Kritika prekladu* 1, 2: 21 – 37.

Abstrakt: Táto štúdia skúma žáner non-fiction v diele talianskeho vedca, prozaika a esejistu Umberta Eca. Práca zasadzuje Ecove spoločenskovedné diela do kontextu ich recepcie a prekladu v slovenskom kultúrnom prostredí, pričom zároveň reflektuje ich širší kultúrny ohlas. Osobitná pozornosť sa venuje prelínaniu literárneho a odborného diskurzu v Ecovej tvorbe. Výskum poukazuje na relatívne nízky počet takýchto diel preložených do slovenčiny (z talianskych a anglických originálov) v kontraste s rozsiahlejšou prekladateľskou aktivitou v českom kultúrnom kontexte. S využitím evolučného metodologického prístupu práca mapuje dynamiku a motivácie, ktoré stoja za výberom a prekladom Ecových spoločenskovedných diel do slovenčiny. Zároveň zhŕňa kritické reflexie slovenských, českých a talianskych bádateľov špecializujúcich sa na taliansku literatúru 20. storočia a translatológiu, čím analyzovanú problematiku zasadzuje do širšieho interdisciplinárneho rámca.

[(Battistini 2014); (Bednárová – Kusá – Rybárová 2024); (Bednárová-Kenížová 1990); (Benyovszky 2024); (Biloveský 2005); (Biloveský 2011); (Ferroni 2017); (Fontana – Forte – Talice 2022); (Hlavatá 2010); (Höhn 2017); (Hrdlička 2005); (Hruška 2009); (Huťková 2003); (Koprda 1990); (Koprda 2014); (Rusnáková 2014); (Seidl 1985); (Součková 2004); (Stadtrucker 1997); (Šavelová 2018); (Šavelová 2024); (Šuša 2018); (Truhlářová 2007); (Truhlářová 2020)].

Šuša, Ivan. 2025. „Umberto Eco a vedy o človeku a kultúre – typologicko-recepčné súvislosti.“ In *Vybrané kapitoly z teórie a praxe prekladu vo vedách o človeku a kultúre*, ed. Ivana Kupková, 240 – 266. Bratislava: Ústav svetovej literatúry SAV.

Abstrakt: Štúdia sa zameriava na slovenskú recepciu odborných textov talianskeho semiotika, estetika a medievalistu Umberta Eca, ktorý je na Slovensku známy skôr vďaka svojej beletrii. Autor analyzuje motiváciu vydavateľov, problematiku žánrového zaradenia jeho textov a poukazuje na nevyhnutnosť brať pri výskume slovenskej recepcie do úvahy aj české preklady.

[(Battistini 2014); (Bednárová 2024); (Bednárová – Kusá – Rybárová 2024); (Bednárová-Kenížová 1990); (Biloveský 2005); (Biloveský 2011); (Fontana – Forte – Talice 2022); (Ferroni 2013); (Gális 2005); (Hruška 1992); (Hruška 2009); (Hruška 2016); (Iser 2009); (Koprda 1989); (Koprda 1990); (Koprda 1995); (Koprda 2002); (Koprda 2014); (Marrone 2020); (Pospíšil 2014); (Rusnáková 2008); (Rusnáková 2014); (Seidl 1985); (Součková 2004); (Šavelová 2024); (Šuša 2006); (Šuša 2014); (Šuša 2018); (Šuša 2025); (Truhlářová 2020)].

Truhlářová, Jana. 2020. „Zlatý vek prekladu spoločenskovednej literatúry na Slovensku: Francúzska nová kritika a jej pokračovatelia – edícia *Anthropos*.“ In *Preklad vo vedách o človeku a dialóg kultúr*, zost. Mária Kusá – Natália Rondžiková, 21 – 39. Bratislava: Ústav svetovej literatúry SAV – VEDA.

Abstrakt: Štúdia sa zameriava na oneskorenú recepciu francúzskej novej kritiky (Barthes, Genette, Ricoeur a i.) na Slovensku, kde sa tieto texty začali systematickejšie prekladať až od konca 90. rokov 20. storočia. Tento časový posun priniesol výzvy nielen preto, že samotní francúzski teoretici už medzičasom opúšťali svoje pôvodné striktné pozície, ale aj v rovine kultúrnych a terminologických rozdielov (napr. odlišné sémantické vnímanie pojmu „literárna veda“). Autorka si preto kladie otázku o pretrvávajúcom vplyve týchto teórií v konkurencii neskorších anglosaských „kultúrnych obratov“, ktoré odmietli skúmanie literatúry výlučne v jej imanencii. Odpoveď hľadá prostredníctvom analýzy šiestich prekladov diel francúzskych humanitných vied z prvého desaťročia 21. storočia, vydaných najmä v edícii *Anthropos* vydavateľstva Kalligram, ktoré reprezentujú takzvaný zlatý vek prekladu humanitnej a spoločenskovednej literatúry na Slovensku.

[(Černý 1968); (Debnár 2006); (Dopita 2007); (Geisbacherová 2006); (Marcelli 2001); (Matejovič 2008); (Mikuláš 2016); (Patočka 1967); (Rakúsová 2007); (Slobodník 1967); (Szigeti 2021); (Števček 1969); (Teplan 2006); (Truhlářová 2006); (Truhlářová 2007); (Truhlářová 2012); (Zajac 2008)].

Truhlářová, Jana. 2025. „Preklady francúzskych literárnovedných textov a problémy terminológie“. In *Vybrané kapitoly z teórie a praxe prekladu vo vedách o človeku a kultúre*, ed. Ivana Kupková, 116 – 145. Bratislava: Ústav svetovej literatúry SAV.

Abstrakt: Táto kapitola sa zameriava na slovenské preklady z francúzštiny v oblasti literárnej vedy a na transfer literárnovedného myslenia do iného prostredia. Autorka upozorňuje na problémy, ktoré vznikajú pri preklade a recepcii, keďže odlišné chápanie obsahu literárnej vedy vedie k tomu, že základné termíny v oboch jazykoch si často nezodpovedajú a môžu sa zdať až nepreložiteľné.

[(Bachmann-Medick 2009); (Barthes 1968); (Barthes 1984); (Bednárová – Kusá – Rybárová 2024); (Compagnon 1998); (Compagnon 2006); (Compagnon 2008); (Critique littéraire. 2024); (Derrida 2005); (Derrida 2006); (Derrida 2010); (Dosse 2018); (Horváth 2021); (Ingarden 1967); (Leoni-Figini 2002); (Le Petit Robert. Dictionnaire... 2012); (Literárna kritika. 2022); (Marcelli 2001); (Mikuláš 2007); (Mikuláš 2026); (Patočka 1967); (Rybárová 2024); (Tížik 2013); (Todorov 2007); (Truhlářová 2006); (Truhlářová 2007); (Vajdová 2020); (Valček 2003); (Vydavateľstvo Kalligram: Predstavuje jeho... 2005); (Zajac 2008)].

Tyšš, Igor, ed. 2025. *Humanities in Translations – Translation in Humanities*.
Bratislava: Ústav svetovej literatúry SAV. Dostupné na:
<https://doi.org/10.31577/2025.9788088815273>

Abstrakt: Zborník abstraktov z medzinárodného kolokvia konaného v máji 2025 v Bratislave, ktoré sa zameralo na problematiku prekladu a recepcie textov v oblasti humanitných a spoločenských vied. Publikácia v anglickom a francúzskom jazyku predstavuje 25 abstraktov prednesených príspevkov, vrátane príspevkov zo sekcie venovanej doktorandom. Zborník dopĺňajú biografické údaje účastníkov a informácie o sprievodnom programe. Publikácia mapuje aktuálny stav bádania v oblasti transferu humanitného poznania v 20. storočí.

Tyšš, Igor – Florencia Ferrante, eds. 2026. *World Literature Studies* 18, 1.
Dostupné na: https://www.sav.sk/?lang=sk&doc=journal-list&part=list_articles&journal_issue_no=11118091

Abstrakt: Toto číslo *World Literature Studies* skúma preklad v spoločenských a humanitných vedách ako intelektuálnu intervenciu, ktorá utvára disciplíny, kultúry a historické naratívy. Zahrnuté štúdie metodologicky prekračujú literárnovedné rámce a analyzujú preklad v rôznych kontextoch – od Ukrajiny v 20. rokoch 20. storočia cez Estónsko po páde Sovietskeho zväzu, preklad spisov Mao Ce-tunga, termínov ruského formalizmu až po koncepty latinskoamerického uvažovania. Dokazujú, ako zásadne paratexty, terminológia, cenzúra a ideológia spoluformovali poznanie naprieč kultúrami.

Tyšš, Igor – Florencia Ferrante. 2026. „On translation and its history in the social sciences and humanities.“ *World Literature Studies* 18, 1: 3 – 15.

Dostupné na: <https://doi.org/10.31577/WLS.2026.18.1.1>

Abstrakt: Tento článok skúma úlohu prekladu v rámci spoločenských a humanitných vied (SHV), ako aj niektoré teoretické a metodologické výzvy historizácie prekladu v SHV. Posúvajúc sa za hranice tradičnej translatológie zameranej na literatúru argumentujeme, že disciplinárne oblasti a ich kategórie nie sú esencialistické, ale predstavujú kultúrne a dobovo podmienené epistemické konštrukty. Z tohto dôvodu je poskytnutie striktnej definície prekladu v SHV problematické a pravdepodobne aj nepotrebné. Prostredníctvom série tzv. mikropřípadových štúdií navrhujeme, že štúdium prekladu v rámci SHV možno chápať minimálne tromi rôznymi spôsobmi: ako heuristickú optiku, ako dokumentovanú prax a ako internú (trans)disciplinárnu otázku. Na záver konštatujeme, že k prekladu v SHV je lepšie pristupovať ako k flexibilnému, nestabilnému a otvorenému historickému fenoménu, pričom na jeho historizáciu presadzujeme perspektívu prepletených dejín.

[(Arpini 2024); (Bednárová 2020); (Bednárová – Kusá – Rybárová 2024); (Bielsa 2024); (Cantó-Milà – Roig-Sanz – Ashrafi – Meylaerts 2025); (Cassin 2014); (Castro 2014); (Castro 2018); (Dussel 1975); (Dussel 1984); (Gutas 1998); (Ilek 1977); (Kusá – Rondziková 2020); (Mannucci – Mucignat – Perovic 2025); (Merton 1968); (Miko 1977); (Popovič 1978); (Popovič 1983); (Porciello 2025); (Pym 2014); (Ruiz Sotelo 2020); (Salazar Bondi 1968); (Truhlářová 2018); (Tyšš 2026); (Vajdová 2013); (Werner – Zimmermann 2003); (Woodsworth 2021)].

Tyšš, Igor. 2025. „Finding Your Method in Translation History: Lessons Learned from Juggling.“ In *Humanities in Translations – Translation in Humanities*, ed. Igor Tyšš, 18 – 19. Bratislava: Ústav svetovej literatúry SAV, v. v. i.

Abstrakt: Abstrakt príspevku prezentovaného na medzinárodnom vedeckom kolokviu.

[(Pym 2009); (Roig-Sanz – Fólica 2021); (Rundle 2012)].

Tyšš, Igor. 2025. „Foreword.“ In *Humanities in Translations – Translation in Humanities*, ed. Igor Tyšš, 6 – 8. Bratislava: Ústav svetovej literatúry SAV, v. v. i.

Abstrakt: Úvodné slovo k zborníku načrtáva hlavné ciele medzinárodného vedeckého kolokvia a predstavuje teoretické a metodologické východiská, z ktorých organizátori a účastníci pristupovali k skúmaniu problematiky prekladu a recepcie v spoločenských a humanitných vedách.

[(Bednárová – Kusá – Rybárová 2024); (Delabastita 2010); (Fricker 2007); (Knězek 1969a); (Knězek 1969b); (Kovačičová – Kusá 2015); (Kovačičová – Kusá 2017)].

Tyšš, Igor. 2026. „Translators in Dictionaries and in History. On Reading the Most Recent Dictionary of Slovak Translators.“ In *Traduction épistémique et littéraire. Nouvelles tendances en histoire et didactique (Des mots aux actes 15)*, eds. Katarína Bednárová – Florence Lautel-Ribstein – Ján Živčák, 57 – 79. Paris: Classiques Garnier. [v tlači]

Abstrakt: Analýza *Slovníka prekladateliek a prekladateľov: vedy o človeku a kultúre* (2024) s pomocou veľkého jazykového modelu (NotebookLM) ukázala, že hoci umelá inteligencia úspešne identifikovala makrovzorce, nedokázala zachytiť špecifickosť jednotlivcov. Príkladom je prekladateľka Zuzana Hegedüsová, na ktorú algoritmus umelo aplikoval „veľké naratívy“. Jej archívna mikrohistória sa tu preto predkladá ako metodologický kontrapunkt. Autor obhajuje mikrohistóriu ako nevyhnutný korektív voči splošťujúcemu efektu algoritmického profilovania životov prekladateľov.

[(Adamo 2006); (Atefmehr – Farahzad 2022); (Bednárová 2024); (Bednárová – Kusá – Rybárová 2024); (Bouček 1952); (Bžoch 2024); (Chesterman 2009); (Delisle 1999); (Delisle 2002); (Favaretto – Clercq – Schneble – Elger 2020); (Ginzburg 1992); (Ginzburg 2013); (Havel 1985); (Hostová 2025); (Johnson 2023); (Kerlík 2005); (Kormúth 1995); (Kovačičová – Kusá 2015); (Kovačičová – Kusá 2017); (Lakoff – Johnson 1980); (Mariottini – Arroyo-Machado – Torres-Salinas 2024); (Merton 1968); (Merton 1988); (Molnár 1982); (Munday 2014); (Paloposki 2017); (Pym 2009); (Roig-Sanz – Fólica 2021); (Šiklová 1990); (Tufino 2025)].

Tyšš, Natália. 2026. Preklad ruských spoločenskovedných textov v slovenskom kultúrnom priestore: Geopolitické a historické súradnice. [Dizertačná práca]. Bratislava: Ústav svetovej literatúry SAV.

Abstrakt: Dizertačná práca, tematicky ukotvená v oblasti dejín prekladu na Slovensku v 2. polovici 20. storočia, formou analyticko-reflexívnych historických sond mapuje konceptuálne zázemie vedeckej klasifikácie pojmu „spoločenské vedy“, jeho odraz v slovenskom myslení o tzv. odbornom preklade (systematicky sa formujúcom v 70. rokoch 20. storočia), jeho konceptuálne rezíduá v neskoršom myslení o preklade a pokusy o ich prekonávanie po roku 2019. Jadrom práce sú dve materiálové kapitoly, ktoré skúmajú neprekladovú (metatextovú a paratextovú) a prekladovú recepciu ruského a sovietskeho myslenia v oblasti spoločenských a humanitných vied (SHV). Metodologicky sa opierajú o kombináciu makroanalýz bibliografických a bibliometrických dát s mikrohistorickými sondami do konkrétnych recepčných javov, situácií a konštelácií. Prvá materiálová kapitola analyzuje knižné preklady beletristických a nebeletristických textov z ruštiny v rokoch 1945 až 2019. Druhá materiálová kapitola skúma preklad a recepciu ruských SHV textov v kľúčovom kultúrno-literárnom periodiku danej doby, Slovenských pohľadoch. Prioritne sa zameriava na širšie uchopené obdobie 50. rokov (1948 – 1959) – zakladateľské obdobie štyridsať rokov fungujúceho systému riadenia socialistickej kultúrnej politiky –, ktoré sa prostredníctvom kombinácie makro- a mikroanalytického pohľadu konzekventnejšie docenjuje a problematizuje.

[(Baghiu 2021); (Bakoš 1944); (Bakoš 1952a); (Bakoš 1952b); (Bakoš 1953); (Bakoš 1954); (Bartko 1955); (Bedard – Kropp – Hsu – Karaman – Hawes – Kellerman 2026); (Bednárová 2013); (Bednárová 2015); (Bednárová 2021); (Bednárová 2024); (Bednárová 2025); (Bednárová – Kusá – Rybárová 2024); (Bena 1957); (Bílik 1994); (Bílik 2012); (Boor 1948a); (Boor 1948b); (Boor 1952); (Branko 1954); (Brožová 2007); (Brteková 1980); (Bžoch 1962); (Cussel – Bielsa – Bestué 2024); (Čejková 2013); (Čornej 2007); (Čunderlík 1951); (Djovčoš 2013); (Ďurčová 2014); (Erenburg 1957); (Ernst – Scheiding 2022); (Even-Zohar 1990); (Favaretto – Clercq – Schneble – Elger 2020); (Felix 1952); (Ferenčík 1982); (Fischer 1963); (Földvári 1959); (Fólica – Roig-Sanz – Caristia 2020); (Förster 2025); (Foucault 2006); (Frank – Podewski 2022); (Gabzdilová 2018); (Gadde 2025); (Gallego Cuiñas – Torres-Salinas 2024); (Gieryn 1983);

(Goretity 2006); (Gromová 2020); (Gromová – Šoltys 2006); (Grüning 2019); (Gumbrecht 2015); (Hamann 2017); (Hečko 1948); (Hurban 1881); (Chmel 1981); (Chorváth 1957); (Chrapová 1952); (Ilek 1977); (Jankovič 1997); (Jankovič 2002); (Jánošíková 2016); (Jesenská 1950); (Jesenská 1951); (Jesenská 1952); (Judt 2006); (K článku o redakčnej... 1954); (Kaláč 1957); (Karpathy 2025); (Karvaš 1945); (Kenížová-Bednářová 1994); (Kerlík 2005); (Kitroeff 2026); (Klátik 1952); (Knapík 2004); (Kochol 1952a); (Kochol 1952b); (Kochol 1952c); (Kochol 1953); (Kochol 1954a); (Kochol 1954b); (Kochol 1955); (Kochol 1956); (Kochol 1957); (Kochol 1960a); (Kochol 1960b); (Kochol 1960c); (Kochol 1961a); (Kochol 1961b); (Kochol 1963); (Králik 2015); (Kudláčová 2019); (Kusá 2006); (Kusá 2011); (Kusá 2024a); (Kusá 2024b); (Kusá 2017); (Kusá – Rondziková 2020); (Kusý 1947); (Kusý 1950); (Kusý 1952); (Laš 2019); (Laš 2021); (Lauček 2013); (Lauček 2018); (Lauček 2019); (Levi 2001); (Linzbothová-Litschauerová 1978); (Linzbothová-Litschauerová 1980a); (Linzbothová-Litschauerová 1980b); (Lipták 2011); (Londáková 2024); (Magová 2015); (Maliti-Fraňová 2007); (Marčok 2006); (Mariottini – Arroyo-Machado – Torres-Salinas 2024); (Marušiak 2001); (Matejov – Zajac 2005); (Mathesius 1948); (Matthews 1998); (Mattingly 2022); (Mersereau 1992); (Mikula 2010); (Mikula 2013); (Mistrík 1975); (Mistrík 1997); (Moebius 2021); (Mojík 1952); (Mráz 1967); (Mrlan 1952); (Mulligan – Correia 2026); (O živote 1961); (Olejník 2018); (Otčenáš 1986); (Pado 1958); (Pardel 1948); (Passia 2011); (Pavčík 2019); (Pergler 1951); (Pišút 1951); (Pišút 1957); (Pliešovská 2016); (Popovič 1974); (Popovič 1978); (Popovič 1983); (Popovič 1983b); (Popovič 1983c); (Popovič 1983); (Jozef Mlacek 1978); (Peter Zajac 1977); (Prok 1950); (Reisel – Skukálek – Štítnický 1960); (Roguľová – Pavel Dvořák 2017); (Rondziková 2020a); (Rondziková 2020b); (Rosenbaum 1949); (Rosenbaum 1952); (Rozner 1950); (Ružarovský 1968); (Rybářová 2025); (S pisateľom... [Článok red.... 1960); (Scheiding 2022); (Schmidt 2008); (Sirácky 1965); (Slobodník 1981); (Šefránek 1951); (Šimko 1948); (Škultéty-Pikulová 1941); (Špitzer 1954); (Števček 1958); (Štítnický 1950); (Tomčík 1951); (Tomčík 1982); (Truhlářová 2006); (Truhlářová 2018); (Tyšš 2017); (Tyšš 2017b); (Tyšš 2025); (Tyšš 2026); (Tyšš – Ferrante 2026); (Tyšš Rondziková 2024); (Tyšš Rondziková 2025);

(Ugrinovič 1989); (Vajdová 2000); (Vajdová 2009); (Vajdová 2020); (Vajdová 2021); (Vajdová 2013); (Válek 1959); (Vilímek 2008); (Vimr 2025); (Werner – Zimmermann 2003); (Winczer 2008); (Witt 2017); (Zajac 1951); (Zo sovietskej tlače. O... 1954a); (Zo sovietskej tlače. Čitateľ... 1954b); (Zo sovietskej tlače. Z... 1954c)].

Vajdová, Libuša. 2020. „Preklad z francúzskych ‚sciences sociales‘ v slovenských časopisoch na prelome 20. a 21. storočia.“ In *Preklad vo vedách o človeku a dialóg kultúr*, zost. Mária Kusá – Natália Rondziková, 74 – 114. Bratislava: Ústav svetovej literatúry SAV – VEDA.

Abstrakt: Štúdia skúma dejiny prekladu z francúzštiny na Slovensku, presnejšie slovenské preklady diel francúzskych filozofov, semiotikov, lingvistov, sociológov, historikov, literárnych kritikov a antropológov (Foucault, Derrida, Barthes, Deleuze a i.) publikované v slovenských kultúrnych a odborných periodikách na prelome 20. a 21. storočia (so stručným exkurzom do predchádzajúcich desaťročí). Hlavným cieľom je preskúmať, ako a prečo boli francúzske diela z oblasti spoločenských vied (franc. sciences sociales) z 80. rokov 20. storočia prijímané v prostredí slovenskej literárnej vedy a spoločenských vied. Po roku 1989 došlo k mimoriadnemu nárastu slovenských prekladov francúzskych diel zo širokej oblasti spoločenských vied. Myšlienky francúzskych autorov boli veľmi inšpiratívne pre slovenských vedcov pôsobiacich vo filozofii, antropológii, lingvistiky, sociológii, histórii atď. (napr. Zigo, Marcelli, Sivák, Kanovský či Michalovič). Preklady vychádzali v slovenských vydavateľstvách, ale aj v kultúrnych, literárnych a vedeckých periodikách (ako *Filozofia*, *Romboid*, *Sociológia*, *Aspekt*, *Anthropos*, *Kritika & Kontext*). Preklad pre periodiká má svoje špecifiká: umožňuje rýchlu a bezprostrednú recepciu myšlienok z prekladaných diel, často v netradičných, pomerne náročných formách. Rozdiely medzi knižným a časopiseckým prekladom spočívajú v rýchlosti, bezprostrednosti recepcie a v prinášaní podnetných a nezvyčajných myšlienok priamo do centra prijímajúceho kontextu. Slovenské preklady z oblasti francúzskych spoločenských vied publikované v časopisoch a periodikách tak šírili myšlienky francúzskeho spoločenského myslenia k širokému publiku a nepochybne umožnili ich rýchle udomácnenie.

[(Alijevová 2005); (Truhlářová 2018); (Bakoš 1992a); (Bakoš 1992b); (Bžoch 2007); (Cusset 2003); (Farkašová 2000); (Farkašová 2007); (Gerini 2005); (Janoušek 2008); (Kachra 2004); (Leclerc-Olive 2016); (Les approches et les... 1994); (Matejov – Zajac 2005); (Mikulášová – 2014); (Plašienková 2015); (Popovič 1970); (Rossignol – Guerlain 2004); (Sopóci 2001); (Štraus 1992); (Tížik 2003); (Truhlářová 2011); (Válka 2003)].

Vladovičová, Martina. 2025. „Osmo Pekonen (in coop. Johan C.-E. Stén): Les Lumières en Finlande. Travaux et jours de dix-sept savants finlandais.“ *World Literature Studies* 17, 3: 153 – 156. Dostupné na: <https://doi.org/10.31577/WLS.2025.17.3.15>

Abstrakt: Recenzia menovanej publikácie.

Vladovičová, Martina. 2025. „Živčák, Ján: Sila a slabosť periférie. Stredoveká francúzska literatúra na Slovensku v rokoch 1900 – 2017.“ *Slovenská literatúra* 72, 2: 168 – 170. Dostupné na: <https://doi.org/10.31577/slovlit.2025.72.2.7>

Abstrakt: Recenzia publikácie Jána Živčáka.

Vladovičová, Martina. 2026. „Traduire Montesquieu en Slovaquie. Reconfigurations interprétatives et trajectoire culturelle.“ In *Traduction épistémique et littéraire. Nouvelles tendances en histoire et didactique (Des mots aux actes 15)*, eds. Katarína Bednárová – Florence Lautel-Ribstein – Ján Živčák, 173 – 193. Paris: Classiques Garnier. [v tlači]

Abstrakt: Štúdiá skúma recepciu Montesquieua v slovenskom intelektuálnom poli prostredníctvom prekladu v rokoch 1942 až 2009, pričom zdôrazňuje úlohu redakčného aparátu a paratextov pri formovaní obrazu autora. Využitím teórie aktérov a sietí (actor-network theory) Bruna Latoura a teórie poľa Pierra Bourdieua odhaľuje nelineárnu, od kontextu závislú kultúrnu trajektóriu a ukazuje pluralitu Montesquieuových diskurzívnych použití.

[(Bednárová 2020); (Bednárová – Kusá – Rybárová 2024); (Bourdieu 1980); (Bourdieu 1994); (Bourdieu 2002); (Buzelin 2005); (Fenko 2008); (Janšák 1942); (Kazarin 1962); (Kusá 2024); (Latour 2006); (Truhlářová 2018); (Vantuch 1968); (Vantuch 1977); (Vantuch 1989); (Vantuch 2009); (Zigo 2008); (Zigo 2009)].

Živčák, Ján. 2026. „Pour une histoire décentralisée de la traduction épistémique. En guise d'introduction.“ In *Traduction épistémique et littéraire. Nouvelles tendances en histoire et didactique (Des mots aux actes 15)*, eds. Katarína Bednárová – Florence Lautel-Ribstein – Ján Živčák, 15 – 30. Paris: Classiques Garnier. [v tlači]

Abstrakt: Epistemický preklad predstavuje kľúčovú tému v súčasnej translatológii. Vychádzajúc z teoretických prác T. Milliaressi, táto štúdia skúma možnosti napísania decentralizovaných dejín tejto praxe v Európe a Severnej Amerike. Jedným z možných prístupov je systematické skúmanie recepcie francúzskych humanitných vied mimo frankofónneho sveta a úlohy, ktorú zohral epistemický preklad v krajinách s tzv. malými jazykmi, ako sú napríklad krajiny stredovýchodnej Európy.

[(Alatas 2003); (Banoun – Poulin – Chevrel 2019); (Bednárová 2013); (Bednárová 2024); (Bennett 2024); (Bennett – Neves 2024); (Berman 1990); (Berrichi 2012); (Chalvin – Muller – Talviste – Vrinat-Nicolov 2019); (Chevrel – D'hulst – Lombez 2012); (Dizdar 2014); (Djovčoš – Perez 2017); (Espagne 1999); (Gauvin 1997); (Génin – Klitgård 2015); (Ghosh 2001); (Gromová 2020); (Karady 2011); (Krause 2016); (Kusá – Rondziková 2020); (Ladmiral 1981); (Ladmiral 2021); (Marès 2019); (Matoussowsky 2019); (Milliaressi 2020a); (Milliaressi 2020b); (Milliaressi – Berner 2021); (Milliaressi – Berner 2021b); (Paloposki – Koskinen 2010); (Popovič 1971); (Popovič 1975); (Peter Zajac 1977); (Jozef Mlacek 1978); (Rochlitz 2001); (Sapiro 2009); (Sapiro – Santoro – Baert 2020); (Schögler 2017); (Schögler 2019); (Schögler 2022); (Venuti 2019)].

Súhrnná sekundárna literatúra

A

- Ač, M. 2004. „Montanari zrušil stredovek aj strednú Európu.“ *SME*. Dostupné na: <https://www.sme.sk/c/1736056/montanari-zrusil-stredovek-aj-strednu-europu.html>
- Adamo, Sergia. 2006. „Microhistory of Translation.“ In *Charting the Future of Translation History*, eds. Georges L. Bastin – Paul F. Bandia, 81 – 100. Ottawa: University of Ottawa Press.
- Adorno, Theodor W. 1970 [1958]. „Esej ako forma.“ Prel. M. M. Dedinský. *Romboid* 5, 1: 34 – 42.
- Alatas, Syed Farid. 2003. „Academic Dependency and the Global Division of Labour in the Social Sciences.“ *Current Sociology* 51, 6: 599 – 613.
- Albérès, R. M. 1965. „Esej a kritika.“ Prel. V. Millerová. *Slovenské pohľady* 81, 1: 113 – 116.
- Albini, D. 2006. „Paradox a tajomstvo viery.“ *Tvorba* 16 (25), 1: 37 – 38.
- „Albrecht, J.“ 1977. In *Encyklopédia Slovenska*. 1. zväzok. A – D, 36. Bratislava: VEDA.
- Alijevová, Dilbar. 2005. „Neviditeľné kolégium (un collègue invisible) Michela Maffesolliho.“ *Sociológia* 37, 2: 197 – 200.
- Andruška, P. 1982. „Umenie vo veku vedy.“ *Slovenské pohľady* 98, 11: 113 – 115.
- Andruška, P. 1996. „Miklós Mészöly v slovenčine.“ *Knižná revue* 6, 1: 5.
- Arpini, Adriana María. 2024. „Enrique Dussel y la cuestión de la dependencia. Apuntes en torno a un debate en el marco de la filosofía latinoamericana.“ *Cuyo. Anuario de filosofía argentina y americana* 44: 45 – 65. Dostupné na: <https://revistas.uncu.edu.ar/ojs3/index.php/anuariocuyo/article/view/7977>
- Arrojo, Rosemary. 2010. „Philosophy and Translation.“ In *Handbook of Translation Studies*, eds. Yves Gambier – Luc van Doorslaer, 247 – 251. Amsterdam: John Benjamins.

- Artimová, Rút. 2007. „O prekladaní biblického textu do slovenčiny. Osudy Roháčkovho prekladu.“ In *Preklad a kultúra* 2, ed. Edita Gromová, 369 – 380. Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa.
- Atefmehr, Zohreh – Farzaneh Farahzad. 2022. „Microhistorical Research in Translator Studies: An Archival Methodology.“ *The Translator* 28, 3: 251 – 262.
- Audi, Robert, ed. 1999. *Cambridge Dictionary of Philosophy*. New York: Cambridge University Press.
- Avenarius, Alexander. 1992. *Byzantská kultúra v slovanskom prostredí v VI. – XII. storočí*. Bratislava: Veda.

B

- Babiak, M. 2010. „Posudok rukopisu knihy Medziliterárny proces VII. Teórie medziliterárnosti 20 storočia II.“ In *Medziliterárny proces VII. Teórie medziliterárnosti v 20 storočí II.*, 604 – 605. Nitra: UKF.
- Bábiková, M. 2002. „Predstavujeme vydavateľstvo Agora.“ *Knižná revue* 12, 20: 8.
- Baghiu, Ștefan. 2021. „Quantitative translationscapes and chronological constellations: French, Soviet, and American novels in communist Romania.“ *World Literature Studies* 13, 3: 117 – 129. Dostupné na: <https://doi.org/10.31577/WLS.2021.13.3.11>
- Bagin, Anton. 1970. *Úvod do staroslovenčiny*. Trnava: Spolok svätého Vojtecha.
- Bagin, A. 1976. „Michail Borisovič Chrapčenko: Tvorivá individuálnosť spisovateľa a vývin literatúry.“ *Slovenské pohľady* 92, 7: 146 – 149.
- Bagin, A. 1981. „Premýšľanie s Caudwellom.“ *Romboid* 16, 1: 45 – 51.
- Bachelard, G. 1990. *Poetika priestoru*. Prel. M. Bartko. Bratislava: SSP.
- Bachmann-Medick, Doris. 2009. *Cultural turns*. Hamburg: Reinbeck.
- Bakoš, Ján. 1992a. „Štrukturalizmus na Slovensku.“ *Slovenské pohľady* 108, 11: 2.

- Bakoš, Ján. 1992b. „Štrukturalizmus na Slovensku ako symbolický skok: alebo o ‚logike situácie‘ intelektuála na periférii.“ In *Periféria a symbolický skok*. Bratislava: Kalligram.
- Bakoš, J. 1984. *Dejiny a koncepcie stredovekého umenia na Slovensku*. Bratislava: Tatran.
- Bakoš, Ľudovít. 1947. „John Dewey, O prameňoch výchovateľskej vedy.“ *Philosophica Slovaca* 2 – 3, 1: 294 – 295.
- Bakoš, Ľudovít. 1999. In *Encyclopaedia Beliana*. Zverejnené v auguste. Dostupné na: <https://beliana.sav.sk/heslo/bakos-ludovit> [cit. 21. 3. 2025].
- Bakoš, Mikuláš. 1944. *Problém vývinovej periodizácie slovenskej literatúry: niekoľko teoretických poznámok*. Trnava: František Urbánek a spol.
- Bakoš, Mikuláš. 1952a. „Proti kozmopolitizmu v našej vede. [K diskusii o štrukturalizme v čl. estetike a literárnej vede].“ *Slovenské pohľady* 68, 6: 471 – 477.
- Bakoš, Mikuláš. 1952b. „Obraz J. V. Stalina v dielach sovietskej literatúry. [Úryvok zo štúdie Stalin a umenie].“ *Slovenské pohľady* 68, 12: 867 – 889.
- Bakoš, Mikuláš. 1953. „B. Bursov: ‚Matka‘ M. Gorkého a otázky socialistického realizmu. [Rec. štúdie].“ *Slovenské pohľady* 69, 7 – 8: 699 – 704.
- Bakoš, Mikuláš. 1954. „K niektorým problémom knihy Stalin a umenie.“ *Slovenské pohľady* 70, 11: 1121 – 1146.
- Bakoš, O. 1996. „Monumentálne dielo.“ *Slovenské pohľady* 4 (112), 12: 153 – 154.
- Bakoš, O. 1997. „Kantova myšlienka večného mieru.“ *Romboid* 32, 2 – 3: 116 – 118.
- Bakoš, O. 1999. „Aura Waltera Benjamina.“ *OS* 4: 90 – 91.
- Baláž, A. 1997. „Stále platné poslanstvo.“ *Knižná revue* 7, 4: 5.
- Bándy, Juraj. 2001. „Niektoré zákonitosti hebrejskej poézie.“ In *Biblické žalmy a sakrálne texty v prekladateľských, literárnych a kultúrnych súvislostiach*, ed. Oľga Kovačičová, 97 – 100. Bratislava: Univerzita Komenského.
- Banoun, Bernard – Isabelle Poulin – Yves Chevrel, eds. 2019. *Histoire des traductions en langue française – XXe siècle*. Paris: Verdier.

- Barchudarov, Leonid Stepanovič. 1975. *Jazyk i perevod*. Moskva: Meždunarodnyje otnošenija.
- Baricco, A. 2009. *Barbari: esej o mutácii*. Prel. M. Kučerková. Bratislava: Kalligram.
- Barnstone, Willis. 1993. *The Poetics of Translation*. New Haven: Yale.
- Bartek, Henrich. 1935/1936. „Naše ciele a úlohy.“ *Slovenská reč* 4, 1: 1 – 4. Dostupné na: <https://www.juls.savba.sk/ediela/sr/1935-36/1/sr1935-36-1-lq.pdf> [cit. 11. 3. 2025].
- Barthes, Roland. 1968. *Le Degré zéro de l'écriture*. Paris: Seuil.
- Barthes, Roland. 1984. *Le bruissement de la langue: Essais critiques IV*. Paris: Seuil.
- Bartko, Michal. 1955. „Poznámky k metóde výskumu literárneho diela. [Poznámky k článku V. Kochola...].“ *Slovenské pohľady* 71, 2: 167 – 186.
- Bartko, M. 2000. „Friedrich Nietzsche alebo Ajhl'a, človek.“ *Literárny týždenník* 13, 44: 3.
- Bátorová, Mária – Renáta Bojničanová – Eva Faithová, eds. 2015. *Esej ako žáner. Reflexívna plocha udalostí 20. storočia*. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, Vydavateľstvo UK.
- Battistini, Andrea. 2014. *Letteratura italiana. Dal Settecento ai nostri giorni*. Bologna: Il Mulino.
- Battistini, Andrea. 2014. *Letteratura italiana. Dal Settecento ai nostri giorni*. Volume II. Bologna: Il Mulino.
- Bedard, Julie – Matthew Kropp – Megan Hsu – Olivia Karaman – Jason Hawes – Gabriella Kellerman. 2026. „When Using AI Leads to ‚Brain Fry‘.“ *Harvard Business Review*. Dostupné na: <https://hbr.org/2026/03/when-using-ai-leads-to-brain-fry>
- Bednárová, Katarína – Erika Brtáňová. 2024. „Škoviera, Daniel.“ In *Slovník prekladateľiek a prekladateľov: vedy o človeku a kultúre*, eds. Katarína Bednárová – Mária Kusá – Silvia Rybárová, 218 – 219. Bratislava: ÚSVL SAV – VEDA.
- Bednárová, Katarína – Mária Kusá – Silvia Rybárová, eds. 2024. *Slovník prekladateľiek a prekladateľov: vedy o človeku a kultúre*. Bratislava: VEDA

– Ústav svetovej literatúry SAV. Dostupné na:
<https://doi.org/10.31577/2024/9788022420778>

- Bednárová, Katarína. 2013. „À la croisée des langues. Le cas du slovaque en Europe centrale.“ In *Critique et plurilinguisme*, ed. Isabelle Poulin, 91 – 115. Paris: SFLGC.
- Bednárová, Katarína. 2013. *Dejiny umeleckého prekladu na Slovensku I. Od sakrálného k profánnemu*. Bratislava: VEDA – Ústav svetovej literatúry SAV.
- Bednárová, Katarína. 2015. „Kontexty slovenského umeleckého prekladu 20. storočia.“ In *Slovník slovenských prekladateľov umeleckej literatúry. 20. storočie. A – K*, eds. Oľga Kovačičová – Mária Kusá, 15 – 73. Bratislava: ÚSvL SAV – VEDA.
- Bednárová, Katarína. 2015. *Rukoväť dejín prekladu na Slovensku II.: (Situácia slovenského umeleckého prekladu v 20. storočí)*. Bratislava: Univerzita Komenského.
- Bednárová, Katarína. 2018. „Anton Vantuch - prekladateľ.“ In *Anton Vantuch (1921 – 2001): romanista, literárny vedec, kultúrny historik a prekladateľ*, ed. Jana Truhlárová, 139 – 232. Bratislava: Univerzita Komenského.
- Bednárová, Katarína. 2020. „Neúplné poznámky k teórii a praxi prekladu filozofickej literatúry (na Slovensku).“ In *Preklad vo vedách o človeku a dialóg kultúr*, eds. Mária Kusá – Natália Rondziková, 40 – 73. Bratislava: Ústav svetovej literatúry SAV – VEDA, vydavateľstvo SAV.
- Bednárová, Katarína. 2021. „Výpovedná hodnota archívnych materiálov pre výskum dejín prekladu: poznámky na okraj dejín prekladu z francúzskej literatúry (1750 – 1918).“ In *Archívny výskum (textov) v interdisciplinárnych súvislostiach*, eds. Edita Gromová – Natália Rondziková – Igor Tyšš, 74 – 106. Nitra – Bratislava: Katedra translatológie FF UKF v Nitre – Ústav svetovej literatúry SAV.
- Bednárová, Katarína. 2022. „La traductologie en Slovaquie. Écrire l’histoire de la traduction face à l’héritage de l’hétérolinguisme géo-temporel.“ In *État des lieux de la traductologie dans le monde*, 429 – 443. Paris: Classiques Garnier.

- Bednárová, Katarína. 2024b. „Translation as a scholarly dialogue.“ *World Literature Studies* 16, 3: 58 – 73. Dostupné na: <https://doi.org/10.31577/WLS.2024.16.3.5> [cit. 17. 6. 2025].
- Bednárová, Katarína. 2024. „Contexts of Translation in the Humanities and Social Sciences I. Mapping the Field.“ In *Slovník prekladateľiek a prekladateľov: vedy o človeku a kultúre*, eds. Katarína Bednárová – Mária Kusá – Silvia Rybárová, 344 – 369. Bratislava: VEDA.
- Bednárová, Katarína. 2024. „Kontexty prekladu vo vedách o človeku a kultúre I: sondy a rekognoskácia.“ In *Slovník prekladateľiek a prekladateľov: vedy o človeku a kultúre*, eds. Katarína Bednárová – Mária Kusá – Silvia Rybárová, 11 – 40. Bratislava: VEDA – Ústav svetovej literatúry SAV.
- Bednárová, Katarína. 2025. „Preklad a aspekty recepcie socio-humanitnovedných textov ako kultúrny a literárny transfer v 20. storočí (podoby a pojmy).“ In *Výbrané kapitoly z teórie a praxe prekladu vo vedách o človeku a kultúre*, ed. Ivana Kupková, [s. ...]. Bratislava: ÚSvL SAV.
- Bednárová-Kenížová, Katarína. 1990. „Od otvoreného diela k Foucaultovmu kyvadlu (J. J. Brochier, M. Fusco).“ *Slovenské pohľady* 106, 4: 98 – 109.
- Bednárová-Kenížová, K., ed. 1994. *K otázkam teórie a dejinám prekladu na Slovensku II*. Bratislava: Ústav svetovej literatúry SAV.
- Bednárová-Kenížová, K., ed. 1995. *K otázkam teórie a dejinám prekladu na Slovensku III*. Bratislava: Ústav svetovej literatúry SAV.
- Bélas, L. 1994. „Kantova filozofia dejín a ‚praktický rozum‘.“ *Filozofia* 49, 2: 72 – 77.
- Bělič, Jaromír. 1962. „Za upevňování kontaktů mezi češtinou a slovenštinou na poli terminologie.“ *Československý terminologický časopis* 1, 1: 1 – 6. Dostupné na: https://terminologickyportal.sk/pdf/csterm/1962/1/1962-1_lo.pdf [cit. 11. 3. 2025].
- Belle-Ilse Létourneau, Francine. 1972. „L’Essai littéraire : un inconnu à plusieurs visages...“ *Études littéraires* 5, 1: 47 – 57. Dostupné na: <https://doi.org/10.7202/500220ar>
- Bena, Leopold. 1957. „F X Š. [Spomienky na F. X. Šaldu].“ *Slovenské pohľady* 73, 4: 406 – 411.

- Benko, J. 2007. „Michel Foucault a jeho predstava metodológie historiografie.“ *Človek a spoločnosť* 7, 3: 7 – 15.
- Bennett, Karen – Marco Neves, eds. 2024. „(Inter-)epistemic Translation.“ Špeciálne číslo časopisu *Translation Matters* 6, 1.
- Bennett, Karen. 2024. „Epistemic Translation. Towards an Ecology of Knowledges.“ *Perspectives* 34, 1: 16 – 31.
- Beňo, J. 1997. „Sloboda má prísť zvnútra.“ *Knižná revue* 7, 25 – 26: 5.
- Beňo, J. 2001. „Interpret a analytik.“ *Slovenské pohľady* 4 (117), 4: 117 – 120.
- Beňo, J. 2003. „Holokaust a výlučnosť.“ *Slovenské pohľady* 4 (119), 5: 128 – 131.
- Beňo, J. 2008. „Mudrc zrodený z človeka. Michel de Montaigne: Eseje. 2007.“ *Slovenské pohľady* 4 (124), 5: 121 – 124.
- Beňo, M. 2007. „Konfucius: Rozhovory a výroky (Lun Jü): zo starovekej čínštiny preložila Marina Čarnogurská.“ *Prometheus III*, 2: 29.
- Benyovszky, Krisztián. 2024. „Semiotika. (Explicácia pojmu).“ In *Hyperlexikón literárnovedných pojmov* [online]. Dostupné na: <https://hyperlexikon.sav.sk/sk/pojem/zobrazit/autor/2/semiotika> [cit. 2. 12. 2024].
- Berger, Rupert. 2008. *Liturgický slovník*. Praha: Vyšehrad.
- Berka, K. 1985. „Zlomky starých stoikov. Sextus Empiricus: Základy pyrrhonskej skepsy.“ *Filozofický časopis* 33, 5: 745 – 751.
- Berlin, I. 1999. „Hľadanie ideálu.“ Prel. Martin Kanovský. *Kritika & Kontext* 4, 2: 50 – 63.
- Berman, Antoine. 1984. *L'épreuve de l'étranger*. Paris: Gallimard.
- Berman, Antoine. 1990. „La retraduction comme espace de la traduction.“ *Palimpsestes* 4: 1 – 7.
- Berman, Antoine. 1992. *The Experience of the Foreign: Culture and Translation in Romantic Germany*. Prel. S. Heyvaert. State University of New York Press.
- Bernát, L. 2005a. „Le Goff, J.: Život v znamení histórie.“ *Historický časopis* 53, 1: 172 – 173.

- Bernát, L. 2005b. „Čo je to metafyzika?“ *Filozofia* 60, 6: 468 – 470.
- Bernolák, Anton. 1966. „Nečo o Epigrammatéch anebožto málorádkoch Jozefa Ignáca Bajzi.“ In *Bernolákovské polemiky*, ed. Imrich Kotvan, 311 – 335. Bratislava: VSAV.
- Berrichi, Alice. 2012. „La traduction en sciences sociales.“ *Traduire* 227: 16 – 28.
- Biathová, K. 1979. „Stredoveká nástenná maľba na Slovensku.“ *Výtvarný život* 24, 6: 34 – 35.
- Bičkoš, M. 1999a. „O štýle, simulakre (a) žene.“ *RAK* 4, 2: 55 – 56.
- Bičkoš, M. 1999b. „Gramatológia ako iná semiológia.“ *RAK* 4, 5: 70 – 73.
- Bielsa, Esperança. 2024. „Translating ‚Understanding‘/ understanding translation: A reflexive approach.“ *The Sociological Review* 72, 4: 899 – 913. Dostupné na: <https://doi.org/10.1177/0038026124125861>
- Bílik, René. 1994. *Industrializovaná literatúra (1945 – 1956)*. Bratislava: PROXY, a. s.
- Bílik, René. 2012. „Konštruovanie línií. Situácia a funkcie literárnej kritiky na prelome štyridsiatych a päťdesiatych rokov 20. storočia.“ *Slovenská literatúra* 59, 1: 1 – 16.
- Bílik, R. 2008. *Duch na reťazi*. Bratislava: Kalligram.
- Bílik, R. 2008. „Od slov k slovám.“ In *Duch na reťazi*, R. Bílik. Bratislava: Kalligram.
- Biloveský, Vladimír. 2005. *Termín a/alebo metafora?*. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela.
- Biloveský, Vladimír. 2011. *Zázraky v orechovej škrupinke*. Banská Bystrica: Fakulta humanitných vied UMB.
- Biloveský, Vladimír. 2023. „Slovak Thinking on Translation – A Political – Social – Cultural Reflection.“ *Toplum ve Kültür Araştırmaları Dergisi. Journal of Social & Cultural Studies* 11: 129 – 146.
- Biografický lexikón Slovenska*. I – V. 2002 – 2013. Martin.
- Blackburn, Simon, ed. 2016. *The Oxford Dictionary of Philosophy*. Oxford: Oxford University Press.

- Blanár, Vincent. 1963. „K terminológii v matičných rokoch.“ *Československý terminologický časopis* 2, 5: 257 – 274. Dostupné na: https://terminologickyportal.sk/pdf/csterm/1963/5/1963-5_lo.pdf [cit. 11. 3. 2025].
- Blanár, Vincent. 1996. *Teória vlastného mena. (Status, organizácia a fungovanie v spoločenskej komunikácii)*. Bratislava: VEDA.
- Blanár, Vincent. 2003. „Vlastné meno v komunikácii. (Teoretické východiská).“ In *Vlastné meno v komunikácii: 15. slovenská onomastická konferencia: Bratislava 6. – 7. septembra 2002: Zborník referátov*, eds. Pavol Žigo – Milan Majtán, 9 – 18. Bratislava: JÚLŠ SAV – FiF UK – VEDA.
- Blanckeman, Bruno. 2011. „Sylvie Germain essayiste : quand la pensée déambule (étude de Céphalophores).“ In Sylvie Germain : *Les Essais. Un Espace transgénérique*, ed. Margriet Koopman-Thurlings, 15 – 24. Amsterdam – New York: Rodopi.
- Blanchot, Maurice. 1968. *L'Espace littéraire*. Paris: Gallimard.
- Blažek, Petr. 2006. *Paraf (PARalelní Akta Filozofie): vydávání samizdatového časopisu 1985–1989*. Praha: Ústav pro soudobé dějiny AV ČR. Dostupné na: <https://www.usd.cas.cz/publikace/paraf-paralelni-akta-filozofie-vydavani-samizdatoveho-casopisu-1985-1989/> [cit. 17. 6. 2025].
- Blommaert, Jan. 1999. *Language Ideological Debates*. Berlin – New York: De Gruyter.
- Blommaert, Jan. 2007. *Discourse. A critical introduction*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Bodnár, Ján, ed. 1969. *Antológia z diel filozofov: Pragmatizmus, realizmus, fenomenológia, existencializmus*. Bratislava: Epona.
- Bodnár, Ján – Michal Krajčovič – Ján Patočka – Elena Várossová, eds. 1969. *Antológia z diel filozofov: VIII. Pragmatizmus, realizmus, fenomenológia, existencializmus*. Bratislava: Epona.
- Bodnár, Ján – Pavel Cmorej – Igor Hrušovský – Augustín Riška, eds. 1968. *Antológia z diel filozofov IX. Logický empirizmus a filozofia prírodných vied*. Bratislava: Vydavateľstvo politickej literatúry.

- Bodnár, Ján. 1965. „Fenomenologická ontológia Jeana-Paula Sartra.“ *Otázky marxistickej filozofie* 20, 2: 113 – 124.
- Bodnár, Ján. 1967. „Existenciálna analýza vedomia vo filozofii J. P. Sartra.“ In *Existencializmus a fenomenológia*, ed. Ján Bodnár, 181 – 212. Bratislava: Obzor.
- Bodnár, J. 1954. „Dr. Miloslav Okál: grécki atomisti a Epikuros.“ *Filozofický časopis Slovenskej akadémie vied* 9, 4: 369 – 371.
- Bokes, F. 1966. „Dějiny a národy. Literárněhistorické studie o československo-maďarských vztazích.“ *Historický časopis* 14, 1: 140 – 142.
- Bokesová, Z. 1947. *Slovenská hudba*. Bratislava: Tatran.
- Bolčíková, Elena et al. 1967. *Dvadsať rokov vydavateľstva Tatran. Bibliografický súpis kníh 1947 – 1967*. Bratislava: Tatran.
- Bombíková, P. 1999. „Nicole Müller: Pretože to je na láske to strašné.“ *RAK* 4, 6: 30 – 33.
- Boor, Ján. 1948a. „Z činnosti sekcie UNESCO pre umenie a literatúru.“ *Slovenské pohľady* 64, 2 – 3: 158 – 160.
- Boor, Ján. 1948b. „Únik anglickej literatúry do mystiky.“ *Slovenské pohľady* 64, 6: 372 – 376.
- Boor, Ján. 1952. „Poznámky k prehodnocovaniu západných klasikov.“ *Slovenské pohľady* 68, 7 – 8: 560 – 564.
- Boor, J. – J. Lenko – J. Kot – M. Zigo. 1968. „Otázky a odpovede o problémoch prekladu.“ *Romboid* 3, 2: 47.
- Boor, J. 1995. „Marginálie ku knihe Gustafa Auléna ‚Kresťanská viera v Boha v meniacom sa svete‘.“ *Tvorba T* 5 (14), 7: 30 – 31.
- Bosák, J. 2006. „Jubilant Viktor Krupa. Od interdisciplinarity k excelentnosti.“ *Jazykovedný časopis* 57, 2: 155 – 158.
- Bouček, Jaroslav. 1952. *Trubaduři nenávisti*. Praha: Československý spisovatel.
- Bourdieu, Pierre. 1980. *Le sens pratique*. Paris: Les Éditions de Minuit.
- Bourdieu, Pierre. 1990. „Les conditions sociales de la circulation internationale des idées.“ *Romanistische Zeitschrift für Literaturgeschichte / Cahiers d'Histoire des Littératures Romanes* 14, 1 – 2: 1 – 10. Dostupné na:

<https://shs.cairn.info/revue-actes-de-la-recherche-en-sciences-sociales-2002-5-page-3?lang=fr> [cit. 17. 6. 2025].

- Bourdieu, Pierre. 1994. *Raisons pratiques: Sur la théorie de l'action*. Paris: Seuil.
- Bourdieu, Pierre. 2002. „Les conditions sociales de la circulation internationale des idées.“ *Actes de la recherche en sciences sociales* 145: 3 – 8.
- Bourdieu, P. 2000a. „Prednáška o prednáške.“ Prel. M. Kanovský. *Filozofia* 55, 5: 424 – 438.
- Bourdieu, P. 2000b. „Mužská dominancia.“ Prel. M. Kanovský. *Aspekt* 1: 75 – 83.
- Bourdieu, P. 2000c. „Mužská dominancia.“ Prel. M. Kanovský. *Aspekt* 2.
- Branko, Pavol. 1954. „O redakčnej spolupráci na prekladoch. [O preklade štúdie V. Jermilova A. P. Čechov].“ *Slovenské pohľady* 70, 7 – 8: 767 – 781.
- Brinker, Klaus. 2005. *Linguistische Textanalyse. Eine Einführung in Grundbegriffe und Methoden*. Berlin: Erich Schmidt Verlag.
- Brodňanská, E. 2021. „Jaroslav Cepko, Andrej Kalaš, Vladislav Suvák: Zlomky Aischina zo Sfétta/Aeschinis Socratici fragmenta.“ *Graeco-Latina Brunensia* 26, 1: 233 – 234.
- Brožová, Věra et al. 2007. „Literární život. Politické a kulturní souvislosti.“ In *Dějiny české literatury 1945 – 1989. II. díl: 1948 – 1958*, zost. Pavel Janoušek, 15 – 60. Praha: Academia.
- Brťánová, Erika. 2002. „Biblický text a stredoveká homelitická tvorba.“ In *Slovenská, latinská a cirkevnoslovanská náboženská tvorba 15. – 19. storočia*, ed. Ján Dorula, 107 – 113. Bratislava: Slavistický kabinet SAV.
- Brťánová, Erika. 2004. „Gavlovičov spis Qualis vita, mors est ita.“ In *Literárne dielo Hugolína Gavloviča (1712 – 1787) v súradniciach dobovej duchovnej kultúry a vzdelanosti*, ed. Gizela Gáfriková, 43 – 50. Bratislava: Serafín.
- Brťánová, Erika. 2022. *Osvietenské písanie Ladislava Bartolomeidesa. Rozhovor Jozefa II. s Matejom Korvínom v kráľovstve mŕtvych*. Bratislava: VEDA.
- Brťánová, Erika. 2024a. „Kalaš, Andrej.“ In *Slovník prekladateľiek a prekladateľov: vedy o človeku a kultúre*, eds. Katarína Bednárová – Mária Kusá – Silvia Rybárová, 120 – 122. Bratislava: ÚSvL SAV – VEDA.

- Brťaňová, Erika. 2024b. „Rehistorizácia výskumu staršej slovenskej literatúry. Na príklade diel z prostredia slovenskej enklávy na Dolnej zemi.“ In *Kontext slovenského umenia a estetiky*, ed. Michal Babiak, 114 – 125. Bratislava: UK.
- Brťaňová, E. 2006. „De litteratura Slavorum germanissima.“ *Slovo a smysl* 3, 5: 301 – 303.
- Brťaňová, L. 2014. „D'Alembertov sen.“ *Knižná revue* 24, 6: 10.
- Brteková, Lucia. 1980. *Bibliografia prekladov literatúry zo Zväzu sovietskych socialistických republík na Slovensku za rok 1960 – 1974*. Bratislava: Alfa.
- Buber, Martin. 2018. *Otázka jedincovi*. Prel. Michal Bizoň. Bratislava: OZ Hronka.
- Buber, Martin. 2023. *Ja a Ty*. Prel. Peter Šajda. Bratislava: Petrus.
- Budovičová, Viera. 1982. „Dvojazyková komunikácia v slovenčine a češtine.“ In *Studia Academica Slovaca* 18, ed. Jozef Mistrík, 49 – 64. Bratislava: Alfa. Dostupné na: https://zborniky.e-slovak.sk/SAS_11_1982.o.pdf [cit. 11. 3. 2025].
- Bugalová, Edita. 2012. „Hudobné inštitúcie na Slovensku z hľadiska štátno-politického vývoja krajiny v rokoch 1919 – 1989. Poznámky k problematike.“ In *Hudobné inštitúcie na Slovensku: vznik – vývoj – poslanie – perspektívy – medzinárodné kontexty*, ed. Edita Bugalová, 5 – 32. Bratislava: SNM – Hudobné múzeum.
- Buchta, F. 2008. *Skalica a Záhorie*. Skalica: Mesto Skalica a Záhorské múzeum v Skalici.
- Burian, J. 1998. „Augustinus Aurelius, O učiteľovi.“ *Auriga* 40, 1 – 2: 127 – 128.
- Burian, J. 2001. „Sv. Bazil Veľký: Povzbudenie mladým. Listy I (r. 357 – 374).“ *Auriga* 43: 130 – 132.
- Burian, J. 2003. „Sv. Bazil Veľký: Hexaémeron. Listy II (r. 375 – 378).“ *Auriga* 45: 122 – 123.
- Burian, J. 2011. „Plutarchos: Životopisy slávnych Grékov a Rimanov.“ *Auriga* 53: 167 – 169.
- Bursov, B. 1952. *Matka M. Gorkého a otázky socialistického realizmu*. Prel. V. Fašková. Bratislava: Tatran.

- Buzalka, J. 1999. „Kniha mesiaca: Arpád Göncz: Karpaty a pril'ahlý vesmír (úvahy a reflexie).“ *Listy SFPA* 2, 8: 12.
- Buzássyová, Ľ. – E. Juríková. 2018. „Daniel Škoviera – biografický portrét.“ In *Ideológia v premenách času v pamiatkach gréckej a latinskej tradície*, eds. Ľ. Buzássyová – E. Juríková – J. Grusková, 25 – 30. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave.
- Buzássyová, Ľ. 2021. „Rozlúčenie s Danielom Škovierom, emeritným profesorom Katedry klasickej a semitskej filológie v Bratislave.“ *Graeco-Latina Brunensia* 26, 1: 229 – 230.
- Buzelin, Hélène. 2005. „Unexpected allies.“ *The Translator* 11, 2: 193 – 218.
- Búzik, B. 2006. „Francis Fukuyama: Veľký rozvrat.“ *Sociológia* 38, 4: 353 – 356.
- Bystřický, J. 2003. „Hra s multiplicitou znakov podľa U. Eca.“ *Filozofia* 58, 8: 523 – 543.
- Bžoch, Adam. 2007. *Psychoanalýza na periférii. K dejinám psychoanalýzy na Slovensku*. Bratislava: Kalligram.
- Bžoch, Adam. 2011. „Od kultúrnej reprezentácie k demokratickej diskusii (a späť): literatúra nemeckých jazykových oblastí v slovenských časopiseckých prekladoch.“ *World Literature Studies* 3 (20), 4: 27 – 52.
- Bžoch, Adam. 2024. *Holandské portréty II: štúdie, úvahy a články o nizozemskej literatúre*. Trnava: Trnavská univerzita.
- Bžoch, A. 1998. „The First Slovak Selection from Zibaldone.“ *Slovak Review* 7, 2: 189 – 191.
- Bžoch, A. 2008. „Sladká, prekliata melanchólia.“ *Slovo* 6. 8. Dostupné na: <https://noveslovo.sk/node/51759>
- Bžoch, Jozef – Michal Nadubinský – Agneša Kalinová – Ján Bodnár – Elena Várossová – Milan Hamada. 2002. „Sartre a de Beauvoir v Bratislave (1963).“ *Kritika & Kontext* 7, 1: 8 – 21. Dostupné na: https://www.kritika.sk/_files/ugd/e163b8_2391f46537764353bd603e1bbf_eee374.pdf [cit. 21. 3. 2024].
- Bžoch, Jozef [pod šifrou (ch)]. 1962. „Prekladateľské ‚umenie‘. [Na okraj prekladu knihy G. L. Rozanova Posledné dni Hitlera].“ *Slovenské pohľady* 78, 10: 139 – 140.

Bžoch, J. 2003. „Čo čítali dvaja filozofi (Dublety).“ *SME* 13. 3.

C

Caltík, Štefan. 1976. „Michel de Montaigne, Eseje.“ *Revue svetovej literatúry* 12, 3: 182 – 184.

Calvino, Italo. 2000. *Odkazy tretiemu tisícročiu: americké prednášky*. Prel. Michaela Jurovská. Bratislava: Drewo a srd.

Canfora, Luciano. 2001. *Dějiny řecké literatury*. Prel. Dagmar Bartoňková. Praha: KLP.

Cantó-Milà, Natàlia – Diana Roig-Sanz – Nasrin Ashrafi – Reine Meylaerts. 2025. „Relational approaches and translation studies: an interdisciplinary dialogue.“ *The Translator* 31, 1: 1 – 16. Dostupné na: <https://doi.org/10.1080/13556509.2025.2457878>

Casanova, Pascale. 1999. *La République mondiale des Lettres*. Paris: Editions du Seuil.

Cassin, Barbara, ed. 2014. *Dictionary of Untranslatables: A Philosophical Lexicon*. Prel. Emily Apter – Jacques Lezra – Michael Wood. Princeton – Oxford: Princeton University Press.

Castro, Nayelli. 2014. „Merging the narratives: a historical study of translated philosophy in Mexico (1940s-1950s).“ *The Translator* 20, 1: 81 – 94.

Castro, Nayelli. 2018. *Hacerse palabras: traducción y filosofía en México (1949-1970)*. Ciudad de México: Bonilla Artigas Editores.

Catford, J. C. 1965. *A Linguistic Theory of Translation*. Oxford: Oxford University Press.

Ceaușescuová, Elena. 1986. *Výskumy z oblasti makromolekulových látok*. Prel. Peter Kopecký – Mária Bahidská – Hedviga Luchavová. Bratislava: VEDA.

Cedzo, R. 2007. „Soren Kierkegaard: bud’ – alebo.“ *Knižná revue* 17, 25: 3.

Cesnaková-Michalcová, M. 1960. „A. K. Dživelegov: Talianska ľudová commedia dell’arte.“ *Slovenské divadlo: revue dramatických umení* 8, 3: 396 – 398.

- Cíger, J. 1947 – 1948. „Trochu pravdy o ‚Rozprave‘.“ *Philosophica Slovaca* II-III: 214 – 227.
- Cingerová, Nina – Irina Dulebová. 2023. *Mediálna lingvistiká. Východiská kritickej analýzy mediálnych textov*. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave.
- Cingerová, Nina – Katarína Motyková. 2017. *Úvod do diskurznej analýzy*. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave.
- Cingerová, Nina. 2024. „Diskurz ako súčasť uvažovania o preklade/prekladani a preklad/prekladanie ako súčasť uvažovania o diskurze.“ In *Jazyk a politika: na pomedzí lingvistiky a politológie* 9, ed. Radoslav Štefančík. Bratislava: Vydavateľstvo Ekonóm. Dostupné na: https://conferences.euba.sk/jazykapolitika/www_write/files/2024/cingerova.pdf [cit. 4. 5. 2025].
- Cmorej, Pavel. 1990. „Súčasná americká filozofia: pohľad zvnútra.“ *Filozofia* 45, 6: 641 – 651.
- Colotka, P. 1991. „Immanuel Kant. Kritika praktického rozumu.“ *Právny obzor* 74, 5: 241.
- Compagnon, Antoine. 1984. „Montaigne: de la traduction des autres à la traduction de soi.“ *Littérature* 55: 37 – 44.
- Compagnon, Antoine. 1998. *Le Démon de la théorie. Littérature et sens commun*. Paris: Seuil.
- Compagnon, Antoine. 2006. *Démon teórie. Literatúra a bežné myslenie*. Prel. Jana Truhlářová. Bratislava: Kalligram.
- Compagnon, Antoine. 2008. „O démonovi teórie.“ Prel. Jana Truhlářová. *Slovak Review of World Literature Research* 17, špeciálne číslo: 3 – 12.
- Cosculluela, Vivien. 2009. „Berman alebo koniec protikladu teória-prax.“ *World Literature Studies* 1, 3: 59 – 67.
- Cosculluela, Vivien. 2010. „Preklad vo Francúzsku.“ In *Translatologické štúdie*, ed. Paulína Šišmišová, 9 – 18. Bratislava: AnaPress.
- „Critique littéraire.“ 2024. In *Wiktionnaire, le dictionnaire libre*, 21. mája. Dostupné na: https://fr.wiktionary.org/wiki/critique_litt%C3%A9raire [cit. 20. 3. 2025].

- Csontos, L. 2001. „Johann Hirschberger: Krátke dejiny filozofie.“ *Studia theologica* 3, 2: 96 – 97.
- Curtius, Ernst Robert. 1998. *Evropská literatura a latinský středověk*. Prel. Jiří Pelán – Jiří Stromšík – Irena Zachová. Praha: Triáda.
- Cussel, Mattea – Esperança Bielsa – Carmen Bestué. 2024. „Politics of translation: Assimilation and reflexivity in the transformation of academic texts.“ *Social Science Information* 62, 4. Dostupné na: <https://doi.org/10.1177/05390184231220853>
- Cusset, François. 2003. *French theory. Foucault, Derrida, Deleuze & Cie et les mutations de la vie intellectuelle aux États-Unis*. Paris: La Découverte.
- Cviková, J. – J. Juráňová. 2014. „Význam a možnosti používania rodovo vyváženého jazyka.“ In *Analýza významu a možností používania rodovo vyváženého jazyka*, 7 – 26. Bratislava: Centrum vzdelávania MPSVR SR.
- Cviková, J. 1989. „Nové podoby realizmu.“ *Literárny týždenník* 2, 47: 4.
- „Cvrkal Ivan.“ 1984. In *Encyklopédia slovenských spisovateľov 1: A – O*, zost. K. Rosenbaum, 91 – 92. Bratislava: Obzor.
- Cvrkal, I. 1971. „Sokrates očami účastníkov.“ *Nové slovo* 13, 19: 15.
- Cvrkal, I. 1986. „Funkcia doslovu v preklade.“ In *Preklad včera a dnes. Zborník z konferencie „40 rokov prekladu v socialistickej spoločnosti“*, ed. Ján Vilikovský, 255 – 258. Bratislava: Slovenský spisovateľ.
- „Cyrilice – základní tabulka.“ 2018. Dostupné na: <https://ipk.nkp.cz/docs/kp/transliterace-nelatinkovych-pisem/cyrilice> [cit. 1. 7. 2025].
- Czambel, Samuel. 1892. „Jazykovedné drobnosti. K názvosloviu.“ *Slovenské pohľady* 12, 2: 114 – 117. Dostupné na: http://www.columbia.edu/cu/lweb/digital/collections/cul/texts/ldpd_7090151_012/pages/ldpd_7090151_012_00000009.html?toggle=image&menu=maximize&top=&left= [cit. 11. 3. 2025].

Č

- Čadková, Daniela. 2020. *Oslnění hellénským sluncem. Recepce antiky v české literatuře v letech 1880 – 1914*. Praha: Filosofia.

- Čandíková Paraličová, Lucia. 2008. „Radost' z bytia. Michel de Montaigne: Eseje. 2007.“ *Romboid* 43, 8: 87 – 88.
- Čapkova, A. 2006. „Medzi estetickým a etickým.“ *Tvorba* 16 (25): 39 – 40.
- Čarnogurská, Marína. 2001. „Čínske sakrálné texty a problém ich významových deformácií pri prekladoch do európskych jazykov.“ In *Biblické žalmy a sakrálné texty v prekladateľských, literárnych a kultúrnych súvislostiach*, ed. Oľga Kovačičová, 299 – 312. Bratislava: Univerzita Komenského.
- Čejková, Veronika – Mária Kusá. 2010. *Slovenské myslenie o preklade 1970 – 2009. Bibliografia*. Bratislava: Ústav svetovej literatúry SAV – VEDA, vydavateľstvo SAV.
- Čejková, Veronika. 2013. „Bibliography of Slovak Translation Studies.“ In *Present state of translation studies in Slovakia*, ed. Libuša Vajdová, 97 – 252. Bratislava: Ústav svetovej literatúry SAV – SAP, Slovak Academic Press.
- Čepan, Oskár. 2002 [1981]. „Slovenské pohľady v dejinách ideí, literatúry a spoločnosti.“ In *Literárne dejiny a literárna veda*, 182 – 185. Bratislava: VEDA.
- Čepán, O. 1962. „S. M. Ejzenštejn: Scenár môjho života.“ *Slovenské divadlo: revue dramatických umení* 10, 2: 277 – 279.
- Čerevka, V. 1978. „Kniha dobrých priateľov (Sovietski vedci o formovaní našej marxistickej literárnej kritiky).“ *Romboid* 13, 8: 62 – 64.
- Černík, Václav – Emil Višňovský, eds. 2007. *Vzťah teoretického a praktického v sociálnych a humanitných vedách*. Bratislava: Iris.
- Černík, Václav – Jozef Viceník, eds. 1986. *K otázkam metodológie spoločenských vied*. Bratislava: Ústav marxizmu-leninizmu ÚV KSS.
- Černík, Václav – Jozef Viceník, eds. 2004. *Problém rekonštrukcie sociálnych a humanitných vied*. Bratislava: Iris.
- Černík, Václav – Jozef Viceník, eds. 2011. *Úvod do metodológie spoločenských vied*. Bratislava: Iris.
- Černý, Václav. 1968. „Náčrt filozofie kritiky.“ *Slovenské pohľady* 84, 7: 98 – 103.
- Černý, Václav. 1992. *Paměti III (1945 – 1972)*. Brno: Atlantis.

- Černý, V. 1966a. „Michel de Montaigne: Náčrt k štúdiu.“ *Slovenské pohľady* 82, 5: 68 – 75.
- Černý, V. 1966b. „Michel de Montaigne: Náčrt k štúdiu.“ *Slovenské pohľady* 82, 6: 110 – 115.
- Červeňák, A. 1974. „B. Sučkov: Historické osudy realizmu.“ *Slovenské pohľady* 90, 9: 148 – 150.
- Červeňák, A. 1987. „Senzácia plus mystifikácia?“ *Romboid* 22, 8: 80 – 83.
- Čipkár, J. 2007. „O svojbytnosti ruskej filozofie.“ *Filozofia* 62, 4: 282 – 297.
- Čornej, Petr. 2007. „Literární život [Úvod ku kapitole].“ In *Dějiny české literatury 1945 – 1989. II. díl: 1948 – 1958*, zost. Pavel Janoušek, 13 – 14. Praha: Academia.
- Čukovskij, Kornej. 2019. „Prozaické preklady.“ In *Zásady umeleckého prekladu. Eseje K. Čukovského a N. Gumil'ova, v preklade a s komentármi Ivany Kupkovej*, 12 – 27. Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove. Dostupné na: <https://elibrary.pulib.sk/elpub/document/isbn/9788055523361>
- Čunderlík, Ľubor [pod šifrou L. Č.]. 1951. „Howard Fast: Nepremoženie. [Rec. románu].“ *Slovenské pohľady* 67, 3: 213 – 215.
- Čúzy, L. 2006. „Trochu teórie nezaškodí.“ *Slovenské pohľady* 4 (122), 12: 116 – 118.

D

- Daľ, Vladimir Ivanovič. 1982. *Tolkovyj slovar živogo velikorusskogo jazyka. T. 4*. Moskva: Russkij jazyk.
- Dancák, František. 2000. *Boh Jediný a Trojjediný. De Deo Uno et Trino*. Prešov: Náboženské vydavateľstvo PETRA. Dostupné na: http://www.zoe.sk/pub/doc/theologos/p_de_deo_uno.pdf [cit. 24. 9. 2025].
- Dawson, Christopher. 1994. *Zrození Evropy. Úvod do dějin evropské jednoty*. Prel. Miroslav Kratochvíl. Praha: Vyšehrad.

- Deáková, V. 2018. „Stefan Zweig a význam prekladu v jeho diele.“ In *Aplikované jazyky v univerzitnom kontexte V*, eds. Ž. Balážová – Z. Danihelová – M. Ľupták – D. Veverková, 44 – 58. Zvolen: Technická univerzita vo Zvolene.
- Debnár, Ján. 1997. „História prekladu a vydania prvého svätovojeťského Svätého písma.“ In *O prekladoch Biblie do slovenčiny a do iných slovanských jazykov*, ed. Ján Dorula, 247 – 283. Bratislava: Slavistický kabinet SAV.
- Debnár, Marek. 2006. „Démon teórie alebo O učenej zmätenosti. Antoine Compagnon: Démon teórie.“ *Anthropos* 3, 1: 47.
- Debnár, M. 2005. „Práve toto (moje) dobrodružstvo je zázračné.“ *Anthropos* 2, 3: 43.
- Debnár, M. 2012. „Filozofia ako umenie smiechu.“ *Knižná revue* 22, 21: 13.
- Dědečková, E. 2017. „Trýznivý hlas uprostřed rostoucí púšte.“ *Knižná revue* 9. Dostupné na: <https://www.litcentrum.sk/recenzia/tryznivy-hlas-uprostred-rastucej-puste>
- „Dedinský, Móric M.“ 1984. In *Encyklopédia slovenských spisovateľov*. 2. zv., 109. Bratislava: Obzor.
- „Dedinský, Móric M.“ 2008. In *Slovník slovenských spisovateľov 20. storočia*, ed. A. Maťovčík, 79 – 80. Bratislava: LIC – Martin: SNK.
- Dejiny etického myslenia v Európe a v USA*. 2008. Bratislava: Kalligram.
- Dekanová, Eva. 2009. *Kapitoly z teórie a didaktiky prekladu odborných textov*. Nitra: UKF v Nitre.
- Delabastita, Dirk. 2010. „Literary studies and translation studies.“ In *Handbook of Translation Studies: Volume 1*, eds. Yves Gambier – Luc van Doorslaer, 196 – 208. Amsterdam – Philadelphia: John Benjamins.
- Delisle, Jean, ed. 1999. *Portraits de traducteurs*. Ottawa: Presses de l'Université d'Ottawa.
- Delisle, Jean, ed. 2002. *Portraits de traductrices*. Ottawa: Presses de l'Université d'Ottawa.
- Delisle, Jean – Judith Woodsworth, eds. 2012 [1995]. *Translators through History*. Amsterdam – Philadelphia: John Benjamins.

- Delisle, Jean – Judith Woodsworth. 2014. *Les traducteurs dans l'histoire*. Laval: Éditions Herman – col. Presse de l'Université Laval.
- Delisle, Jean. 2003. *L'Histoire de la traduction: Son importance en Traductologie*. Dostupné na: <https://open.unive.it/hitrade/books/DelisleImportance.pdf> [cit. 26. 6. 2025].
- Delisle, Jean. 2021. *Notions d'histoire de la traduction*. Laval: Éditions Herman – col. Presse de l'Université Laval.
- Delisle, J. 2003. „L'histoire de la traduction: son importance en traductologie, son enseignement au moyen d'un didactiel Multimédia et Multilingue.“ *Forum* 1, 2: 1 – 16.
- Démuth, A. 2008. „Friedrich Wilhelm Joseph Schelling: Filozofia umenia.“ *Filozofia* 63, 7: 648 – 651.
- Derrida, Jacques. 2005. *Qu'est-ce qu'une traduction „relevante“?*. Paris: L'Herne.
- Derrida, Jacques. 2006. *L'Animal que donc je suis*. Paris: Galilée.
- Derrida, Jacques. 2010. „Čo je to relevantný preklad?“ Prel. Jana Truhlářová. In *Translatologické štúdie*, ed. Paulína Šišmišová, 19 – 47. Bratislava: Anapress.
- Descartes, René. 1947 [1933]. *Rozprava o metodě, jak správně vésti svůj rozum a hledati pravdu ve vědách*. Prel. Věra Szathmáryová-Vlčková. Praha: Jan Laichter.
- Descartes, René. 2025. *Rozpravy o metodě*. Prel. Miroslav Marcelli. Bratislava: Petrus.
- D'hulst, Lieven. 2009. „Traduction et transfert: pour une démarche intégrée.“ *TTR* 22, 2: 133 – 150. Dostupné na: <https://doi.org/10.7202/044827ar> [cit. 17. 6. 2025].
- Dizdar, Dilek. 2014. „Instrumental Thinking in Translation Studies.“ *Target. International Journal of Translation Studies* 26, 2: 206 – 223.
- Djovčoš, Martin – Emília Perez. 2017. „Bridging the mental Iron Curtain, or, re-exploring the ‚old‘ in new contexts.“ *World Literature Studies* 9, 2: 3 – 11.

- Djovčoš, Martin. 2013. „Editoriál. Bude reč o kritike prekladu.“ *Kritika prekladu* 1, 1: 4 – 5.
- Dobiaš, D. – S. Dobiašová. 2018. „O (ne)produktívnosti dichotómií v evolúcii liberálnej demokracie pri hľadaní lepšieho človeka a sveta.“ *Studia Politica Slovaca* XI, 1: 35 – 46.
- Doležal, Augustín. 1791. *Pamětná celému světu Tragoedia, anebožto veršované vypsaní žalostného prvních rodičů pádů*. Skalica: Jozef Antonín Škarnicel.
- Domček, M. 2000. „Nie ľahké čítanie.“ *OS* 8: 75 – 76.
- Dopita, Miroslav. 2007. *Pierre Bourdieu o umění, výchově a společnosti: reflexe sociologie praxe Pierra Bourdieua v české sociologii*. Olomouc: Univerzita Palackého.
- Dopita, M. 2013. „Recepce díla Pierra Bourdieua v české/slovenské sociologii.“ In *Pierre Bourdieu ako inšpirácia pre sociologický výskum*, ed. M. Tížik, 277 – 295. Bratislava: Sociologický ústav SAV.
- Doporučení pro přepis nelatinských písem do latinky. Standardizace, č. 26 a 27. 2004, 2006. Praha: Národní knihovna ČR.
- Dorula, Ján, ed. 1997. *O prekladoch Biblie do slovenčiny a do iných slovanských jazykov*. Bratislava: Slavistický kabinet SAV.
- Dorula, Ján, ed. 2002. *Slovenská, latinská a cirkevnoslovanská náboženská tvorba 15. – 19. storočia*. Bratislava: Slavistický kabinet SAV.
- Dorula, Ján. 1997. „Jazyková situácia na Slovensku v čase vzniku kamaldulského prekladu Biblie.“ In *O prekladoch Biblie do slovenčiny a do iných slovanských jazykov*, ed. Ján Dorula, 10 – 18. Bratislava: Slavistický kabinet SAV.
- Dosse, François. 2018. *La saga des intellectuels français I – II. À l'épreuve de l'histoire 1944 – 1968; L'avenir en miettes 1968 – 1989*. Paris: Gallimard.
- Douglas, James Dixon, ed. 1996. *Nový biblický slovník*. Praha: Návrat domů.
- Doval, Ľ. 1984. „K metodológii sociálnych vied.“ *Filozofia* 39, 1: 113 – 116.
- Drastich, M. 2003a. „Nadčasový sprievodca kultúrou.“ *Literárny týždenník* 16, 22: 10.
- Drastich, M. 2003b. „Nietzscheho tajuplný kruh.“ *Literárny týždenník* 16, 40: 10.

- Drozda, V. 1991. „Kant: mravnosť a sloboda: Nad Kritikou praktického rozumu.“ *Pravda* 72, 30: 7.
- Drug, Š., ed. 2001. *Umenie v službách totality 1948 – 1956*. Bratislava: ÚSL SAV.
- Druhý všezväzový sjazd sovietskych spisovateľov. 1953. Prel. V. Dovinová – M. Ličková – M. Takáčová. Bratislava: SSP.
- Dubnička, J. 1995. „Paul Davies: Posledné tri minúty (úvahy o konečnom osude vesmíru).“ *Organon F* 2, 1: 102 – 108.
- Dubovský, P. 2017. „Zakázaný diskusný príspevok Hany Ponickéj na III. Zjazde slovenských spisovateľov 2. marca 1977. Príspevok ‚vyškrtnutých a vyškrtnutých‘ autorov.“ *Pamäť národa* 3: 47 – 54.
- Ducas, Sylvie. 2011. „‚Prose pensive‘ et pensée nomade : se dire sans parler de soi.“ In *Sylvie Germain: Les Essais. Un Espace transgénérique*, ed. Margriet Koopman-Thurlings, 5 – 43. Amsterdam – New York: Rodopi.
- Dudok, Miroslav. 2001. „K dvojstému výročiu narodenia jazykovedca Michala Godru (24. 1. 1801 – 1. 3. 1874).“ *Slovenská reč* 66, 1: 5 – 13. Dostupné na: https://www.juls.savba.sk/ediela/sr/2001/1/sr2001_1.pdf [cit. 11. 3. 2025].
- Duchajová, E. 1970. *K slovensko-ruským literárnym vzťahom v medzivojnovom období*. Provizórny súpis. Martin: MS.
- Dujčíková, Viera. 1955. „Návrh Michala Godru na jazykovednú terminológiu.“ *Slovenské odborné názvoslovie* 3, 11: 321 – 324. Dostupné na: https://terminologickyportal.sk/pdf/son/1955/SON_1955_11.pdf [cit. 11. 3. 2025].
- Dujčíková, Viera. 1957. „Pramene Bernolákovej gramatickej terminológie.“ *Slovenské odborné názvoslovie* 5, 3: 65 – 68. Dostupné na: https://terminologickyportal.sk/pdf/son/1957/SON_1957_03.pdf [cit. 11. 3. 2025].
- Dunaj, Ľ. 2013. „M.: Lao c’ a proces vzniku Tao Te t’ingu (II. diel).“ *Filozofia* 68, 8: 718 – 721.
- Dupkala, Rudolf – Peter Kónya, eds. 1999. *Antológia z diel profesorov prešovského evanjelického kolégia – I. Filozofia*. Prešov: Manacon.

- Ďurčová, Barbara. 2014. „Empirický výskum súčasných podôb kritiky literárneho prekladu na Slovensku.“ In *Prekladateľské listy* 3, eds. Lucia Kozáková – Lýdia Machová, 42 – 52. Bratislava: Univerzita Komenského.
- Ďurica, Ján. 1997. „Žalmy – modlitbové kompendium Písma.“ In *O prekladoch Biblie do slovenčiny a do iných slovanských jazykov*, ed. Ján Dorula, 189 – 197. Bratislava: Slavistický kabinet SAV.
- Ďurica, Ján. 2009. „Predstavenie Stručného katolíckeho teologického slovníka.“ In *Revitalizácia kultúrnej tradície v literatúre*, eds. Marta Keruľová – Silvia Lauková, 87 – 101. Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa.
- Ďurišin, D. 1987. „Ludwig Richter: Vzťahy a súvislosti slovenskej literatúry 20. storočia.“ *Slovenské pohľady* 103, 10: 134 – 139.
- Dussel, Enrique. 1975. „La filosofía de la liberación en la Argentina. Irrupción de una nueva generación filosófica.“ *Revista de Filosofía latinoamericana* 1, 2: 217 – 222.
- Dussel, Enrique. 1984. „Cultura latinoamericana y filosofía de la liberación (Cultura popular revolucionaria, más allá del populismo y del dogmatismo).“ *Análisis* 19, 39 – 40: 63 – 108.
- Dvonč, L. – J. Genzor a i., zost. 2006. „PhDr. Viktor Krupa, DrSc. (biografia). Súpis prác Viktora Krupu za roky 1996 – 2005.“ *Jazykovedný časopis* 57, 2: 159 – 163.

E

- Elexová, P. 2023. „Posol svetla Hölderlin.“ Prel. P. Elexová. In *Hyperion, R. Hölderlin*, 183. Bratislava: Petrus.
- Erenburg, Ilja. 1957. „Poučenia zo Stendhala. [Z čas. Inostrannaja literatura].“ *Slovenské pohľady* 73, 11: 1134 – 1155.
- Ernst, Jutta – Oliver Scheiding. 2022. „Periodical Studies as a Transepistemic Field.“ In *Periodical Studies Today: Multidisciplinary Analyses*, eds. Jutta Ernst – Oliver Scheiding, 1 – 24. Leiden: Brill. Dostupné na: https://doi.org/10.1163/9789004468313_002

- Esej – žáner slobody uvažovania (I. Kadlečík – J. Šiklová – F. Novosád – E. Gál – P. Matejovič). 2011. *Pravda* 20. 1. Dostupné na: <https://kultura.pravda.sk/na-citanie/clanok/40648-esej-e2-80-93-zaner-slobody-uvazovania/>
- Espagne, Michel – Michael Werner. 1988. *Transferts. Les relations interculturelles dans l'espace franco-allemand (XVIIIe—XIXe siècles)*. Paris: Éditions Recherche sur les civilisations.
- Espagne, Michel. 1999. *Les transferts culturels franco-allemands*. Paris: Presses Universitaires de France.
- Etkind, Alexandr. 1998. „Poetika zaglavij.“ *Revue des Études slaves* 70, 3: 559 – 565. Dostupné na: <https://doi.org/10.3406/slave.1998.6528>
- Even-Zohar, Itamar. 1990. „The Position of Translated Literature Within the Literary Polysystem.“ *Poetics Today* 11, 1: 45 – 51.
- E. V. 1964. „J.-P. Sartre v Bratislave.“ *Otázky marxistickej filozofie* 19, 10: 95 – 96.

F

- Fabián, D. 1994. „Mária Puškárová a Carl Gustav Jung.“ *Knižná revue* 4, 22: 5.
- Fairclough, Norman. 2003. *Analysing Discourse. Textual Analysis for Social Research*. London – New York: Routledge.
- „FAQ normalizácia.“ [b. r.]. Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR. Dostupné na: <https://www.normoff.gov.sk/stranka/326/faq-normalizacia/> [cit. 20. 6. 2025].
- Farkas, L. 1977. *Existencializmus, štrukturalizmus, „marxizácia“*. Prel. O. Repa. Bratislava: Pravda – Praha: Svoboda.
- Farkašová, Etela. 2000. „O vzťahu literatúry a filozofie (S ohľadom na poznávacie kompetencie).“ In *Brněnské přednášky III, Czesław Głombik – Etela Farkašová – Miroslav Pauza*, 24 – 39. Brno: Masarykova univerzita.
- Farkašová, Etela. 2007. „Filozofické aspekty literatúry alebo O niektorých aspektoch vzťahu filozofie a literatúry.“ *Studia Academica Slovaca* 36: 195 – 203.

- Farkašová, E. 1981. „Michail Borisovič Chrapčenko: Umelecká tvorba, skutočnosť, človek.“ *Slovenské pohľady* 97, 1: 139 – 142.
- Farkašová, E. 1981. „Podnetné štúdie o vedách.“ *Pravda* 62, 257: 6.
- Farkašová, E. 1985. „Sextus Empiricus: Základy pyrrhonskej skepsy.“ *Romboid* 20, 4: 93.
- Farkašová, E. 1986. „Aristoteles: O nebi, o vzniku a zániku.“ *Romboid* 21, 2: 85 – 86.
- Farkašová, E. 1988. „Pútavá kniha o dejinách myslenia.“ *Romboid* 10, 10: 87 – 89.
- Farkašová, E. 1989. „Éva Ancselová: Étos a dejiny.“ *Romboid* 24, 10: 123 – 124.
- Farkašová, E. 1990. „Inakosť ako cieľ, alebo, Marcelliho Foucault.“ *Literárny týždenník* 9, 50: 12.
- Farkašová, E. 1991. „Simone Weilová: filozofka, revolucionárka, mystička.“ *Literárny týždenník* 2, 20: 3.
- Farkašová, E. 1991. „Snívanie na prahu bytia.“ *Romboid* 26, 9: 74 – 76.
- Farkašová, E. 1997. „Dobrodružstvo intelektu.“ *Knižná revue* 7, 7: 5.
- Farkašová, E. 1999. „Úvahy o budúcnosti.“ *Literárny týždenník* 12, 21: 10.
- Farkašová, E. 2000. „Dotyky filozofie s literatúrou (v textoch Milana Zigu).“ *Slovenské pohľady* 4 (116), 9: 75 – 87.
- Farkašová, E. 2001. „Cesta Tao je vo všetkom: hovoríme so sinologičkou a filozofkou Marinou Čarnogurskou.“ *Literárny týždenník* 14, 26: 9.
- Farkašová, E. 2001. „Eseje škandinávského filozofa.“ *Knižná revue* 11, 24: 4.
- Farkašová, E. 2001. „Spojenectvo filozofie s literatúrou (ako téma a metóda v textoch Milana Zigu).“ In *Filozofia v kultúrnom kontexte*, 66 – 75. Bratislava: Mirox.
- Farkašová, E. 2003. „Hľadanie nových estetických koncepcií.“ *Knižná revue* 13, 24: 10.
- Farkašová, E. 2004a. „Sorosova kritika a vízia Ameriky.“ *Knižná revue* 13, 19: 3.
- Farkašová, E. 2004b. „Príťažlivá monografia o vzťahu literatúry a filozofie.“ *Slovenské pohľady* 4+120, 2: 126 – 128.

- Farkašová, E. 2004. „O vojne a mieri.“ *Knižná revue* 13, 21: 7.
- Farkašová, E. 2005a. „O umení – Rainer Maria Rilke.“ *Knižná revue* 15, 19: 1.
- Farkašová, E. 2005. „Biografická esej – špecifická metóda výkladu dejín filozofie (v tvorbe Milana Zigu).“ *Slovenské pohľady* 4 (121), 9: 66 – 78.
- Farkašová, E. 2005b. „Zainteresovanosť na svete.“ *Knižná revue* 15, 22: 7.
- Farkašová, E. 2005c. „Filozofický časopis Hannah Arendtovej.“ *Knižná revue* 15, 7: 7.
- Farkašová, E. 2005. „Hannah Arendtová. Z lásky k svetu, Elisabeth Young-Bruehlová – Filozofický životopis Hannah Arendtovej.“ *Knižná revue* 15, 7. Dostupné na: <https://www.litcentrum.sk/recenzia/hannah-arendtova-z-lasky-k-svetu-elisabeth-young-bruehlova-filozoficky-zivotopis-hannah>
- Farkašová, E. 2006. „Aktualizované myšlienkové dedičstvo dávnej Číny.“ *Literárny (dvoj)tyždenník* XIX, 21 – 22: 12 – 13.
- Farkašová, E. 2006. „Robert Zimmer: Príbeh filozofie. Kľúč ku klasickým dielam.“ *Knižná revue* 16, 24: 11.
- Farkašová, E. 2008. „L. F. Földényi – Goyov pes (rec.).“ *Knižná revue* 18, 3: 8.
- Favaretto, Maddalena – Eva De Clercq – Catherine O. Schneble – Bernice S. Elger. 2020. „What is Your Definition of Big Data? Researchers' Understanding of the Phenomenon of the Decade.“ *PLOS ONE* 15, 2. Dostupné na: <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0228987>
- Feldek, Ľ. – B. Ondruš. 2016. „Aj dnes je v literatúre cenzúra.“ In *Z archívu Slova*. Bratislava: 12. október. Dostupné na: https://www.noveslovo.sk/c/Lubomir_Feldek_Aj_dnes_je_v_literature_cenzura
- Feldek, Ľubomír. 2010a. „Konštantín Filozof: Predspev.“ *Tvorba* 20, 3: 1 – 3.
- Feldek, Ľubomír. 2010b. „Pieseň piesní na slovenský nápev.“ *Tvorba* 20, 2: 23 – 25.
- Feldek, Ľ. 1977. *Z reči do reči*. Bratislava: SSP.
- Felix, Jozef. 1952. „André Stil, predstaviteľ francúzskej pokrokovej literatúry.“ *Slovenské pohľady* 68, 9: 709 – 729.
- Felix, Jozef. 1986. *Domov i svet*. Bratislava: Slovenský spisovateľ.

- Felix, Jozef. 1989. *Európske obzory*. Bratislava: Slovenský spisovateľ.
- Felix, J. 1969. „Úvodom.“ In *Preklady z iných literatúr do slovenčiny 1945 – 1969. (Bibliografia knižných prekladov beletrie a umenovedy do slovenčiny)*, ed. L. Knězek. Bratislava: Diliza.
- Felix, J. 1971. „Anton Vantuch 50-ročný (Jubileum prekladateľa a románskeho filológa).“ *Nové slovo* 13, 2: 15.
- Ferenčík, Ján. 1982. *Kontexty prekladu*. Bratislava: Slovenský spisovateľ.
- Ferenčuhová, Bohumila. 2008. *Francúzsko a slovenská otázka 1789 – 1989*. Bratislava: VEDA.
- „Ferenčuhová, Mária.“ 2008. In *Slovník slovenských spisovateľov 20. storočia*, ed. A. Maťovčík, 563 – 564. Bratislava: LIC – Martin: SNK.
- Ferenčuhová, M. 2005. „Farebná schéma mocenských síl (M. Foucault: Dozerat' a trestat').“ *OS* 5: 74 – 75.
- Ferko, Miloš. 2008. „Pokus o mieru alebo esej pre umiernených.“ In *O veľkosti a úpadku Rimanov, Charles-Louis de Secondat Montesquieu*, prel. Mária Puškárová, 165 – 173. Bratislava: Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov.
- Ferko, M. 1998. „Mágia vedy.“ *Knižná revue* 8, 13: 5.
- Ferko, M. 1999. „Čo v nás ostáva.“ *Knižná revue* 9, 8: 5.
- Ferko, M. 2000. „O múdrosti omylov.“ *Slovenské pohľady* 4 (116), 5: 102 – 103.
- Ferko, M. 2003. „Norbert Schneider: Dejiny estetiky od osvietenstva po postmodernu.“ *Knižná revue* 13, 9: 11.
- Ferko, M. 2008. „Čo dokáže ulica (rec. Životopisy slávnych).“ *Slovenské pohľady* 4 (124), 6: 132 – 134.
- Ferko, M. 2011. „Gaius Suetonius Tranquillus: Životopisy rímskych cisárov.“ *Slovenské pohľady* 127, 2: 133 – 135.
- Ferroni, Giulio. 2013. *Storia della letteratura italiana. Il Novecento e il nuovo millennio*. Milano: Mondadori.
- Ferroni, Giulio. 2017. *Storia della letteratura italiana. Il Novecento e il nuovo millennio*. Milano: Mondadori.

- Filipová, Eva, ed. 1988. *Štyridsať rokov vydavateľstva Tatran. Bibliografický súpis kníh 1967 – 1986*. Bratislava: Tatran.
- Filo, Elemír. 2006 – 2013. Dominikánsky knižný inštitút. Dostupné na: https://www.knihydominikani.sk/hlavna_schemhladat_3?kpcmeno=filoel+emir [cit. 5. 8. 2025].
- Filozofia v kultúrnom kontexte. Zborník k životnému jubileu M. Ziga*. 2001. Bratislava: Mirox.
- Findra, Ján. 2004. *Štylistika slovenčiny*. Martin: Osveta.
- Fiodorov, Andrej Venediktovič. 1958. *Vvedenje v teoriju perevoda*. Moskva: Izdatel'stvo literatury na inostrannykh jazykakh.
- Fischer, Louis. 1963. „[Esej].“ *In The God That Failed*, zost. Richard Crossman, 196 – 228. New York: Harper & Row.
- Fischerová, A. 1976. „Sučkov, B. L.: Historické osudy realizmu.“ *Slovenská literatúra* 23, 2: 246 – 252.
- Fišerová, L. 2011. „Gaius Suetonius Tranquillus: Životopisy rímskych cisárov.“ *In Sambucus VII*, 204 – 206. Trnava: FF TU.
- Florek, Pavol. 1933/1934. „Dnešný stav slovenského názvoslovía zemepisného.“ *Slovenská reč* 2, 6: 191 – 192. Dostupné na: <https://www.juls.savba.sk/ediela/sr/1933-34/6/sr1933-34-6-lq.pdf> [cit. 11. 3. 2025].
- Florek, Pavol. 1934/1935. „O vývine a povahe slovenskej terminológie vedeckej, najmä zemepisne.“ *Slovenská reč* 3, 4: 98 – 106. Dostupné na: <https://www.juls.savba.sk/ediela/sr/1934-35/4/3-4-lq.pdf> [cit. 11. 3. 2025].
- Földvári, Kornel [pod šifrou (er)]. 1959. „Čitatelia našej tlače. [Poznámky k článku o filme Cabiriine noci...].“ *Slovenské pohľady* 75, 5: 549.
- Fólica, Laura – Diana Roig-Sanz – Stefania Caristia. 2020. „Towards a transnational and large-scale approach to literary translation in periodicals.“ *In Literary Translation in Periodicals: Methodological challenges for a transnational approach*, eds. Laura Fólica – Diana Roig-Sanz – Stefania Caristia, 1 – 20. Amsterdam: John Benjamins. Dostupné na: <https://benjamins.com/catalog/btl.155.int>

- Fontana, Marzia – Laura Forte – Maria Teresa Talice. 2022. *L'ottima compagna. Il Novecento e oggi*. Roma: Zanichelli.
- Förster, Anna. 2025. „Translation and the past: Roland Barthes and the ‚recovery‘ of Czechoslovak structuralism in the 1960s.“ *Synthesis* 4: 75 – 111. Dostupné na: https://synthesis.ro/pdf/2025/4/4_Forster.pdf
- Foucault, Michel. 2006. *Rád diskurzu*. Prel. Miroslav Marcelli. Bratislava: Vydavateľstvo AGORA.
- Foucaultova koncepcia moci. 2001. *Kritika & kontext* 6, 2 – 3: 68 – 87.
- Franek, Jaroslav. 1993. *Judaizmus*. Bratislava: Archa.
- Franek, L. 1995. „Vzácný prínos.“ *Literárny týždenník* 8, 31: 5.
- Frank, Gustav – Madleen Podewski. 2022. „The Object of Periodical Studies.“ In *Periodical Studies Today: Multidisciplinary Analyses*, eds. Jutta Ernst – Oliver Scheiding – Dagmar von Hoff, 29 – 53. Leiden: Brill. Dostupné na: https://doi.org/10.1163/9789004468313_004
- Frank, Manfred. 1995. *Štýl vo filozofii*. Prel. Alma Münzová. Bratislava: Archa.
- Franková, Libuša. 2007. „Osvetové a ľudovýchovné snahy slovenských vzdelancov v období národného obrodzenia (1780 – 1848).“ *Dejiny – internetový časopis Inštitútu histórie FF PU v Prešove* 2: 148 – 169. Dostupné na: http://dejiny.unipo.sk/PDF/Dejiny_2_2007.pdf [cit. 11. 3. 2025].
- Frankovičová, Lenka. 2017. „Koncepcia vydavateľskej politiky slovenskej produkcie na začiatku 20. storočia.“ In *Studia bibliographica posoniensia* 2017, 80 – 93. Bratislava: Univerzitná knižnica.
- Fraňo, P. 2011. „Antisthenés.“ *Filozofia* 66, 6: 611 – 612.
- Fraňo, P. 2015. „Reflexia Homéra v antickej filozofii.“ *Ostium: internetový časopis pre humanitné odbory* 11, 1.
- František Miko: *Aspekty prekladového textu. Antológia prác o preklade*. 2011. Eds. Mária Valentová – Miroslava Režná. Nitra: Filozofická fakulta, Ústav literárnej a umeleckej komunikácie, Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre.
- Fricker, Miranda. 2007. *Epistemic Injustice: Power and the Ethics of Knowing*. Oxford – New York: Oxford University Press.

- Fridmanová, M. 2005. „Paul Ricœur: Problém interpretácie a porozumenia.“ *Filozofia* 60, 3: 192 – 197.
- Frimmová, Eva. 2002. „Biblia v rukopisných i tlačených pamiatkach z konca stredoveku a zo začiatku novoveku.“ In *Slovenská, latinská a cirkevnoslovenská náboženská tvorba 15. – 19. storočia*, ed. Ján Dorula, 179 – 196. Bratislava: Slavistický kabinet SAV.
- Frimmová, E. 2001. „Významné životné jubileum historika Antona Vantucha.“ *Historický zborník* 11, 2: 231 – 233.
- Frye, Northrop. 2000. *Velký kód. Bible a literatura*. Brno: Host.
- Fuchs, J. – J. Marušiak. 1992. „Precítanie európskej kultúry: Trojzväzkové Dejiny estetiky od Wladislawa Tatarkiewicza.“ *Práca* 47, 13 (16. 1.): 6.
- Fundárek, Jozef. 1935/1936. „Predložky do a za v právnickej terminológii.“ *Slovenská reč* 4, 4 – 5: 109 – 111. Dostupné na: <https://www.juls.savba.sk/ediela/sr/1935-36/4-5/sr1935-36-4-5-lq.pdf> [cit. 11. 3. 2025].
- Furjelová, A. 2000. „Pretože láska (aj lesbická) je raz taká.“ *Knižná revue* 10, 18: 5.

G

- Gabzdilová, Soňa. 2018. *Ako sme študovali v totalite*. Prešov: Universum.
- Gadde, Akhilesh. 2025. „Democratizing Software Engineering through Generative AI and Vibe Coding: The Evolution of No-Code Development.“ *Journal of Computer Science and Technology Studies* 7, 4: 556 – 572. Dostupné na: <https://doi.org/10.32996/jcsts.2025.7.4.66>
- Gáfriková, Gizela et al. 2003. *Pannonia docta (Učená Panónia)*. Bratislava: VEDA.
- Gáfriková, Gizela. 1989. „Gavlovičova Valaská škola mravúv stodola ako textologický problém.“ In *Valaská škola mravúv stodola*, Hugolín Gavlovič, ed. Gizela Gáfriková, 745 – 894. Bratislava: VEDA.
- Gajdoš, M. 2000. „Virginia Woolfová: Vlastná izba.“ *Revue svetovej literatúry* 36, 1: 174 – 175.

- Gajdoš, Vsevlad. 1942. *Život a dielo J. Abrahamffyho*. Turčiansky Svätý Martin: Matica slovenská.
- Gáliková, S., ed. 2002. *Organon F – Príloha: Filozofia Ludwiga Wittgensteina*. Bratislava: VEDA.
- Gáliková, S. 2003. „Modrohnedý svet.“ *RAK* 8, 2: 51 – 52.
- Gáliková, M. 1999. „Dejiny nepolapiteľného citu.“ *OS* 9: 93 – 94.
- Gálik, Vladislav. 2005. „Umberto Eco – Päť úvah o morálke.“ *Impulz* 1, 1. Dostupné na: <http://www.impulzrevue.sk/article.php?14> [cit. 18. 12. 2024].
- Gálik, V. 2005. „Umberto Eco: Päť úvah o morálke.“ *Impulz* 1, 1: 102 – 104.
- Gallego Cuiñas, Ana – Daniel Torres-Salinas, eds. 2024. *Humanities and Big Data in Ibero-America: Theory, methodology and practical applications*. Berlin: De Gruyter. Dostupné na: <https://doi.org/10.1515/9783110753523>
- Gardt, Andreas. 2007. „Diskursanalyse – Aktueller theoretischer Ort und methodische Möglichkeiten.“ In *Diskurslinguistik nach Foucault. Theorie und Gegenstände*, ed. Ingo H. Warnke, 27 – 52. Berlin: De Gruyter.
- Gauvin, Lise. 1997. „D’une langue l’autre. La surconscience linguistique de l’écrivain francophone.“ In *L’écrivain francophone à la croisée des langues*, ed. Lise Gauvin, 5 – 15. Paris: Karthala.
- Gavendová, O. 2007. „Ján Duns Scotus: Teológia ako praktická veda.“ *Acta facultatis theologiae Universitatis Comenianae Bratislaviensis* 6, 1 – 2: 114 – 116.
- Gažáková, Z. 2021. „In Memory of PhDr. Viktor Krupa, DrSC.“ *Asian and African Studies* 30, 1: 235 – 240. Dostupné na: https://www.sav.sk/journals/uploads/0528105212_nekrolog_KOR3.pdf
- Gecse, Gusztáv – Henrik Horváth. 1990. *Malý lexikon Biblie*. Prel. Katarína Košková. Bratislava: Spektrum.
- Geguš, Ivan et al. 1980. *Inventár príspevkov do časopisov vedeckých odborov matice slovenskej*. Martin: Matica slovenská v Martine. Dostupné na: http://matica.sk/wp-content/uploads/2019/05/Inventar_Prispevkov_-do_-casopisov_-vedeck%C3%BDch_-odborov_-Matice_-slovenskej.pdf [cit. 11. 3. 2025].

- Geisbacherová, Michaela. 2006. „Nevyriešené odpovede na sedem otázok.“ *Knižná revue* 16, 23: 7.
- Geisbacherová, M. 2004. „Soren Kierkegaard – prorok stratených.“ *Dotyky* 16, 1: 88 – 90.
- Geisbacherová, M. 2005. „Na ceste k sebe samému.“ *Knižná revue* 15, 14 – 15: 7.
- Geisbacherová, M. 2007. „Richard Rorty: Filozofické orchidey.“ *Knižná revue* 17, 20: 7.
- Genette, Gerard. 1992 [1979]. *The Architext: An Introduction*. Prel. Jane E. Lewin. Berkeley: University of California Press.
- Genette, Gerard. 1997 [1987]. *Paratexts: Thresholds of Interpretation*. Prel. Jane E. Lewin. Cambridge: Cambridge University Press.
- Génin, Isabelle – Ida Klitgård, eds. 2015. *La Traduction des voix de la théorie / Translating the Voices of Theory*. Montréal: Éditions québécoises de l'œuvre.
- Gerini, Christian. 2005. „L'interdisciplinarité entre sciences dures et sciences humaines comme retour salvateur vers un état ontologique aboli par la spécialisation.“ In HAL [online]. Submitted on 24 May. [cit. 9. 10. 2020]. Dostupné na: https://archivesic.ccsd.cnrs.fr/sic_00001465
- Germain, Sylvie. 1981. *Perspectives sur le visage : trans-gression, dé-crétion, trans-figuration*. [Dizertačná práca]. Paris: Université de Paris X-Nanterre.
- Germain, Sylvie. 1997. *Céphalophores*. Paris: Gallimard.
- Germušková, M. 2010. „Teória literatúry v dimenziách interpretačnej praxe.“ In *Cviční učitelia*, ed. M. Černotová a kol., 89 – 103. Prešov: Fakulta humanitných a prírodných vied PU v Prešove.
- Ghosh, Peter. 2001. „Translation as a Conceptual Act.“ *Max Weber Studies* 2, 1: 59 – 63.
- Gieryn, Thomas F. 1983. „Boundary-Work and the Demarcation of Science from Non-Science: Strains and Interests in Professional Ideologies of Scientists.“ *American Sociological Review* 48, 6: 781 – 795. Dostupné na: <https://www.jstor.org/stable/2095325>

- Giľarevskij, Rudžero Sergejevič – Boris Anatolievič Starostin. 1985. Inostrannyje imena i nazvanija v russkom tekste. Moskva: Vysšaja škola.
- Ginzburg, Carlo. 1992. *The Cheese and the Worms: The Cosmos of a Sixteenth-Century Miller*. Prel. John Tedeschi – Anne C. Tedeschi. Baltimore: Johns Hopkins University Press.
- Ginzburg, Carlo. 2013. *Clues, Myths, and the Historical Method*. Prel. John Tedeschi – Anne C. Tedeschi. Baltimore: Johns Hopkins University Press.
- Girard, Marcel. 1946. „Jean-Paul Sartre a jar existencializmu vo Francúzsku: Panoráma francúzskych časopisov.“ Prel. Ján Boor. *Slovenské pohľady* 62, 7 – 8: 386 – 462.
- Glaudes, Pierre. 2002. „Introduction.“ In *L'essai : métamorphoses d'un genre*, ed. Pierre Glaudes, I – XXVI. Toulouse: Presses universitaires du Mirail.
- Gluchman, Vasil. 2010. „Erazmus Rotterdamský a Ján Milochovský: dve humanistické koncepcie kresťanskej etiky politiky.“ *Filozofia* 65, 10: 979 – 989.
- Godra, Michal. 1851. „Prínesok ku slovensko-vedeckjemu názvoslovú.“ *Slovenskje pohľady na vedy, umeňja a literatúru* 2. diel, 3. zv.: 95 – 103; 4. zv.: 115 – 121. Dostupné na: <https://dikda.snk.sk/view/uuid:25f7fc11-5a7d-4027-8957-a9e271d63677?page=uuid:2f6e2dbc-7221-4611-8b56-b0dce026fc74> [cit. 11. 3. 2025].
- Godra, Michal. 1866. „Náznačiny k názvosloviu do mluvnice slovenskej patriacemu.“ *Sokol* 5, 6: 226 – 229, 7: 267 – 271, 9: 351 – 357. Dostupné na: <https://dikda.snk.sk/periodical/uuid:a3c8f993-e4a6-485b-9e0e-6eed9301bd39> [cit. 11. 3. 2025].
- Gołaszewska, M. – J. Marušiak. 1968. „Filozofické základy literárnej kritiky.“ *Slovenské pohľady* 84, 1: 120 – 129.
- Golema, M. 2005. „Antropológia dialógu vo filozofii a v literatúre ako výraz sklamaní zo storočia víťazných bojov: (poznámky ku knihe Tzvetana Todorova: Spoločný život – Štúdiá zo všeobecnej antropológie).“ In *Významové a výrazové premeny v umení 20. storočia*, 193 – 202. Prešov: FiF PU.
- Gómez-Martínez, J. L. 1996. *Teoría eseje*. Prel. P. Šišmišová. Bratislava: Archa.

- Gómez-Martínez, José Luis. 1996 [1981]. Teoría eseje (Esej ako literárny žáner, štúdium jej vlastností). Prel. Paulína Šišmišová. Bratislava: Archa.
- Gonne, Maud – Hubert Roland – Stéphanie Vanasten. 2022. „Introduction: À propos des paradoxes, échecs et malentendus dans les transferts culturels.“ *Interférences littéraires / Litteraire interferences* 26: 1 – 23.
- Gonne, Maud – Klaartje Merrigan – Reine Meylaerts – Helen van Gerwen, eds. 2021. *Transfer Thinking in Translation Studies. Playing with the Black Box of Cultural Transfer. (Translation, Interpreting and Transfer)*. Leuven: University Press.
- Goretity, József, ed. 2006. *Ruské eseje: výber z tvorby konca tisícročia*. Bratislava: Kalligram.
- Görözdí, J. – D. Pucherová. 2018. *Snímanie závojov z priestorov, miest a faktov*. Bratislava: Ústav svetovej literatúry.
- Görözdí, J., ed. 2022. *Külországi könyvespolcokon: tanulmányok Esterházy Péter idegen nyelvű recepciójáról*, 9 – 12. Budapest: Reciti Kiadó.
- Görözdí, Judit, ed. 2014. „Contemporary Central European Forms of the Historical Novel.“ *World Literature Studies* 6 (23), 2.
- Görözdí, J. 2006. „Jazyková ambivalencia – literárny text – odmlčanie: (k špecifikám poetiky Miklósa Mészölya.“ *Slovak Review* 15, 1: 45 – 56.
- Grittiová, M. 2014. „Slovenský preklad Florentských dejín.“ *Studi italo – slovacchi* 3, 2: 128 – 133.
- Gromová, Edita – Jaroslav Šoltys, eds. 2006. *Odborný preklad 2: Materiály zo seminárov Tvorba a využívanie prekladových, terminologických a výkladových slovníkov*. Bratislava: AnaPress.
- Gromová, Edita – Milan Hrdlička – Vítězslav Vilímek, eds. 2010. *Antologie teorie odborného překladu*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě.
- Gromová, Edita – Natália Rondziková – Igor Tyšš, eds. 2020. *Archívny výskum (textov) v interdisciplinárnych súvislostiach*. Nitra: FF UKF – Bratislava: ÚSvL SAV.
- Gromová, Edita – Natália Rondziková – Igor Tyšš, eds. 2021. *Archívny výskum (textov) v interdisciplinárnych súvislostiach*. Nitra – Bratislava: Filozofická fakulta UKF v Nitre.

- Gromová, Edita. 2010. „Teória a didaktika prekladu odborných textov.“ In *Antologie teorie odborného překladu. Výběr z prací českých a slovenských autorů*, eds. Edita Gromová – Milan Hrdlička – Vítězslav Vilímek, 37 – 43. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Filozofická fakulta. (Pôvodne in: *Preklad a tlmočenie 2*, ed. Pavol Plutko, 191 – 198. Banská Bystrica: UMB 2002).
- Gromová, Edita. 2020. „Genéza reflexie prekladu spoločenskovedných textov vo svetle nitrianskej školy.“ In *Preklad vo vedách o človeku a dialóg kultúr*, eds. Mária Kusá – Natália Rondziková, 11 – 20. Bratislava: VEDA.
- Grüning, Barbara. 2019. „Sociological Knowledge and Ideology in the German Democratic Republic: The Institutionalization Processes of a Discipline.“ *Society Register* 3, 1: 39 – 72. Dostupné na: <https://doi.org/10.14746/sr.2019.3.1.03>
- Grusková, A. 2005. „Dramatické dejiny identity.“ *Knihy a spoločnosť* 2, 1: 15.
- Grusková, Jana. 2018. „Vplyv spoločenských zmien na grécke štúdiá.“ In *Ideológia v premenách času v pamiatkach gréckej a latinskej tradície*, 375 – 390. Bratislava: UK.
- Grusková, J. 2018. „Vplyv spoločenských zmien na grécke štúdiá a grécku kultúrnu tradíciu na území dnešného Slovenska.“ In *Ideológia v premenách času v pamiatkach gréckej a latinskej tradície*, 375 – 390. Bratislava: UK.
- Grutman, Rainier. 1997. *Des langues qui résonnent. L'hétérolinguisme au XIXe siècle québécois*. Québec: Fides.
- Gumbrecht, Hans Ulrich. 2015. *Die ewige Krise der Geisteswissenschaften – und wo ist ein Ende in Sicht? Festvortrag im Rahmen der HRK-Jahresversammlung am 11. Mai 2015 in Kaiserslautern. Beiträge zur Hochschulpolitik 4/2015*. Bonn: Hochschulrektorenkonferenz.
- Gutas, Dimitri. 1998. *Greek Thought, Arabic Culture: The Graeco-Arabic Translation Movement in Baghdad and Early Abbāsid Society (2nd–4th/8th–10th centuries)*. London: Routledge.
- Gyarfášová, Oľga. 2023. *Ako sme žili v rokoch normalizácie. Rozhovory s aktérkami spoločenského vzdoru*. Bratislava: ASPEKT.

H

- Háber, S. 2004. „Svet podľa včiel.“ *Literárny (dvoj) týždenník* XVII, 32 – 33: 12.
- Hablák, A. 2001. „Projekt Iného.“ *Kultúrny život* 2, 16: 8.
- Hábová, Ľ. 2006. „Filozofka vzdorujúca tlakom doby.“ *Filozofia* 61, 10: 892 – 894.
- Habovštiaková, Katarína. 1962. „K charakteristike slovnej zásoby a terminológie u Bernoláka.“ *Československý terminologický časopis* 1, 6: 321 – 331. Dostupné na: https://terminologickyportal.sk/pdf/csterm/1962/6/1962-6_lo.pdf [cit. 11. 3. 2025].
- Hajko, Dalimír. 1989. „Martin Heidegger o básnikovi a básnickom diele.“ *Slovenská literatúra* 36, 5: 393 – 405.
- Hajko, D. 1977. „Bertolt Brecht: O literatúre a umení.“ *Romboid* 12, 7: 80 – 82.
- Hajko, D. 1977. „Georg Lukács: Historický román.“ *Slovenské pohľady* 93, 1: 139 – 140.
- Hajko, D. 2022. „Milan Zigo.“ In *Stopy v (mojej) duši*, 151 – 160. Bratislava: VSSS.
- Hamada, Milan. 1995. *Zrod novodobej slovenskej kultúry*. Bratislava: Ústav slovenskej literatúry SAV – VEDA, vydavateľstvo SAV.
- Hamann, Julian. 2017. *The Making of the ‚Geisteswissenschaften‘: A Case of Boundary Work?* FIW Working Paper No. 07. Bonn: Rheinische Friedrich-Wilhelms-Universität Bonn, Forum Internationale Wissenschaft.
- Hašková, Z. 2005. „Z môjho života – Joseph Ratzinger – Benedikt XVI. – Spolupracovníci pravdy.“ *Knižná revue* 24. Dostupné na: <https://www.litcentrum.sk/recenzia/z-mojho-zivota-joseph-ratzinger-benedikt-xvi-spolupracovnici-pravdy>
- Hatim, Basil – Jeremy Munday. 2004. *Translation: An Advanced Resource Book*. New York: Routledge.
- Hatim, Basil. 2009. „Discourse analysis.“ In *Routledge Encyclopedia of Translation Studies*, eds. Mona Baker – Gabriela Saldanha, 88 – 92. London – New York: Routledge.

- Hatrik, J. 2004. „Igor Stravinskij: Hudobná poetika – Kronika môjho života.“ *Slovenská hudba* XXX, 1 – 2: 217 – 219.
- Havel, Václav. 1985. „The Power of the Powerless.“ Prel. Paul Wilson. In *The Power of the Powerless: Citizens Against the State in Central-Eastern Europe*, ed. John Keane, 23 – 96. London: Routledge.
- Hayeková, Matilda. 1992. *Dejiny slovenských slovníkov 1946 – 1975*. Bratislava: Univerzita Komenského.
- Hečko, Blahoslav. 1948. „André Gide.“ *Slovenské pohľady* 64, 2 – 3: 154 – 158.
- Heriban, Jozef. 2011. „Úvody k jednotlivým spisom.“ In *Biblia, Sväté písmo Starého a Nového zákona*. Trnava: Spolok svätého Vojtecha.
- Hickman, Larry A. 2012. „Dewey and Trotsky: Truth is Not a Bourgeois Ideal.“ *Inter-American Journal of Philosophy* 3, 2: 16 – 25.
- História Matice slovenskej. [b. r.]. Martin: MS. Dostupné na: <https://matica.sk/o-matici-slovenskej/historia-matice-slovenskej/>
- Hlavatá, Renáta. 2010. „Teória literárnej komunikácie, historizácia a časový aspekt štylistiky.“ *Slovenská literatúra* 57, 6: 52 – 56.
- Hlávek, A. 1974. „Marxizmus a teória osobnosti.“ *Filozofia* 29, 3: 329 – 330.
- Höhn, Elena. 2017. *Literárna veda ako kultúrna veda*. Banská Bystrica: Belianum.
- Hochel, Braňo. 1990. *Preklad ako komunikácia*. Bratislava: Slovenský spisovateľ.
- Hollý, Karol. 2013. *Veda a slovenské národné hnutie*. Bratislava: Historický ústav SAV. Dostupné na: http://www.forumhistoriae.sk/sites/default/files/holly_veda_a_slovenske_narodne_hnutie_0.pdf [cit. 11. 3. 2025].
- Holmes, James. 1972. „The Name and Nature of Translation Studies.“ In *APPTS series of the Translation Studies Section, Department of General Literary Studies*. Amsterdam: University of Amsterdam.
- Horák, Gejza. 1960. „Jazyková kultúra od roku 1945.“ *Slovenská reč* 25, 6: 321 – 338. Dostupné na: <https://www.juls.savba.sk/ediela/sr/1960/6/sr1960-6-lq.pdf> [cit. 11. 3. 2025].

- Horecký, Ján. 1954a. „Zpráva o činnosti terminologického oddelenia Ústavu slovenského jazyka SAV.“ *Slovenské odborné názvoslovie* 2, 5: 159 – 160. Dostupné na: https://terminologickyportal.sk/pdf/son/1954/SON_1954_05.pdf [cit. 11. 3. 2025].
- Horecký, Ján. 1954b. „Vzt'ahy medzi slovenskou a českou terminológiou.“ *Slovenské odborné názvoslovie* 2, 9: 257 – 261. Dostupné na: <https://terminologickyportal.sk/son.html#id=20> [cit. 11. 3. 2025].
- Horecký, Ján. 1956. *Základy slovenskej terminológie*. Bratislava: Vydavateľstvo SAV. Dostupné na: https://www.juls.savba.sk/ediela/zaklady_slovenskej_terminologie/zaklady_slovenskej_terminologie.pdf [cit. 11. 3. 2025].
- Horecký, Ján. 1960. „Pätnásť rokov slovenskej terminológie.“ *Slovenská reč* 25, 4 – 5: 254 – 270. Dostupné na: <https://www.juls.savba.sk/ediela/sr/1960/4-5/sr1960-4-5-lq.pdf> [cit. 11. 3. 2025].
- Horecký, Ján. 1990. „Jazyková politika v r. 1948 – 1988.“ *Kultúra slova* 24, 8: 259 – 265. Dostupné na: <https://www.juls.savba.sk/ediela/ks/1991/8/ks1991-8.lq.pdf> [cit. 11. 3. 2025].
- Horecký, Ján. 1991. „Svedectvo Jána Smreka o slovenčine.“ *Kultúra slova* 25, 2: 42 – 46. Dostupné na: <https://www.juls.savba.sk/ediela/ks/1991/2/ks1991-2.lq.pdf> [cit. 11. 3. 2025].
- Horecký, J. 1997. „Dobrý preklad zaujímavej knižky.“ *Kultúra slova* 31, 5: 305 – 306.
- Horváth, M. 2020. *Teória a prax eseje (z perspektívy lingvistu)*. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave.
- Horváth, Tomáš. 2021. *Interpretácia, naratív, reprezentácia*. Bratislava: VEDA.
- Horváth, T. 1995. „Manfred Frank: Štýl vo filozofii.“ *Slovenská literatúra* 42, 5: 401 – 404.
- Hostová, Ivana et al. 2025. „Beyond the Market: Translation and Cultural Resistance in Slovak Periodicals.“ *World Literature Studies* 17, 3: 109 – 131.

- Houssin, Xavier. 2010. „Sylvie Germain. Entretien avec Xavier Houssin.“ In *Écrire, écrire, pourquoi ? Sylvie Germain*. Paris: Éditions de la Bibliothèque publique d'information. Dostupné na: <https://doi.org/10.4000/books.bibpompidou.1161>
- Hrabák, J. 1948. „Theorie literatury.“ *Slovo a slovesnost* 10, 1: 60 – 61.
- Hrabovský, Michal. 2023. „Revízia morfolologickej terminológie, 4. Termíny pre pokryv a odenie rastlín.“ *Bulletin Slovenskej botanickej spoločnosti* 45, 1: 37 – 50. Dostupné na: http://sbs.sav.sk/SBS1/bulletins/docs/bulletin45_1/BSBS-2023-1-Hrabovsky.pdf [cit. 11. 3. 2025].
- Hradská, Katarína – Ivan Kamenec. 2015. *Slovenská republika (1939 – 1945)*. Bratislava: VEDA.
- Hrdlička, Milan. 2005. *Literární překlad a komunikace*. Praha: ISV.
- Hroch, J. 2005. „Perspektivy filosofické a hlubinné hermeneutiky (H.-G. Gadamer, C. G. Jung, J. Derrida).“ *Filozofia* 60, 8: 596 – 612.
- Hrubaničová, Ingrid. 2017. „Spor o prepis historických uhorských priezvisk nemá opodstatnenie.“ In *Aktuálne otázky slovenského jazyka. Zborník z konferencie Aktuálne otázky slovenského jazyka (4. – 5. 10. 2016 Bratislava)*, ed. Jana Wacharczyková, 105 – 144. Bratislava: JÚLŠ SAV – SAP. Dostupné na: https://www.juls.savba.sk/attachments/pub_aktualne_otazky_slovenskeho_jazyka/aktualne%20otazky.pdf [cit. 25. 8. 2025].
- Hruška, František. 1992. „Umberto Eco a talianska semiotika.“ *Slovenské divadlo* 40, 1: 46 – 49.
- Hruška, František. 2009. *Od Dvorana k Palomarovi*. Bratislava: AnaPress.
- Hruška, František. 2016. „Umberto Eco, spomienka s úsmevom.“ *Pravda* 57, 116: 14 – 15. Dostupné na: <https://kultura.pravda.sk/kniha/clanok/385090-portret-umberto-eco-spomienka-s-usmevom/> [cit. 21. 11. 2024].
- Hruška, F. 2014. „Trvalá platnosť príležitostných písáčiek (esej na sobotu).“ *Pravda* 24, 112: 32 – 33.
- Hrušovský, Igor. 1970. „Predhovor.“ In *Antológia z diel filozofov. Predsokratici a Platón*, 7 – 14. Bratislava: EPOCHA.

- Hubinák, J. 2010. „Prix François Florent pre prof. Soňu Šimkovú.“ KOD 4, 8: 42 – 43.
- Hučko, Ján. 2018. Učená spoločnosť Šafárikova 1927 – 1939 (1944). Bratislava: Učená spoločnosť Šafárikova. Dostupné na: http://archiv.sav.sk/inventare/data/fond_1.pdf [cit. 11. 3. 2025].
- Hudek, A. – D. Kováč, eds. 2023. Dejiny SAV. Bratislava: VEDA.
- Hurban, Svetozár. 1881. „Slovensko a jeho život literárny.“ *Slovenské pohľady* 1, 1: 1 – 4.
- Huťková, Anita. 2003. Vybrané kapitoly z teórie prekladu literárno-umeleckých textov. Banská Bystrica: Belianum.
- Hviezda na barikádach. 1976. Bratislava: Tatran.
- Hvišč, J. 1972. „Poľská literatúra v slovenskej literárnej vede a kritike.“ In *Vzťahy slovenskej a poľskej literatúry*, 27 – 54. Bratislava: VSAV.
- Hvišč, J. 1980. „Markiewicz, Henryk. Aspekty literatúry (rec.).“ *Slovenské pohľady* 96, 5: 149 – 151.
- Hymes, Dell. 1996. *Ethnography, Linguistics, Narrative Inequality: Toward an Understanding of Voice*. London: Taylor & Francis.

CH

- Chabada, Michal et al. 2012. „Preklad odborného textu ako vedecká práca.“ *Filozofia* 67, 10: 848 – 851.
- Chabada, M. – R. Maco – M. Marcelli – M. Mičaninová. 2012. „Preklad odborného textu ako vedecká práca.“ *Filozofia* 67, 10: 848 – 851.
- Chabada, M. 2015. Kapitoly z dejín stredovekej filozofie. Ranná scholastika. Bratislava: Vydavateľstvo UK.
- Chalupeková, D. – V. Ťažká. 2019. Vladimír Oleríny. Preklady zo španielčiny a z portugálčiny. Výberová bibliografia. 2. doplnené vydanie. Banská Bystrica.
- Chalvin, Antoine – Jean-Léon Muller – Katre Talviste – Marie Vrinat-Nicolov, eds. 2019. *Histoire de la traduction littéraire en Europe médiane des origines à 1989*. Rennes: Presses universitaires de Rennes.

- Chalvin, Antoine. 2011. „Comment écrire une histoire aréal de la traduction?“ In *Entre les cultures et les textes. Itinéraires en histoire de la traduction*, 77 – 86. Frankfurt am Main: Peter Lang.
- Chesterman, Andrew. 2000. „A Causal Model for Translation Studies.“ In *Intercultural Faultlines*, ed. Maeve Olohan, 15 – 27. New York: Routledge.
- Chesterman, Andrew. 2009. „The Name and Nature of Translator Studies.“ *Hermes – Journal of Language and Communication in Business* 22, 42: 13 – 22.
- Chevrel, Yves – Jean-Yves Masson, eds. 2012. *Histoire des traductions en langue française, XIXe siècle*. Lagrasse: Verdier.
- Chevrel, Yves – Lieven D’hulst – Christine Lombez, eds. 2012. *Histoire des traductions en langue française – XIXe siècle*. Paris: Verdier.
- Chmelár, E. 2006. „Od nacionalizmu k filozofii času.“ *Knižná revue* 16, 6: 7.
- „Chmel, Karol.“ 2005. In *Slovník slovenských spisovateľov*, ed. V. Mikula, 237 – 238. Bratislava: Kalligram – Ústav svetovej literatúry SAV.
- „Chmel, Karol.“ 2008. In *Slovník slovenských spisovateľov 20. storočia*, ed. A. Maťovčík. Bratislava: LIC – Martin: SNK.
- Chmel, K. 2017. „Kalligram.“ *Kritika & Kontext* 22, 51: 60 – 61.
- Chmel, R., ed. 2020. *Bolo raz jedno vydavateľstvo... Štvrtstoročie Kalligramu 1991 – 2016*. Bratislava: Absynt.
- Chmel, Rudolf. 1981. *Dejiny v dejinách: K storočnici Slovenských pohľadov*. Bratislava: Slovenský spisovateľ.
- Chorváth, Michal. 1957. „Hrst’ spomienok a úvah. [O F. X. Šaldovi].“ *Slovenské pohľady* 73, 4: 416 – 421.
- Chorvát, Peter. 2011. „Dejiny slovenskej vojenskej terminológie.“ *Vojenská história* 15, 1: 33 – 54. Dostupné na: <https://www.vhu.sk/data/att/276/18912.7f6f19.pdf> [cit. 11. 3. 2025].
- Chrapová, Mária. 1952. „Francúzska pokroková literatúra v boji za mier a demokraciu.“ *Slovenské pohľady* 68, 7 – 8: 565 – 578.
- Chrenková, E. 2000. „Chiméra prekladania.“ *Revue svetovej literatúry* 36, 2: 177 – 179.

Chrenková, E. 2005. „Dejiny európskeho stravovania.“ *Slovenské pohľady* 4 (121), 9: 137 – 139.

„Chýrnik.“ 1971. *Národné noviny* 2, 154: [4]. Dostupné na: <https://www.digitalniknihovna.cz/nkp/view/uuid:1862fdc0-9ba6-11dd-aa1c-000bdb925259?page=uuid:d58e9040-b602-11e8-9480-5ef3fc9ae867> [cit. 11. 3. 2025].

I

Ihringová, K. 2003. „Teória ľudskej komunikácie.“ *Literárny týždenník* 16, 18: 10.

„I. K.“ 2001. „Tri historické regióny.“ *Historický časopis* 49, 4: 695.

Ilek, Bohuslav. 1977. „Místo teorie odborného překladu v soustavě věd o překladu.“ In *Preklad odborného textu*, ed. Peter Zajac, 9 – 24. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo.

Ilek, Bohuslav. 1977. „Místo teorie odborného překladu v soustavě věd o překladu.“ In *Preklad odborného textu: Práce I. celoštátnej konferencie o preklade odborného textu na Pedagogickej fakulte v Nitre v septembri 1972*, ed. Peter Zajac, 9 – 24. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo.

Ingarden, Roman. 1967. *O poznávání literárního díla*. Praha: Československý spisovatel.

Iser, Wolfgang. 2009. *Jak se dělá teorie*. Prel. Petr Onufer. Praha: Karolinum.

Ivanová, Martina. 2022. „S vášňou: Doslov k slovenskému prekladu a poznámka prekladateľky.“ In *Lekcie majstrov*, George Steiner, prel. Martina Ivanová, 199 – 218. Bratislava: Artforum.

J

Jaborník, J. 1990. „O Molièrovi na Slovensku, ale aj o inom.“ *Dialóg* 90 2, 17: 8.

Jaborník, J. 1998. „Obsažný príspevok z romanistického divadla.“ *Javisko* 30, 4: 36.

- Jacquemond, Richard – Gisèle Sapiro. 2020. „Traduire les sciences humaines et sociales: retour sur des enquêtes sociologiques et regards sur les pratiques en Israël et dans le monde arabe.“ *Revue d'histoire des sciences humaines* 36: 223 – 234.
- Jäger, Siegfried – Margarete Jäger. 2007. *Deutungskämpfe. Theorie und Praxis Kritischer Diskursanalyse*. Wiesbaden: SpringerLink.
- Jakobson, R. 1991. *Lingvistická poetika*. Prel. M. Bakoš – B. Hečko – J. Horecký – V. Krupa – D. Slobodník. Bratislava: Tatran.
- Jakubjaková, Katarína. 2025. „Vynechať z priezviska -ová bude možno jednoduchšie, proti je ministerstvo kultúry.“ *SME.sk*, 19. augusta. Dostupné na: <https://domov.sme.sk/c/23532803/zenske-priezviska-prechylovanie-zmena.html> [cit. 25. 8. 2025].
- Jana Cviková. [b. r.]. *Aspekt*. [cit. 2023-02-05]. Dostupné na: online.
- Jančovič, Ivan. 2021. „Medzi historickým faktom a fikciou: interdiskurzívne konštruovanie fikčných svetov v súčasnej slovenskej próze s historickou tematikou.“ *World Literature Studies* 13, 4: 5 – 15.
- Janecová, M. 2001. „Takto to nebolo.“ *Kultúrny život* 2, 2: 8.
- Jankovič, Ján. 1997. *Chorvátska literatúra v slovenskej kultúre*. 1., (do roku 1938). Bratislava: Ústav svetovej literatúry SAV.
- Jankovič, Ján. 2002. *Chorvátska literatúra v slovenskej kultúre*. 2., (1939 – 1948). Bratislava: VEDA.
- Jankovič, J. 2005. *Slovník prekladateľov z macedónčiny, srbčiny, chorvátčiny a slovinčiny*. Bratislava: Juga – VEDA.
- Jankovič, Vendelín. 1946 – 1947. „Prvý slovenský preklad celého Pisma svätého.“ *Verbum* 1, 1: 22 – 23.
- Jánošíková, Zuzana. 2016. *Americká literatúra v Revue svetovej literatúry*. [Diplomová práca]. Nitra: Katedra translatológie FF UKF v Nitre.
- Janoušek, Pavel et al. 2008. „Myšlení o literatuře.“ In *Dějiny české literatury 1945 – 1989, IV 1969 – 1989*, 210 – 212. Praha: Academia.
- Janšák, Štefan. 1942. „Úvod.“ In *O veľkosti Rimanov a ich úpadku, Charles de Secondat Montesquieu*, prel. Štefan Janšák, 9 – 14. Liptovský Sv. Mikuláš: Tranoscius.

- Jendeková, M. 1997/1998. „Predstavujeme učebnicu Filozofie M. Fürstovej.“ *Pedagogické rozhľady* 6, 1: 25 – 27.
- Jesenská, Zora. 1942. „Písanie ruských krstných mien v slovenskom preklade.“ *Slovenská reč* 9, 5 – 6: 134 – 141. Dostupné na: <https://www.juls.savba.sk/ediela/sr/1941-42/5-6/sr1941-5-6-lq.pdf> [cit. 9. 1. 2025].
- Jesenská, Zora. 1950. „Ako som prekladala Vojnu a mier a Tichý Don.“ *Slovenské pohľady* 66, 11 – 12: 736 – 756.
- Jesenská, Zora. 1951. „Po školení prekladateľov. [Glosa o prvom školení prekladateľov z ruštiny...].“ *Slovenské pohľady* 67, 6: 356 – 361.
- Jesenská, Zora. 1952. „Proti purizmu v prekladateľskej práci. [Na okraj prekladov Jána Mihála].“ *Slovenské pohľady* 68, 2: 120 – 131.
- Jettmarová, Zuzana. 2007. „Spoločenská a sociologická orientace dnešní západní translologie.“ In *Myslenie o preklade*, ed. Libuša Vajdová, 56 – 82. Bratislava: Kalligram – ÚSvL SAV.
- Jevninová, J. 1959a. „Osudy existencialistického románu.“ *Slovenské pohľady* 75, 9 – 10: 980 – 992.
- Jevninová, J. 1959b. „Osudy existencialistického románu.“ *Slovenské pohľady* 75, 11: 1153 – 1170.
- Ježík, P. 2007. „Akty rečové, túžby filozofické.“ *Knihy a spoločnosť* 4, 7 – 8: 8.
- Johnson, Steven. 2023. „Writing at the Speed of Thought.“ *Adjacent Possible* [Substack], 13. decembra. Dostupné na: <https://adjacentpossible.substack.com/p/writing-at-the-speed-of-thought>
- Jóna, Eugen. 1966. „K začiatkom štúrovskej terminológie.“ *Československý terminologický časopis* 5, 5: 257 – 269. Dostupné na: https://terminologickyportal.sk/pdf/csterm/1966/5/1966-5_lo.pdf [cit. 11. 3. 2025].
- Jóna, Eugen. 1980. „Slovakistické spolky a spoločnosti.“ In *Studia Academica Slovaca* 9, ed. Jozef Mistrík, 145 – 162. Bratislava: Alfa. Dostupné na: https://zborniky.e-slovak.sk/SAS_9_1980.o.pdf [cit. 11. 3. 2025].
- Jozef Marušiak. 2007. In *Kontakty IV*, 55 – 62.

- Jozef Mlacek, ed. 1978. Preklad spoločenskovedných textov. Bratislava: Slovenský literárny fond.
- Judt, Tony. 2006. *Postwar: A History of Europe Since 1945*. New York: Penguin Books.
- Július Špaňár univerzitný profesor klasickej filológie. Personálna bibliografia. 2013. Zost. D. Škoviera a J. Bartosiewiczová. Bratislava: FiF UK – Univerzitná knižnica UK.
- Jumpelt, Rudolf Walter. 1961. *Die Übersetzung naturwissenschaftlicher und technischer Literatur*. Berlin: Langenscheidt.
- Jurčo, J. 1978. „V. R. Ščerbina: Cesty umenia.“ *Slovenské pohľady* 94, 4: 148 – 150.
- Juríček, J., ed. 1978. *Malá encyklopédia spisovatel'ov sveta*. Bratislava: Obzor.
- Juríková, E. 2005. „Galeottus Martius Narniensis: Znamenité, múdre i žartovné výroky a činy kráľa Mateja jeho synovi vojvodovi Jánovi / De egregie, sapienter, iocose dictis ac factis regis Mathiae ad ducem Johannem eius filium liber.“ *Sambucus* 1: 235 – 237.
- Juríková, E. 2015. *Roman philosophical prose*. Trnava: Typi Universitas Tyrnaviensis.
- Jurovská, Michaela. 2001. „Denis de Rougemont, Homo europeanus.“ In *Západ a láska, Denis de Rougemont*, 325 – 326. Bratislava: Kalligram.

K

- Kačala, Ján – Rudolf Krajčovič. 2006. *Prehľad dejín spisovnej slovenčiny*. Martin: Matica slovenská.
- Kačala, Ján – Rudolf Krajčovič. 2011. *Prehľad dejín spisovnej slovenčiny*. Martin: Matica slovenská.
- Kačala, Ján. 1994. *Slovenčina – vec politická?* Martin: Matica slovenská.
- Kačala, Ján. 2006. „Štyridsať rokov od prelomovej jazykovednej konferencie.“ *Kultúra slova* 40, 6: 321 – 325. Dostupné na: <https://www.juls.savba.sk/ediela/ks/2006/6/ks2006-6.pdf> [cit. 11. 3. 2025].
- Kačala, Ján. 2010. *Spisovná slovenčina v 20. storočí*. Bratislava: VEDA.

- Kadlečík, I. 1990. „Vesmír je oválny ako vajíčko.“ *Kultúrny život* 24, 13: 15.
- Kaduková, I. 2002. „Prečo je všade také ticho?“ *Tvorba T* 12, 1: 38 – 40.
- Kachra, Karen. 2004. „François Cusset, French Theory: Foucault, Derrida, Deleuze & Cie et les mutations de la vie intellectuelle aux États-Unis... [recenzia].“ *Journal of French and Francophone Philosophy* 14, 2: 120 – 124.
- Kaláč, František. 1957. „Moje styky s F. X. Šaldom.“ *Slovenské pohľady* 73, 4: 412 – 415.
- „Kalaš A.“ 2020. In *Encyklopedie osobností České a Slovenské republiky / Encyklopédia osobností Českej a Slovenskej republiky. VIII*, 563 – 564. London: BHP – British Publishing House.
- Kamenec, I. 1996. „Inšpirujúce a bolestné premýšľanie.“ *RAK* 1, 5: 60 – 61.
- Kamenec, I. 1997. „Denníkové zápisky ako literatúra a historický dokument.“ *Romboid* 32, 5 – 6: 120 – 122.
- Kamenec, I. 2001. „Historik ako provokatér: analýza a bolestné poznávanie ilúzií v dvadsiatom storočí.“ *OS* 4: 10 – 11.
- Kanichová, Renáta. 2005. „Viacaspektová typológia filozofickej terminológie.“ *Filozofia* 60, 1: 8 – 32.
- Kanichová, Renáta. 2015. *Nemecká filozofická terminológia*. Bratislava: OZ Hronka.
- Kanichová, R. 2014. *Nemecká filozofická terminológia. Štruktúrne-funkčná analýza*. Bratislava: OZ Hronka.
- Kanovský, M. 1996. „Interpretácia ako umelecké dielo.“ *Romboid* 31, 7: 78 – 80.
- Karabová, Katarína. 2021. „Vernakulárny charakter lexikografických súčastí po latinsky písaných diel slovenskej proveniencie v 18. storočí.“ *Slavica Slovaca* 56, 2: 182 – 190. Dostupné na: <https://www.sav.sk/journals/uploads/11151446KARABOV%C3%81.pdf> [cit. 11. 3. 2025].
- Karady, Viktor. 2011. „Les Allemands dans l'intelligentsia moderne émergente en Hongrie à l'époque de la Double Monarchie.“ *Austriaca* 73: 193 – 221.

- Karpathy, Andrej. 2025. „There’s a new kind of coding I call ‚vibe coding‘ ...“ In X [online]. Dostupné na: <https://x.com/karpathy/status/1886192184808149383> [cit. 18. 3. 2026].
- Karšai, F. 1970. Jan Amos Komenský a Slovensko. Bratislava: SPN.
- Karul, R. 2006. „Zasnenosť ako forma vizuality (Bachelard a šťastná melanchólia).“ *Filozofia* 61, 1: 46 – 52.
- Karul, R. 2017. „Ukázat’ neviditeľné.“ *Kino-Ikon* 21, 1: 67 – 76.
- Karvaš, Peter. 1945. „Tri preklady z ruskej dramatiky.“ *Slovenské pohľady* 61, 11: 410 – 415.
- Kasarda, M. 1996. „Ako sa oslobodiť: Karl R. Popper: Hľadanie lepšieho sveta.“ *Dotyky* 8, 6: 37.
- Kaščák, Matúš. 2020. „Česi a počiatky Univerzitnej knižnice v Bratislave.“ *Knihovna: knižnícká revue* 31, 1: 58 – 79.
- Katalogizácia periodika v bibliografickom formáte MARC 21 v súbornom katalógu periodík. 2009. Zost. Odbor súborných katalógov UKB. Bratislava: UKB. Dostupné na: <https://www.ulib.sk/files/SKP/prirucka2009.pdf> [cit. 14. 4. 2025].
- Kazarin, Aleksandr Ivanovič, ed. 1962. Francúzski osvietenici o náboženstve. Prel. Ján Žigo. Bratislava: Slovenské vydavateľstvo politickej literatúry.
- „K článku o redakčnej spolupráci na prekladoch. [Poznámky k článku P. Branka...].“ 1954. *Slovenské pohľady* 70, 12: 1245 – 1250.
- Kečka, R. 2012. „Biografický rámec diela Jána Komorovského podľa jeho nedokončených pamätí.“ *Axis Mundi* 7, 2: 3 – 11.
- Keď jedna myšlienková orientácia zanecháva stopy v druhej: personálna bibliografia Adama Bžocha. 2016. Sprac. Veronika Čejková, pripr. Jana Cviková, Róbert Gáfrik, Judit Görözdí. Bratislava: Ústav svetovej literatúry SAV.
- Keller, Reiner. 2007. Diskursforschung: eine Einführung für SozialwissenschaftlerInnen. Wiesbaden: VS Verlag für Sozialwissenschaften.
- Keníž, Alojz. 2008. Preklad ako hra na invariant a ekvivalenciu. Bratislava: AnaPress.

- Keníž, Alojz. 2009a. „30 rokov letnej školy prekladu.“ In *Letná škola prekladu* 7. 30 rokov letnej školy prekladu. Zborník prednášok, ed. Alojz Keníž. Bratislava: AnaPress.
- Keníž, Alojz. 2009b. „Summer School of Translation.“ *World Literature Studies* 1, 4: 80 – 88.
- Kenížová-Bednárová, Katarína. 1994. „Miesto a funkcia prekladu v kultúre národa: metodologické poznámky k dejinám prekladu.“ In *K otázkam teórie a dejín prekladu na Slovensku II*, ed. Mária Kusá, zost. Katarína Kenížová-Bednárová, 8 – 29. Bratislava: Ústav svetovej literatúry SAV.
- Kenížová-Bednárová, Katarína. 1995. *K otázkam teórie a dejín prekladu na Slovensku III*. Bratislava: Ústav svetovej literatúry SAV.
- Kenížová, K. 1990. „Od otvoreného diela k Foucaultovmu kyvadlu. Umberto Eco, Jean-Jacques Brochier, Mario Fusco.“ *Slovenské pohľady* 106, 4: 98 – 109.
- Kerlík, Peter, zost. 2005. *Bibliografia Revue svetovej literatúry 1965 – 2004*. Bratislava: Slovenská spoločnosť prekladateľov umeleckej literatúry.
- Kišoňová, Renáta. 2010. *Filozofia H. Bergsona v kontexte filozofie života a evolučnej ontológie*. Trnava: Filozofická fakulta Trnavskej univerzity v Trnave.
- Kitroeff, Natalie (moderátorka). 2026. „The Workers Letting A.I. Do Their Jobs (spolu s Cliveom Thompsonom).“ In *The Daily* [podcast]. The New York Times, 14. apríla. Dostupné na: <https://www.nytimes.com/2026/04/14/podcasts/the-daily/ai-coders.html?showTranscript=1>
- Klátik, Zlatko. 1952. „Kritický realizmus v prozaickom diele Ľ. Podjavorinskej pre mládež.“ *Slovenské pohľady* 68, 1: 54 – 60.
- Klátik, Z. 1958. „L. N. Tolstoj: Čo je umenie.“ *Slovenské pohľady* 74, 1: 121 – 124.
- Klátik, Z. 1982. „L. I. Timofejev – S. V. Turajev: Slovník literárnovedných pojmov.“ *Slovenská literatúra* 29, 5: 471 – 476.
- Klimeková, Agáta. 2009. „Katechizmy, učebnice a školské vydania z prvej polovice 18. storočia z územia Slovenska.“ *Knižnica*. Dostupné na:

http://www.snk.sk/swift_data/source/casopis_kniznica/2009/februar/27.pdf

- Knapík, Jiří. 2004. *Únor a kultura: Sovětizace české kultury 1948 – 1950*. Praha: Libri.
- Knězek, L., ed. 1989. *Encyklopédia literárnych diel*. Bratislava: Obzor.
- Knězek, Libor, ed. 1969a. *Preklady z iných literatúr do slovenčiny 1945 – 1968: Bibliografia knižných prekladov beletrie a umenovedy do slovenčiny*. 1. zväzok, Africká černošská – poľská literatúra. Úvod Jozef Felix. Bratislava: DILIZA.
- Knězek, Libor, ed. 1969b. *Preklady z iných literatúr do slovenčiny 1945 – 1968: Bibliografia knižných prekladov beletrie a umenovedy do slovenčiny*. 2. zväzok, Portugalská – vietnamská literatúra. Úvod Jozef Felix. Bratislava: DILIZA.
- Knězek, Libor, ed. 1969. *Preklady z iných literatúr do slovenčiny 1945 – 1968. Bibliografia knižných prekladov beletrie a umenovedy do slovenčiny I., II.* Bratislava: DILIZA.
- Kniha otázok a odpovedí – Anselm Grün OSB. 2011. *Knižná revue* 8. Dostupné na: <https://www.litcentrum.sk/recenzia/kniha-otazok-odpovedi-anselm-grun-osb>
- Kocianová, S. 1996. „Vedomie ako ‚darwinovský stroj‘.“ *Filozofia* 51, 4: 278 – 281.
- Kocka, Ján. 2017. In *Encyclopaedia Beliana*. Zverejnené v marci. Dostupné na: <https://beliana.sav.sk/heslo/kocka-jan> [cit. 21. 3. 2025].
- Kočiš, František. 1999. „Spisovná slovenčina a sakrálné texty.“ *Slovenská reč* 64, 5: 268 – 271.
- Kočiš, František. 2004. „O preklade reálií a alúzií z latinčiny do slovenčiny v sakrálnych textoch.“ In *Kvalita prekladu a prekladateľské kompetencie. Letná škola prekladu* 2, 139 – 147. Bratislava: AnaPress.
- Kodoňová, M. 2003. „Výpis z účtu Czesława Miłosza.“ *Romboid* 38, 10: 173 – 174.
- Kochol, V., ed. 1954. *Majakovského tvorba. Sborník sovietskych štúdií*. Prel. V. Kochol. Bratislava: SSP.

- Kochol, Viktor. 1952a. „Nikolaj Vasiljevič Gogol'. [K 100. výročiu úmrtia].“ *Slovenské pohľady* 68, 2: 132 – 139.
- Kochol, Viktor. 1952b. „A. N. Radiščev. [K 150. výročiu úmrtia].“ *Slovenské pohľady* 68, 10 – 11: 804 – 807.
- Kochol, Viktor. 1952c. „Skreslený Gogol'.“ *Slovenské pohľady* 68, 7 – 8: 579 – 598.
- Kochol, Viktor. 1953. „K otázke hrdinu socialistického realizmu. [V sovietskej literatúre].“ *Slovenské pohľady* 69, 1: 60 – 71.
- Kochol, Viktor. 1954a. „Ideovosť umeleckej formy.“ *Slovenské pohľady* 70, 12: 1201 – 1223.
- Kochol, Viktor. 1954b. „Problém ľudovosti v básnickom preklade.“ *Slovenské pohľady* 70, 2 – 3: 158 – 167.
- Kochol, Viktor. 1955. „K vydaniu básnického diela Jána Bottu [Súborné dielo].“ *Slovenské pohľady* 71, 9: 931 – 944.
- Kochol, Viktor. 1956. „Štúrovská ľúbostná lyrika.“ *Slovenské pohľady* 72, 1 – 2: 109 – 115.
- Kochol, Viktor. 1957. „Monografia o Jankovi Kráľovi. [Rec. monografie Milana Pišúta...].“ *Slovenské pohľady* 73, 9: 924 – 928.
- Kochol, Viktor. 1960a. „Literatúra & publicistika.“ *Slovenské pohľady* 76, 11: 1329 – 1334.
- Kochol, Viktor. 1960b. „K problematike prekladania. [O vzájomnom prekladaní...].“ *Slovenské pohľady* 76, 5: 540 – 544.
- Kochol, Viktor. 1960c. „K problému prekladania štúrovskej poézie do češtiny.“ *Slovenské pohľady* 76, 6: 642 – 648.
- Kochol, Viktor. 1961a. „Úskalia umeleckej kritiky.“ *Slovenské pohľady* 77, 1: 62 – 66.
- Kochol, Viktor. 1961b. „Šolochovova Rozoraná celina.“ *Slovenské pohľady* 77, 12: 30 – 35.
- Kochol, Viktor. 1963. „Štúrovskí básnici v dnešnej češtine.“ *Slovenské pohľady* 79, 3: 104 – 109, 4: 112 – 122.

- „Kochol, Viktor.“ 2005. In *Slovník slovenských spisovateľov*, ed. V. Mikula, 284. Bratislava: Kalligram – Ústav svetovej literatúry SAV.
- Kollár, Karol. 2025. „Andrej Sirácky.“ In *Slovník českých filosofů*, ed. Jiří Gabriel. Dostupné na: <https://www.phil.muni.cz/fil/scf/komplet/sirac.html> [cit. 21. 3. 2025].
- Kol. 1998. „Mircea Eliade – Dejiny náboženských predstáv a ideí“ / „Eliade a rumunský fašizmus“. *Kritika & Kontext* 1: 30 – 55, 66 – 73.
- Konečný, Miloslav. 2015. *Poetika epigramov Jozefa Ignáca Bajzu*. Bratislava: UK.
- Konrád, R. 1995. „Owen Flanagan: Vedomie.“ *Organon F* 2, 4: 430 – 435.
- Koopman-Thurlings, Margriet, ed. 2011c. *Sylvie Germain : Les Essais. Un Espace transgénérique*. Amsterdam – New York: Rodopi.
- Koopman-Thurlings, Margriet. 2011a. „Essai-fiction, fiction-essai.“ In *Sylvie Germain : Les Essais. Un Espace transgénérique*, ed. Margriet Koopman-Thurlings, 45 – 58. Amsterdam – New York: Rodopi.
- Koopman-Thurlings, Margriet. 2011b. „Les essais, un espace transgénérique – Introduction.“ In *Sylvie Germain : Les Essais. Un Espace transgénérique*, ed. Margriet Koopman-Thurlings, 9 – 13. Amsterdam – New York: Rodopi.
- Kopál, Ján. 1980. *Literárna komunikácia, teória a interpretácia textu, literárne vzdelanie. Výskum v Kabinete literárnej komunikácie a experimentálnej metodiky Pedagogickej fakulty v Nitre za roky 1976 – 1980*. Nitra: Kabinet literárnej komunikácie a experimentálnej metodiky Pedagogickej fakulty v Nitre.
- Kopál, Ján. 1986. „Podiel vedeckých podujatí a nitrianskych letných škôl na konštituovaní slovenskej vedy o preklade.“ In *Preklad včera a dnes*, ed. Ján Vilikovsky, 398 – 410. Bratislava: Slovenský spisovateľ.
- Kopecká, Martina – Tatiana Laliková – Renáta Ondrejková – Iveta Valentová – Jana Skladaná. 2011. *Staršia slovenská lexika v medzijazykových vzťahoch*. Bratislava: VEDA. Dostupné na: https://www.juls.savba.sk/attachments/pub_starsia_slovenska_lexika/starsia.pdf [cit. 11. 3. 2025].

- Koprda, Pavol. 1989. „Rozprava o všeobecnej semiotike.“ *Slovenské pohľady* 105, 1: 85 – 95.
- Koprda, Pavol. 1990. „Ecológia I. a II. Z dejín znakového vnímania sveta. Zánik štruktúry a jej nahradenie kódom. Na ceste k chápaniu ľudského sveta ako otvoreného priestoru. Zákony hypotézy.“ *Romboid* 25, 9: 75 – 123.
- Koprda, Pavol. 1995. „Kedy už možno hovoriť, že odpoveď je interpretáciou?“ *Romboid* 30, 2: 74 – 82.
- Koprda, Pavol. 2002. „Vývinové línie talianskej literatúry v 20. storočí.“ In *Z dejín európskych literatúr 20. storočia*, ed. Ivan Cvrkal, 54 – 100. Bratislava: ÚSVL SAV.
- Koprda, Pavol. 2014. *Talianska literatúra*. Zv. 8a. Nitra: FF UKF.
- Kopsová, R. 1993. „K prameňom ruského komunizmu (N. Berďajev).“ *Filozofia* 48, 7: 467 – 469.
- Kordoš, J. 2008. „Herakleitos z Efezu.“ *Sambucus* 3: 179 – 181.
- Kordoš, J. 2016. „Za profesorom Petrom Kuklicom.“ *Sambucus* 11: 171 – 172.
- Kormúth, Dezider. 1995. *Bibliografia anglickej a americkej literatúry. Krásna literatúra a literárna veda na Slovensku v rokoch 1900 – 1970*. Martin: Matica slovenská.
- Koška, J. 2005. „Winczer sedemdesiatnikom.“ *Slovak Review* 14, 2: 183 – 184.
- Košťal, Rudolf. 1989. *Biblia u nás*. Liptovský Mikuláš: Transcius.
- Kotulič, Izidor. 1982. „Z predberňolákovskej slovenskej jazykovednej terminológie.“ In *Jazykovedné štúdie*. 17. *Z dejín slovenskej lexiky*, ed. Štefan Peciar, 93 – 118. Bratislava: VEDA.
- Kouba, P. 1985. „Nad novým prekladom Kantovy Kritiky čistého rozumu.“ *Filozofia* 40, 1: 103 – 108.
- Kováč, Dušan – Adam Hudek et al., eds. 2023. *Dejiny Slovenskej akadémie vied*. Bratislava: VEDA.
- Kovačičová, Oľga, ed. 2001. *Biblické žalmy a sakrálné texty v prekladateľských, literárnych a kultúrnych súvislostiach*. Bratislava: Univerzita Komenského.
- Kovačičová, Oľga – Ivana Kupková. 2024. „Komorovský, Ján.“ In *Slovník prekladateľiek a prekladateľov: vedy o človeku a kultúre*, eds. Katarína

- Bednárová – Mária Kusá – Silvia Rybárová, 135 – 139. Bratislava: ÚSvL SAV – VEDA.
- Kovačičová, Oľga – Mária Kusá, eds. 2015. Slovník slovenských prekladateľov umeleckej literatúry. 20. storočie. A – K. Bratislava: VEDA – Ústav svetovej literatúry SAV.
- Kovačičová, Oľga – Mária Kusá, eds. 2017. Slovník slovenských prekladateľov umeleckej literatúry. 20. storočie. L – Ž. Bratislava: VEDA – Ústav svetovej literatúry SAV.
- Kovačičová, Oľga. 2001. „Žalmy a ich preklady v premenách času.“ In Biblické žalmy a sakrálne texty v prekladateľských, literárnych a kultúrnych súvislostiach, ed. Oľga Kovačičová, 57 – 67. Bratislava: Univerzita Komenského.
- Kovačka, Miloš. 2007. „Šir Ha-Širim Pieseň piesní/Veľpieseň – Veľpieseň/Pieseň piesní.“ Knižnica 8, 7: 46 – 50.
- Kováč, M. 2012. „Zomrel zakladateľ slovenskej religionistiky Ján Komorovský (2. jún 1924 až 20. marec 2012).“ Religio: revue pro religionistiku 20, 2: 277 – 280.
- Kovalčík, Vlastimil. 2003. „Kto preložil kamaldulskú Bibliu a vytvoril latinsko-slovenský slovník?“ *Slovenské pohľady* 119, 12: 88 – 106.
- Kovalčík, Vlastimil. 2008. „Kultúrna činnosť mníchov v Červenom kláštore.“ *Slovenské pohľady* 124, 5: 57 – 66.
- Kraft, Heinrich. 1994. Slovník starokresťanskej literatúry. Prel. Vojtech Mikula. Trnava: Dobrá kniha.
- Krajčovič, M. 1999. „Björnson, B.: Česť a chvála večnej jari života.“ Historický časopis 47, 3: 541 – 543.
- Králik, Ľubor, ed. 2002. Problémy adaptácie cudzích mien v slovenčine. Bratislava: VEDA.
- Králik, Ľubor. 2015. Stručný etymologický slovník slovenčiny. Bratislava: VEDA.
- Králik, Lukáš. 2022. „Publikace právních předpisů pro slovenské prostředí před rokem 1918.“ Historický časopis 70, 1: 53 – 88. Dostupné na:

<https://www.historickycasopis.sk/12022/kralik-lukas-publication-of-law-in-slovak-legal-culture-before-1918.pdf> [cit. 11. 3. 2025].

- Kramárová, M. 2017. „Starý, ospanlivý, zostarnutý Irán sa otriasa v základoch.“ *Knižná revue* 27, 1. Dostupné na: <https://www.litcentrum.sk/recenzia/stary-ospanlivy-zoslabnuty-iran-sa-otriasa-v-zakladoch>
- Krasnovská, Elena. 1985. „Administratívno-právna terminológia v predbernolákovskej slovenčine na konci 18. stor.“ *Slovenská reč* 50, 6: 340 – 351. Dostupné na: <https://www.juls.savba.sk/ediela/sr/1985/6/sr1985-6-lq.pdf> [cit. 11. 3. 2025].
- Krasnovská, Eva. 1997. „O jazyku žalmov v Blossiovom preklade a v kamaldulskom preklade Biblie.“ In *O prekladoch Biblie do slovenčiny a do iných slovanských jazykov*, ed. Ján Dorula, 19 – 33. Bratislava: Slavistický kabinet SAV.
- Krasnovská, Eva. 2002. „Štýlotvorná hodnota lexikálnych prostriedkov v kamaldulskom preklade Blossiovho diela.“ In *Slovenská, latinská a cirkevnoslovanská náboženská tvorba 15. – 19. storočia*, ed. Ján Dorula, 73 – 83. Bratislava: Slavistický kabinet SAV.
- Krátky slovník slovenského jazyka. Slovníková časť. 2003. Red. Ján Kačala – Mária Pisárčiková – Matej Považaj. Bratislava: VEDA. Dostupné na: <https://slovník.juls.savba.sk/?d=kssj4> [cit. 30. 6. 2025].
- Krause, Monika. 2016. „‘Western Hegemony’ in the Social Sciences. Fields and Model Systems.“ *The Sociological Review Monographs* 64, 2: 194 – 211.
- „Krausová, Nora.“ 2015. In *Slovník slovenských prekladateľov umeleckej literatúry. 20. storočie. A – K*, eds. O. Kovačičová – M. Kusá, 370. Bratislava: VEDA – Ústav svetovej literatúry SAV.
- Kret, A. 1960. „Diderot: Skutočnosť v umení. Výber z estetických štúdií a kritik.“ *Slovenské divadlo* 8, 4: 545 – 547.
- Kret, A. 2007. *Ruské G: Memoáre o prekladateľstve a všeličom inom*. Bratislava: PPA.
- Krcha, Marek. 2014. „Prirodzenosť človeka v čínskej filozofii.“ *Ostium: Internetový časopis pre humanitné vedy* 10: 3. Dostupné na:

<https://ostium.sk/language/sk/prirodzenost-cloveka-v-cinskej-filozofii-3/>
[cit. 30. 9. 2025].

- Križka, T. 1983. „Alexander Alexejevič Michajlov: Rytmy čias.“ *Slovenské pohľady* 99, 9: 151.
- Krošláková, Ema – Katarína Habovštiaková. 1994. *Základy slavistiky a staroslovenčina*. Nitra: Vysoká škola pedagogická.
- Krošláková, Ema. 1985a. „O prekladaní staroslovienských analytických spojení do slovenčiny.“ *Slovenská reč* 50, 4: 193 – 197.
- Krošláková, Ema. 1985b. „Z problematiky prekladov staroslovienskej literatúry do slovenčiny.“ *Slavica Slovaca* 20, 3: 268 – 277.
- Krošláková, Ema. 1992. „Staroslovienska literatúra a teória prekladu.“ *Slavica Slovaca* 27, 1: 62 – 71.
- Krošláková, Ema. 1993. „Staroslovienska literatúra a problémy jej prekladu.“ In *Metatext a preklad*, 111 – 113. Nitra: VŠP, Ústav jazykovej a literárnej komunikácie.
- Krošláková, Ema. 1997. „K teoretickým problémom prekladu staroslovienských textov.“ *Slavica tergestina* 5. Dostupné na: <http://slavica-ter.org/index.php?id=archive> a na <http://www.openstarts.units.it/dspace/bitstream/10077/2253/1/05.pdf>
- Krupa, V. 1997. „Čitateľsky náročná a pritom pútavá.“ *Romboid* 32, 7: 77 – 78.
- Kržižanovskij, Sigizmund. 1931. *Poetika zaglavij*. Moskva: Kooperativnoje Izdatel'stvo Pisatelej „Nikitinskije Subbotniki“. Dostupné na: https://imwerden.de/pdf/krzhizhanovsky_poetika_zaglavij_1931__ocr.pdf [cit. 7. 8. 2025].
- Kučerková, M. 2003. „K dvom podobám argentínskej prózy.“ *Slovo. Politicko-spoločenský týždenník* 5, 46, Príloha Literatúra & spoločnosť: 2.
- Kudláčová, Blanka, ed. 2019. *Pedagogické myslenie, školstvo a vzdelávanie na Slovensku v rokoch 1945 – 1989*. Trnava: Trnavská univerzita v Trnave.
- Kuchar, Rudolf. 1987. „Administratívno-právna terminológia v predpisovnom období a jej spracovanie v Bernolákovom Slovári.“ *Slovenská reč* 52, 5: 289 – 295. Dostupné na:

<https://www.juls.savba.sk/ediela/sr/1987/5/sr1987-5-lq.pdf> [cit. 11. 3. 2025].

- Kuchar, Rudolf. 1992. „Vývin slovenskej právnej terminológie v európskom kontexte.“ *Slavica Slovaca* 27, 2: 158 – 167.
- Kuchtová, A. – D. Glavaničová. 2014. „Nad prekladmi Antisthena alebo nie je preklad ako preklad.“ *Filozofia* 69, 10: 869 – 882.
- Kunec, P. 2003. „Le Goff, Jacques: Život v znamení histórie. Rozhovory s Marcom Heurgonom.“ In *Medea: studia mediaevalia et antiqua*. VII. 2003, 83 – 84. Bratislava: Stimul.
- Kunschová, J. 2002. „Keď cítiť rozpaky: z osobnej korešpondencie dvoch filozofov.“ *Domino fórum* 11, 22: 16.
- Kunschová, J. 2004. „Dva pohľady na Hannah Arendtovú.“ *Kritika & Kontext* IX, 1: 80 – 83.
- Kupková, Ivana – Valerij Kupko, eds. 2020. *Slovenská prekladateľská škola – teória a prax*. Prešov: PU.
- Kurabcev, V. L. 1995. „Bespočvennosť.“ In *Russkaja filosofija. Slovar*, ed. M. A. Maslin, 45 – 46. Moskva: Respublika.
- Kurák, D. 2022. „Zuzana Zelinová – Andrej Kalaš: Fysiognómika – zabudnuté antické umenie (pramene a interpretácie).“ *Filozofia* 77, 1: 63 – 66.
- Kuric, M. 2009. „Chabada, Michal: Filozofické aspekty Jána Dunsca Scota.“ *Verba theologica* 8, 1: 136 – 137.
- Kusá, Mária, ed. 2017. *Ruská literatúra v slovenskej kultúre v rokoch 1825 – 2015*. Bratislava: VEDA.
- Kusá, Mária – Natália Rondziková, eds. 2020. *Preklad vo vedách o človeku a dialóg kultúr*. Bratislava: ÚSvL SAV – VEDA.
- Kusá, Mária – Natália Rondziková. 2020. „Preklad spoločenskovedných textov? Miesto úvodu.“ In *Preklad vo vedách o človeku a dialóg kultúr*, eds. Mária Kusá – Natália Rondziková, 7 – 10. Bratislava: VEDA.
- Kusá, Mária. 2005. *Preklad ako súčasť dejín kultúrneho priestoru*. Bratislava: VEDA.
- Kusá, Mária. 2006. „Preklad literárnovedných textov, preklad textov reflektujúcich literatúru.“ In *Odborný preklad 2: tvorba a využívanie*

- prekladových, terminologických a výkladových slovníkov, eds. Edita Gromová – Jaroslav Šoltys, 33 – 38. Bratislava: AnaPress.
- Kusá, Mária. 2011. „Ruská literatúra ako znak doby. Listovanie v časopisoch Slovenské pohľady a Revue svetovej literatúry.“ *World Literature Studies* 3 (20), 4: 53 – 63.
- Kusá, Mária. 2021. „Preklad spoločenskovedných textov (nielen) ruskej proveniencie v rokoch 1945-1970 ako zrkadlo spoločenských transformácií.“ In *Preklad ako forma recepcie a distribúcie zahraničnej literatúry : zborník vedeckých článkov*, eds. Marta Kováčová – Martin Lizoň, 82 – 95. Banská Bystrica: Belianum.
- Kusá, Mária. 2024a. „Kochol, Viktor.“ In *Slovník prekladateliek a prekladateľov: vedy o človeku a kultúre*, 130 – 132. Bratislava: Ústav svetovej literatúry SAV, v. v. i. – VEDA.
- Kusá, Mária. 2024b. „Lesňáková, Soňa.“ In *Slovník prekladateliek a prekladateľov: vedy o človeku a kultúre*, 156 – 159. Bratislava: Ústav svetovej literatúry SAV, v. v. i. – VEDA, vydavateľstvo SAV.
- Kusá, Mária. 2024. „Contexts of Translation in the Humanities and Social Sciences II. The Publishing Environment in the Coordinates of the Socio-Cultural and Political System (1918–1989).“ In *Slovník prekladateliek a prekladateľov: vedy o človeku a kultúre*, eds. Katarína Bednárová – Mária Kusá – Silvia Rybárová, 370 – 394. Bratislava: VEDA.
- Kusá, Mária. 2024. „Kontexty prekladu vo vedách o človeku a kultúre II. Vydavateľské prostredie 1918 – 1989.“ In *Slovník prekladateliek a prekladateľov: vedy o človeku a kultúre*, eds. Katarína Bednárová – Mária Kusá – Silvia Rybárová, 41 – 62. Bratislava: ÚSvL SAV – VEDA.
- Kusá, M. 1999. „Pootočenie zorného uhla.“ *Slovak Review* 8, 1: 79.
- Kusá, M. 2017. „Hĺbka a šírka záberu (1918 – 1938).“ In *Ruská literatúra v slovenskej kultúre v rokoch 1825 – 2015*, ed. M. Kusá, 47 – 69. Bratislava: VEDA – Ústav svetovej literatúry SAV.
- Kusá, M. 2021. „Na počiatku bolo slovo...“ – Soňa Lesňáková (1932 – 2021). Bratislava: Ústav svetovej literatúry SAV.
- Kusý, Ivan. 1947. „Ilja Erenburg: Pád Paríža. [Rec. románu].“ *Slovenské pohľady* 63, 6: 389 – 390.

- Kusý, Ivan. 1950. „K otázke kladného hrdinu v Tatarkovom románe Prvý a druhý úder.“ *Slovenské pohľady* 66, 11 – 12: 706 – 710.
- Kusý, Ivan. 1952. „Kritický realizmus v Timravinej próze.“ *Slovenské pohľady* 68, 7 – 8: 599 – 618.
- Kusý, I. 1945. „L. L. Schücking: Sociológia literárneho vkusu.“ *Slovenské pohľady* 61, 1: 148 – 150.
- Kutáš, M. 2008. „Daniel C. Dennet: Záhada ľudského vedomia.“ *Filozofia* 66, 2: 201 – 204.
- Kuzmík, Jozef. 1976. Slovník autorov slovenských a so slovenskými vzťahmi za humanizmu I. a II. Martin: Matica slovenská.
- Kuzmík, Jozef. 1983. Slovník starovekých a stredovekých autorov, prameňov a knižných skriptorov so slovenskými vzťahmi. Martin: Matica slovenská.
- Kuzmík, Jozef. 1987a. Doplnky a opravy k slovníkom. Martin: Matica slovenská.
- Kuzmík, Jozef. 1987b. Knižná kultúra na Slovensku v stredoveku a renesancii. Martin: Matica slovenská.
- Kvasz, Ladislav. 2013. Zrod vedy ako lingvistická udalosť. Galileo, Descartes a Newton ako tvorcovia jazyka fyziky. Praha: Filozofia.
- Kyas, A. V. 1926. „Predmluva.“ In *Letopisy (Annales)*, Cornelius Tacitus, poslovenčil František Kašpar, 4 – 5. Ružomberok: Lev.

L

- Lábaj, I. 2024. „Súčasný stav prekladania antickej literatúry na Slovensku.“ In *Hortus Graeco-Latinus Cassoviensis IV*, eds. J. Balegová – S. Brodňanská, 233 – 246. Košice: UPJŠ v Košiciach.
- Lačný, M. 1998. „Dagmar Sabolová: Mladý básnik Giacomo Leopardi.“ *Proglas* 9, 3 – 4: 46.
- Ladmiral, Jean-René. 1981. „Éléments de traduction philosophique.“ *Langue française* 51 (La traduction): 19 – 34.
- Ladmiral, Jean-René. 2021. „La traduction philosophique. Une traduction du troisième type.“ In *Traduire les sciences humaines*, eds. Tatiana Milliaressi – Christian Berner, 153 – 166. Paris: Classiques Garnier.

- Lajčiak, Ján. 2007 [1920]. Slovensko a kultúra. Bratislava: Q111.
- Lajčiak, J. 2020 [1921]. Slovensko a kultúra. Myjava: Daniel Pažický 1921; Bratislava: SSP 1957; Bratislava: Q111 2007; Liptovský Svätý Mikuláš: Spolok Martina Rázusa.
- Lajdová, A. 1998. „Jung, Carl Gustav: Archetypy a kolektívne nevedomie I – II.“ *Revue svetovej literatúry* 34, 4: 182 – 184.
- Lajdová, A. 1998. „Tzvetan Todorov: Spoločný život. Štúdia zo všeobecnej antropológie.“ *Revue svetovej literatúry* 34, 4: 188 – 190.
- Lajdová, A. 2000. „Umenie a psychoanalýza.“ *Revue svetovej literatúry* 36, 3: 177 – 178.
- Lakoff, George – Mark Johnson. 1980. *Metaphors We Live By*. Chicago: University of Chicago Press.
- Lakoščík, M. 2010. „McGrath, A.: Dawkinsonov Boh: Gény, mémy a zmysel života (rec.).“ *Filozofia* 65, 6: 611 – 614.
- Lancrey-Javal, Romain J. – Maryse Vassevière – Luc Vigier. 2018. *Manuel d'analyse des textes. Histoire littéraire et poétique des genres*. Paris: Armand Colin.
- Lane, Tony. 1996. *Dějiny křesťanského myšlení*. Praha: Návrat domů.
- Lao-c'. 1993. *O Ceste Tao a jej tvorivej energii TE*. Prel. Marína Čarnogurská – Zbyněk Fišer. Bratislava: HEVI.
- Laš, Matej. 2019. *Kritika umeleckého prekladu na Slovensku včera a dnes*. Banská Bystrica: Belianum, Vydavateľstvo Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici.
- Laš, Matej. 2021. „Slovak Literary Journal Elán (1930 – 1947). A Case Study in Translation Microhistory.“ *Chronotopos* 3, 1: 100 – 122. Dostupné na: <https://doi.org/10.25365/cts-2021-3-1-6>
- Latour, Bruno. 2006. *Changer de société, refaire de la sociologie*. Prel. Nicolas Guilhot. Paris: Éditions La Découverte.
- Lauček, Anton. 2013. *Slovenské pohľady v službe totalitnej moci I. (1948 – 1951)*. Žilina: Žilinská univerzita – Edis.
- Lauček, Anton. 2018. *Slovenské pohľady v službe totalitnej moci II. (1952 – 1954)*. Námestovo: Tlačiareň Kubík.

- Lauček, Anton. 2019. *Slovenské pohľady v službe totalitnej moci III. (1955 – 1957)*. Námestovo: Tlačiareň Kubík.
- Leclerc-Olive, Michèle. 2016. „Traduire les sciences humaines. Auteur, traducteur et incertitudes.“ *Meta* 61, 1: 42 – 59. Dostupné na: <https://doi.org/10.7202/1036982ar>
- Lejková, L. 2023. „Rozner, Ján.“ In *Slovník divadelných kritikov a publicistov*. Dostupné na: <https://kritici.theatre.sk/kritici-a-publicisti/rozner-jan/>
- Léon-Dufour, Xavier, ed. 1990. *Slovník biblickej teológie*. Prel. J. Dieška – E. Krapka – A. Litva – V. Mikula. Zagreb: Kršćanska sadašnjost.
- Léon-Dufour, Xavier et al. 2015 [2003]. *Slovník biblickej teológie*. Prel. Emil Krapka SJ – Vojtech Mikula SJ – Ján Dieška SJ – Alojz Litva SJ. Trnava: Dobrá kniha.
- Leoni-Figini, Margherita. 2002. Roland Barthes. *Parcours pédagogique pour les enseignants*. Centre Pompidou. Dostupné na: <https://mediation.centrepompidou.fr/education/ressources/ENS-barthes/ENS-barthes.html> [cit. 25. 3. 2025].
- Le Petit Robert. *Dictionnaire de la langue française*. 2012. Paris: Le Robert.
- Les approches et les méthodes interdisciplinaires de recherche en sciences sociales. *Zborník prác z rovnomennej konferencie*. 1994. Ed. Libuša Vajdová. Bratislava: ÚSvL SAV – École des hautes études en sciences sociales de Paris – Institut Français de Bratislava.
- Lesňáková, Soňa. 2017. „Na počiatku bolo slovo... (1825 – 1918).“ In *Ruská literatúra v slovenskej kultúre v rokoch 1825 – 2015*, ed. Mária Kusá, 9 – 46. Bratislava: VEDA.
- Lesňák, Rudolf. 1998. *Listy z podzemia. Súborná dokumentácia kresťanskej samizdatovej publicistiky na Slovensku v rokoch 1945 – 1989*. Bratislava: USPO Peter Smolík.
- Lesňák, Rudolf. 2003. *Spätné zrkadlá. (Bibliografický súpis publikácií o zločinoch komunizmu na Slovensku 1945 – 1989)*. Prešov: Vydavateľstvo M. Vaška pre Ústredie slovenskej kresťanskej inteligencie.
- Leško, V. 2021. „Fenomenológia ducha – Jednota filozofie a dejín filozofie.“ *Filozofia* 76, 5: 364 – 376.

- Letná škola prekladu. 1 – 11. 2003 – 2012. Bratislava: SSPUL.
- Levická, Jana. 2019. „Slovenská terminológia v kontexte jazykovo-spoločenskej situácie 60. rokov 20. storočia.“ In *Človek a jeho jazyk 4. Terminologické inšpirácie profesora Jána Horeckého*, eds. Jana Levická – Miroslav Zumrík, 23 – 42. Bratislava: VEDA. Dostupné na: https://www.juls.savba.sk/attachments/clovek/caj_4.pdf [cit. 11. 3. 2025].
- Levická, Jana. 2022a. „Terminologická kultúra J. Horeckého v kontexte Téz o slovenčine.“ In *Človek a jeho jazyk 5. Povaha jazyka a jej poznávanie*, ed. Bronislava Chocholová, 137 – 155. Bratislava: VEDA.
- Levická, Jana. 2022b. „Terminologické výskumy v časopise Slovenská reč.“ *Slovenská reč* 87, 3: 220 – 249. Dostupné na: <https://www.juls.savba.sk/ediela/sr/2022/3/sr-22-3.pdf> [cit. 11. 3. 2025].
- Levická, Jana. 2023. „Sondy do ustaľovania slovenskej právnej terminológie v 19. storočí.“ *Historia et theoria iuris* 15, Supplementum: 67 – 77. Dostupné na: https://www.flaw.uniba.sk/fileadmin/praf/HTI_2023_Supplementum_Levicka.pdf [cit. 11. 3. 2025].
- Levi, Giovanni. 2001. „On Microhistory.“ In *New Perspectives on Historical Writing*, zost. Peter Burke, 97 – 119. University Park: The Pennsylvania State University Press.
- Lévi-Strauss, Claude. 1993. *Mýtus a význam*. Prel. Pavol Vilikovský. Bratislava: Archa.
- Lévi-Strauss, Claude. 1994. „Chvála antropologie.“ Prel. Josef Wolf – Jan Neumann. In *Chvála moudrosti*, 54 – 80. Bratislava: Archa.
- Lévi-Strauss, Claude. 1998. *Totemizmus*. Prel. Martin Kanovský. Bratislava: Chronos.
- Lévi-Strauss, Claude. 2000. *Štrukturálna antropológia I. a II.* Prel. Martin Kanovský. Bratislava: Kalligram.
- Lévi-Strauss, Claude. 2022. *Pozerať, počúvať, čítať*. Prel. Miroslav Marcelli. Bratislava: Petrus.
- Levý, Jiří. 1957. *České theorie překladu*. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění.

- Levý, Jiří. 2012 [1963]. Umění překladu. Praha: Miroslav Pošta – Apostrof.
- Liba, Peter. 1970. Čítanie starých otcov. Martin: Matica slovenská.
- Liba, Peter. 2001. „Žalm ako živý žáner.“ In Biblické žalmy a sakrálné texty v prekladateľských, literárnych a kultúrnych súvislostiach, ed. Oľga Kovačičová, 71 – 81. Bratislava: Univerzita Komenského.
- Liba, P. 1987. „Čitateľská recepcia literatúry.“ *Slovenské pohľady* 103, 11: 148 – 151.
- Liba, P. 1996. „Posvätno ako fenomén dejín človeka. Nad knihou M. Eliadeho Dejiny náboženských predstáv a ideí (Bratislava: Agora 1995).“ *Romboid* 31, 5: 80 – 87.
- Liba, P. 2000. „Hodnotová perspektíva, či prelud prekladu?“ *Kultúra* 2, 4: 11.
- Lilovová, Anna. 1981. Uvod v obštata teorija na prevoda. Sofia: Narodna kultura.
- Linzbothová-Litschauerová, Júlia. 1978. Bibliografia prekladov literatúry zo Zväzu sovietskych socialistických republík na Slovensku za rok 1975. Bratislava: Alfa.
- Linzbothová-Litschauerová, Júlia. 1980a. Bibliografia prekladov literatúry zo Zväzu sovietskych socialistických republík na Slovensku za rok 1945 – 1959. Bratislava: Alfa.
- Linzbothová-Litschauerová, Júlia. 1980b. Bibliografia prekladov literatúry zo Zväzu sovietskych socialistických republík na Slovensku za rok 1976. Bratislava: Alfa.
- Lipowski, Jaroslav. 2005. Konvergence a divergence češtiny a slovenštiny v československém státě. Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego.
- Lipták, Ľubomír. 2011. Slovensko v 20. storočí. Bratislava: Kalligram.
- Lipták, Ľ. 1996. „Bibó, I.: Bieda východoeurópskych malých štátov.“ *Historický časopis* 44, 4: 709.
- Listy Mateja Bela. 1990. Prel. Juraj Pavelek. Martin: Matica slovenská.
- „Literárna kritika.“ 2022. In Wikipédia. Slobodná encyklopédia, 24. marca. Dostupné na: https://sk.wikipedia.org/wiki/Liter%C3%A1rna_kritika [cit. 20. 3. 2025].

- Lomenčík, Július. 2021. „Jazykovedný odbor Matice slovenskej a slovenská slovákistika v prvých poprevratových rokoch (1920 – 1930).“ *Slavica Slovaca* 56, 1: 90 – 104.
- Londáková, Elena. 2024. „Slovenská kultúra v 50. rokoch 20. storočia (1948 – 1960).“ In *Slovensko v 20. storočí. Piaty zväzok. V obnovenom Československu 1945 – 1960*, zost. Miroslav Londák, 331 – 363. Bratislava: VEDA.
- Losskij, Nikolaj O. 1996. „Spomienky na bratislavské roky.“ Prel. Ján Komorovský. *Filozofia* 51, 10: 715 – 721. Dostupné na: <https://filozofia.sav.sk/sites/default/files/doc/filozofia/1996/10/715-721.pdf> [cit. 7. 8. 2025].
- Losskij, Nikolaj. 1931. *Cennosť i bytie. Bog i carstvo Božije kak osnova cennostej*. Paris: YMCA Press. Dostupné na: https://vtoraya-literatura.com/pdf/lossky_cennost_i_bytie_1931.pdf [cit. 17. 8. 2025].
- Lotman, Jurij M. 1994. *Text a kultúra*. Prel. Mária Kusá – Fedor Matejov – Katarína Michalovičová – Juliana Szolnokiová. Bratislava: Archa.
- Lukács, György. 1972 [1911]. „Nature et forme de l’essai.“ *Études littéraires* 5, 1: 91 – 114. Dostupné na: <https://doi.org/10.7202/500223ar>
- Lukács, G. 1966. „O podstate a forme eseje (úryvok z listu Leovi Popperovi, október 1910).“ *Mladá tvorba* 11, 1: 20 – 23.
- Lukáč, P. 2001. „Excelentná esej esenciálneho videnia dejín. (Tri historické regióny).“ *OS* 11: 59 – 60.
- Lukán, V. 1976. „Náš hosť Vladimír Oleríny.“ *Revue svetovej literatúry* 12, 4: 172 – 176.

M

- Macé, Marielle. 2006. *Le Temps de l’essai. Histoire d’un genre en France au XXe siècle*. Paris: Belin.
- Magová, Gabriela. 2015. „Ján Vilikovský: Jazyk je najlepší detektor lži.“ In *Deväť životov: Rozhovory o preklade a literárnom živote*, eds. Radoslav Passia – Gabriela Magová, 53 – 89. Bratislava: Kalligram.

- Machek, Václav. 1968. Etymologický slovník jazyka českého. Praha: Nakladatelství československé akademie věd. Cit. podľa: Kopecká, Martina et al. 2011. Staršia slovenská lexika v medzijazykových vzťahoch. Bratislava: VEDA.
- Machovec, D. 1985. „Sextus Empiricus: Základy pyrrhonskej skepsy.“ Listy filologické 108, 4: 243 – 244.
- Májeková, M. 2018. „Scriptorum editorum Danielis Škoviera conspectus.“ In Ideológia v premenách času v pamiatkach gréckej a latinskej tradície, eds. L. Buzássyová – E. Juríková – J. Grusková, 405 – 432. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave.
- Majtán, Milan. 1996. „Slovenské preklady Biblie.“ Slovenská reč 61, 6: 342 – 351.
- Majtánová, Marie. 1965. „Názvy cudzokrajných drog rastlinného pôvodu v oravskom lekárskom rukopise z roku 1760.“ Československý terminologický časopis 4, 2: 93 – 101. Dostupné na: <https://terminologickyportal.sk/csterm.html#id=19> [cit. 11. 3. 2025].
- Majtánová, Marie. 1966. „Z vývinu slovenskej botanickej terminológie.“ Československý terminologický časopis 5, 4: 242 – 247. Dostupné na: https://terminologickyportal.sk/pdf/csterm/1966/4/1966-4_lo.pdf [cit. 11. 3. 2025].
- Majtánová, Marie. 1983. „Z problematiky súčasného a historického slovenského botanického názvoslovía.“ In Jazykovedné štúdie. 17. Z dejín slovenskej lexiky, ed. Štefan Peciar, 69 – 78. Bratislava: VEDA.
- Malík, B. 2003. „Flusser, V.: Komunikológia.“ *Slovenská literatúra* 50, 4: 334 – 338.
- Malíková, E. 2004. „Filozofia bez zrkadiel.“ *Anthropos* 1, 3: 24 – 25.
- Maliti, E. 2001. „Od umenia prekladu k jazykovej totalite v preklade (problémy umeleckého prekladania na Slovensku v rokoch 1948 – 1956).“ In *Umenie v službách totality 1948 – 1956*, ed. Š. Drug, 85 – 94. Bratislava: ÚSL SAV.
- Maliti, E. 2014. „‘Realistický symbolizmus‘ Pavla Florenského v modernom ruskom myslení o jazyku a umení.“ In *Symbolizmus ako princíp videnia: kapitoly z ruskej literatúry a kultúry 20. storočia*, 15 – 38. Bratislava: VEDA.

- Maliti-Fraňová, Eva. 2007. Tabuizovaná prekladateľka Zora Jesenská. Bratislava: VEDA.
- Mannucci, Erica J. – Rosa Mucignat – Sanja Perovic. 2025. „Entangled histories of revolution in Europe: translation and transnationalism.“ *History of European Ideas* 51, 6: 1237 – 1246. Dostupné na: <https://doi.org/10.1080/01916599.2024.2444831>
- Marcelli, Miroslav. 2001. Príklad Barthes. Bratislava: Kalligram.
- Marcelli, M. 2001. „Lévi-Strauss a jeho obrazy (Nad slovenským prekladom Štrukturálnej antropológie).“ *Slovenský národopis* 4, 1: 120 – 125.
- Marcelli, M. 2020. In Bolo raz jedno vydavateľstvo... Štvrtstoročie Kalligramu 1991 – 2016, 264 – 270. Žilina: Absynt.
- Marčok, Viliam et al. 2006. Dejiny slovenskej literatúry III. Bratislava: Slovenské literárne centrum.
- Marčok, V. 1964. „Vinogradov o sujete a štýle.“ *Slovenská literatúra* 11, 5: 529 – 531.
- Marčok, V. 2002. „O islame bez vášne.“ *Knižná revue* 12, 4: 5.
- Marenčin, A. st. 2004. „Za Almou Münzovou.“ *Nové slovo* 11. 4. Dostupné na: <https://noveslovo.eu/archiv/za-almou-munzovou/>
- Marès, Antoine, ed. 2019. La France et l'Europe médiane. Construction des savoirs savants. Paris: Institut d'Études Slaves.
- Marès, Antoine. 1995. Histoire des Pays tchèques et slovaque. Paris: Hatier.
- Marion, J.-L. 2020. „Mallarmého Ničota s Heideggerovou Úzkosťou.“ Prel. S. Rybárová. *World Literature Studies* 12, 3: 9 – 15.
- Mariottini, Sara – Wenceslao Arroyo-Machado – Daniel Torres-Salinas. 2024. „A Brief Introduction to Big Data for Humanists.“ In *Humanities and Big Data in Ibero-America: Theory, methodology and practical applications*, eds. Ana Gallego Cuiñas – Daniel Torres-Salinas, 9 – 24. Berlin: De Gruyter. Dostupné na: <https://doi.org/10.1515/9783110753523-002>
- Maróthy-Šoltésová, Elena. 2011. Listy Timrave. Zlatý fond denníka SME. Dostupné na: https://zlatyfond.sme.sk/dielo/1518/Marothy-Soltesova_Listy-Timrave/ [cit. 26. 6. 2025].

- Marrone, Gianfranco. 2020. „Eco a televize.“ In O televizi, Umberto Eco, prel. Zdeněk Frýbort – Helena Lergetporer – Vladimír Mikeš – Zora Obstová – Kateřina Vinšová, 461 – 500. Praha: Argo.
- Marton, I. 2022. „O ušľachtilej hudbe.“ *Knižná revue* 7 – 8: 23 – 24.
- Marušiak, Juraj. 2001. *Slovenská literatúra a moc v druhej polovici päťdesiatych rokov*. Brno: Nakladatelství Prius – Ústav pro soudobé dějiny AV ČR.
- Marušiak, J. 1983. „O Konôpke, slovenčine a radosti z prekladania.“ *Revue svetovej literatúry* 19, 3: 135 – 140.
- Marušiak, J. 1992. „Impozantný vydavateľský čin.“ *Literárny týždenník* 5, 4: 4 – 5.
- Marušiak, J. 1993. „Problém prvej vety v preklade.“ *Romboid* 28, 5: 35 – 38.
- Marušiak, O. 1973. „Vladimír Majakovskij: A čo píšete?“ *Slovenské pohľady* 89, 6: 139 – 141.
- Marxistické poňatie teórie osobnosti: francúzsky filozof Lucien Sève „Marxizmus a teórie osobnosti“ [rec.]. 1977. *Pravda* 19. 1.: 5.
- Masár, Ivan. 1968. „Slovenské odborné názvoslovie v r. 1919 – 1968.“ *Slovenská reč* 33, 6: 331 – 340. Dostupné na: <https://www.juls.savba.sk/ediela/sr/1968/6/sr1968-6-lq.pdf> [cit. 11. 3. 2025].
- Mašková, Marta. 1954. „Z činnosti terminologického oddelenia Ústavu slovenského jazyka.“ *Slovenská reč* 19, 8: 266 – 268. Dostupné na: <https://www.juls.savba.sk/ediela/sr/1954/8/sr1954-8-lq.pdf> [cit. 11. 3. 2025].
- Matejov, Fedor – Peter Zajac, eds. 2005. *Od iniciatívy k tradícii. Štrukturalizmus v slovenskej literárnej vede od 30. rokov po súčasnosť*. Brno: Host.
- Matejov, Fedor – Peter Zajac. 2005. „Štrukturalizmus v slovenskej literárnej vede.“ In *Od iniciatívy k tradícii*, zost. Fedor Matejov – Peter Zajac, 7 – 21. Brno: Host.
- Matejovič, Pavel. 2008. „Transformácie ‚poetiky chaosu‘ v poľskom, českom a slovenskom kultúrnom kontexte.“ *Slovak review of World Literature Research* 17, špeciálne číslo: 85 – 98.

- Matejov, R. 2007. „Ježiš Nazaretský – Joseph Ratzinger – Benedikt XVI.“ *Knižná revue* 26. Dostupné na: <https://www.litcentrum.sk/recenzia/jezis-nazaretsky-joseph-ratzinger-benedikt-xvi>
- Matejov, R. 2009. „Simone Weilová: Tiaž a milosť.“ *Knižná revue* 19, 26: 3.
- Mathauserová, Světlá. 1976. *Drevnerusskije teorii isskustva slova*. Praha: Univerzita Karlova.
- Mathauserová, Světlá. 1984. „Nejstarší slovanské teorie překladu.“ *Československá rusistika* 29, 5: 198 – 201.
- Mathauserová, Světlá. 1988. *Cestami staletí: Systémové vztahy v dějinách ruské literatury*. Praha: Univerzita Karlova.
- Mathauserová, Světlá. 2001. „První slovanské teorie překladu.“ In *Biblické žalmy a sakrálné texty v prekladateľských, literárnych a kultúrnych súvislostiach*, ed. Oľga Kovačičová, 51 – 56. Bratislava: Univerzita Komenského.
- Mathesius, Bohumil. 1948. „30 rokov ruskej literatúry sovietskej.“ *Slovenské pohľady* 64, 1: 24 – 39.
- Matoussowsky, Charlotte. 2019. „La formation en traduction de sciences humaines.“ *Traduire* 241: 6 – 18.
- Matthews, John P. C. 1998. *Majales: The Abortive Student Revolt In Czechoslovakia in 1956*. Working Paper No. 24. Washington, D. C.: Woodrow Wilson International Center for Scholars.
- Mattingly, William. 2022. *Introduction to Python for Digital Humanities*. Dostupné na: <https://python-textbook.pythonhumanities.com>
- Matuška, Alexander. 1967. *Človek v slove*. Bratislava: Slovenský spisovateľ.
- Matušík, R. 1955. „Estetické názory D. Diderota.“ *Filozofický časopis* 10, 2: 152 – 166.
- Meletinskij, J. M. 1984. „Sémantická organizácia mytologického rozprávania a problém semiotického registra motívov a sujetov.“ *Prel*. M. Kusá. *Slovenská literatúra* 31, 4: 341 – 348.

- Mersereau, John, jr. 1992. „The nineteenth century: romanticism, 1820-40.“ In *The Cambridge History of Russian Literature*, ed. Charles A. Moser, 136 – 188. Cambridge: Cambridge University Press.
- Merton, Robert K. 1968. „The Matthew Effect in Science.“ *Science* 159, 3810: 56 – 63.
- Merton, Robert K. 1988. „The Matthew Effect in Science II: Cumulative Advantage and the Symbolism of Intellectual Property.“ *Isis* 79, 4: 606 – 623.
- Mészáros, Ondrej. 2008. *Školská filozofia v bývalom Hornom Uhorsku*. Bratislava: VEDA.
- Metodika spracovania dokumentov vo formáte MARC 21/Bibliografický formát: KNIHY: Príručka používateľa. 2006. Vypracovali Jarmila Majerová – Anna Peťová et al. Martin: Slovenská národná knižnica.
- Mifkovičová, M. 1998. „Hľadanie interpretácie (U. Eco, R. Rorty, J. Culler, Ch. Brookeová-Roseová).“ *Filozofia* 53, 1: 58 – 60.
- Mihalik, M. 2000. „Dobiehajúca revolúcia.“ In *Historický zborník* 10, 181 – 186. Martin: Matica slovenská.
- Mihál, Ján. 1935. „Naša prekladová literatúra. Životy slovanských apoštolov Cyrila a Metoda.“ *Slovenská reč* 3, 9 – 10: 260 – 265.
- Mihalková, G. 2003. „Výprava do hlbín snov a lásky.“ *RAK* 8, 6: 48 – 50.
- Mihalková, G. 2004. „Variácie Sigmunda Freuda.“ *RAK* 9, 8: 47 – 48.
- Mihalkovič, Boris. 2008. „Michel de Montaigne: Eseje. 2007.“ *Revue svetovej literatúry* 44, 1: 133 – 134.
- Mihalkovič, B. 2009. „Charles de Secondat Montesquieu: O veľkosti a úpadku Rimanov.“ *Revue svetovej literatúry* 45, 2: 143 – 144.
- Michalovič, P. 1988. „Téma: epistéma (M. Foucault: Slová a veci).“ *Slovenské pohľady* 104, 1: 144 – 146.
- Michalovič, P. 1996. „Archeológia a genealógia alebo o diskontinuite a moci.“ *RAK* 1, 3: 46 – 48.
- Michalovič, P. 1999. „Môže byť história vedou?“ *OS* 5: 91 – 92.
- Michalovič, P. 2000a. „Rozštiepiť veci a roztvoriť slová.“ *OS* 6: 75 – 77.

- Michalovič, P. 2000b. „V medzipriestore som doma. Rozhovor.“ OS 11: 63 – 64.
- Michalovič, P. 2001. „Filozof bez masky: Michel Foucault. Moc, subjekt a sexualita.“ Profil 8, 1 – 2: 150 – 157.
- Michalovič, P. 2001. „Obrazy melanchólie (rec.).“ OS 12: 70.
- Michalovič, P. 2005. „Pavarotti akademických kruhov.“ Kniha a spoločnosť 3, 5: 5.
- Michalovič, P. 2006. „Ako si poradiť s Medúzou nudy: filozof Miroslav Marcelli dostal najprestížnejšie francúzske ocenenie.“ Sme. Práca 15, 162: 14.
- Michalovič, P. 2009. „Úvod.“ In Signum temporis. Texty o semiológii a filozofii, 9 – 10. Bratislava: F. R. & G.
- Miko, František – Anton Popovič. 1978. Tvorba a recepcia. Bratislava: Tatran.
- Miko, František. 1970. Text a štýl. Bratislava: Smena.
- Miko, František. 1977. „Štylistika odborného prekladu.“ In Preklad odborného textu, ed. Peter Zajac, 39 – 50. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo.
- Miko, František. 1981a. „Literárna kritika ako slovesná tvorba.“ In Funkcia umeleckej kritiky, ed. Albín Bagin, 111 – 142. Bratislava: Tatran.
- Miko, František. 1981b. „Metodologická typológia odborných textov a preklad.“ Slavica Slovaca 16, 2: 117 – 121.
- Miko, František. 2011 [1977]. „Štylistika odborného prekladu + Malý výkladový slovník výrazovej sústavy.“ In František Miko: Aspekty prekladového textu: Antológia prác o preklade, eds. Mária Valentová – Miroslava Režná, 88 – 117. Nitra: Ústav literárnej a umeleckej komunikácie FF UKF v Nitre.
- Mikulášová, Andrea – Roman Mikuláš. 2012 – 2014. „Analýza interdiskurzov.“ In Hyperlexikón literárnovedných pojmov [online]. Bratislava: Ústav svetovej literatúry SAV. [cit. 3. 9. 2020]. Dostupné na: <http://hyperlexikon.sav.sk/sk/pojem/zobrazit///analyza-interdiskurzov>
- Mikuláš, Roman, ed. 2016 – 2026. Hyperlexikón literárnovedných pojmov. Dostupné na: <https://hyperlexikon.sav.sk/> [cit. 30. 3. 2025].
- Mikuláš, Roman et al. 2016. Podoby literárnej vedy. Teórie. Metódy. Smery. Bratislava: VEDA.

- Mikuláš, Roman. 2007. Predpoklady a formy literárnej recepcie. Bratislava: VEDA.
- Mikuláš, Roman. 2025. „Epistéma.“ In Hyperlexikón. Interaktívny hypertextový lexikón literárnej vedy s korpusom kľúčových literárnovedných textov. Dostupné na: <https://hyperlexikon.sav.sk/pojem/317/epistema> [cit. 17. 6. 2025].
- Mikula, Valér. 2010. Démoni súhlasu i nesúhlasu: (Dominik Tatarka, Miroslav Válek). Ivanka pri Dunaji: F. R. & G.
- Mikula, Valér. 2013. Čakanie na dejiny. State k slovenskej literárnej histórii. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave.
- Milliaressi, Tatiana, ed. 2020a. La traduction épistémique: entre poésie et prose. Villeneuve-d'Ascq: Presses universitaires du Septentrion.
- Milliaressi, Tatiana – Christian Berner, eds. 2021. Traduire les sciences humaines. Paris: Classiques Garnier.
- Milliaressi, Tatiana – Christian Berner. 2021b. „Traduction épistémique.“ In Traduire les sciences humaines, eds. Tatiana Milliaressi – Christian Berner, 17 – 39. Paris: Classiques Garnier.
- Milliaressi, Tatiana. 2018. „La linguistique et la traductologie. De la construction du sens à la typologie des traductions.“ Des mots aux actes 7: 23 – 36.
- Milliaressi, Tatiana. 2020b. „La traduction épistémique: structure argumentative et typologie des langues.“ In La traduction épistémique: entre poésie et prose, ed. Tatiana Milliaressi, 19 – 40. Villeneuve-d'Ascq: Presses universitaires du Septentrion.
- Mináč, V. 1955. „A. A. Gercen: Pamäti a dumy.“ *Slovenské pohľady* 71, 7 – 8: 861 – 864.
- Minárik, Jozef. 1976. Stredoveká literatúra (svetová, česká, slovenská). Bratislava: SPN.
- Minárik, Jozef. 1985. Dejiny slovenskej literatúry 1. Bratislava: SPN.
- Minárik, Jozef. 1988. „Barokový spisovateľ Daniel Sinapius-Horčíčka st.“ In Neo-forum Latino-Slavonicum. Nový trh latinsko-slovenský, Daniel st. Sinapius-Horčíčka, 213 – 226. Bratislava: Tatran.

- Minárik, Jozef. 1993. „Samuel Hruškovíc – prekladateľ nemeckej duchovnej lyriky.“ In *K otázkam teórie a dejín prekladu na Slovensku I*, 58 – 78. Bratislava: Ústav svetovej literatúry SAV.
- Minárik, J. 1988 [1940]. „Barokový spisovateľ Daniel Sinapius-Horčička st.“ In *Neo-forum Latino-slavonicum – Nový trh latinsko-slovenský*, D. Sinapius-Horčička st., prel. J. Minárik, 213 – 226. Liptovský Svätý Mikuláš: Transcius 1940; Bratislava: Tatran.
- Minár, P. 2000. „Diskontinuita ako princíp myslenia.“ *Romboid* 35, 4: 31 – 34.
- Miroslav Marcelli: Michel Foucault alebo stať sa iným. 1996. *Kritika & kontext* 1, 2: 71 – 86.
- Mistrík, E. 2003. „Populárna kultúra v postmodernej dobe.“ *Politicko-spoločenský týždenník* 5, 47: 14.
- Mistrík, Jozef. 1975. *Žánre vecnej literatúry*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo.
- Mistrík, Jozef. 1997. *Štylistika*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo.
- Mistrík, Jozef. 1997. *Štylistika*. 3., uprav. vyd. Bratislava: Media Trade – Slovenské pedagogické nakladateľstvo.
- Mistři starých řemesel: Dřevo. 2022. Réžia Tomáš Kratochvíl. Česká televize. Dostupné na: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/13221610309-mistri-starých-řemesel/319294340220002/> [cit. 6. 2. 2025].
- Mišianik, Ján. 1974. *Pohľady do staršej slovenskej literatúry*. Bratislava: VEDA.
- Moderná francúzska dráma: Giraudoux, Salacrou, Camus, Sartre. 1965. Bratislava: Slovenské vydavateľstvo krásnej literatúry.
- Moebius, Stephan. 2021. „Sociology in the German Democratic Republic.“ In *Sociology in Germany. Sociology Transformed*. Cham: Palgrave Macmillan. Dostupné na: https://doi.org/10.1007/978-3-030-71866-4_5
- Mojík, Ivan. 1952. „Sväzáci na HUKO.“ *Slovenské pohľady* 68, 1: 1.
- Molnár, Ján. 1982. *Literatúra Veľkej Británie na Slovensku 1945 – 1976: bibliografia prekladov*. Bratislava: Alfa.
- Montaigne, Michel de. 2004 [1595]. *Essais*, III. 9. Ed. Pierre Villey. Paris: PUF.

- Morovics, Miroslav Tibor. 2009. „Ivan Branislav Zoch a jeho Slovár vedeckého slovenského názvoslovia.“ In *Z dejín vedy a techniky stredoslovenského regiónu*, eds. Pavel Hronček – Rastislav Kazanský – Pavol Maliniak – Peter Mičko, 76 – 83. Banská Bystrica: Ústav vedy a výskumu UMB v Banskej Bystrici.
- Moser, Walter. 2014. „Pour une grammaire du concept de ‚transfert‘ appliqué au culturel. (Gramatika konceptu transferu aplikovaného na kultúru).“ In *Transfert*, 49 – 75. Ottawa: Les Presses de l’Université d’Ottawa | University of Ottawa Press. Dostupné na: <https://books.openedition.org/uop/440> [cit. 17. 6. 2025].
- Moser, Walter. 2017. „Pour une grammaire du concept de ‚transfert‘ appliqué au culturel.“ In *Transfert. Exploration d’un champ conceptuel*, eds. Pascal Gin – Nicolas Goyer – Walter Moser, 49 – 75. Ottawa: Presses de l’Université d’Ottawa.
- Motyková, Katarína – Nina Cingerová. 2025. „Diskurzna analýza v translatológii (na príkladoch recenzií z akademických časopisov Filozofického ústavu SAV 1946 – 1956).“ In *Vybrané kapitoly z teórie a praxe prekladu vo vedách o človeku a kultúre*, ed. Ivana Kupková, [s. ...]. Bratislava: ÚSvL SAV.
- Motyková, Katarína. 2022. *Sever na konci jazyka. Transtextová analýza nemeckojazyčnej bratislavskej tlače 1920 – 1938*. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave.
- Motyková, Katarína. 2024. „Preklad a politika. Využitie prístupov diskurznej lingvistiky pri skúmaní recepcie prekladov humanitnovedných textov.“ In *Jazyk a politika: na pomedzí lingvistiky a politológie 9*, ed. Radoslav Štefančík, 224 – 232. Bratislava: Vydavateľstvo Ekonóm. Dostupné na: https://conferences.euba.sk/jazykapolitika/www_write/files/2024/motyko va.pdf [cit. 4. 5. 2025].
- Mravcová, V. 2020. „Kategória citovosti a jej tematicko-motivický repertoár v debute Pavla Vilikovského *Citová výchova v marci*.“ *Slovenská literatúra* 67, 3: 249 – 269.
- Mráz, Andrej. 1967. *Čím slovo žilo*. Bratislava: Tatran.

- Mráz, Peter. 2022. „Časopis Slovenské Pohľady (1939 – 1945) v zajatí ľudáckej ideológie.“ *Historický časopis* 70, 3: 515 – 532.
- Mrlian, Rudo. 1952. „Videli sme krajinu šťastia. Sovietsky sväz.“ *Slovenské pohľady* 68, 10 – 11: 825 – 840.
- Mulligan, Kevin – Fabrice Correia. 2026. „Facts.“ In *The Stanford Encyclopedia of Philosophy* (Spring 2026 Edition), eds. Edward N. Zalta – Uri Nodelman. Dostupné na: <https://plato.stanford.edu/archives/spr2026/entries/facts/>
- Munday, Jeremy. 2014. „Using Primary Sources to Produce a Microhistory of Translation and Translators: Theoretical and Methodological Concerns.“ *The Translator* 20, 1: 64 – 80.
- Münz, Teodor. 1954. *Náhľady filozofov Malohontskej spoločnosti*. Bratislava: VSAV.
- Münz, Teodor. 1982. „Osvietenská filozofia na Slovensku.“ *Filozofia* 37, 2: 182 – 193.
- Münz, Teodor. 1989. „Problém jazyka a prekladu v Heideggerovej filozofii.“ *Filozofia* 44, 6: 740 – 745.
- Münz, T. 1961. „Holbach, spoločenský systém.“ *Otázky marxistickej filozofie: časopis Filozofického ústavu* 16, 1: 74 – 75.
- Münz, T. 1973. „Od deizmu k materializmu: (John Toland, 1670 – 1722).“ *Ateizmus: časopis pre otázky vedeckého ateizmu* 1, 1: 46 – 48.
- Münz, T. 2020. In *Bolo raz jedno vydavateľstvo... Štvrtstoročie Kalligramu 1991 – 2016*, 313 – 320. Bratislava: Absynt.
- Muránsky, M. 2012. „Solidarita medzi cudzincami.“ *Pravda* 18. 3. Dostupné na: <https://zurnal.pravda.sk/esej/clanok/67875-solidarita-medzi-cudzincami/>

N

- Nábělková, Mira. 2008. *Slovenčina a čeština v kontakte. Pokračovanie príbehu*. Bratislava: VEDA.
- Nádas, P. 2001. „K úmrtiu Miklósa Mészölya.“ *Prel. Karol Wlachovský. OS* 9: 64.

- Nadubinský, M. 1960. „Diderot: Skutočnosť v umení.“ *Slovenské pohľady* 76, 3: 341 – 343.
- Nagy, I. 2021. „Nomen Danielis numquam peribit ...“ *Acta Historica Neosoliensia* 24, 1: 143 – 144.
- Navrátil, I. – A. Vantuch. 1978. „Náš hosť.“ *Revue svetovej literatúry* 14, 1: 174 – 176.
- Navrátil, Igor. 1978. „Náš hosť Anton Vantuch.“ *Revue svetovej literatúry* 14, 1: 174 – 176.
- Navždy odišiel dlhoročný slovenský divadelný dramaturg, teatrológ a prekladateľ Anton Kret. [b. r.]. Bratislava: Divadelný ústav. Dostupné na: <https://www.theatre.sk/novinky/navzdy-odisiel-anton-kret>
- Ne-Celebrity. Ladislav Šimon – prekladateľ, germanista. [b. r.]. Dostupné na: <https://www.rtv.s.sk/televizia/archiv/15068#458>
- Newmark, Peter. 1988. *A Textbook of Translation*. Hemel Hempstead: Prentice Hall International.
- Nežinská, Emma. 1993. „Poetika a preklad filozofického textu.“ In *Philosophica* XXIX, 101 – 117. Bratislava: Univerzita Komenského.
- Noge, Július. 1967. „Tatran a národná kultúra. (Dvadsať rokov vydavateľskej činnosti 1947 – 1966).“ In *Dvadsať rokov vydavateľstva Tatran. Bibliografický súpis kníh 1947 – 1967*, Elena Bolčíková et al. Bratislava: Tatran.
- Noge, J. 1980. „Markiewicz, Henryk: Aspekty literatúry (rec.).“ *Slovenská literatúra* 27, 3: 294 – 296.
- Nöth, Winfried. 2000. *Handbuch der Semiotik*. Stuttgart – Weimar: Verlag J. B. Metzler.
- Novák, Ľudovít. 1935. *Jazykovedné glosy k československej otázke*. Turčiansky Sv. Martin: Matica slovenská.
- Novák, Otakar. 1978. „Un montesquieuiste traducteur de Montaigne.“ *Sborník prací Filozofické fakulty Brněnské univerzity* D 25/26, 137 – 141.
- Novosád, F. 1992. „Osudy filozofie v dejinách nášho národa. Rozhovor s E. Városovou.“ *Filozofia* 47, 3: 185 – 193.

- Novosád, F. 1999. „Ako (ne)dobehnúť revolúciu (a J. Habermasa).“ Slovo. Politicko-spoločenský týždenník 1, 40: 16.
- Novosád, F. 2007. „Slovenské trápenia s psychoanalýzou.“ Filozofia 62, 7: 642 – 645.
- Novotný, František. 1935. „O překládání z filosofického jazyka Platonova.“ Slovo a slovesnost 1, 3: 140 – 148.

O

- Obert, V. 2001/2002. „Svet a život v symboloch.“ Slovenský jazyk a literatúra v škole 48, 3 – 4: 118 – 119.
- Obušeková, D. 2015. „Luigi Accattoli, Jaques Dupont: Boh chce s nami tancovať.“ Nové horizonty: časopis pre teológiu, kultúru a spoločnosť 9, 2: 102.
- „O časopise.“ 2024. Filozofia: Filozofický časopis. Dostupné na: <https://filozofia.sav.sk/sk/about-journal> [cit. 3. 11. 2024].
- Okáli, D. 1978. „Šerlaimovová, S. A. – Bogdanov, J. V.: Formovanie marxistickej literárnej kritiky v Československu.“ Slovenská literatúra 25, 4: 497 – 500.
- Okáli, D. 1980. „Filozofia poézie a umenia.“ Pravda 61, 161: 5.
- Okáli, D. 1982. „Alexander Csanda: Slovo priateľské.“ Slovenské pohľady 98, 9: 125 – 127.
- Okál, Miloslav. 1965. „O prekladaní antickej literatúry na Slovensku do druhej svetovej vojny.“ Listy filologické 88, 1: 63 – 72.
- Okál, M. 1988. „Horatius Flaccus: O umení básnickom. Satiry a Listy.“ Slovenská literatúra 35, 2: 189 – 197.
- Okál, M. 2008. „Posudok a zhodnotenie Škovierovho prekladu Ciceronovho diela De oratore.“ Sambucus 3: 118 – 124.
- Okálová, Mária. 2006. „Transliterácia cyriliky, resp. azbuky do latinky.“ Knihnica 7, 8: 31 – 35. Dostupné na: <https://dikda.snk.sk/view/uuid:5e159786-7d80-4163-a8c2-9fc933081a10?page=uuid:c381a857-dd09-40e9-a654-c3a71f06f730> [cit. 24. 5. 2025].

- Oktavec, František. 1946. „O vojenskej terminológii slovenskej a českej.“ Slovenská reč 12, 1 – 2: 39 – 42. Dostupné na: <https://www.juls.savba.sk/ediela/sr/1946/1-2/sr1946-1-2-lq.pdf> [cit. 11. 3. 2025].
- Olejník, Milan. 2018. Implementácia marxisticko-leninskej ideológie vo sfére vzdelávania na Slovensku v kontexte politického vývoja v rokoch 1948 – 1953. Prešov: Universum.
- „Oleríny, Vladimír.“ 1994. In Encyklopédia slovenských spisovateľov. 1. zv., 473 – 474. Bratislava: Obzor.
- „Oleríny, Vladimír.“ 2001. In Slovník slovenských spisovateľov 20. storočia, ed. A. Maťovčík, 341. Bratislava: VSSS – Martin: SNK.
- „Oleríny, Vladimír.“ 2008. In Slovník slovenských spisovateľov 20. storočia, 2. vyd., ed. A. Maťovčík, 350. Bratislava: VSSS – Martin: SNK.
- Oleríny, V. 1991. „Z pracovne.“ *Revue svetovej literatúry* 27, 6: 114 – 115.
- Ološtiak, Martin. 2001a. „Jazykový systém a cudzie antroponymá v slovenčine (na materiáli anglických antroponým).“ Jazykovedný časopis 52, 2: 81 – 99. Dostupné na: https://www.juls.savba.sk/ediela/jc/2001/2/jc2001_2.pdf [cit. 6. 6. 2025].
- Ološtiak, Martin. 2001b. „O prechýľovaní cudzích priezvisk v slovenčine.“ Slovenská reč 66, 5: 298 – 308. Dostupné na: https://www.juls.savba.sk/ediela/sr/2001/5/sr2001_5.pdf [cit. 6. 6. 2025].
- Ološtiak, Martin. 2003. „Komunikačné aspekty cudzích proprií v slovenčine.“ In Vlastné meno v komunikácii: 15. slovenská onomastická konferencia: Bratislava 6. – 7. septembra 2002: Zborník referátov, eds. Pavol Žigo – Milan Majtán, 77 – 84. Bratislava: JÚLŠ SAV – FiF UK – VEDA. Dostupné na: https://www.juls.savba.sk/attachments/pub_vlastne_meno_v_komunikacii/vlastne_meno_v_komunikacii.pdf [cit. 6. 6. 2025].
- Ološtiak, Martin. 2010. „Morfológia vlastných mien.“ In Morfológické aspekty súčasnej slovenčiny, ed. Juraj Dolník, 97 – 134. Bratislava: VEDA.
- Ondrejková, Renáta. 2002. „Kultúrna západoslovenčina v diele Príklad života kresťanského v slovenskom preklade J. Valašíka (1720 – 1768).“ In

- Slovenská, latinská a cirkevnoslovanská náboženská tvorba 15. – 19. storočia, ed. Ján Dorula, 153 – 160. Bratislava: Slavistický kabinet SAV.
- Ondrejovič, Slavomír. 2001. „Prof. PhDr. Ján Horecký, DrSc., a jeho dielo.“ In *Človek a jeho jazyk. 2. Jazyk ako pamäť kultúry. Výber z lingvistického diela profesora Jána Horeckého*, ed. Slavomír Ondrejovič, 9 – 13. Bratislava: VEDA.
- Ondrejovič, S. 1979. „Génus jemnej analýzy: Wittgensteinove Filozofické skúmania v slovenčine.“ *Práca* 34, 197: 6.
- Ondrejovič, S. 2002. „Slovensko očami Rakúšanky v slovenskom preklade.“ *Kultúra slova* 36, 3: 160 – 168.
- Ondrejovič, S. 2007. „Fenomén Viktor Krupa.“ *Jazykovedný časopis* 58: 3 – 10. Dostupné na: https://www.juls.savba.sk/ediela/jc/2007/1/jc2007_1.pdf
- Ondrejovič, S. 2016. „Viktor Krupa, ako som ho poznal.“ *Jazykovedný časopis* 67, 3. Dostupné na: <https://www.juls.savba.sk/ediela/jc/2016/3/jc16-03.pdf>
- Oravcová, Marianna – Teodor Münz – Elena Várossová. 1989. „Vplyv filozofických ideí Veľkej francúzskej buržoáznej revolúcie na Slovensku.“ *Filozofia* 44, 4: 497 – 518.
- Otčenáš, Michal. 1986. „Historické príspevky v Slovenských pohľadoch.“ *Slovenské pohľady* 102, 11: 118 – 125.
- Ott, Ludwig. 1954. *Základy katolíckej dogmatiky. Pre vnútornú potrebu.* Dostupné na: https://tridentskaomsa.weebly.com/uploads/5/7/8/8/57880451/1._ott_zaklady_katolickej_dogmatiky_web.pdf [cit. 7. 8. 2025].
- „O živote, literatúre a kritike za okrúhlym stolom.“ 1961. *Slovenské pohľady* 77, 3: 19 – 47.

P

- Pado, Juraj. 1958. „Ilja Erenburg: Odmäk. [Rec. románu].“ *Slovenské pohľady* 74, 4: 423 – 427.
- Palkovič, Konštantín. 1993. „Jazyk Palkovičovej bernolákovskej Biblie.“ In *Slovenské učené tovarištvo 1792 – 1992*, ed. Milan Petráš, 130 – 134. Trnava: Západoslovenské múzeum.

- Palkovič, K. 1991. „Životné jubileum Jána Žigu.“ *Slovenská reč* 57, 1: 51.
- Palkovičová, E., ed. 2021. Vladimír Oleríny (1921 – 2016). Venované nedožitým storočnici zakladateľa slovenskej hispanistiky. Bratislava.
- Palkovičová, E. – J. Šoltys. 2021. Bibliografia prekladov z literatúr písaných po španielsky do slovenčiny 1900 – 2020. Bratislava: UK.
- Palkovičová, Eva – Jaroslav Šoltys. 2006. 60 rokov prekladu zo španielsky písaných literatúr do slovenčiny. Bratislava: AnaPress.
- Palkovičová, E. 2019. „Začiatky vyučovania španielčiny na Slovensku.“ In *Minulosť a perspektívy hispanistiky na Slovensku*, eds. E. Palkovičová – M. Sánchez Presa, 55 – 94. Bratislava: Univerzita Komenského.
- Palkovič, P. 1998. „Strehler – učiteľ modernej réžie.“ *Slovenské divadlo* 46, 1: 98 – 100.
- Paloposki, Outi – Kaisa Koskinen. 2010. „Reprocessing Texts. The Fine Line between Retranslating and Revising.“ *Across Languages and Cultures* 11, 1: 29 – 49.
- Paloposki, Outi. 2017. „In Search of an Ordinary Translator: Translator Histories, Working Practices and Translator-Publisher Relations in the Light of Archival Documents.“ *The Translator* 23, 1: 31 – 48.
- Panovová, O. 1987. „Pohľad do zápisníka dramaturga-teoretika.“ *Slovenské divadlo* 35, 4: 574.
- Papin, Jozepho. 1946. *Doctrina de bono perfecto eiusque in systemate N. O. Losskij personalistico applicatio*. Leiden: E. J. Brill. Dostupné na: https://repository.ubn.ru.nl/bitstream/handle/2066/107110/MMUBN000001_073163767.pdf [cit. 30. 9. 2025].
- Pardel, Tomáš. 1948. „Dr. Fridrich Dessauer: Filozofia techniky. [Rec.].“ *Slovenské pohľady* 64, 6: 394 – 396.
- Passia, Radoslav. 2011. „Interpretácia, domestikácia, manipulácia: davisti a F. X. Šalda.“ *Slovenská literatúra* 58, 4: 358 – 366.
- Pastier, Oleg. 1991. „Z histórie bratislavského samizdatu.“ *Fragment K* 5, 2 – 5, 7 – 8: 50 – 57, 130 – 137, 84 – 94, 129 – 134, 115 – 121, 137 – 141.
- Pastierová, Ľudmila. 2023. *Fenoméni samizdatu*. Bratislava: F. R. & G.

- Pašteka, J. 1984a. „Pudovkin, Vsevolod: Film, scenár, réžia, herec.“ *Slovenská literatúra* 31, 3: 252 – 256.
- Pašteka, J. 1984b. „Klasik filmovej teórie Vsevolod Pudovkin: Niekoľko jeho pohľadov na filmové herectvo.“ *Slovenské divadlo* 32, 4: 489 – 514.
- Pašteková, Soňa – Dušan Teplan, eds. 2022. Mikuláš Bakoš – pluralitný literárny vedec v metodologickej diskusii dneška. Bratislava: VEDA.
- Patočka, Jan. 1967. „Doslov. Roman Ingarden: Pokus charakteristiky filozofické osobnosti.“ In *O poznávání literárního díla, Roman Ingarden*, 261 – 276. Praha: Československý spisovatel.
- Patočka, Jan. 2004 [1968]. „K problémům filosofických překladů.“ In *Umění a čas II, Jan Patočka*, 35 – 44. Praha: OIKOYMENH.
- Pauleová, M. 2004. „Cena Mateja Bela.“ In *Letná škola prekladu: zborník prednášok. 2, Kvalita prekladu a prekladateľské kompetencie*, 99 – 104. Bratislava: AnaPress.
- Pauliny, Eugen. 1964. *Slovesnosť a kultúrny jazyk Veľkej Moravy*. Bratislava: SVKL.
- Pauliny, Eugen. 1972. „Staršie dejiny spisovnej slovenčiny.“ In *Studia Academica Slovaca 1*, ed. Jozef Mistrík, 137 – 149. Bratislava: Ústav školských informácií. Dostupné na: https://zborniky.e-slovak.sk/SAS_1_1972.o.pdf [cit. 11. 3. 2025].
- Pauliny, Eugen. 1980. „Konštantín Filozof ako teoretik prekladu.“ *Revue svetovej literatúry* 16, 1: 165.
- Pauliny, Eugen. 1983. *Dejiny spisovnej slovenčiny*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo.
- Pauliny, Ján. 2001. „Korán a Biblia. Porovnanie prekladateľských postupov.“ In *Biblické žalmy a sakrálné texty v prekladateľských, literárnych a kultúrnych súvislostiach*, ed. Oľga Kovačičová, 313 – 317. Bratislava: Univerzita Komenského.
- Pavčík, Filip. 2019. *Kultúrny vývoj na Slovensku na prelome 40. a 50. rokov 20. storočia. [Dizertačná práca]*. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, Filozofická fakulta. Dostupné na:

<https://opac.crzp.sk/?fn=detailBiblioForm&sid=FB09C562C25683D6609A6152F34B>

- Pavelka, J. 2010. „Posouzení výstupů, které vznikly v průběhu řešení projektu.“ In *Medziliterárny proces VII. Teórie medziliterárnosti v 20. storočí II.*, 606 – 607. Nitra: UKF.
- Pavlacová, P. S. 2002. „Láska ‚filozofická‘, alebo, Heidegger verzus Arendtová.“ *Knižná revue* 12, 21: 7.
- Pavlacová, P. S. 2002. „Tajomný Zarathustra.“ *Knižná revue* 12, 16 – 17: 7.
- Pejhovský, M. 1996. „Publicista – estetik: Vo svete plnom šarmantných myšlienok.“ *Literárny týždenník* 9, 31: 15.
- Pelán, J. 2020. „Na okraj Koprdoва překladu Dantova Ráje.“ In *Božská komédia. Raj, Dante Alighieri*, 298 – 302. Bratislava: Perfekt.
- Peter Zajac, ed. 1977. Preklad odborného textu: Práce I. celoštátnej konferencie o preklade odborného textu na Pedagogickej fakulte v Nitre v septembri 1972. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo.
- Petioky, Viktor. 1995. „Německo-český slovník právní terminologie z roku 1850.“ *Slovo a slovesnost* 56, 1: 55 – 59. Dostupné na: <http://sas.ujc.cas.cz/archiv.php?art=3615> [cit. 11. 3. 2025].
- Petraško, Ľ. 2006a. „Účel proti prostriedku.“ *RAK* 11, 1: 75 – 78.
- Petraško, Ľ. 2006b. „V záujme rodu.“ *RAK* 11, 4: 42, 44.
- Petraško, Ľ. 2007. „Od zmyselnosti k mravnosti.“ *RAK* 12, 12: 51 – 52.
- Petraško, Ľ. 2007. „Osudné pudy.“ *RAK* 12, 4: 47 – 48.
- Petraško, Ľ. 2008. „V polemike s tradíciou.“ *RAK* 13, 2: 43 – 44.
- Petraško, Ľ. 2010. „Oáza nonkonformizmu.“ *RAK* XV, 1: 36 – 37.
- Petráš, Milan, ed. 1993. *Slovenské učené tovarištvo 1792 – 1992*. Trnava: Západoslovenské múzeum.
- Petrík, V. 1958. „O potrebe umenia.“ *Slovenská literatúra* 5, 4: 501 – 503.
- Petříček, M. jr. 1995. „Toto není dýmka, to je Foucault.“ *Lidové noviny* 25. 2.
- Petříček, M. 1999. „Konečně Nietzsche ve vlastní osobě.“ *OS* 4: 88 – 89.
- Piaček, Jozef. 2006. „...die Zeit ist noch nicht.“ (Perichrónia, tzv. neskorý Heidegger a otázky terminológie).“ *Filozofia* 61, 1: 4 – 15.

- Piaček, Jozef. 2017. Pomocný slovník filozofa. Dostupné na: https://www.jozefpiacek.info/psf_abc.html [cit. 30. 9. 2025].
- Piaček, Jozef. 2019. Pomocný slovník filozofie. Dostupné na: <https://www.jozefpiacek.info/Pomocny-slovník-filozofie.pdf> [cit. 17. 6. 2025].
- Piaček, Jozef. 2025. „Topoľský, Michal.“ In FILIT: otvorená filozofická encyklopédia, Jozef Piaček – Miloš Kravčík. Dostupné na: https://dai.fmph.uniba.sk/~filit/fvt/topolsky_m.html [cit. 21. 3. 2025].
- Picon, G. 1966. „Problémy eseje.“ Prel. M. Jurovská. *Mladá tvorba* 11, 1: 16 – 18.
- Pietras, L. T. 2002. „Slovenský preklad textov Pentateuchu v nedeľných kázňach Alexandra Máčajho.“ In Slovenská, latinská a cirkevnoslovanská náboženská tvorba 15. – 19. storočia, ed. Ján Dorula, 121 – 129. Bratislava: Slavistický kabinet SAV.
- Pichler, T. 1998. „Isaiah Berlin (1909 – 1997). Čo znamená sloboda.“ *Filozofia* 53, 1: 61 – 63.
- Pichler, T. 2006. „Práca ako cnosť a vzdor.“ *Filozofia* 61, 10: 895 – 896.
- Pichler, T. 2010. „Za Elenou Városovou.“ *Filozofia* 65, 10: 1027.
- Pišút, Milan. 1951. „Šolochov v románe Tichý Don.“ *Slovenské pohľady* 67, 6: 361 – 367.
- Pišút, Milan. 1957. „Diktátorstvo v literárnej vede. (Odpoveď Viktorovi Kocholovi na jeho kritiku monografie o Jankovi Kráľovi).“ *Slovenské pohľady* 73, 11: 1208 – 1212.
- Pitoňák, J. 1994. „Lexikón filozofie.“ *Knižná revue* 4, 8: 1.
- Plašienková, Zlatica. 2010. „Enigmatický Cíger.“ *Filozofia* 65, 10: 953 – 964.
- Plašienková, Zlatica. 2015. „Filozoficko-literárna činnosť Milana Ziga v šesťdesiatych rokoch minulého storočia.“ *Filozofia* 70, 10: 853 – 864.
- Plašienková, Z. – M. Bizoň. 2022. „Obzretie sa za životom a dielom Teodora Münza.“ *Filozofia* 77, 7: 558 – 562.
- Plašienková, Z. 2005. „Dvaja veľikáni ruského náboženského myslenia: V. S. Solovjov a N. A. Berďajev.“ *Radosť a nádej: spoločensko-duchovná revue* 8, 2: 111 – 115.

- Plašienková, Z. 2007. „Protojerej Alexander Meň: Ruská náboženská filozofia. Nikolaj Alexandrovič Berd'ajev: Duch a realita.“ *Radost' a nádej: spoločensko-duchovná revue* 10, 1: 56 – 58.
- Pliešovská, Ľubica. 2016. *Od Buckovej k Updikovi. Americká literatúra na Slovensku v rokoch 1945 – 1968*. Banská Bystrica: Belianum.
- Pliešovská, Ľubica. 2024. „Višňovský, Emil.“ In *Slovník prekladateliek a prekladateľov: vedy o človeku a kultúre*, eds. Katarína Bednárová – Mária Kusá – Silvia Rybárová, 245 – 248. Bratislava: ÚSvL SAV – VEDA.
- Podmaka, L. 1999. „Nietzsche proti Wagnerovi.“ *Slovenské divadlo* 47, 1: 93 – 95.
- Podolinská, T., ed. 1999. *Na cestách za posvätnom: výber z diela Jána Komorovského vydaný pri príležitosti jeho 75. narodenín*. Bratislava: Chronos.
- Pokorný, M. – P. Koťátko. 1999. „Sir Peter Frederick Strawson.“ *Organon F* 6, 4: 319 – 321.
- Polák, M. 1989. „Za Móricom Mittelmanom-Dedinským.“ *Dialóg* 1, 11: 2.
- Polák, M. 2004. „František Mihina (ed.), Tatiana Sedová (prekl.), Marián Zouhar (prekl.) *Logický pozitivizmus*.“ *Organon F* 15, 1: 119 – 125.
- Polakovič, Š. 1940. „Na cestu.“ *Filozofický sborník: odborný časopis pre filozofiu* 1, 1.
- Popa, Ioana. 2010. *Traduire sous contraintes. Littératures et communisme (1947 – 1989)*. Paris: Éditions CNRS.
- Popovič, Anton, ed. 1972. *Slovo – význam – dielo. Antológia poľskej literárnej vedy. Prekladatelia neuvedení*. Bratislava: Slovenský spisovateľ.
- Popovič, Anton, ed. 1983. *Originál/preklad. Interpretačná terminológia*. Bratislava: Tatran.
- Popovič, Anton. 1968. *Preklad a výraz*. Bratislava: Vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied.
- Popovič, Anton. 1970. *Štrukturalizmus v slovenskej vede 1931 – 1949*. Martin: Matica slovenská.
- Popovič, Anton. 1971. *Poetika umeleckého prekladu. Proces a text*. Bratislava: Tatran.

- Popovič, Anton. 1974. Teória metatextov: [študijný materiál k výskumnej úlohe Teória textu a literárneho vývinu]. Ved. red. František Miko. Nitra: Pedagogická fakulta.
- Popovič, Anton. 1975. Teória umeleckého prekladu. Aspekty textu a literárnej metakomunikácie. Bratislava: Tatran.
- Popovič, Anton. 1977. „K typológii odborného a umeleckého textu.“ In Preklad odborného textu, ed. Peter Zajac, 191 – 194. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo.
- Popovič, Anton. 1978. „Komunikačný aspekt odborného textu a preklad.“ In Preklad spoločenskovedných textov, ed. Jozef Mlacek, 5 – 18. Bratislava: Komisia pre odborný preklad pri Slovenskom literárnom fonde.
- Popovič, Anton. 1978. „Komunikačný aspekt odborného textu a preklad.“ In Preklad spoločenskovedných textov, ed. Jozef Mlacek, 5 – 18. Bratislava: Slovenský literárny fond.
- Popovič, Anton. 1983a. Komunikačné projekty literárnej vedy. Nitra: Pedagogická fakulta v Nitre.
- Popovič, Anton. 1983b. „Komunikačný aspekt literárnej diachronie.“ In Originál/preklad: Interpretačná terminológia, ed. Anton Popovič, 59 – 68. Bratislava: Tatran.
- Popovič, Anton. 1983c. „Literárne vzdelanie.“ In Originál – preklad: interpretačná terminológia, ed. Anton Popovič, 135 – 137. Bratislava: Tatran.
- Popovič, Anton. 1983. „Preklad odborného textu.“ In Originál/preklad: Interpretačná terminológia, ed. Anton Popovič, 275 – 279. Bratislava: Tatran.
- Popovič, Anton. 1983. „Reálie.“ In Originál – preklad: interpretačná terminológia, ed. Anton Popovič, 194. Bratislava: Tatran.
- Popovičová, D. 2008. „Kniha o dobrej smrti, eutélia-eutanázia.“ Filozofia 63, 9: 842 – 845.
- Porák, Jaroslav. 1974. „Starší česká lingvistická terminologie.“ Acta Universitatis Carolinae. Philologica 3–4. Slavica Pragensia. XVII: 136 – 147. Praha: Universita Karlova.

- Porciello, Michele. 2025. „Violenza epistemica e pensiero decoloniale: la Transmodernidad di Enrique Dussel.“ In *La conoscenza negata. Marginalità e oppressione epistemica nelle Americhe*, eds. Michele Porciello – Guido Borghi – Elena Errico. Roma: Aracne.
- Porkertová, H. 2016. „Trampoty s trampoty. Co nám dnes neříká Judith Butler a proč má stále cenu ji číst.“ *Gender, rovné příležitosti, výzkum* 17, 1: 103 – 105.
- Porubánová, S. 2002. „V neviditeľnom zajatí.“ *Romboid* 37, 2: 92 – 93.
- Porubiak, M. 2015. „Ulrich Wollner – Jaroslav Cepko (ed.): Reflexia Homéra v antickej filozofii.“ *Filozofia* 70, 5: 398 – 401.
- Pospíšil, Ivo. 2014. *Literární věda a teritoriální studia*. Nitra: FSŠ UKF.
- Pospíšil, I. 1992. „Síla slabého.“ *Slovenské pohľady* 108, 2: 141 – 143.
- Potúček, Juraj. 1970. „Slovenský preklad Biblie (stručný historický prehľad).“ In *Biblická konkordancia*, 710 – 746. Bratislava: Cirkevné nakladateľstvo.
- Prášil, J. 2016. „Miroslav Marcelli. Miesto, čas, rytmus.“ *Filozofia* 71, 1: 70 – 73.
- Pravidlá slovenského pravopisu s pravopisným a gramatickým slovníkom. 1953. Red. Štefan Peciar. Bratislava: SAV.
- Pravidlá slovenského pravopisu. 1971. Zost. Štefan Peciar et al. Bratislava: VSAV.
- Pravidlá slovenského pravopisu. 1991. Red. Matej Považaj. Bratislava: VEDA.
- Pravidlá slovenského pravopisu. 2013. Red. Matej Považaj. Bratislava: VEDA. Dostupné na: <https://slovník.juls.savba.sk/?d=sss> [cit. 30. 6. 2025].
- Preklad a kultúra. 1 – 5. 2004 – 2014. Nitra: FF UKF – Bratislava: Ústav svetovej literatúry SAV.
- Preklad a tlmočenie. 1 – 12. 1999 – 2016. Banská Bystrica: UMB.
- Prikryl, Ľubomír Viliam. 1980. „Vyučovanie zemepisu a tvorba učebníc v Uhorsku so zreteľom na Slovensko do počiatkov 19. storočia.“ *Geografický časopis* 32, 1: 28 – 43. Dostupné na: https://www.sav.sk/journals/uploads/06141205GC_1980_1_2_Prikryl.pdf [cit. 11. 3. 2025].

- Prunitsch, Christian. 2005. „Malosť kultúry v strednej Európe.“ *Slovenská literatúra* 52, 4 – 5: 252 – 261.
- Příbylová, J. 2025. „Transliterace nelatinských písem.“ IPK – Informace pro knihovny. Dostupné na: <https://ipk.nkp.cz/odborne-cinnosti/katalogizacni-politika/transliterace-nelatinkovych-pisem> [cit. 1. 7. 2025].
- Pym, Anthony. 1997. *Pour une éthique du traducteur*. Arras: Artois Presses Université – Ottawa: Presses de l'Université d'Ottawa.
- Pym, Anthony. 2007. „Philosophy and translation.“ In *A Companion to Translation Studies*, eds. Piotr Kuhiwczak – Karin Littau, 24 – 44. Clevedon: Multilingual Matters.
- Pym, Anthony. 2009. „Humanizing Translation History.“ *Hermes – Journal of Language and Communication in Business* 22, 42: 23 – 48.
- Pym, Anthony. 2014. *Exploring Translation Theories*. 2. vyd. London – New York: Routledge.
- Pym, Anthony. 2014 [1998]. *Method in Translation History*. London: Routledge. Dostupné na: <https://doi.org/10.4324/9781315760049>
- Pym, Anthony. 2018 [1992]. *Translation and Text Transfer: An Essay on the Principles of Intercultural Communication*. Frankfurt am Main – Berlin – Bern – New York – Paris – Vienna: Peter Lang 1992; Tarragona: Intercultural Studies Group 2010; 2018. Dostupné na: https://usuaris.tinet.cat/apym/publications/TTT_2010.pdf [cit. 25. 6. 2025].

R

- Radová, I. 2008. „Xenofón: O prosperujúcej domácnosti.“ *Filozofia* 63, 1: 86 – 87.
- Rajtíková, K. Dž. 2022. „Jaroslav Cepko, Andrej Kalaš, Vladislav Suvák: *Cratetis et Hipparchiae fragmenta/Zlomky Kratéta a Hipparchie*.“ *Filozofia* 77, 3: 226 – 229.
- Rajtíková, K. Dž. 2023. „Hesiodov svet vo veršoch.“ *Filozofia* 78, 4: 312 – 315.

- Rakšányiová, Jana. 1978. „K dejinám odborného prekladu na Slovensku.“ In *Preklad spoločensko-vedných textov*, ed. Jozef Mlacek, 31 – 32. Bratislava: Slovenský literárny fond.
- Rakšányiová, Jana. 2007. „Interdisciplinárnosť a funkcionalita.“ In *Myslenie o preklade*, ed. Libuša Vajdová, 96 – 117. Bratislava: Kalligram – ÚSvL SAV.
- Rakšányiová, Jana. 2007 [1978]. „K dejinám odborného prekladu na Slovensku.“ In *Antologie teorie odborného překladu: Výběr z prací českých a slovenských autorů*, eds. Edita Gromová – Milan Hrdlička – Vítězslav Vilímek, 173 – 185. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Filozofická fakulta.
- Rakšányiová, Jana. 2010. „Niektoré otázky odborného prekladu z interdisciplinárneho hľadiska.“ In *Antologie teorie odborného překladu*, eds. Edita Gromová – Milan Hrdlička – Vítězslav Vilímek, 195 – 199. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě.
- Rakúsová, Gabriela. 2007. „Teória ako boj a veľké dobrodružstvo myslenia v literatúre.“ *Sme* 16, 1: 10.
- Rakúsová, G. 2022. „Kniha je veľmi tajomný predmet.“ *Knižná revue* 32, 4. Dostupné na: <https://www.litcentrum.sk/recenzia/kniha-je-velmi-tajomny-predmet>
- Rannoux, Catherine. 2011. „Le bruissement des discours : Les Personnages, Grande Nuit de Toussaint, Céphalophores de Sylvie Germain.“ In *Sylvie Germain : Les Essais. Un Espace transgénérique*, ed. Margriet Koopman-Thurlings, 59 – 73. Amsterdam – New York: Rodopi.
- Ratkoš, Peter, ed. 1990. *Veľkomoravské legendy a povesti*. Bratislava: Tatran.
- Rawling, Piers – Philip Wilson. 2019. *The Routledge Handbook of Translation and Philosophy*. London – New York: Routledge.
- Redererová, V. 1989a. „Valentína Ivašovová: Nové podoby realizmu v západných literatúrach.“ *Romboid* 24, 4: 126 – 127.
- Redererová, V. 1989b. „Viera v človeka.“ *Romboid* 24, 10: 121.
- Rée, Jonathan. 2001. „The Translation of Philosophy.“ *New Literary History* 32, 2: 223 – 257.
- Reifová, Irena et al. 2004. *Slovník mediální komunikace*. Praha: Portál.

- Reisel, Vladimír – Rudolf Skukálek – Ctibor Štítnický. 1960. „[Ohlas na článok Viktora Kochola Literatúra & publicistika...].“ *Slovenské pohľady* 76, 12: 1498 – 1499.
- Remišová, Anna, ed. 2008. *Dejiny etického myslenia v Európe a USA*. Bratislava: Kalligram.
- Revzin, Isaak Iosifovič – Viktor Julievič Rozencvejg. 1964. *Osnovy obščego i mašinnogo perevoda*. Moskva: Izdatel'stvo Vysšaja škola.
- Ricziová, Beata. 2013. „Vplyv latinčiny a gréčtiny na pomenovania chorôb v predpisovnom období vývinu slovenčiny.“ *Graeco-Latina Brunensia* 18, 2: 97 – 108. Dostupné na: <https://digilib.phil.muni.cz/sites/default/files/pdf/128936.pdf> [cit. 11. 3. 2025].
- Riendeau, Pascal. 2005. „La rencontre du savoir et du soi dans l'essai.“ *Études littéraires* 37, 1: 91 – 103. Dostupné na: <https://doi.org/10.7202/012827ar>
- Roguľová, Jaroslava – Pavel Dvořák, zost. 2017. *Slováci a nástup socializmu. (Pramene k dejinám Slovenska a Slovákov XIIIc.)*. Bratislava: Slovenské literárne centrum.
- Rochlitz, Rainer. 2001. „Traduire les sciences humaines.“ *Raisons politiques* 2, 2: 65 – 77.
- Roig-Sanz, Diana – Laura Fólica. 2021. „Big translation history: Data science applied to translated literature in the Spanish-speaking world, 1898–1945.“ *Translation Spaces* 10, 2: 231 – 259.
- Rojka, Ľ. 2009. „McGrath, Alister. Dawkinsov Boh: Gény, mémy a zmysel života (rec.).“ *Viera a život* 19, 1: 83 – 84.
- Rondziková, Natália. 2020a. „On selected aspects of the literary translation profession in Slovakia.“ *Bridge: trends and traditions in translation and interpreting studies* 1, 1: 101 – 117.
- Rondziková, Natália. 2020b. „Preklady ruských spoločenskovedných textov na stránkach Slovenských pohľadov v 50. rokoch 20. storočia.“ In *Mladá rusistika – nové tendencie a trendy VI*, 8 – 15. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, Filozofická fakulta.

- Rosenbaum, Karol. 1949. „O poézii pokroku a pravdy. [O súčasnej slovenskej poézii].“ *Slovenské pohľady* 65, 6 – 8: 321 – 330.
- Rosenbaum, Karol. 1952. „Proti kozmopolitizmu [v slovenskej literatúre].“ *Slovenské pohľady* 68, 3: 162 – 172.
- Rossignol, Marie-Jeanne – Pierre Guerlain. 2004. Okrúhly stôl Autour du livre de François Cusset „French Theory“ et des Cultural Studies, Université Paris Nanterre, 19. novembre. Dostupné na: <https://doi.org/10.4000/transatlantica.579>
- Rougemont, Denis de. 2001. Západ a láska. Prel. Michaela Jurovská. Bratislava: Kalligram.
- Rozhovor J. Hvišča s J. Marušiakom v rubrike Wywiady/Jozef Marušiak – 80. 2012. *Slovenské pohľady* 4 (128), 11: 157.
- Rozner, Ján. 1950. „Lenin o otázkach literatúry a umenia.“ *Slovenské pohľady* 66, 6 – 8: 415 – 430.
- Rozner, J. 1961. „Stefan Żółkiewski o poľskej a trochu aj o našej literárnej problematike.“ *Slovenské pohľady* 77, 8: 26 – 35.
- „Rozvoj vedných odborov v SAV a starostlivosť o odbornú terminológiu.“ 1989. Kultúra slova 23, 5: 129 – 132. Dostupné na: <https://www.juls.savba.sk/ediela/ks/1989/5/ks1989-5.lq.pdf> [cit. 11. 3. 2025].
- Rúfus, Milan. 2001. „Ako k tomu došlo?“ In Biblické žalmy a sakrálné texty v prekladateľských, literárnych a kultúrnych súvislostiach, ed. Oľga Kovačičová, 253 – 255. Bratislava: Univerzita Komenského.
- Ruiz Sotelo, Mario. 2020. „La polémica Salazar Bondi-Leopoldo Zea: De la filosofía de la dominación a la filosofía de la liberación.“ *Erasmus. Revista para el diálogo cultural* 21: 283 – 387. Dostupné na: <https://www.icala.org.ar/erasmus/Archivo/2020/erasmus%2022-2-2020/erasmus-22-2-2020-07-RuizSotelo.pdf>
- Rundle, Christopher. 2012. „Translation as an approach to history.“ *Translation Studies* 5, 2: 232 – 248.
- Runes, Dagobert D. 1992. Slovník judaizmu. Prel. O. Horská-Hadrabová. Bratislava: Danubiaprint.

- Rusnáková, Natália. 2008. Pascoli – D'Annunzio – Ungaretti. Typy symbolizmu v modernom talianskom básnictve. Nitra: FF UKF.
- Rusnáková, Natália. 2014. Attuali tendenze nella letteratura italiana contemporanea. Nitra: FF UKF.
- Rusnák, P. 2007. „Filozofia jazyka P. A. Florenského.“ *Filozofia* 62, 7: 579 – 589.
- Rusnák, P. 2008. Pravda, veda, symbol: úvod do myslenia P. A. Florenského. Trnava: Filozofická fakulta Trnavskej univerzity.
- Ružarovský, Ignác, zost. 1968. Bibliografia Slovenských pohľadov: Rozpis za roky 1939 – 1964. Martin: Matica slovenská.
- Ružička, Jozef. 1967a. „Na cestu o kultúre reči.“ *Kultúra slova* 1, 1: 3 – 8. Dostupné na: <https://www.juls.savba.sk/ediela/ks/1967/1/ks1967-1.pdf> [cit. 11. 3. 2025].
- Ružička, Jozef. 1967b. „Tézy o slovenčine.“ *Kultúra slova* 1, 2: 33 – 41. Dostupné na: <https://www.juls.savba.sk/ediela/ks/1967/2/ks1967-2.pdf> [cit. 11. 3. 2025].
- Ružička, Jozef. 1969. „Spisovná slovenčina v období 1918 – 1968.“ *Slovenská reč* 34: 65 – 75. Dostupné na: <https://www.juls.savba.sk/ediela/sr/1969/2/sr1969-2-lq.pdf> [cit. 11. 3. 2025].
- Ružička, Jozef. 1973. „Základné črty rozvoja spisovnej slovenčiny v 20. storočí.“ In *Studia Academica Slovaca* 2, ed. Jozef Mistřík, 301 – 315. Bratislava: Ústav školských informácií. Dostupné na: https://zborniky.e-slovak.sk/SAS_2_1973.o.pdf [cit. 11. 3. 2025].
- Rybanský, M. 2001a. „Právo na odlišnosť.“ *Kultúrny život* 2, 36: 8.
- Rybanský, M. 2001b. „Koniec jednej ilúzie?“ *Kultúrny život* 2, 50: 9.
- Rybárová, Silvia. 2023. „Jacques Derrida, otázka recepcie a súčasný translatologický výskum na Slovensku.“ *Romanistica Comeniana* 6, 2: 84 – 106.
- Rybárová, Silvia. 2024. „Glosár pojmov.“ In *Dejiny, pamäť a osobný príbeh v súčasnej francúzskej próze*, Silvia Rybárová, 431 – 439. Bratislava: VEDA.
- Rybárová, Silvia. 2025. „O rozmanitosti, príťažlivosti a trvácnosti eseje.“ *Verzia: časopis zameraný na umelecký preklad* 6, 1: 3 – 10.

- Rydlo, J. 1998. „Björnson opäť na Slovensku.“ *Kultúra* 1, 24: 10.
- Rydlo, J. 2002. „Veľký Romantik.“ *Literárny týždenník* 15, 7: 10.
- Rychlík, Jan. 2015. Češi a Slováci ve 20. století: spolupráce a konflikty 1914 – 1992. Praha: Vyšehrad.

S

- Sabolová-Princic, D. 1993. „Osudy Danteho Pekla na Slovensku.“ In *K otázkam teórie a dejín prekladu na Slovensku I.*, 146 – 161. Bratislava: Ústav svetovej literatúry SAV.
- Sačková, M. 2008. „John Rogers Searle: Rečové akty.“ *Filozofia* 63, 4: 380 – 382.
- Salazar Bondi, Augusto. 1968. ¿Existe una filosofía de nuestra América? México: Siglo XXI.
- Saldanha, Gabriela – Sharon O'Brien. 2014. *Research Methodologies in Translation Studies*. New York: Routledge.
- Salner, Peter. 2000. *Židia na Slovensku. Medzi tradíciou a asimiláciou*. Bratislava: Zing Print.
- Samson, I. 2002. „Ilúzia historika o minulosti ilúzie.“ *Kultúrny život* 3, 11: 8.
- Sapiro, Gisèle – Marco Santoro – Patrick Baert, eds. 2020. *Ideas on the Move in the Social Sciences and Humanities. The International Circulation of Paradigms and Theorists*. London: Palgrave Macmillan.
- Sapiro, Gisèle. 2009. *L'espace intellectuel en Europe. De la formation des États-nations à la mondialisation, XIXe-XXIe siècles*. Paris: La Découverte.
- Sapiro, Gisèle. 2012. *Traduire la littérature et les sciences humaines: Conditions et obstacles*. Paris: Publications du Ministère de la Culture – DEPS.
- SAV: Za Norou Krausovou. 2009. Dostupné na: https://www.sav.sk/index.php?doc=services-news&news_no=2795&do=print
- Sedová, T. – D. Smreková. 2019. „Za Ľubicou Hábovou (1950 – 2019).“ *Filozofia* 74, 4: 348. Dostupné na:

<https://www.sav.sk/journals/uploads/04141908filozofia%204%20text%208.pdf>

- Sedová, T. 1994. „Postmoderná situácia a situácia postmoderny.“ *Organon F* 1, 4: 354 – 362.
- Sedová, T. 1996. „Posledná konfrontácia – Odpoveď M. Marcellimu.“ *Organon F* 3, 1: 62 – 70.
- Sedová, T. 1997. „Čo je poznanie?“ *Filozofia* 52, 5: 344 – 346.
- Sedová, T. 2003. „M. Marcelli. Príklad Barthes.“ *Organon F* 10, 1: 104 – 107.
- Sedová, T. 2004. „Bertrand Russell: Analýza poznania.“ *Organon F* 11, 2: 224 – 227.
- Sedová, T. 2006. „Foucault M. Je treba brániť spoločnosť.“ *Sociológia* 38, 5: 472 – 474.
- Seidl, Ivan. 1985. *La letteratura italiana del Novecento*. Brno: Univerzita J. E. Purkyně.
- Schaffner, Alain. 2005. „Entretien avec Sylvie Germain.“ *Roman 20–50, Revue d'étude du roman du XXe siècle* 39 (Sylvie Germain : Le Livre des Nuits, Nuit-d'Ambre et Éclats de sel): 107 – 115.
- Schäffner, Christina. 2002. „Discourse Analysis for Translation and Translators Training: Status, Needs, Methods.“ In *The Role of Discourse Analysis for Translation and in Translator Training*, ed. Christina Schäffner, 1 – 9. Clevedon – Buffalo – Toronto – Sydney: Multilingual Matters.
- Scheiding, Oliver. 2022. „Seriality and Order.“ In *Periodical Studies Today: Multidisciplinary Analyses*, eds. Jutta Ernst – Oliver Scheiding – Dagmar von Hoff, 27 – 28. Leiden: Brill. Dostupné na: https://doi.org/10.1163/9789004468313_003
- Schmidt, Mario. 2008. „The Sankey Diagram in Energy and Material Flow Management, Part I: History.“ *Journal of Industrial Ecology* 12, 1: 82 – 94. Dostupné na: <https://doi.org/10.1111/j.1530-9290.2008.00004.x>
- Schoberová, Rita. 1973. *V zajatí jazyka, štrukturalizmus v súčasnej francúzskej kritike*. Prel. Vincent Šabík. Bratislava: Slovenský spisovateľ.
- Schögler, Rafael Y., ed. 2019. *Circulation of Academic Thought. Rethinking Translation in the Academic Field*. Berlin: Peter Lang.

- Schögler, Rafael Y. 2017. „Les fonctions de la traduction en sciences humaines et sociales.“ *Parallèles* 29, 2: 36 – 45.
- Schögler, Rafael Y. 2022. „The Translational in Transnational and Transdisciplinary Epistemologies. Reconstructing Translational Epistemologies in The Great Regression.“ In *Unsettling Translation*, ed. Mona Baker, 29 – 47. London: Routledge.
- Schuster, M. 2006. „Sprievodcovia za sebaopoznaním.“ *Knižná revue* 16, 11: 11.
- Schwartz, Matthias – Nina Weller – Heike Winkel. 2021. *After Memory. World War II in Contemporary Eastern European Literatures*. Berlin – Boston: De Gruyter.
- Silnická, O. 2002. „Pseudo/ne/tolerancia.“ *Knižná revue* 12, 3: 3.
- Sirácky, Andrej. 1965. „Sociológia v systéme marxizmu-leninizmu.“ *Sociologický časopis* 1, 1: 41 – 51.
- Sisáková, O. 2004. „Veľmi vydarený remake.“ *Anthropos: moderna* 1, 2: 70 – 71.
- Sivák, Jozef. 2013. „K prekladom Rousseauových Rozpráv.“ *Filozofia* 68, 3: 242 – 247.
- Sivák, J. 1990. „Etika a politika / Paul Ricœur.“ *Literárny týždenník* 3, 16: 8 – 9.
- Sivák, J. 1993. „Od moderny k postmoderne.“ *Literárny týždenník* 6, 12: 4 – 5.
- Sivák, J. 1995. „Sartrove cesty k slobode.“ *Filozofia* 50, 10: 581 – 582.
- Sivák, J. 2006. „Paul Ricœur (1913 – 2005): Bilancia a výzvy.“ *Filozofia* 61, 1: 30 – 45.
- Sivák, J. 2010. „K prekladaniu výrazu soi(-même) vo svetle soi-même comme autre P. Ricœura.“ *Filozofia* 64, 9: 907 – 909.
- Sivák, J. 2013b. „Jean-Jacques stále aktuálny? Vo svetle ‚Rozpravy‘ z r. 1750.“ In *Ľudská prirodzenosť: rozum, vôľa, cit (k 300. výročiu narodenia J.-J. Rousseaua)*, eds. A. Javorská – M. Chabada – S. Gáliková, 225 – 269. Nitra: FF UKF.
- Skladaná, Jana. 1997. „Kamaldulský latinsko-slovenský slovník z roku 1763.“ In *O prekladoch Biblie do slovenčiny a do iných slovanských jazykov*, ed. Ján Dorula, 53 – 70. Bratislava: Slavistický kabinet SAV.

- Slančová, Daniela et al. 2021. Úvod do štúdia žurnalistických žánrov v tlačových médiách. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove.
- Slančová, Daniela. 1982. „Osobitosti eseje ako žánru.“ *Kultúra slova* 16, 6: 204 – 207.
- Slezáková, Miroslava. 2022. „Martin Čulen a prvá stredoškolská učebnica matematiky v slovenskom jazyku.“ *Historicko-pedagogické fórum* 1 – 2: 25 – 33. Dostupné na: <https://msap.sk/uploads/hpf/HPF%202022%201-2.pdf> [cit. 11. 3. 2025].
- Slivko, J. 1959. „G. Freytag: Technika drámy.“ *Slovenské divadlo* 7, 6: 548 – 550.
- Slobodník, Dušan. 1967. „Kritika a pravda a Čo je kritika? [recenzia s ukážkami].“ *Slovenské pohľady* 83, 8: 113 – 117.
- Slobodník, Dušan. 1981. „Slovenské pohľady a inonárodné literatúry.“ *Slovenské pohľady* 97, 5: 41 – 54.
- „Slovenská knižnica.“ [b. r.]. Portál ku katalógom a zbierkam slovenských knižníc. Dostupné na: <https://www.kis3g.sk/>
- „Slovenská knižnica: Portál ku katalógom a zbierkam slovenských knižníc: Vyhľadávanie.“ 2008 – 2014. Dostupné na: <https://chamo.kis3g.sk/search/query?theme=system> [cit. 10. 1. 2025].
- Slovník súčasného slovenského jazyka. A – G. Slovníková časť. 2006. Eds. Klára Buzássyová – Alexandra Jarošová. Bratislava: VEDA. Dostupné na: <https://slovník.juls.savba.sk/?d=sssj>
- Slovník súčasného slovenského jazyka. O – Pn. Slovníková časť. 2021. Ed. Alexandra Jarošová. Bratislava: VEDA. Dostupné na: <https://slovník.juls.savba.sk/?d=sssj> [cit. 17. 6. 2025].
- Smatanová, A. 2013. „Etika ako nevyhnutná súčasť vysokoškolského vzdelávania?“ In *Dobro a zlo, alebo o morálke II: Psychologické a filozofické aspekty morálky v edukácii*, ed. Ján Kaliský, 128 – 134. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela.
- Smolka, J. 1965. „Osobitý pohľad na vývoj svetovej hudobní kultúry (Bence Szabolcsi: Dejiny hudby).“ *Živá hudba*: 151 – 155.

- Smreková, Dagmar. 1983. „Človek vo filozofii a literatúre existencializmu.“ *Revue svetovej literatúry* 19, 4: 164 – 168.
- Smreková, Dagmar. 1996. Zbohom Sartrovi?. Bratislava: Iris.
- Smreková, D. 2008. „Úskalia eutélie: k práci L. Bitóa Kniha o dobrej smrti. Eutélia-eutanázia.“ *Filozofia* 63, 9: 798 – 803.
- Sobocká, Jaroslava – Bořivoj Šarapatka et al. 2018. 100 rokov spoločnej histórie českej a slovenskej pedológie. Bratislava: Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum – Výskumný ústav pôdoznalectva a ochrany pôdy. Dostupné na: https://pedologie.czu.cz/dokumenty/100_let_%C4%8Desk%C3%A9_a_slovensk%C3%A9_pedologie.pdf [cit. 11. 3. 2025].
- Sokol, Jan. 2010. Malá filosofie člověka a Slovník filosofických pojmů. Praha: Vyšehrad.
- Sokolová, Miloslava. 2007. Nový deklinačný systém slovenských substantív. Prešov: FF PU.
- Sokolovský, L., ed. 2011. 90 rokov Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. 1921 – 2011. Bratislava: FiF UK.
- Sokolov, Vasilij Vasilevič. 1951. Descartesova filozofia a ideologický zápas v súčasnom Francúzsku. Prel. Peter Jaloviar. Bratislava: Slovenská akadémia vied a umení.
- Soloviov, Vladimir Sergejevič. 1988. „Opravdaniye dobra. Nравstvennaja filosofija.“ In *Sočinenija v dvuch tomach*. Tom I, Vladimir Sergejevič Soloviov, 47 – 548. Moskva: Mysl'. Dostupné na: https://imwerden.de/pdf/solovjev_sochineniya_v_dvukh_tomakh_tom1_1988__ocr.pdf [cit. 7. 8. 2025].
- Sopóci, Juraj. 2001. „Ivan Buraj: Foucault a moc [recenzia].“ *Sociológia* 2: 227.
- Součková, Marta. 2004. „Multitematický zásobník Umberta Eca.“ *RAK* 9, 1: 36 – 37.
- Součková, M. 2003. „Literatúra je totiž dôležitá.“ *Romboid* 38, 9: 103 – 105.
- Součková, M. 2007. „Nič pre čitateľa, všetko pre ľudí.“ *RAK* 12, 6: 51 – 53.
- „S pisateľom... [Článok red. SP uzatvárajúci diskusiu...].“ 1960. *Slovenské pohľady* 76, 12: 1499.

- Spitzmüller, Jürgen – Ingo H. Warnke. 2011. Diskurslinguistik. Eine Einführung in Theorien und Methoden der transtextuellen Sprachanalyse. Berlin – Boston: Walter de Gruyter.
- Stadtrucker, Ivan. 1997. „Ecce Ecco!“ *Slovenské pohľady* 4 (+113), 5: 18 – 24.
- Šťáhel, R. 2015. „Človek, jeho sloboda a vlastníctvo v myslení Jeana-Jacquesa Rousseaua.“ In Človek, sloboda a vlastníctvo vo filozofii raného novoveku, V. Manda – R. Šťáhel – T. Pružinec, 105 – 167. Bratislava: Iris.
- Stalin, J. V. 1950a. O marxizme v jazykovede. Prel. M. Neman. Bratislava: Pravda.
- Stalin, J. V. 1950b. „K niektorým otázkam jazykovedy.“ Jazykovedný sborník Slovenskej akadémie vied a umení 4, 4: 20 – 24.
- Stalin, J. V. 1950c. „Odpoveď súdruhom.“ Jazykovedný sborník Slovenskej akadémie vied a umení 4, 4: 24 – 30.
- Stanislav, Ján. 1945. Slovanskí apoštoli Cyril a Metod a ich činnosť vo Veľkomoravskej ríši. Bratislava: Slovenská akadémia vied a umení.
- Stanislav, Ján. 1967. Dejiny slovenského jazyka III – Texty. Bratislava: VSAV.
- Stanislav, Ján. 1978. Starosloviensky jazyk. Bratislava: SPN.
- Stanovisko Jazykovedného ústavu Ľ. Štúra SAV k pripravovanej novele zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 154/1994 Z. z. o matrikách v znení neskorších predpisov, týkajúcej sa návrhu zapisovať do úradných dokladov ženské priezviská bez prechýľovanej prípony. [2013]. Dostupné na: https://www.juls.savba.sk/attachments/Archiv_aktualit/stanovisko.pdf
- Steiner, George. 1998. After Babel: Aspects of Language and Translation. Oxford: Oxford University Press.
- Steiner, George. 2010. Po Bábelu. Praha: Triáda.
- Steller, Ferdinand. 1929. „Storočná slovenská Biblia 1829 – 1929.“ *Slovenské pohľady* 45, 12: 752 – 759.
- Strohnerová, Ľ., ed. 1994. Ján Komorovský: Personálna bibliografia. Trenčín: Okresná knižnica M. Rešetku.
- Sucharek, P. 2006. „Turniketom Levinasovho času.“ *Filozofia* 61, 8: 642 – 658.

- Sucharek, P. 2010. „Svedomie ako ‚iné v tom istom‘. Ricœur, Levinas: dve odlišné neepistemologické perspektívy.“ *Filozofia* 64, 9: 845 – 859.
- Suchotin, Alexej. 1935. „O predače inostrannyh geografičeskich nazvanij.“ In *Voprosy geografii i kartografii*: Sb. 1, 136 – 146. Moskva: Gosudarstvennoje social'no-ekonomičeskoe izdatel'stvo. Dostupné na: <https://elib.rgo.ru/handle/123456789/226949> [cit. 28. 2. 2025].
- Sulík, I. 1973. „T. S. Eliot a jeho eseje.“ *Romboid* 8, 5: 75 – 77.
- Susini-Anastopoulosová, F. 2005. *Fragmentárne písanie*. Prel. M. Vargová. Bratislava: Kalligram.
- Sveton, L. 2003. „Karty vyložené na stôl.“ *Slovenské pohľady* 4 (119), 2: 107 – 109.
- Svoboda, Karel. 1957. *Antika a česká vzdělanost od obrození do první světové války*. Praha: Československá akademie věd.
- Sýkora, P. 2002. „Skvost liberálneho myslenia.“ *RAK* 7, 4: 49 – 51.
- Sýkora, P. 2006. „Základy liberalizmu stále aktuálne.“ *RAK* 11, 1: 67 – 69.
- Szabó, M. 2002. „Po stopách Proroka: kniha religionistu Mirceu Eliadeho O islame.“ *Domino fórum* 11, 7: 17.
- Szabó, M. 2003. „Vesmírna odyssea.“ *OS* 7, 12: 53 – 55.
- Szapuová, M. 1995. „Filozofia so ženskou tvárou: Recenzia na knihu ‚Štyri pohľady do feministickej filozofie‘.“ *Aspekt – feministický kultúrny časopis* 3, 2 – 3: 201 – 202.
- Szapuová, M. 1996. „Filozofia zo ženskej perpektívy alebo ako môže byť filozofia feministická (H. Nagl-Docekalová, B. Weisshauptová, E. Fox-Kellerová, L. Codeová).“ *Filozofia* 51, 1: 65 – 67.
- Szigeti, László. 2003 – 2021. „Vydavateľstvo KALLIGRAM: Predstavuje jeho riaditeľ László Szigeti.“ In *Literárne informačné centrum* [online]. Bratislava: Literárne informačné centrum. [cit. 30. 8. 2020]. Dostupné na: <https://www.litcentrum.sk/rozhovor/vydavatelstvo-kalligram>
- Szlezák, Thomas A. 2014. *Za co vděčí Evropa Řekům. O základech naší kultury v řecké antice*. Prel. Daniel Korte. Praha: OIKOYMENH.

Š

- Šabíková, K. 2010. „John Rawls: Právo národů.“ *Filozofia* 65, 5: 513 – 516.
- Šabík, Vincent. 1970. „Utópia esejizmu.“ *Romboid* 5, 6: 7 – 16.
- Šabík, V. 1972. „Poučenia z T. S. Eliota.“ In *Eseje, T. S. Eliot*, 229. Bratislava: Slovenský spisovateľ.
- Šabík, V. 1992. „Učiteľ vladárov.“ *Knižná revue* 2, 19: 7.
- Šabík, V. 1995. „Filozofická diagnóza kultúry.“ *Knižná revue* 5, 2: 1.
- Šabík, V. 1996. „Mojžiš a monoteizmus.“ *Knižná revue* 6, 1: 1.
- Šabík, V. 1996. „Návraty Homo religiosus. Mircea Eliade Dejiny náboženských predstáv a ideí I, Agora, Bratislava 1995.“ *Slovenské pohľady* 4 (112), 1: 132 – 139.
- Šabík, V. 2002. „Auratické estetické myslenie Waltera Benjamina.“ *Slovenské divadlo* 50, 2: 114.
- Šafár, Ignác. 1961. „Rímska ľúbostná elégia a jej predstavitelia.“ In *Ľúbostné elégie. Tibullus, Propertius, Ovidius*, 175 – 183. Bratislava: Slovenské vydavateľstvo krásnej literatúry.
- Šafárik, Pavel Jozef. 1851. *Památky dřevního písemnictví Jihoslovanů*. Praha.
- Šafárik, Pavel Jozef. 1961. *Literatúra, jazyk, spoločnosť*. Prel. V. Betáková – R. Beták – J. Nižnanský. Bratislava: SVKL.
- Šafárik, P. J. 1963. *Dejiny slovanského jazyka a literatúry podľa všetkých nárečí*. Prel. V. Betáková – R. Beták. Bratislava: SAV.
- Šah. 2017. „Soňa Lesňáková – 85. (Pripomíname si).“ *Slovenské pohľady* 4 (133), 4: 155.
- Šajda, P. 2021. „Medzi kultúrou a politikou. O prekladoch Kierkegaarda do jazykov sveta.“ *Ostium* 17, 1. Dostupné na: <https://ostium.sk/language/sk/medzi-kulturou-a-politikou-o-prekladoch-kierkegaarda-do-jazykov-sveta/>
- Šajda, P. 2024. „Buberov dialogický manifest: filozoficko-poetická klasika.“ Prel. P. Šajda. In *Ja a Ty, M. Buber*, 127 – 150. Bratislava: Petrus.
- Šavelová, Monika. 2018. „Dante a islam.“ *Studi italo-slovacchi* 27, 2: 67 – 68.

- Šavelová, Monika. 2024. „Dante’s Philosophical World in the 21st Century: New Approaches in a Slovak Translation of the Third Canticle.“ *Humanities* 13, 32. Dostupné na: <https://doi.org/10.3390/h13010032> [cit. 14. 11. 2024].
- Šavelová, Monika. 2024. *Umelecké preklady talianskej poézie*. Prešov: Vydavateľstvo Prešovskej univerzity.
- Šavelová, M. 2017. „K prekladom Božskej komédie na Slovensku.“ *Proudy* 1. Dostupné na: https://www.phil.muni.cz/journal/proudy/filologie/studie/2017/1/savelova_k_prekladom_bozskej_komedie.php
- Šebestík, Ján. 2025. „Ján Šebestík.“ In *Slovník českých filosofů*, ed. Jiří Gabriel. Dostupné na: <https://www.phil.muni.cz/fil/scf/komplet/sebest.html> [cit. 21. 3. 2025].
- Šebestík, J. 1955. „Diogenes Laertios: Životopisy slávnych filozofov.“ *Filozofický časopis Slovenskej akadémie vied* 10, 1: 77 – 83.
- Šefránek, Július. 1951. „Niektoré ideologické problémy našej literatúry.“ *Slovenské pohľady* 67, 4: 219 – 239.
- Šepitka, M. 1979. „Piaget, J.: Múdrost’ a ilúzie filozofie.“ *Historický časopis* 23, 3: 472.
- Šerlaimova, S. 1985. „Teoretické problémy socialistického realizmu a ich rozpracovanie v literárnej vede európskych socialistických krajín.“ *Prel. M. Kusá. Slovenská literatúra* 32, 2: 136 – 152.
- Šiklová, Jiřina. 1990. „The ‘Gray Zone’ and the Future of Dissent in Czechoslovakia.“ *Social Research* 57, 2: 347 – 363.
- Šimečka, M. M. 2004. „Niečo ako noblesa a odvaha.“ *SME* 6. 3. Dostupné na: <https://komentare.sme.sk/c/1289741/nieco-ako-noblesa-a-odvaha.html>
- Šimko, Ján. 1948. „Z divadelného života v Londýne.“ *Slovenské pohľady* 64, 5: 309 – 320.
- Šimko, J. 1997. „Dodatok ku stručnej encyklopédii psychoanalýzy.“ *Romboid* 32, 1: 84 – 85.
- Šimková, S. 2015. „Esejistický univerzalista profesor Ján Boor.“ *Príspevok z kolokvia Návraty k istotám*. Bratislava: Divadelný ústav, 10. novembra.

- „Šimon, Ladislav.“ 2008. In *Slovník slovenských spisovateľov 20. storočia*, ed. A. Maťovčík, 458. Bratislava: LIC – Martin: SNK.
- „Šišmišová, P.“ 2013. In *Osobnosti Filozofickej fakulty v Prešove*, 202 – 203. Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity. Dostupné na: <http://ff.unipo.sk/osobnosti/index.html#p=202>
- Škotka, M. 1996. „Karl R. Popper: Hľadanie lepšieho sveta.“ *Knižná revue* 6, 21: 1.
- Škoviera, Andrej. 1999. „Nad slovenským prekladom božskej liturgie byzantsko-slovanského obradu.“ *Slavica Slovaca* 34, 2: 137 – 148.
- Škoviera, Daniel – Erika Brtáňová. 2024a. „Bunčáková, Viera.“ In *Slovník prekladateľiek a prekladateľov: vedy o človeku a kultúre*, eds. Katarína Bednárová – Mária Kusá – Silvia Rybárová, 83. Bratislava: ÚSvL SAV – VEDA.
- Škoviera, Daniel – Erika Brtáňová. 2024b. „Kuklica, Peter.“ In *Slovník prekladateľiek a prekladateľov: vedy o človeku a kultúre*, eds. Katarína Bednárová – Mária Kusá – Silvia Rybárová, 152 – 153. Bratislava: ÚSvL SAV – VEDA.
- Škoviera, Daniel – Erika Brtáňová. 2024c. „Okál, Miloslav.“ In *Slovník prekladateľiek a prekladateľov: vedy o človeku a kultúre*, eds. Katarína Bednárová – Mária Kusá – Silvia Rybárová, 175 – 177. Bratislava: ÚSvL SAV – VEDA.
- Škoviera, Daniel – Erika Brtáňová. 2024d. „Špaňár, Július.“ In *Slovník prekladateľiek a prekladateľov: vedy o človeku a kultúre*, eds. Katarína Bednárová – Mária Kusá – Silvia Rybárová, 220 – 221. Bratislava: VEDA, vydavateľstvo SAV.
- Škoviera, Daniel – Erika Brtáňová. 2024e. „Žigo, Ján.“ In *Slovník prekladateľiek a prekladateľov: vedy o človeku a kultúre*, eds. Katarína Bednárová – Mária Kusá – Silvia Rybárová, 267 – 268. Bratislava: ÚSvL SAV – VEDA.
- Škoviera, Daniel. 1986. „Prekladanie z gréčtiny a latinčiny po oslobodení – výsledky a problémy.“ In *Preklad včera a dnes*, ed. Ján Vilikovský, 189 – 196. Bratislava: Slovenský spisovateľ.

- Škoviera, Daniel. 2009. „K slovenským prekladom byzantských liturgických textov.“ In Sambucus IV., 50 – 63. Trnava: Filozofická fakulta Trnavskej univerzity.
- Škoviera, Daniel. 2013. Miloslav Okál. Prvý slovenský profesor klasickej filológie. Bratislava: Univerzita Komenského.
- Škoviera, Daniel. 2014. „Preklad odborného textu ako vedecká práca.“ *Filozofia* 69, 3: 281 – 285.
- Škoviera, D. 1979. „Hrdinské báje Ríma.“ *Slovenské pohľady* 95, 7: 133 – 135.
- Škoviera, D. 1980. „Etika Nikomachova.“ *Slovenské pohľady* 96, 7: 132 – 134.
- Škoviera, D. 1981. „Publius Cornelius Tacitus. Agricola – Anály – Germánia – História.“ *Slovenské pohľady* 97, 5: 137 – 140.
- Škoviera, D. 1982. „Aristoteles: Poetika – Rétorika – Politika.“ *Slovenské pohľady* 98, 3: 127 – 129.
- Škoviera, D. 1982. „Platón: Dialógy.“ *Slovenské pohľady* 98, 4: 127 – 129.
- Škoviera, D. 1985. „Xenofón: Grécke dejiny.“ *Slovenské pohľady* 101, 8: 137 – 139.
- Škoviera, D. 1986a. „Herodotos: Dejiny.“ *Slovenské pohľady* 102, 3: 130 – 133.
- Škoviera, D. 1986b. „Kleió prehovorila po slovensky.“ *Nové slovo (príloha Nedel'a)* 5, 10: 7.
- Škoviera, D. 1986. „Tukydides: Dejiny peloponézskej vojny.“ *Slovenské pohľady* 102, 12: 122 – 124.
- Škoviera, D. 1987. „Poznámky k prekladu Horatia do slovenčiny.“ *Slovenské pohľady* 103, 12: 84 – 92.
- Škoviera, D. 1988. „Tretí pokus o Xenofonta.“ *Slovenské pohľady* 104, 2: 146 – 148.
- Škoviera, D. 1989. „Obzvlášť dôležitý Aristoteles v slovenčine.“ *Slovenské pohľady* 105, 5: 141 – 143.
- Škoviera, D. 2004. „Sedemdesiatročné jubileum prof. PhDr. Petra Kuklicu, CSc.“ *Auriga – Zprávy Jednoty klasických filologů* 46: 51 – 54.

- Škoviera, D. 2006. „Františkánske pramene 1 – Spisy sv. Františka a sv. Kláry.“ In *Fons Tyrnaviensis I. K dejinám Trnavskej univerzity*, ed. J. Šimončič, 101 – 102. Trnava: Trnavská univerzita.
- Škoviera, D. 2007. „Aeternum vale profesorovi Júliusovi Špaňárovi.“ *Sambucus* 2, 9 – 10: 273 – 276.
- Škoviera, D. 2007. „Ján Duns Scotus: Teológia ako praktická veda.“ In *Sambucus* II, 256 – 258. Trnava: Trnavská univerzita.
- Škoviera, D. 2010. „Michal Chabada – Marcela Andoková (eds.): Antológia. Patristika a scholastika.“ In *Auriga* 52, 125 – 127. Praha: Koniasch Latin Press.
- Škoviera, D. 2011. „Zo šera zabudnutia.“ *Romboid* 46, 5: 87 – 89.
- Škoviera, D. 2012. „Boethius z Dácie: De mundi aeternitate – O večnosti sveta. De summo bono – O najvyššom dobre čiže o živote filozofa.“ In *Sambucus* VIII, 239 – 240. Kraków: Towarzystwo Słowaków w Polsce.
- Škoviera, D. 2013. „K životnej osemdesiatke profesora Petra Kuklicu.“ *Sambucus* 9: 218 – 220.
- Škoviera, D. 2013. „Za docentkou PhDr. Etelou Šimovičovou, CSc.“ *Sambucus* 9: 217 – 218.
- Škovierová, Angela. 2002. „Latinské citáty v kázňach Dominika Mokoša.“ In *Slovenská, latinská a cirkevnoslovenská náboženská tvorba 15. – 19. storočia*, ed. Ján Dorula, 114 – 120. Bratislava: Slavistický kabinet SAV.
- Škultéty-Pikulová, Ľudmila. 1941. „Niekoľko prekladov Lermontova.“ *Slovenské pohľady* 57, 5 – 6: 352 – 360.
- Šmatláková, J. 1990. „Objavený Molière.“ *Kultúrny život* 24, 9: 9.
- Šmatlák, S. 1948. „Laokón, čiže o hraniciach maliarstva a básnictva.“ *Slovo a tvar: revue pre jazykovedu, stylistiku a slovesnosť* 2, 2: 57 – 59.
- Šmídová, I. 1998. „Mateřská láska není instinkt. Badinter, Elisabeth: Materská láska od 17. storočia po súčasnosť.“ *Aspekt* 6, 3: 202 – 205.
- Špaček, J. 1991. „Slovo a kultura.“ *Knižná revue* 1, 10: 7.
- Špačková, Stanislava. 2017. *Rusko-česká ekvivalence propriálního lexika: Vlastní jména v překladu*. Brno: Masarykova univerzita, Filozofická fakulta.

- Špaňár, J. 1971. „Tacitus v slovenčine.“ *Romboid* 2, 2: 56 – 57.
- Špaňár, J. 1983. „Aristoteles o slovesnom umení.“ *Romboid* 18, 3: 82 – 84.
- Špaňár, J. 1984. „Výber z Cicerona.“ *Romboid* 19, 2: 82 – 84.
- Špitzer, Juraj. 1954. „Poznámky ku knihe M. Bakoša ‚Stalin a umenie‘.“ *Slovenská literatúra* 1, 1: 53 – 70.
- Števček, Ján. 1958. „V. Jermilov: F. M. Dostojevskij. [Rec. monografie].“ *Slovenské pohľady* 74, 7 – 8: 869 – 872.
- Števček, Ján. 1969. „Prvá kritika francúzskeho štrukturalizmu.“ *Slovenské pohľady* 75, 7: 65 – 70.
- Števček, Ján. 1988. „Obraz slovenského kultúrneho záujmu. Druhých dvadsať rokov vydavateľstva Tatran.“ In Štyridsať rokov vydavateľstva Tatran. Bibliografický súpis kníh 1967 – 1986, ed. Eva Filipová, 9 – 13. Bratislava: Tatran.
- Števček, J. 1988. „Štyridsať rokov Tatranu.“ In Štyridsať rokov vydavateľstva Tatran. Bibliografický súpis kníh 1967 – 1986. Bratislava: Tatran.
- Štítnický, Ctibor. 1950. „Kosák a kladivo. (Úryvok z poémy Jarná pieseň družstevníka).“ *Slovenské pohľady* 66, 2: 70 – 75.
- Štofková, S. 2011. „Translatologické štúdie. Teória, história a prax umeleckého prekladu v románskych krajinách.“ *Revue svetovej literatúry* 47, 4: 134 – 138.
- Štraus, Tomáš. 1992. „Intelektuáli a politická moc (P. Bourdieu) [recenzia].“ *Slovenské pohľady* 108, 4: 142.
- Štúr, Ľudovít. 1948. Ohlas o slovenských Národných Novinách a Orlovi Tatranskom. V Prešporku, 1948 dna 15. lipňa (Junia).
- Štyri pohľady do feministickej filozofie (Nagl-Docekalová, H., Weisshauptová, B., Fox-Kellerová, E., Codeová, L.). 1994. Prel. Z. Kiczková – Z. Kalnická – E. Farkašová. Bratislava: Archa.
- Šubrt, Jiří. 2005. Římská literatura. Praha: OIKOYMENH.
- Šulaj, J. 1994. „Jean-Michel Sallmann: Bosorky nevesty Satanove.“ *Slovenská republika* 1, 86: 5.

- Šulavíková, Božena. 2025a. „Jozef Dieška.“ In *Slovník českých filosofů*, ed. Jiří Gabriel. Dostupné na: <https://www.phil.muni.cz/fil/scf/komplet/dieska.html> [cit. 21. 3. 2025].
- Šulavíková, Božena. 2025b. „Stanislav Felber.“ In *Slovník českých filosofů*, ed. Jiří Gabriel. Dostupné na: <https://www.phil.muni.cz/fil/scf/komplet/felber.html> [cit. 21. 3. 2025].
- Šuster, M. 2010. „Keď múdrosť nie je starinou.“ *Knižná revue* 20, 2: 8.
- Šústová Drelová, A. 2019. „Je ťažké predstaviť si hlbšiu duchovnú skazu. Rozhovor s Jamesom Mac Wardom.“ *Sme Kultúra* 12. 4. Dostupné na: <https://kultura.sme.sk/c/22097652/ward-je-tazke-predstavit-si-hlbsiu-duchovnu-skazu.html>
- Šuša, Ivan. 2006. „K terminologickej diferenciacii v oblasti žánrovej klasifikácie (z aspektu česko-slovenskej a talianskej teórie literatúry).“ In *Litteraria Humanitas. Problémy poetiky*, eds. Josef Dohnal – Danuše Kšicová – Ivo Pospíšil, 375 – 384. Brno: FF MU. Dostupné na: <https://digilib.phil.muni.cz/sites/default/files/pdf/132701.pdf> [cit. 21. 1. 2025].
- Šuša, Ivan. 2014. „Príspevok Silvia Berlusconiho k transformácii stredopravicových strán a hnutí v Taliansku.“ *Politické vedy* 17, 1: 163 – 177.
- Šuša, Ivan. 2018. *Talianska literatúra v slovenskom prekladovo-recepčnom kontexte po roku 1989*. Banská Bystrica: FF UMB.
- Šuša, Ivan. 2025. „Socio-humanitnovedné texty Umberta Eca a ich odraz v slovenskom recepčnom prostredí.“ *Kritika prekladu* 14, 1: 21 – 37.
- Šuša, I. 2009. *Holokaust v talianskej a slovenskej memoárovej literatúre*. Brno: FF MU.
- Šuša, I. 2011. *Komparatistické a prekladové aspekty v slovensko-talianskych medziliterárnych vzťahoch. Gli aspetti comparativi e di traduzione nei rapporti interletterari slovacco-italiani*. Banská Bystrica: FHV UMB.
- Šuša, I. 2018. *Talianska literatúra v slovenskom prekladovo-recepčnom kontexte po roku 1989. 2. rozšírené a upravené vydanie*. Banská Bystrica: Belianum, FF UMB.

- Šútovec, Milan. 2011. „K počiatkom štátnej edičnej politiky v totalitnom Československu.“ In *Membra disiecta litteraria*, 149 – 182. Bratislava: VEDA, vydavateľstvo SAV.
- Šútovec, M. 2011. *Membra disiecta litteraria*. Literárna veda, literárne umenie a literárny život. Bratislava: VEDA.
- Švagrovský, Štefan – Slavomír Ondrejovič. 2003. „Prvé pokusy o slovenskú lekársku a lekárnickú terminológiu.“ *Slovenská reč* 68, 4: 193 – 206. Dostupné na: https://www.juls.savba.sk/ediela/sr/2003/4/sr2003_4.pdf [cit. 11. 3. 2025].
- Švagrovský, Štefan. 1983. „Zemplínske kalvínske tlače v doterajších výskumoch.“ In *Jazykovedné štúdie XVIII*, 21 – 37. Bratislava: VEDA.
- Švagrovský, Štefan. 1999. „Z histórie slovenských prekladov byzantských liturgických textov.“ *Slavica Slovaca* 34, 1: 42 – 50.
- Švihran, Július. 1957. „Recenzie. Ján Bodnár O súčasnej filozofii v USA, vydalo Slovenské vydavateľstvo politickej literatúry, Bratislava 1956.“ *Slovenský filozofický časopis* 12, 2: 204 – 205.
- Švihran, Július. 2025. „Július Švihran.“ In *Slovník českých filosofů*, ed. Jiří Gabriel. Dostupné na: <https://www.phil.muni.cz/fil/scf/komplet/svihrn.html> [cit. 21. 3. 2025].
- Švihran, J. 1956. „P. H. D’Holbach: Systém přírody.“ *Slovenský filozofický časopis Slovenskej akadémie vied* 11, 3: 297 – 300.
- Švihran, J. 1980. „Filozofický profil J. Piageta (1896 – 1980).“ *Filozofia* 35, 5: 546 – 547.
- Švihura, L. A. 2023. „Estetika existencie v pragmatizme Richarda Shustermana.“ *Filozofia* 78, 6: 444 – 461.

T, Ľ

- Takáčová, L. 1981/1982. „Spoločný sprievodca literárnovednou terminológiou.“ *Slovenský jazyk a literatúra v škole* 28, 9: 283 – 284.
- Ťapajnová, E. 2005. „Aristoteles by mal istotne rád kinematografiu.“ *Knížná revue* 15, 19: 10.

- Taranenková, I. 2013. „K autoportrétu literárneho kritika v premenách doby (Literárny kritik Ján Rozner v rokoch 1954 – 1963).“ *Slovenská literatúra* 60: 233 – 243.
- Tatarka, Dominik. 1954. „Radostník. [Úryvok z rovnomenného románu].“ *Slovenské pohľady* 70, 2 – 3: 117 – 138.
- Tazberík, J. 1994. „Dimenzie slobody.“ *Knižná revue* 4, 25 – 26: 5.
- Tazberík, J. 1994. „Fenomén postmoderny.“ *Knižná revue* 4, 12: 5.
- Tazberík, J. 1995. „Fenomén Sartre.“ *Slovenské pohľady* 4 (111), 4: 143 – 144.
- Teplan, Dušan. 2006. „Antoine Compagnon: Démon teórie.“ *Revue svetovej literatúry* 42, 3 – 4: 206 – 208.
- Teplan, Dušan. 2022. „K prameňom literárnej vedy na Slovensku. (Vzájomná korešpondencia M. Bakoša a A. Mráza).“ In Mikuláš Bakoš – pluralitný literárny vedec v metodologickej diskusii dneška, eds. Soňa Pašteková – Dušan Teplan, 135 – 202. Bratislava: VEDA.
- Teplan, D. 2005. „Päť úvah o morálke.“ *Revue svetovej literatúry* XLI, 1: 151 – 153.
- Teplan, D. 2006b. „Krásna i zradná metalepsa.“ *Romboid* 41, 2: 81 – 83.
- Teplan, D. 2007. „Borges a jeho rojčivé oko.“ *RAK* 12, 6: 50 – 51.
- Terray, E. 1961. „Johann Peter Eckermann. Rozhovory s Goethem v posledných rokoch jeho života 1823 – 1832.“ *Slovenské divadlo* 9, 2: 260 – 264.
- Thurzo, I. 2002. „Európa – aká a pre koho. (Tri historické regióny).“ *Slovenské pohľady* 4 (118), 11: 136 – 140.
- Titscher, Stefan – Ruth Wodak – Michael Meyer – Eva Vetter. 1998. *Methoden der Textanalyse: Leitfaden und Überblick*. Opladen: Westdeutscher Verlag.
- Tížik, Miroslav, ed. 2013. *Pierre Bourdieu ako inšpirácia pre sociologický výskum*. Bratislava: Sociologický ústav SAV.
- Tížik, Miroslav. 2003. „Émile Durkheim: Elementárny formy náboženského života [recenzia].“ *Sociológia* 35, 4: 369 – 372.
- Tížik, M. 2005. „Dvojaký život Hannah Arendtvej.“ *Knihy a spoločnosť* 2, 5: 11.
- Todorov, Tzvetan. 2007. *La littérature en péril*. Paris: Flammarion.

- Tomčík, Miloš. 1951. „Ažajevov román Ďaleko od Moskvy a niektoré otázky socialistického realizmu.“ *Slovenské pohľady* 67, 9: 538 – 546.
- Tomčík, Miloš. 1982. „Slovenské pohľady v zrkadle kultúrneho dedičstva.“ *Slovenské pohľady* 98, 4: 3 – 9.
- Tomčík, M. 1988. „Richter, Ludwig: Vzťahy a súvislosti slovenskej literatúry 20. storočia.“ *Slovenská literatúra* 35, 1: 99 – 100.
- Tóth, Sándor János. 2015. „Nemecká, česká (slovenská) a maďarská verzia Weberovho Amuleta (1644 – 1645) v jazykovom porovnaní.“ In *Prirodzený vývin jazyka a jazykové kontakty. Jazykovedné štúdie XXXII*, eds. Katarína Balleková – Ľubor Králik – Gabriela Múcsková, 521 – 528. Bratislava: VEDA.
- Trabalka, Vladimír. 2001. „Niekoľko poznámok ku prekladom biblických textov.“ In *Biblické žalmy a sakrálné texty v prekladateľských, literárnych a kultúrnych súvislostiach*, ed. Oľga Kovačičová, 83 – 87. Bratislava: Univerzita Komenského.
- Triau, Christophe. 2024. „Dialogue, notion de.“ In *Encyclopædia Universalis* [en ligne]. Dostupné na: <http://www.universalis.fr/encyclopedie/dialogue-notion-de/> [cit. 20. 3. 2024].
- Trstenský, František. 2010. „Charakter poznámok k Novému zákonu v preklade Kamaldulskej Biblie.“ In *Historicko-exegetický výskum kamaldulského prekladu Biblie II*, ed. Anton Tyrol, 126 – 152. Ružomberok: Katolícka univerzita v Ružomberku.
- Truhlářová, Jana, ed. 2018. *Anton Vantuch (1921 – 2001): romanista, literárny vedec, kultúrny historik a prekladateľ*. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave.
- Truhlářová, Jana – Katarína Bednárová. 2024. „Vantuch, Anton.“ In *Slovník prekladateľiek a prekladateľov: vedy o človeku a kultúre*, Katarína Bednárová – Mária Kusá – Silvia Rybárová, 235 – 239. Bratislava: ÚSvL SAV – VEDA.
- Truhlářová, Jana. 1997. „Francúzska literatúra v Slovenských pohľadoch (1960 – 1970).“ *Slovak Review* 6, 2: 155 – 168.
- Truhlářová, Jana. 1999. *Krátka próza Guy de Maupassanta. Kompozičná a typologická analýza*. Bratislava: VEDA – Ústav svetovej literatúry SAV.

- Truhlářová, Jana. 2006. „Zopár poznámok k prekladu literárnovedného textu do slovenčiny.“ In Odborný preklad 2. Tvorba a využívanie prekladových, terminologických a výkladových slovníkov, ed. Jaroslav Šoltys, 19 – 32. Bratislava: Anapress.
- Truhlářová, Jana. 2006. „Zopár poznámok k prekladu literárnovedného textu do slovenčiny (na materiáli francúzskych textov).“ In Odborný preklad 2: tvorba a využívanie prekladových, terminologických a výkladových slovníkov, eds. Edita Gromová – Jaroslav Šoltys, 19 – 32. Bratislava: AnaPress.
- Truhlářová, Jana. 2007. „Quelques remarques sur la traduction des textes de la théorie littéraire française en Slovaquie.“ Sens Public 6 / Eurozine.com (19. 8. 2008). Dostupné na: <https://www.eurozine.com/quelques-remarques-sur-la-traduction-des-textes-de-la-theorie-litteraire-francaise-en-slovaquie/> [cit. 6. 12. 2024].
- Truhlářová, Jana. 2011. Prijímanie francúzskej teórie literatúry na Slovensku vo vzťahu v porovnaní s vývinom súčasnej literárnej vedy (v posledných desaťročiach). Prednáška na konferencii Dni románskych štúdií na Filozofickej fakulte UK, Bratislava, 23. – 24. 9. Dostupné na: <https://www.eurozine.com/quelques-remarques-sur-la-traduction-des-textes-de-la-theorie-litteraire-francaise-en-slovaquie/> [cit. 19. 9. 2020].
- Truhlářová, Jana. 2012. „La Réception de la théorie littéraire française en Slovaquie face aux évolutions de la critique littéraire contemporaine.“ In Deuxièmes journées des études romanes. Nouveaux modèles et théories et leur application en linguistique, littérature, traductologie et didactique aux cours des vingt dernières années. *Studia romanica bratislavensia* 12, ed. Jana Truhlářová, 82 – 95. Bratislava: Anapress.
- Truhlářová, Jana. 2015. „Jurovská, Michaela.“ In *Slovník slovenských prekladateľov umeleckej literatúry: 20. storočie. A – K*, eds. Oľga Kovačičová – Mária Kusá, 311 – 314. Bratislava: ÚSvL SAV – VEDA.
- Truhlářová, Jana. 2018. „Anton Vantuch – literárny historik a romanista na rozhraní disciplín.“ In *Anton Vantuch (1921 – 2001): romanista, literárny vedec, kultúrny historik a prekladateľ*, ed. Jana Truhlářová, 13 – 88. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave.

- Truhlářová, Jana. 2020. „Zlatý vek prekladu spoločenskovednej literatúry na Slovensku: francúzska nová kritika a jej pokračovatelia (edícia Anthopos).“ In *Preklad vo vedách o človeku a dialóg kultúr*, eds. Mária Kusá – Natália Rondziková, 21 – 39. Bratislava: ÚSvL SAV – VEDA.
- Truhlářová, Jana. 2023. „L’histoire des études françaises universitaires en Slovaquie : (cent ans des études françaises en Slovaquie).“ *Čuždoezikovo obučenie* 50, 3: 305 – 318.
- Truhlářová, J. 1995. „Sklamanie z textu. Roland Barthes v slovenskom preklade.“ In *K otázkam teórie a dejín prekladu na Slovensku III.*, ed. Katarína Bednářová-Kenížová, 160 – 168. Bratislava: Ústav svetovej literatúry SAV.
- Truhlářová, J. 2017. „Dejiny katedry romanistiky a výučba francúzskeho jazyka a literatúr: zakladatelia a ich osudy (Léon Chollet, Anton Vantuch).“ In *95 rokov Filozofickej fakulty UK*, eds. M. Slobodník – M. Glossová, 444 – 467. Bratislava: UK.
- Tufino, Eugenio. 2025. „NotebookLM: An LLM with RAG for Active Learning and Collaborative Tutoring.“ arXiv preprint, 7. júla. Dostupné na: <https://arxiv.org/html/2504.09720v1>
- Turan, A. 2014. „Umberto Eco. Vyrobit’ si nepriateľa a iná príležitostná spisba.“ *Slovenské pohľady* 134, 10: 123.
- Turčány, Viliam. 2001. „Prebásnenie Piesne piesní.“ In *Biblické žalmy a sakrálné texty v prekladateľských, literárnych a kultúrnych súvislostiach*, ed. Oľga Kovačičová, 257 – 261. Bratislava: Univerzita Komenského.
- Tyrol, Anton, ed. 2009. *Historicko-exegetický výskum kamaldulského prekladu Biblie I.* Ružomberok: Katolícka univerzita v Ružomberku.
- Tyrol, Anton, ed. 2010b. *Historicko-exegetický výskum kamaldulského prekladu Biblie II.* Ružomberok: Katolícka univerzita v Ružomberku.
- Tyrol, Anton. 2002. „Palkovičov preklad Písma v európskom kontexte.“ In *Slovenská, latinská a cirkevnoslovanská náboženská tvorba 15. – 19. storočia*, ed. Ján Dorula, 101 – 106. Bratislava: Slavistický kabinet SAV.
- Tyrol, Anton. 2010a. „Exegetické charakteristiky poznámok a textu Starého zákona v Kamaldulskej Biblii.“ In *Historicko-exegetický výskum*

kamaldulského prekladu Biblie II, ed. Anton Tyrol, 88 – 125. Ružomberok: Katolícka univerzita v Ružomberku.

Tyšš, Igor – Florencia Ferrante. 2026. „On translation and its history in the social sciences and humanities.“ *World Literature Studies* 18, 1: 3 – 15. Dostupné na: <https://doi.org/10.31577/WLS.2026.18.1.1>

Tyšš, Igor – Natália Tyššová-Rondziková. [b. r.]. Bibliografická databáza prameňov k výskumu spoločenskovedného a humanitnovedného prekladu. [s. l.]: [s. n.].

Tyšš, Igor. 2017b. „Discourse camouflage in the representation of American literature in the literary magazine ‚Mladá tvorba‘.“ *World Literature Studies* 9, 2: 73 – 85.

Tyšš, Igor. 2017. *Teoretické a materiálové sondy do praxeológie a dejín prekladu americkej literatúry na Slovensku v období socializmu: Mladá tvorba a Beat Generation*. Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Filozofická fakulta.

Tyšš, Igor. 2025. „Veľké dejiny prekladu.“ In *Hyperlexikón literárnovedných pojmov*. Dostupné na: <https://hyperlexikon.sav.sk/pojem/276/velke-dejiny-prekladu> [cit. 23. 11. 2025].

Tyšš, Igor. 2026. „Translators in Dictionaries and in History: On Reading the Most Recent Slovak Translator Dictionary.“ In *Traduction épistémique et littéraire: Nouvelles tendances en histoire et didactique (Des mots aux actes, č. 15)*, eds. Katarína Bednárová – Florence Lautel-Ribstein – Ján Živčák. Paris: Classiques Garnier, [v tlači].

Tyšš Rondziková, Natália. 2024. „Kto a za akých podmienok prekladá literatúru do slovenčiny.“ *Kritika prekladu* 12, 2: 73 – 105.

Tyšš Rondziková, Natália. 2025. „O preklade do slovenčiny v číslach alebo Viditeľné trhliny jednej neviditeľnej profesie.“ *Verzia: časopis zameraný na umelecký preklad* 6, 3: 108 – 121.

U

Ugrinovič, D. M. 1989. *Ateizmus a kritika náboženstva*. Bratislava: Pravda.

Uherek, D. 2006. „Z démona moloch.“ *Knihy a spoločnosť* 3, 12: 12.

- Uhlířová, E. 1964. „G. N. Bojadžijev: Divadelný Paríž.“ Slovenské divadlo: revue dramatických umení 12, 1: 109 – 111.
- Umberto Eco: Interpretácia a nadinterpretácia. 1996. Recenzie. Kritika & Kontext 1, 3: 26 – 43.
- Unbegaun, Boris Ottokar. 1972. Russian Surnames. Oxford: Clarendon Press.
- Urbancová, E. 2008. „Xenofón: Hostina. Sokratova obhajoba.“ Filozofia 63, 1: 84 – 85.
- „Ustálenie slovenskej terminológie anatomickej.“ 1937. Bratislava 11: 438 – 441.

V

- Vajda, J. 1989. „Étos a dejiny.“ Filozofia 44, 6: 758 – 761.
- Vajdová, Libuša, ed. 1994. Les approches et les méthodes interdisciplinaires de recherche en sciences sociales. Bratislava: ÚSvL SAV – Institut Français de Bratislava – Paris: École des Hautes Études en Sciences sociales.
- Vajdová, Libuša, ed. 2007a. Myslenie o preklade. Bratislava: Kalligram – ÚSvL SAV.
- Vajdová, Libuša, ed. 2013. Present state of translation studies in Slovakia. Prel. Anton Pokrivčák – Marcela Uhrová. Bratislava: Ústav svetovej literatúry SAV – SAP, Slovak Academic Press.
- Vajdová, Libuša et al. 2014. Myslenie o preklade na Slovensku. Bratislava: Kalligram – Ústav svetovej literatúry SAV.
- Vajdová, Libuša. 2000. Rumunská literatúra v slovenskej kultúre (1890 – 1990). Bratislava: Ústav svetovej literatúry SAV.
- Vajdová, Libuša. 2007b. „Teória polysystémov a preklad.“ In Myslenie o preklade, ed. Libuša Vajdová, 14 – 39. Bratislava: Kalligram – ÚSvL SAV.
- Vajdová, Libuša. 2009. Sedem životov prekladu. Bratislava: ÚSvL SAV.
- Vajdová, Libuša. 2009. Sedem životov prekladu. Bratislava: VEDA – Ústav svetovej literatúry SAV.
- Vajdová, Libuša. 2020. „Preklad z francúzskych ‚sciences sociales‘ v slovenských časopisoch na prelome 20. a 21. storočia.“ In Preklad vo

- vedách o človeku a dialóg kultúr, eds. Mária Kusá – Natália Rondziková, 74 – 114. Bratislava: ÚSvL SAV – VEDA.
- Vajdová, Libuša. 2021. „Doba, idey, krajiny, kultúry a životy drobných ľudí v prachu archívov.“ In *Archívny výskum (textov) v interdisciplinárnych súvislostiach*, eds. Edita Gromová – Natália Rondziková – Igor Tyšš, 108 – 126. Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Filozofická fakulta.
- Vajdová, L. 2000. *Stručné dejiny umeleckého prekladu na Slovensku: Rumunská literatúra v slovenskej kultúre (1890 – 1990)*. Bratislava: Ústav svetovej literatúry SAV.
- Vajdová, L. 2007. „Pierre Bourdieu: sociológ medzi ekonomikou a literatúrou.“ *Slovak Review* XVI, 2: 66 – 78.
- Vajdová, L. 2014. „Odišiel Pavol Winczer, vedec, kamarát...“ *World Literature Studies* 6 (23), 3: 162 – 166.
- Valachovič, Pavol. 2014. „Miloslav Okál ako historik.“ In *Klasický filológ Miloslav Okál*, eds. Daniel Škoviera – Ľudmila Buzássyová – Jana Grusková, 81 – 100. Bratislava: UK.
- Valachovič, P. 1991a. „Ammianus Marcellinus: Rímske dejiny.“ *Auriga* 33, 1 – 4: 87 – 91.
- Valachovič, P. 1991b. „Platón. Dialógy I-III.“ *Historický časopis* 39: 683 – 684.
- Valcerová, A., ed. 2005. *Preklad a tlmočenie a jeho didaktická transformácia*. Prešov: FF PU.
- Valček, Peter. 1999. *Osudy eseje – pôvod a médium esejistickej formy*. Bratislava: Iris.
- Valček, Peter. 2000, 2003. *Slovník literárnej teórie. I, II*. Bratislava: Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov.
- Valček, Peter. 2006. *Slovník literárnej teórie*. Bratislava: Literárne informačné centrum.
- Valček, P. 2004. „Škola pluralitnej etiky.“ *Knižná revue* 13, 19: 3.
- Válek, Miroslav. 1959. „Neskoro, ale predsa. [O poéme A. Tvardovského Vasilij Torkin...].“ *Slovenské pohľady* 75, 6: 656 – 657.
- Valentová, Iveta. 2011. „Žánrové a štýlové členenie bohemizmov v predpisovnom období slovenčiny.“ *Slovenská reč* 76, 3: 65 – 75. Dostupné

- na: <https://www.juls.savba.sk/ediela/sr/2011/3/sr2011-3.pdf> [cit. 11. 3. 2025].
- Valentová, Iveta. 2021. „Zo slovenskej onomastickej terminológie: onymum, onymia, onomastika.“ *Kultúra slova* 55, 3: 143 – 153. Dostupné na: <https://www.juls.savba.sk/ediela/ks/2021/3/ks3-2021.pdf> [cit. 14. 4. 2025].
- Válka, Josef. 2003. „Nejen šedesátá léta.“ In *Francouzská inspirace pro společenské vědy v českých zemích*, eds. Georges Mink et al., 45 – 67. Praha: CEFRES.
- Valkovičová, Gizela. 1977. *Kodifikačné snahy S. Czambela pri ustaľovaní slovenskej právnej terminológie*. [Dizertačná práca]. Nitra – Bratislava: JÚLŠ SAV.
- Valkovičová, Gizela. 1981. „Kodifikačné snahy S. Czambela pri ustaľovaní slovenskej právnej terminológie.“ *Slovenská reč* 46, 1: 28 – 36. Dostupné na: <https://www.juls.savba.sk/ediela/sr/1981/1/sr1981-1-lq.pdf> [cit. 11. 3. 2025].
- Valo, P. 2003. „Konfucius prehovoril po slovensky.“ *Slovenka* 56, 17: 18 – 21.
- Van Hoof, Henri. 1991. *Histoire de la traduction en Occident*. Paris: Duculot.
- Vaňko, J. 1997. „O pôvode jazykov (aj o inom).“ *Romboid* 32, 7: 78 – 83.
- Vanovič, Július. 1966. „Poznámky k eseji.“ *Mladá tvorba* 11, 1: 18 – 20.
- Vanovič, Július. 1999. *Osobnosť Václava Černého*. Bratislava: Kalligram.
- Vantuch, Anton – Štefan Povchanič – Katarína Kenížová-Bednárová – Soňa Šimková. 1995. *Dejiny francúzskej literatúry*. Bratislava: Causa editio.
- Vantuch, Anton. 1958. „Významná kniha (Jozef Felix: Cesty k veľkým).“ *Slovenská literatúra* V, 2: 231 – 236.
- Vantuch, Anton. 1960. *Homér a homérsky svet*. Bratislava: SVKL.
- Vantuch, Anton. 1962. „Blaise Pascal (1623 – 1662).“ *Slovenské pohľady* 78, 8: 107 – 112.
- Vantuch, Anton. 1963. „Jozef Felix päťdesiatročný.“ *Slovenská literatúra* X, 2: 265 – 267.
- Vantuch, Anton. 1965. „Aspoň zopár poznámok.“ *Slovenské pohľady* 81, 3: 48 – 49.

- Vantuch, Anton. 1968. „Pod perzským kepienkom.“ In *Perzské listy, Charles de Secondat Montesquieu*, prel. Anton Vantuch, 249 – 258. Bratislava: Tatran.
- Vantuch, Anton. 1970a. „Pohľad na kritiku (Jozef Felix: Modernita súčasnosti).“ *Slovenské pohľady* 86, 11: 112 – 114.
- Vantuch, Anton. 1970b. „Henri Bergson.“ In *Filozofické eseje, Henri Bergson*, 435 – 449. Bratislava: Slovenský spisovateľ.
- Vantuch, Anton. 1972. „Portrait d'un traducteur (J. Felix).“ *Slavica Slovaca* 7, 4: 410 – 412.
- Vantuch, Anton. 1973. „Zápas umením a víťazstvo dielom.“ *Romboid* 8, 5: 47 – 49.
- Vantuch, Anton. 1975. *Ján Sambucus. Život a dielo renesančného učenca*. Bratislava: VEDA.
- Vantuch, Anton. 1977. *Ch.-L. Montesquieu, zápas o dielo*. Bratislava: Pravda.
- Vantuch, Anton. 1989. „Človek a dielo.“ In *Duch zákonov, Charles-Louis de Secondat Montesquieu*, prel. Mária Puškárová, 7 – 18. Bratislava: Tatran.
- Vantuch, Anton. 2007. „Montaigne človek a filozof.“ In *Eseje, Michel de Montaigne*, 279 – 282. Bratislava: Spolok slovenských spisovateľov.
- „Vantuch, Anton.“ 2008. In *Slovník slovenských spisovateľov 20. storočia*, ed. A. Maťovčík, 519 – 520. Bratislava: LIC – Martin: SNK.
- Vantuch, Anton. 2009. „Pod perzským kepienkom.“ In *Perzské listy, Charles-Louis de Secondat Montesquieu*, prel. Anton Vantuch, 216 – 224. Bratislava: Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov.
- „Vantuch, A.“ 1970. In *Kto je kto na Slovensku – 1969*, ed. Oľga Slušná, 465. Bratislava: Slovakopress.
- „Vantuch, A.“ 1984. In *Encyklopédia slovenských spisovateľov*. 2. zv., 235 – 236. Bratislava: Obzor.
- Varel, Ladislav et al., eds. 1978. *Antika a česká kultura*. Praha: Academia.
- Váross, Marián. 1993 [1946 – 1947]. „Pohľad na súčasnú francúzsku filozofiu.“ *Filozofia* 48, 6: 383 – 389.
- Váross, Marián. 2016. *Deň za dňom samota*. Bratislava: Marenčin PT.

- Várossová, Elena. 2005. *Filozofia vo svete. Svet filozofie u nás*. Bratislava: VEDA.
- Várossová, E. 1969. „Východiská prakticko-predmetného chápania človeka (Kant a Fichte).“ *Filozofia* 24, 3: 253 – 265.
- Várossová, E. 1995. „V znamení tvorby a myslenia (rozhovor s M. Bartkom).“ *Filozofia* 50, 12: 808 – 812.
- Vašek, M. 2021. „Eco a Vattimo – negatívny realizmus verzus slabé myslenie.“ *Filozofia* 76, 4: 293 – 306.
- Vašica, Josef. 1996. *Literární památky epochy velkomoravské*. Praha: Vyšehrad.
- Vávra, D. 2012. „Čarnogurská, Marina. Lao-c’ a proces vzniku Tao te ťingu, 1. diel.“ *Studia orientalia Slovaca* 11, 2: 346 – 351.
- Venuti, Lawrence. 2019. *Contra Instrumentalism. A Translation Polemic*. Lincoln: University of Nebraska Press.
- Viart, Dominique. 2001. „Essais-Fictions : les biographies (ré)inventées.“ In *L’Éclatement des genres au XXe siècle*, eds. Marc Dambre – Monique Gosselin-Noat, 331 – 345. Paris: Presses de la Sorbonne Nouvelle.
- Vilikovský, Ján, ed. 1986. *Preklad včera a dnes. Zborník z konferencie „40 rokov prekladu v socialistickej spoločnosti“*. Bratislava: Slovenský spisovateľ.
- Vilikovský, Ján. 1984 [1982]. *Preklad ako tvorba*. Bratislava: Tatran.
- Vilímek, Tomáš. 2008. „Občanská společnost a její význam v období Pražského jara.“ *Paměť a dějiny* 2, 2: 6 – 17.
- Vimr, Ondřej. 2025. *Atlas české světové literatury*. Praha: Academia.
- Vinczeová, Barbora. 2016. „Prechyl’ovanie v preklade ako konflikt medzi zákonom a pôvodným znením s dôrazom na autorky anglického a amerického pôvodu.“ In *Prechyl’ovanie: áno – nie?: Jazykovedné štúdie XXXIII*, eds. Lucia Molnár Satinská – Iveta Valentová, 95 – 104. Bratislava: VEDA. Dostupné na: https://www.juls.savba.sk/attachments/pub_js_33/js_33.pdf [cit. 14. 4. 2025].
- Visco, A. 1995. „Pavol Koprda: Talianska literatúra v slovenskej kultúre v rokoch 1890 – 1980.“ *Comparatistica. Annuario italiano diretto da Enzo Caramaschi*: 196 – 197. Firenze: Leo Olschki Ed.

- Viskupová, E. 1988. „O recepcii literatúry teoreticky (rec.).“ *Čitateľ* 37, 10: 382 – 383.
- Višňovský, Emil. 2006. „Praktický obrat v sociohumanitných vedách.“ In *Vzťah teoretického a praktického v sociálnych a humanitných vedách*, eds. Václav Černík – Emil Višňovský, 42 – 67. Bratislava: Iris.
- Višňovský, E. 2001. „Obnovená poetika filozofie (R. Shusterman).“ *Filozofia* 56, 6: 438 – 440.
- Višňovský, E. 2010. „Pohľady do osvietenскеj filozofie: príklad Milana Zigu.“ In *Človek by mal žiť v záhrade (eseje o kultúre, živote a filozofii)*, 159 – 170. Bratislava: Kalligram.
- Višňovský, E. 2018. „Namiesto doslovu – Dejiny filozofie ako dejiny múdrosti.“ In *Príbehy veľkých myšlienok a tých, čo ich tvorili*, M. Zigo, 505 – 510. Bratislava: Iris.
- Višňovský, E. 2019. „Medzi dejinami filozofie a sociálnou filozofiou: aktuálna pentológia Františka Novosáda.“ *Ostium* 15, 4. Dostupné na: <https://ostium.sk/language/sk/medzi-dejinami-filozofie-a-socialnou-filozofiou-aktualna-pentalogia-frantiska-novosada/>
- Višňovský, E. 2021. *Akademický svet a jeho tradície*. Bratislava: VEDA.
- Višňovský, E. 2022. *Akademický svet a jeho súčasné problémy*. Bratislava: VEDA.
- Višňovský, E. 2023. *Náš akademický svet a jeho peripetie*. Bratislava: VEDA.
- Vlachov, Sergej – Sider Florin. 1980. *Neperevodimoje v perevode*. Moskva: Meždunarodnyje otnošenija.
- Vlková, E., ed. 2017. *Filozofia a kultúra. Zborník z vedeckej konferencie, konanej 20. januára 2017*. Bratislava: FMV EU.
- Volek, P. 1998. „Solomon, Robert C.: Vzostup a pád subjektu alebo od Rousseaua po Derridu. Európska filozofia od r. 1750.“ *Viera a život* 8, 4: 417 – 420.
- Vozák, M. 1983. „Náš host' Daniel Škoviera.“ *Revue svetovej literatúry* 19, 2: 177 – 180.
- Vráblová, Timotea. 2001. „K parafrázovaniu žalmov v piesňovej tvorbe Juraja Tranovského.“ In *Biblické žalmy a sakrálnе texty v prekladateľských*,

- literárnych a kultúrnych súvislostiach, ed. Oľga Kovačičová, 125 – 136. Bratislava: Univerzita Komenského.
- Vráblová, T. 2000. „Veyne, Paul: Ako písať o dejinách.“ *Slovenská literatúra* 47, 1: 76 – 79.
- Vragaš, Štefan. 1991. Cyrilo-metodské dedičstvo v náboženskom, národnom a kultúrnom živote Slovákov. Bratislava: Lúč.
- Vrzgulová, Monika – Peter Salner. 2020. Holokaust okolo nás. Roky 1938 – 1945 v kultúrach spomínania. Bratislava: Marenčin PT.
- „Vydavateľstvo Kalligram: Predstavuje jeho riaditeľ László Szigeti.“ 2005. *Knižná revue* 15, 5 (4. 3.). Dostupné na: <https://www.litcentrum.sk/rozhovor/vydavatelstvo-kalligram> [cit. 9. 9. 2024].
- Vydra, A. 2002. „Kniha len o jednej povahe? Vo vyd. Kalligram vyšla kniha o melanchólii.“ *Domino fórum* 11, 8: 14.
- Vydra, A. 2012a. *Bdelé básnenie: Komentár k Bachelardovmu Plameňu sviece*. Trnava: FF Trnavskej univerzity.
- Vydra, A. 2012b. *Gaston Bachelard a filozofia pohľadu*. Trnava: FF Trnavskej univerzity.
- Vydrová, J. 2006. „Hľadanie, ktoré je čakaním.“ *Impulz* 2, 3: 140 – 141.

W

- Wachtarczyková, Jana – Radovan Garabík. 2016a. „Interlingválne faktory pri prechýľovaní cudzojazyčných ženských priezvisk v slovenčine. Časť I.“ *Slovenská reč* 81, 3 – 4: 174 – 189. Dostupné na: <https://www.juls.savba.sk/ediela/sr/2016/3-4/sr16-3-4.pdf> [cit. 18. 4. 2025].
- Wachtarczyková, Jana – Radovan Garabík. 2016b. „Interlingválne faktory pri prechýľovaní cudzojazyčných ženských priezvisk v slovenčine. Časť II.“ *Slovenská reč* 81, 5 – 6: 335 – 347. Dostupné na: <https://www.juls.savba.sk/ediela/sr/2016/5-6/sr16-5-6.pdf> [cit. 18. 4. 2025].

- Waters, Anne, ed. 2004. *American Indian Thought: Philosophical Essays*. Malden, MA: Blackwell.
- Werner, Michael – Bénédicte Zimmermann. 2003. „Histoire Croisée: Between the Empirical and Reflexivity.“ *Annales. Histoire, Sciences Sociales* 58, 1: 7 – 36. Dostupné na: <https://shs.cairn.info/journal-Annales-2003-1-page-7?lang=en>
- White, Hayden. 1998. „Fikcia faktickej reprezentácie.“ Prel. Tomáš Horváth. *Slovenská literatúra* 45, 3: 186 – 196.
- Whiteová, Susane. 1999. Veľká kniha horoskopov. Prel. Mária Puškárová – Monika Sýkorová. Bratislava: Media klub.
- Wild, J., ed. 2021. *Divadelná veda ako cesta: ad honorem prof. PhDr. Soňa Šimková, CSc.* Bratislava: Vysoká škola múzických umení, Divadelná fakulta.
- Wild, J. 1998. „Strehler v súvislostiach.“ OS 8: 95.
- Wild, J. 2009. „Vyšší kurz čítania.“ KOD 3, 2: 30 – 31.
- „Winczer, Pavol.“ 2005. In *Slovník slovenských spisovateľov*, ed. V. Mikula, 614 – 615. Bratislava: Kalligram – Ústav svetovej literatúry SAV.
- Winczer, Pavol. 2008. „Otváranie okien‘ v Slovenských pohľadoch v šesťdesiatych rokoch.“ *Slovenská literatúra* 55, 6: 67 – 75.
- Winczer, Pavol. 2014. „Otváranie okien‘ v Slovenských pohľadoch v šesťdesiatych rokoch.“ In *Skladanie minulosti (evokácie a skice)*, eds. Pavol Winczer – Adam Bžoch, 75 – 88. Bratislava: SAP.
- Winczer, Pavol. 2014. *Skladanie minulosti (evokácie a skice)*. Bratislava: SAP.
- Winczer, P., ed. 1993. *K otázkam teórie a dejín prekladu na Slovensku I*. Bratislava: Ústav svetovej literatúry SAV.
- Witt, Susanna. 2017. „Institutionalized Intermediates: Conceptualizing Soviet Practices of Indirect Literary Translation.“ *Translation Studies* 10, 2: 166 – 182.
- Wolf, Michaela. 2012. *Die vielsprachige Seele Kakaniens. Übersetzen und Dolmetschen in der Habsburgermonarchie 1848 bis 1918*. Wien – Köln – Weimar: Böhlau Verlag.

Woodsworth, Judith. 2021. „The translator as historian.“ *World Literature Studies* 13, 3: 7 – 18. Dostupné na: <https://doi.org/10.31577/WLS.2021.13.3.2>

Z

Záborský, Jonáš. 1871. „Kázne na všetky nedele a sviatky.“ In Slovenský Sion. Skalica: Jozef Škarnicel.

Záborský, Jonáš. 1953. „Básnici.“ In Výber z diela II, zost. Viera Bunčáková – Oskár Čepan, 133 – 173. Bratislava: SVKL.

Záborský, Jonáš. 2015. Múdrost' života ve chrámových řečech. Ed. Erika Brtánová. Bratislava: SÚJS SAV.

Zajac, Ľudo. 1951. „Antirealizmus v našej literatúre.“ *Slovenské pohľady* 67, 11 – 12: 750 – 761.

Zajac, Peter. 2006. „Premennivá mapa. Národná a stredoeurópska literatúra ako súčasť kultúrnej pamäti.“ OS 10, 1 – 2: 26 – 33.

Zajac, Peter. 2008. „Teoretické iniciatívy v slovenskej literárnej vede.“ *Slovak Review of World Literature Research* 17, špeciálne číslo: 99 – 109.

Zajac, P. 1996. Sen o krajine. Bratislava: Kalligram.

Zákon č. 154/1994 Z. z. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky o matrikách. SlovLex.sk: právny a informačný portál. Dostupné na: https://static.slovlex.sk/pdf/SK/ZZ/1994/154/ZZ_1994_154_20250101.pdf [cit. 25. 4. 2025].

Za marxistickú jazykovedu. Sborník prejavov v diskusii o sovietskej jazykovede. 1950. Prel. V. Blanár – A. V. Isačenko – Š. Peciar – L. Ďurovič – J. Komorovský – O. Malíková – M. Neumannová – V. Petrová – N. Riabinina – L. Subota – E. Turčány. Bratislava: SAV.

Závodný, Andrej. 2015. „Morfologický aspekt vlastných mien.“ In Acta Facultatis Paedagogicae Universitatis Tyrnaviensis: Sériá A – Philologica, ed. Jozef Pavlovič, 26 – 42. Trnava: PF TU. Dostupné na: <https://pdfweb.truni.sk/veda-vyskum?acta-facultatis&2015> [cit. 25. 4. 2025].

Zechelová, K. 2019. „Cudzie ako fenomén.“ 1. marca. Dostupné na: <https://www.litcentrum.sk/recenzia/cudzie-ako-fenomen>

- Zelenková, A. 2009. „Francesco Petrarca, Canzoniere, traduzione e note di P. Koprda, Univerzita Konštantína Filozofa, Nitra 2007.“ *Studi Slavistici* VI: 406 – 407.
- Zelinová, Z. 2014. „Andrej Kalaš – Vladislav Suvák: Antisthenis fragmenta/Antisthenove zlomky.“ *Filozofia* 69, 10: 891 – 893.
- Zelinová, Z. 2017. „Jaroslav Cepko, Andrej Kalaš, Vladislav Suvák: Diogenis fragmenta/Diogenove zlomky.“ *Filozofia* 72, 2: 154 – 156.
- Zelinová, Z. 2023. „Jaroslav Cepko, Andrej Kalaš, Vladislav Suvák: Aristippi Cyrenai Fragmenta/Zlomky Aristippa z Kyrény.“ *Filozofia* 78, 1: 71 – 74.
- Zemánek, Ján. 1997. „O niektorých problémoch prekladania Starej zmluvy do slovenčiny.“ In *O prekladoch Biblie do slovenčiny a do iných slovanských jazykov*, ed. Ján Dorula, 135 – 151. Bratislava: Slavistický kabinet SAV.
- Zemko, M. 2001. „Furet, F.: Minulosť jednej ilúzie – esej o ideí komunizmu.“ *Historický časopis* 49, 1: 136 – 139.
- Zemko, M. 2002. „Diagnóza doby, ktorá sa vymkla z klbov.“ *Kritika & Kontext* 7, 2 – 3: 41 – 43.
- Zigo, Milan. 1966. „Marginálie k Montaignovi a La Mettrie.“ *Filozofia* XXI, 4: 450 – 453.
- Zigo, Milan. 1967. „Sartre a marxizmus.“ *Slovenské pohľady* 83, 2: 147 – 148.
- Zigo, Milan. 1981. „D'Alembert a francúzske osvietenské myslenie.“ In *Esej o základoch filozofie, D'Alembert*, 5 – 40. Bratislava: Pravda.
- Zigo, Milan. 1984. „Diderotov variant mechanistického materializmu.“ In *Filozofické dialógy a state, Denis Diderot*, 5 – 44. Bratislava: Pravda.
- Zigo, Milan. 1987. *Pohľady do novovekej filozofie*. Bratislava: Pravda.
- Zigo, Milan. 2008. „Miesto Antológie vo vývinových súvislostiach slovenskej filozofie.“ *Filozofia* 63, 10: 863 – 873.
- Zigo, Milan. 2009. „Edícia Filozofické odkazy (1973 – 1990): jej charakter, realizácia a význam.“ *Filozofia* 64, 10: 984 – 995.
- Zigo, M. 1969. „Kolakowského filozofické prózy.“ *Slovenské pohľady* 85, 7: 138 – 140.

- Zimovčáková, M. 2013. „Dvojznačnosť slobody a problém úniku zo slobody u Ericha Fromma.“ *Paideia: Philosophical E-journal of Charles University X*, 1: 1 – 23.
- Zoch, Ivan Branislav. 1865. „Dačo o tvorení a užívaní slov vo vedách prírodných.“ *Slovesnosť* 3, 19: 310 – 313.
- „Zo sovietskej tlače. Čitateľ hovorí so spisovateľom [pokračovanie...].“ 1954b. *Kultúrny život* 9, 2: 8.
- „Zo sovietskej tlače. O úprimnosti v literatúre [syntetizujúci preklad...].“ 1954a. *Kultúrny život* 9, 1: 11.
- „Zo sovietskej tlače. Z nesprávnych pozícií [syntetizujúci preklad...].“ 1954c. *Kultúrny život* 9, 8: 8.
- Zouhar, M. 2000. „Epistemológia a zmena kurzu filozofie.“ *RAK* 5, 3: 22 – 29.
- Zouhar, M. 2000. „O skrytých motívoch vzniku umeleckého diela.“ *RAK* 5, 1: 84 – 88.
- Zouhar, M. 2004. „Dezider Kamhal, Význam a jazyková prax.“ *Organon F* 11, 2: 217 – 223.
- „Zpráva o činnosti Filozofického ústavu SAVU za r. 1952.“ 1953. *Filozofický časopis* 8, 1 – 2: 210.
- „Zpráva o činnosti FÚ SAVU za rok 1951.“ 1952. *Filozofický sborník SAVU* 7, 1 – 2: 159.
- Zvarík, M. 2009. „Men, not Man, inhabit the world.“ *Ostium* 5, 4. Dostupné na: <https://ostium.sk/language/sk/men-not-man-inhabit-the-world/>
- Zvarík, M. 2015. „Horizont života a problém človeka u Hannah Arendtovej.“ *Filozofia* 70, 1: 47 – 58. Dostupné na: <http://www.klemens.sav.sk/fiusav/doc/filozofia/2015/1/47-58.pdf>

Ž

- Žáry, Juraj. 2024. „Kľukaté chodníky obrodencu k umeleckým pamiatkam.“ In *Básnikova Itália. Talianske cestopisy Jána Kollára*, eds. Ivan Rusina – Juraj Žáry, 39 – 69. Bratislava: Slovart – VŠVU.

- Žeňuch, Peter. 1997. „K otázkam prekladu žalmov kamaldulskej Biblie a kalvínskeho žaltára z roku 1752.“ In *O prekladoch Biblie do slovenčiny a do iných slovanských jazykov*, ed. Ján Dorula, 41 – 52. Bratislava: Slavistický kabinet SAV.
- „Žigo, Ján.“ 2017. In *Slovník slovenských prekladateľov umeleckej literatúry. 20. storočie. L – Ž*, eds. O. Kovačičová – M. Kusá, 414 – 415. Bratislava: VEDA – Ústav svetovej literatúry SAV.
- Žigo, Pavol – Matúš Kučera. 2012. *Na písme zostalo. Dokumenty Veľkej Moravy*. Bratislava: Perfekt.
- Žilinek, J. 2005. „Nový zborník Russellových prác.“ *Filozofia* 60, 6: 461 – 465.
- Žilka, T. 1993. „Jazyk a jeho funkcie.“ *Literárny týždenník* 6, 49: 5.
- Žitný, Milan. 2007. „K niektorým aspektom Kierkegaardovho života a diela.“ In *Bud’ – alebo, Søren Kierkegaard*, prel. M. Žitný, 816 – 838. Bratislava: Kalligram.
- Žitný, M. 1978. „Bertolt Brecht: O literatúre a umení.“ *Slovenské pohľady* 94, 1: 146 – 147.